

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟ Γ/Δ



002
ΚΛΣ
ΣΤ2Α
26

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ

Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ 1969
Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

H

6

ΝΕΥ

Περσούριας (B) - _____

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ



ΔΩΡΕΑ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΑΝΑΤΙΘΕΤΙΚΟΝ



Η 6 ΝΕΓ
Παρουσία (β.)

Β. ΠΕΤΡΟΥΝΙΑ / (Φ.) ΚΟΛΟΒΟΥ
Σ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ - Α. ΜΕΤΑΛΛΙΝΟΥ

ΑΝΑΓΝΩΣΤΙΚΟΝ Γ' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

ΕΛΛΑΣ



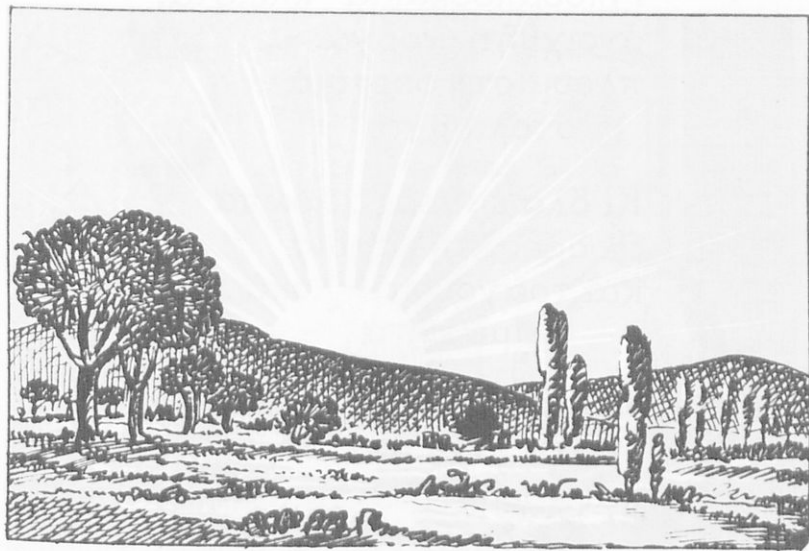
ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ
29 ΑΠΡΙΛΙΟΥ
ΕΔΡΗΣΑΤΟ
Ο.Ε.Δ.Β.
αριθ. αλληλ. εισηγ. 3313 τοῦ βιβλίου 1969

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1969

802
ΚΙΕ
ΕΤΣΑ
26

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ





1. Η ΑΥΓΟΥΛΑ

Ἡ Αὐγούλα προβάλλει ἀπὸ τὸ βουνό.
Μὲ τὴν οὐράνια φωνή της ἀναγγέλλει τὸν
ἐρχομὸ τοῦ Ἥλιου καὶ λέγει:

ΣΗΚΩΘΗΤΕ ΠΑΙΔΙΑ

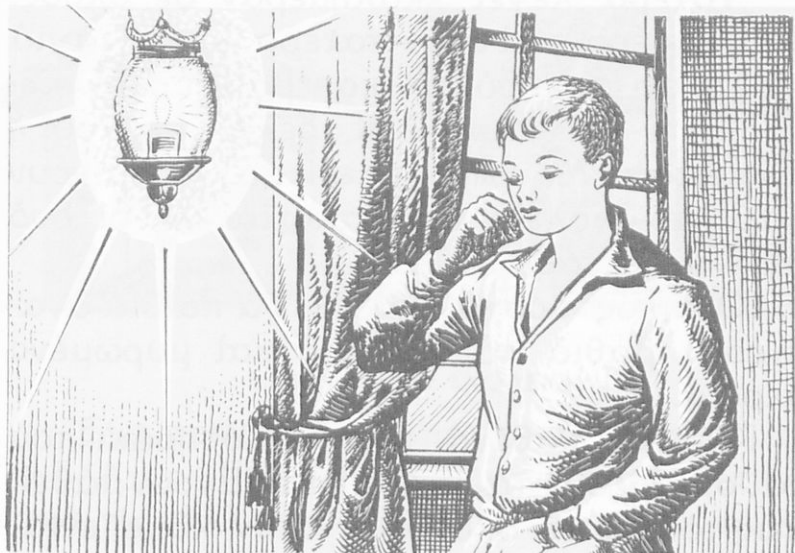
Σηκωθῆτε, παιδιὰ,
κελαϊδῆστε, πουλιὰ,
δένδρα, φύλλα, κλαδιὰ,
πρασινίστε.

Μπουμπουκάκια κλειστά,
άνοιχθήτε γοργά,
πλουμιστή φορεσιά
στολισθήτε.

Κι όλα έμπρός χαρωπά
μέ δροσάτη καρδιά
καί τραγούδια γλυκά
'τοιμασθήτε,

Τò χρυσò βασιλιά,
πού σέ λίγο άρχινά
καί προβαίνει λαμπρά,
νά δεχθήτε.





2. Ο ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΚΑΙ Η ΕΛΕΝΙΤΣΑ

Ὁ Κωστάκης σηκώνεται τὸ πρωὶ ἀπὸ τὸ κρεβάτι του καὶ ντύνεται ἀμέσως. Πλύνεται μὲ κρύο νερὸ καὶ κτενίζει τὰ μαλλιά του.

Ἐπειτα πηγαίνει ἔμπρὸς στὸ εἰκόνισμα καὶ κάμνει τὴν προσευχή του :

Θεὲ μου, Σὲ παρακαλῶ,
κάνε με παιδὶ καλὸ,
φρόνιμο καὶ καθαρὸ
καὶ στὸ σῶμά μου γερό,
νὰ μαθαίνω γράμματα,
τοῦ Θεοῦ τὰ πράγματα

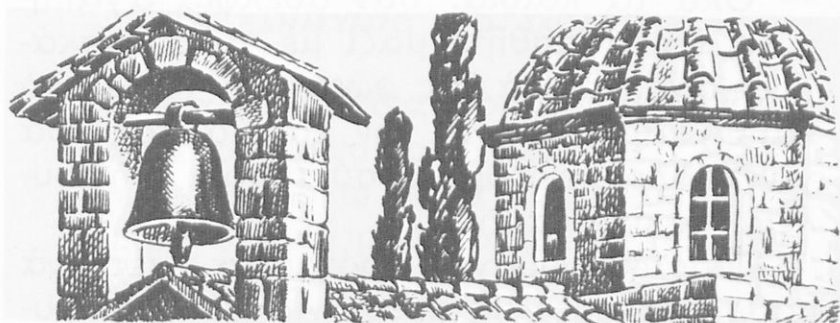
“Υστερα λέγει «καλημέρα» σὲ ὅλους. Στὴ μητέρα καὶ στὸν πατέρα, στὴ γιαγιά καὶ στὸν παππού καὶ κατεβαίνει στὸν κήπο. Ἐκεῖ τρέχει καὶ ἡ ἑξαδελφούλα του, ἡ Ἐλενίτσα. Μὲ τὴν Ἐλενίτσα πηγαίνουν μαζὶ στὸ σχολεῖο καὶ μάλιστα καὶ οἱ δυὸ στὴν τρίτη τάξι.

Ὁ κήπος μοσχομουρίζει. Τὰ παιδιὰ ἀναπνέουν βαθιὰ τὸ δροσερὸ καὶ μυρωμένο ἀεράκι.

Πιάνουν καθένα τὸ σκαλιστηράκι του καὶ σκαλίζουν τὰ λουλούδια. Ἔχουν μάθει, πὼς τὸ πρωινὸ σκάλισμα στὸν κήπο εἶναι ἡ καλύτερη γυμναστική.

Κόβουν μερικὰ λουλούδια καὶ φτειάνουν καθένα ἀπὸ ἓνα ὠραῖο μπουκέτο. Ὑστερα γυρίζουν μέσα στὸ σπίτι καὶ βάζουν τὰ λουλούδια στὸ ἀνθογυάλι. Μὲ αὐτὸ στολίζουν τὸ τραπέζι, πὺ εἶναι στρωμένο μὲ καθαρὸ τραπεζομάνδηλο.

Ἐκεῖ ἡ μητέρα φέρνει τὸ γάλα καὶ κάθονται ὅλοι νὰ πάρουν τὸ πρωινό τους φαγητό.



3. ΑΝΟΙΞΕ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Ένα πρωινό ή καμπάνα τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου ἐσήμανε διαφορετικὰ ἀπὸ τὶς ἄλλες φορές καὶ ἔκαμε φωτεινὰ καὶ χαρούμενα τὰ πρόσωπα ὄλων τῶν παιδιῶν τοῦ Χωριοῦ.

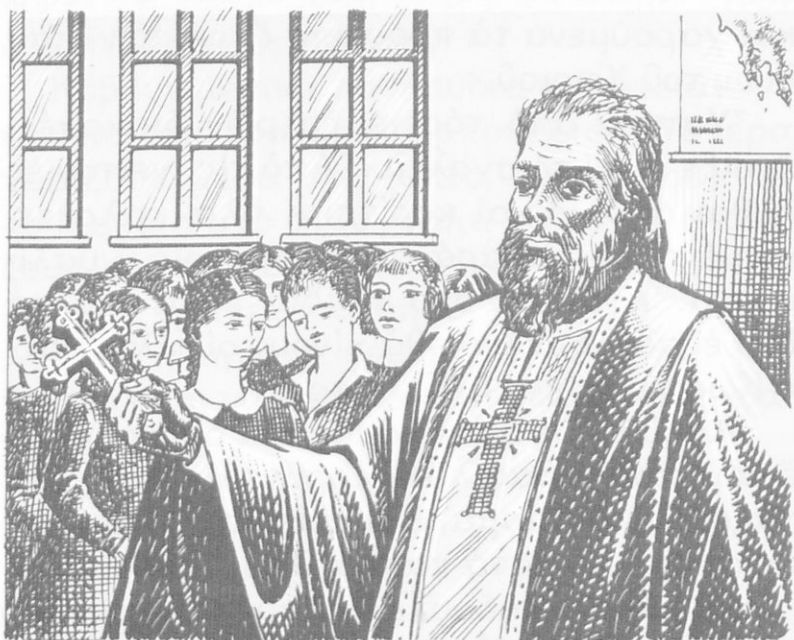
Ύστερα ἀπὸ τόσων ἡμερῶν διακοπές ἀνοίξε πάλι τὸ σχολεῖο. Ἀπὸ τὶς γειτονιές ἦλθαν ἀγόρια καὶ κορίτσια, ὅλα καλοκτενισμένα καὶ καθαρά, μὲ παπούτσια γυαλισμένα. Ἀνάμεσα στὰ παιδιά εἶναι καὶ τὰ δυὸ ἐξαδέλφια, ποὺ θὰ γίνουν οἱ φίλοι μας, ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα.

Ἀφοῦ ἔγινε ὁ ἀγιασμὸς καὶ ὁ παπὰς μ' ἓνα ματσάκι βασιλικὸ ἐρράντισε ὅλες τὶς τάξεις μὲ ἀγίασμα, ὁ Διευθυντὴς τοῦ σχολεῖου ἐμίλησε στὰ παιδιά. Τοὺς εἶπε πολλὰ γιὰ τὴν ἀρχὴ τῆς δουλειᾶς, ποὺ θὰ κάνουν στὸ σχολεῖο καὶ στὸ τέλος τοὺς ἐπρόσθεσε :

—“Όλα τὰ παιδιά, σὰν ἀδελφία ἀγαπημένα, θὰ ἐργασθῆτε μαζί μὲ τοὺς δασκάλους σας, πού θὰ σᾶς φωτίσουν τὸ μυαλὸ καὶ θὰ κάμουν καλὴ τὴν καρδιά σας. Θὰ γίνετε ὅλοι χαρούμενοι σύντροφοι στὴ δουλειὰ καὶ στὸ παιγνίδι.

Πόσα καινούργια πράγματα ἔχετε νὰ μάθετε ἐφέτος! Ἱστορίες γιὰ ζῶα, γιὰ φυτὰ, γιὰ τὴ ζωὴ σας, τὴ ζωὴ τοῦ Χωριοῦ σας καὶ τὴ ζωὴ τῆς Πατρίδος σας.

Κάθε σας καλὴ κι εὐγενικὴ πράξι θὰ σᾶς δίνη χαρὰ κι εὐχαρίστησι.



4. ΞΑΝΑΓΥΡΙΖΩ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Μὲ νέα χαρὰ ξαναγυρίζω
στὸ ἀγαπημένο μου σχολεῖο.
Σὲ ξαναβρίσκω μὲ λαχτάρια,
μικρὸ θρανίο μου παλιό.

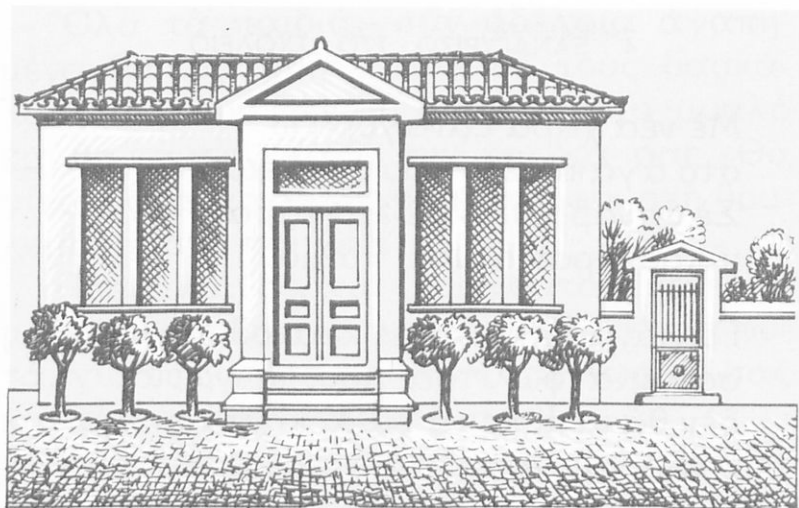
Γωνιά, πὺν πέρσι σὲ κρατοῦσα,
σὰν μιὰ φωλίτσα μου, ὦ γωνιά,
δὲν θὰ μὲ ἰδῆς νὰ εἶμαι κοντὰ σου
ξανά καὶ τούτη τὴ χρονιά.

Μιὰ ἄλλη γωνιὰ στὴν ἄλλη τάξι
τώρα. γιὰ κοίτα, καρτερεῖ.
Κρατῶ βιβλία πιὸ μεγάλα
κι ἔχω ἓνα χρέος πιὸ βαρύ.

«Τραγουδιστὴς τῶν παιδιῶν»

Στέλιος Σπεράντας





5. ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Τὸ σχολεῖο τοῦ Χωριοῦ εἶναι πολὺ ὄμορφο. Ἔχει εὐρύχωρη αὐλὴ, πού τὴν βλέπει σχεδὸν ὅλη τὴν ἡμέρα ὁ ἥλιος. Οἱ αἴθουσες εἶναι μεγάλες, φωτισμένες καὶ ἡλιόλουστες, μὲ ἀρκετὰ καθαρὰ θρανία ἢ κάθε μιά. Ἐπίσης τὸ σχολεῖο ἔχει μιὰ μεγάλη καὶ ὠραία αἴθουσα γιὰ τὶς ἐορτὲς κι ἓνα γραφεῖο γιὰ τὸν Διευθυντὴ καὶ τοὺς δασκάλους.

Εἶναι καινούργιο τὸ σχολεῖο. Εἶναι πλουτισμένο μὲ πολλὲς εἰκόνες καὶ χάρτες, μὲ ὄργανα Φυσικῆς καὶ Χημείας καὶ μὲ παιχνίδια. Ἀπ' αὐτὰ ἄλλα ἔφτειασε καὶ ἄλλα

ἀγόρασε ἡ Κοινότης τοῦ Χωριοῦ. Γιατὶ ἓνα τέτοιο κτίριο θὰ ἦταν μεγάλη ἐντροπὴ νὰ εἶναι γυμνό, ὅπως εἶπε καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος.

Στὸ πίσω μέρος τοῦ σχολείου εἶναι ὁ σχολικὸς κῆπος μὲ διάφορα καρποφόρα δένδρα. Αὐτὰ τὰ ἔχουν φυτεύσει μαθηταὶ τῶν ἀνωτέρων τάξεων, πού σήμερα ἄλλοι εἶναι στρατιῶται, ἄλλοι σπουδάζουν κι ἄλλοι δουλεύουν στὰ κτήματά τους στὸ Χωριό. Τὰ δένδρα αὐτὰ ἄρχισαν τώρα νὰ δίνουν καρπούς. Οἱ πορτοκαλιές καὶ οἱ μανδαρινιές εἶναι γεμᾶτες πορτοκάλια καὶ μανδαρίνια, πού, ὅταν ὠριμάσουν, θὰ τὰ πουλήσουν, γιὰ νὰ οἰκονομήσουν χρήματα γιὰ τὶς ἀνάγκες τοῦ κήπου, καὶ θὰ φᾶνε καὶ τὰ παιδιά.

Αὐτὲς τὶς ἡμέρες ἄρχισαν τὰ μεγαλύτερα παιδιά, μὲ τὴν ἐπίβλεψι τῶν δασκάλων, νὰ σκάβουν καὶ νὰ λιπαίνουν τὰ δένδρα. Τὰ μικρότερα παιδιά περιποιοῦνται τὰ λουλούδια. Γιατὶ ἔχει καὶ πολλὰ λουλούδια ὁ κῆπος τοῦ σχολείου: Γαρύφαλα, πανσέδες, βιολέττες, γεράνια, τριαντάφυλλα καὶ ἄλλα. Εἶναι ὁμορφα φυτευμένα ὅλα σὲ βραγιές. Μερικὰ τὰ ἔχουν φυτεύσει καὶ σὲ γλάστρες, πού εἶναι ἀραδιασμένες στὴν

αύλη. Μὲ τὰ λουλούδια τοῦ κήπου στολίζουν τὶς τάξεις. Ὅταν χρειάζεται, δίνουν καὶ στὴν ἐκκλησία γιὰ στολισμό.

Τὸ καλοκαίρι δὲν τὸν κλείνουν τὸν κήπο. Ἔρχονται τὰ παιδιὰ συντροφιές - συντροφιές καὶ τὸν περιποιοῦνται. Ἐφέτος τὸ καλοκαίρι εἶχαν ἀναλάβει τὴν περιποίησι καὶ τὴν ἐπίβλεψι τοῦ κήπου οἱ μαθηταὶ τῆς ἐφετινῆς Ἑκτης τάξεως.



6 ΤΟ ΜΙΚΡΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Μέσ' στήν πρασινάδα,
μέσ' στήν όμορφιά,
τò μικρò σχολειό μας
μοιάζει ζωγραφιά.

Διάπλατα στòν ήλιο
παραθύρια, νά!
Σάν γυρνᾶ τò μάτι,
φθάνει ώς στὰ βουνά.

Πάντα μὲ τραγούδια
τουῦ μιλαῖ ή ψυχή.
Κι ή χαρά μας όλη
γύρω του άντηχεϊ.

Κι όταν τραγουδοῦμε,
πάνω άπ' τή φτελιά,
τραγουδοῦν μαζί μας
κι όλα τὰ πουλιά.

« Τò βιβλίο πού τραγουδεϊ »

Στέλιος Σπεράντσας



7. "Η ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΣΗ ΑΡΧΟΝΤΙΑ,"

"Όλα τὰ παιδιὰ τοῦ Χωριοῦ πηγαίνουν στοὺς σχολεῖο καθαρά. Τὰ ροῦχὰ τους ἤμπορεῖ νὰ εἶναι σὲ μερικὰ παιδιὰ παλιά, στενὰ ἢ μπαλωμένα. Ὅμως ποτὲ δὲν εἶναι λερωμένα, σχισμένα ἢ ξηλωμένα.

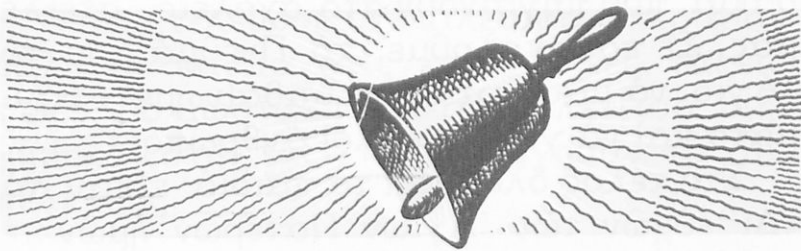
Φοροῦν πάντα τὴν ποδιὰ τοῦ σχολεῖου. Κι ὅταν πηγαίνουν στοὺς σπιτί, τὴ βγάζουν καὶ φοροῦν τὴν ποδιὰ τοῦ σπιτιοῦ.

Ἐπὶ ἔχει καρφωμένη στὴν τάξι τους μιὰ ταινία, ποὺ λέγει: « Ἡ καθαριότητα εἶναι μισὴ ἀρχοντιά ». Τὴν ἔχει τοποθετήσει ἡ ὁμάδα τῶν παιδιῶν, ποὺ ἔχει ἀναλάβει τὴν ἐπίβλεψι τῆς καθαριότητος τοῦ σχολεῖου.

Καθαρὸ τὸ σῶμα, καθαρά τὰ ροῦχα καὶ τὰ παπούτσια. Πολλὰ παιδιὰ ἤμποροῦν καὶ τὰ φροντίζουν μόνον τους ὅλα αὐτά.

Συχνὰ μπαίνουν στὴ σκάφη καὶ σαπουνίζουν. Καθαρίζουν τὰ δόντια τους, βουρτσίζουν τὰ ροῦχὰ τους, κόβουν τὰ νύχια τους. Μήπως εἶναι δύσκολα ὅλα αὐτά;

Βέβαια δὲν πλύνουν ροῦχα, γιατί αὐτὸ εἶναι λίγο δύσκολο γιὰ τὴν ἡλικία τους. Ἄλλὰ τὰ μανδηλάκια τους, τὶς κάλτσες καὶ τὶς ποδιές τὶς πλύνουν καὶ τὶς σιδερώνουν μόνον τους τὰ κορίτσια.



8. ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΑΘΗΜΑ

Σήμερα αρχίζουν τακτικά τὰ μαθήματα τοῦ σχολείου. Τὰ παιδιά ἐμαζεύθηκαν τὴν ὠρισμένη ὥρα στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου, ἐμπῆκαν στὴ γραμμὴ, μόλις ἐκτύπησε τὸ κουδουνάκι, κι ἐπέρασαν ὅλα στὶς καινούργιες τάξεις των.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα ἐπέρασαν στὴν τρίτη τάξι κι ἐκάθισαν στὰ θρανία των σὲ ὠρισμένη θέσι.

Χάρτες, θρανία, ἔδρα, πίνακες, εἶναι ὅλα ἔτοιμα.

Σ' αὐτὴ τὴν αἴθουσα θὰ περάσουν τὰ παιδιά σχεδὸν ἕναν ὀλόκληρο χρόνο.

Σὲ λίγο μπαίνει ὁ δάσκαλος στὴν τάξι. Τὰ μάτια του ἀστράφτουν ἀπὸ εὐχαρίστησι. Τὰ παιδιά ἐσηκώθηκαν κι ἔκαμαν τὴν προσευχή τους. Ἡ Ἐλενίτσα εἶπε τὴν προσευχή :

« Θεέ μας, Σὺ ποὺ ἀγαπᾶς τὰ καλὰ παι-

δάκια, πού πηγαίνουν στο σχολείο, στείλε μας, Σὲ παρακαλοῦμε, τὸ Πνεῦμά Σου τὸ Ἅγιο, νὰ μᾶς φωτίζη νὰ μαθαίνουμε γράμματα καὶ νὰ γίνουμε καλοὶ ἄνθρωποι».

Στὸ τέλος ὅλα μαζί τὰ παιδιά εἶπαν τὸ «Δι' εὐχῶν τῶν Ἁγίων Πατέρων ἡμῶν...» καὶ ἐκάθισαν στὰ θρανία.

Ὁ δάσκαλος ζητεῖ νὰ μάθη ἀπὸ τὰ παιδιά, πῶς ἐπέρασαν τὸ καλοκαίρι. Ὅλα τὰ παιδιά μὲ τὴ σειρά τους διηγοῦνται, πῶς διεσκέδασαν στὸ βουνό, πῶς ἐπέρασαν στὶς ἀκροθαλασσιές, πῶς παραθέρισαν στὰ χωριά τους καὶ ἄλλα πολλά.

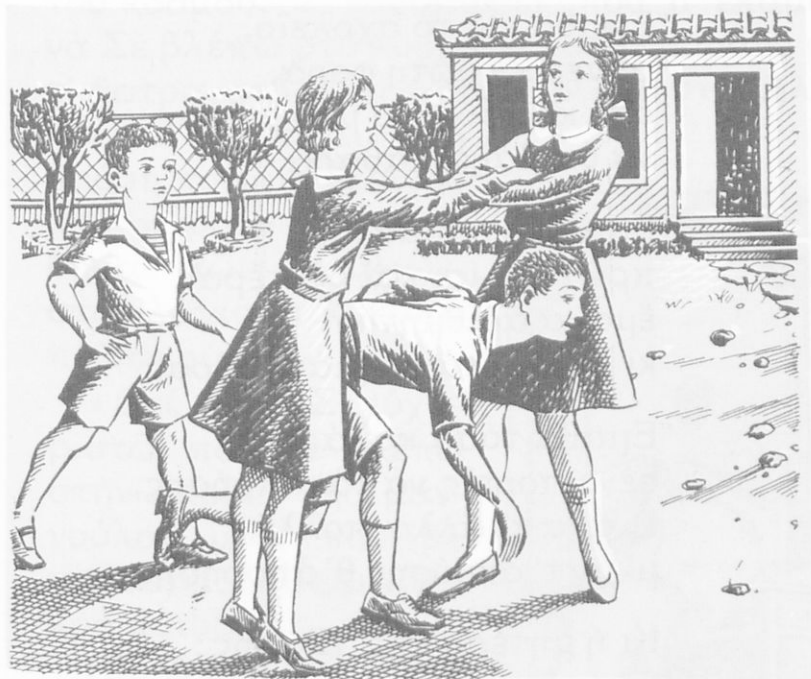
Μιλοῦσαν γιὰ τὰ παιγνίδια τους, γιὰ τὴ θάλασσα, γιὰ τὸ βουνό, γιὰ τὶς ψαρόβαρκες, γιὰ τὰ κοπάδια, γιὰ τὶς δροσιές, γιὰ τὶς ἀμμουδιές, γιὰ τὶς δροσερὲς βρύσες, γιὰ τὰ μπάνια τους.

Ἐτραγούδησαν μάλιστα καὶ μερικὰ τραγούδια, πού εἶχαν μάθει τὸ καλοκαίρι στὰ πανηγύρια καὶ στοὺς γάμους τῶν χωριῶν.

Στὸ διάλειμμα ἡ αὐλὴ ἐγέμισε ἀπὸ τὶς χαρούμενες φωνὲς τῶν παιδιῶν.

Ἄλλα παιδιά παίζουν κυνηγητό, ἄλλα τὴ μέλισσα καὶ ἄλλα παίζουν στὴ μέση τῆς αὐλῆς τὸ παιγνίδι τοῦ λύκου μὲ τὸ ἄρνι.

“Όταν έτελείωσε τὸ διάλειμμα, ἐπέρασαν πάλι τὰ παιδιά στὶς καινούργιες τάξεις των καὶ ὁ Κωστάκης μὲ τὴν Ἐλενίτσα διηγήθηκαν στὴν τάξι, πῶς ἐτρύγησαν τὸ ἀμπέλι τους.



Ἔτσι ἐτελείωσε τὸ πρῶτο μάθημα καὶ τὰ παιδιά ἐγύρισαν στὰ σπίτια των. Οἱ γονεῖς των ἄκουαν μὲ εὐχαρίστησι τὶς ἐντυπώσεις τῶν παιδιῶν ἀπὸ τὸ πρῶτο μάθημα τοῦ σχολείου.

9: Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΑΠΟ ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Στὴ μητέρα της σιμὰ
ἢ Ἑλένη πλησιάζει:
— Καλησπέρα σου, μαμά!
ἀπὸ μακριὰ φωνάζει.

Ἔμαθα εἰς τὸ σχολεῖο,
σήμερα πρώτη φορά,
στὸ καινούργιο μου βιβλίο
νὰ διαβάζω καθαρά.

Ἔμαθα γραμματική,
πρώτη κλίσι καὶ δευτέρα,
ἔμαθα ἀριθμητικὴ
κι ὅλα αὐτὰ σὲ μιὰν ἡμέρα.

Ἔμαθα τόσα καλὰ,
δὲν μπορεῖς νὰ τὰ μετρήσης,
ἔμαθα κι ἄλλα πολλὰ,
μ' ἄν τ' ἀκούσης, θ' ἀπορήσης.

Κι ἡ μητέρα τῆς Ἑλένης:
— Εἶν' οἱ γνώσεις σου πολλές.
Κάλλιο λίγα νὰ μαθαίνης
καὶ λιγώτερα νὰ λές.

Ἰωάννης Πολέμης

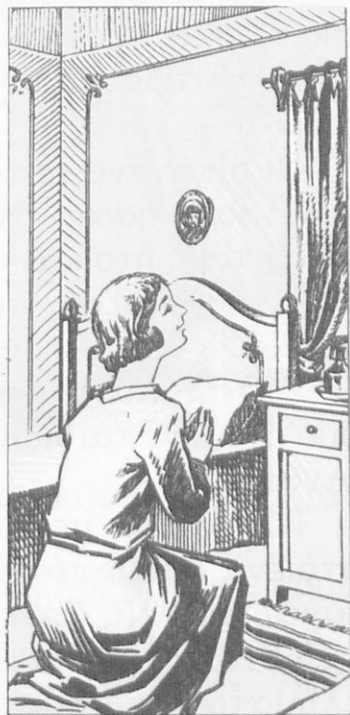
10. ΜΙΑ ΑΛΛΗ ΠΡΟΣΕΥΧΗ

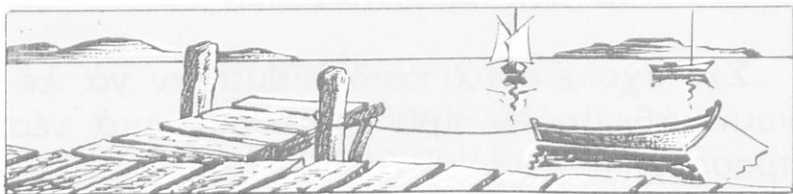
Στὸ σχολεῖο τὰ παιδιὰ ἔμαθαν νὰ λέγουν κάθε βράδυ, πρὶν κοιμηθοῦν, μιὰ νέα προσευχή :

«Θεέ μου, Σὺ, ποὺ εἶσαι ὁ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου. Σ' εὐχαριστῶ, ποὺ μ' ἔκαμες νὰ Σὲ βλέπω στὸ λουλούδι, στὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα, στὸ ψωμὶ ποὺ μὲ τρέφει, στὸν ἥλιο ποὺ μὲ ζεσταίνει, στὴ βρῦση ποὺ μὲ ξεδιψᾷ, στὸ χαρούμενο κελάδημα τῶν πουλιῶν, στὰ λόγια τὰ καλὰ ποὺ ἀκούω.

» Θεέ μου, Σ' εὐχαριστῶ, ποὺ Σὲ βλέπω στὴν καρδιὰ τῆς μαννούλας μου, ποὺ μὲ προσέχει, ὅσο εἶμαι μικρὸ παιδί.

» Βοήθησέ με, Θεέ μου, νὰ γίνω ἕνα καλὸ, εὐγενικὸ, τακτικὸ, μελετηρὸ παιδί καὶ νὰ λέγω πάντα τὴν ἀλήθεια ».





11. Η ΖΩΗ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα διηγοῦνται στὴν τάξι, τί χαρούμενη ζωὴ ἐπέρασαν τὸ καλοκαίρι.

Ἦτο Αὐγούστος. Ὁλος ὁ κόσμος εὕρισκετο στὶς ἐξοχὲς καὶ στὰ κτήματα. Ἄλλοι στὰ ψηλὰ βουνὰ κι ἄλλοι στὰ δροσερὰ νησάκια.

Οἱ οἰκογένειες τοῦ Κωστάκη καὶ τῆς Ἐλενίτσας ἦσαν στὸ ἐξοχικό τους κτήμα. Μαζί τους ἦτο καὶ ἡ κυρὰ Γιαννούλα μὲ τὰ δυὸ της παιδιὰ, τὸ Φῶτη καὶ τὴ Βασιλικούλα.

Στὸ διπλανὸ κτήμα μένει ἡ οἰκογένεια δυὸ ἄλλων παιδιῶν, τοῦ Μήτσου καὶ τῆς Ἀνθούλας.

Τὰ παιδιὰ μαζεύονται ὅλα μαζί, πότε στὸ ἓνα σπίτι, πότε στὸ ἄλλο καὶ περνοῦν εὐχάριστα τὶς ὧρὲς των.

Ὁ τόπος πρασινίζει ἀπὸ τ' ἀμπέλια. Τὰ κλήματα εἶναι φορτωμένα ἀπὸ γλυκὰ σταφύλια.

Οί συκιές καί οί ἀχλαδιές γεμᾶτες μω-
ρώδᾶτα σῦκα καί ἀχλάδια.

Σέ μικρῇ ἀπόστασι εἶναι ἡ θάλασσα, πού
εἶναι ἡ μεγαλύτερη χαρὰ τῶν παιδιῶν.



Παίζουν μὲ τὰ κύματα, μαζεύουν κογχύλια,
πιάνουν καβουράκια.

Μιὰν ἡμέρα ἐπέρασαν ὅλοι μαζί μὲ τοὺς
γονεῖς τους ἐκεῖ.

Ἡ θάλασσα ἤσυχη, ἀπλώνεται ὡς πέρα
σάν καθρέπτης.

Τὰ παιδιά, μόλις ἔφθασαν, ἀνέπνευσαν βαθιὰ τὸ θαλασσινὸ ἀέρα, ποῦ ἦτο δροσερός καὶ ἐμοσχοβολοῦσε.

— Σήμερα θὰ κάμωμε πρώτης τάξεως μπάνιο, φωνάζει ὁ Κωστάκης. Θὰ κολυμπήσωμε καὶ μὲ τὶς κολοκύθες. Θὰ παίξωμε ὅσο θέλωμε.

— Θὰ κάμωμε καὶ βουτιές, λέγει ὁ Μῆτσος.

— Καὶ μακροβούτια, λέγει ὁ Φώτης.

— Ἄταξίες, ὄχι! φωνάζει ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη. Θὰ γδυθῆτε καὶ θὰ βουτήξετε ἀμέσως.

“Ὅποιος δὲν εἶναι φρόνιμος δὲν θὰ ξανα-ἔλθῃ στὴ θάλασσα, νὰ τὸ ξέρετε!

Ὁ Κωστάκης βιάζεται νὰ βουτήξῃ, μὰ ἡ μητέρα του φωνάζει:

— Κωστάκη, μὴ βιάζεσαι! Θὰ βουτήξετε ὅλοι μαζί. “Ετοιμοί, ἐμπρός, μάρς.” Ἐνα, δύο, τρία!

Μπλάφ! μπλούφ! μέσα στὰ νερὰ ὅλοι μαζί.

— Κρύα ποῦ εἶναι ἡ θάλασσα! φωνάζουν.

— Βουτηχθῆτε, βουτηχθῆτε ἀμέσως μέσα, φωνάζει ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη.

Ὁ ἕνας πετᾶ στὸν ἄλλον νερὰ κι’ ἔτσι ἀναγκάζονται νὰ βουτηθοῦν ὅλοι μέσα.

Ὁ Κωστάκης καὶ ὁ Μῆτσος παίρνουν τώρα τὶς κολοκύθες τῶν καὶ κολυμβοῦν μ' αὐτές.

Ὁ Μῆτσος ἔρχεται ἔξω-ἔξω καὶ φωνάζει:
— Νὰ ἕνα μεγάλο ψάρι!

Καὶ βουτᾶ, τάχα, νὰ τὸ πιάσῃ. Πιάνει τὸν ἄμμο καὶ τὸν πετᾶ ὕστερα ψηλά.

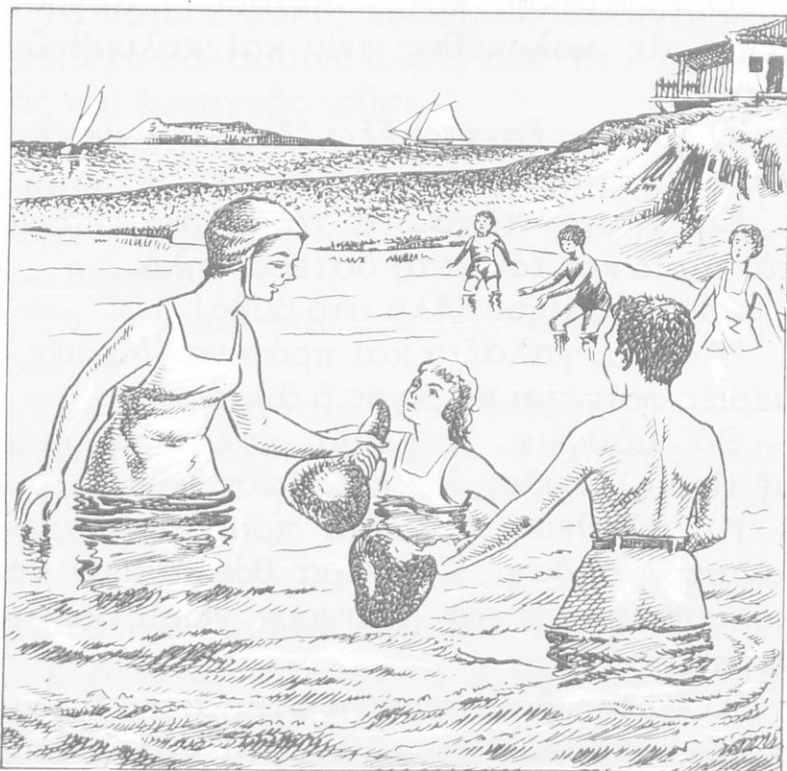
Πῶς γυαλίζουν ὅλα στὸ βυθό!

Ἄσπρα, γαλάζια καὶ πράσινα. Μεριές - μεριές φαίνεται κίτρινος ὁ ἄμμος.

— Θὰ μάθωμε γρήγορα καλὸ κολύμπι μὲ τὶς κολοκύθες, λέγει ὁ Κωστάκης.

Κι ἀλήθεια τὰ παιδιὰ προοδεύουν πολὺ στὸ κολύμπι. Γρήγορα θὰ μάθουν νὰ κολυμβοῦν καὶ νὰ φεύγουν χωρὶς κολοκύθες.

Ὁ Φώτης, βουτηγμένος στὴν ἄκρη- ἄκρη, σηκώνει ἀφρούς, κτυπῶντας τὰ πόδια του.



12. ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΚΟΛΥΜΠΙ

Τὰ κορίτσια παίζουν καὶ αὐτὰ ἄκρη-ἄκρη. Δὲν ξέρουν καλὰ νὰ κολυμβοῦν.

Ἡ Ἐλενίτσα κτυπᾷ τὰ πόδια της στὴ θάλασσα καὶ πετᾷ τὰ νερὰ ψηλὰ μὲ θόρυβο, φωνάζοντας στὴ μητέρα της :

— Μητέρα, δὲν θὰ κολυμπήσω καὶ ἐγὼ μὲ τὶς κολοκύθες ;

— Ναί, ναί! φωνάζουν καὶ τ' ἄλλα τὰ κοριτσάκια. Θέλομε κι ἐμεῖς τὶς κολοκύθες.

— Καλά, λέγει ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας. Ὁ Κωστάκης εὐχαρίστως δίνει τὶς κολοκύθες του καὶ ὁ Μῆτσος τὶς δικές του.

Ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας πέφτει σὲ λίγο καὶ αὐτὴ στὴ θάλασσα καὶ ὁδηγεῖ τὰ κοριτσάκια νὰ κολυμβοῦν μὲ τὶς κολοκύθες. Τὶς περνᾷ κάτω ἀπὸ τὶς μασχάλες των καὶ βάζει τὴν κορδέλλα ἐπάνω ἀπὸ τὴ ράχι των.

— Προσέχετε! λέγει ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας· τώρα σᾶς κρατοῦν οἱ κολοκύθες ἐπάνω στὸ νερό. Θὰ κινῆτε τὰ χέρια σας καὶ τὰ πόδια σας. Νά, ἔτσι.

Τί ώραία πού στέκει ἐπάνω στὸ νερό ἡ Ἐλενίτσα! Ὅμως δὲν τὰ καταφέρνει ἀκόμη! Κινεῖ πόδια καὶ χέρια ἄτακτα καὶ κουράζεται.

— Μὴ βιάζεσαι! τῆς λέγει ἡ μητέρα της. Μὴν κινῆς ἔτσι γρήγορα καὶ ἄτακτα τὰ χέρια σὰ γατάκι. Κοίτα ἐμένα. Ἔτσι, μιὰ ἐμπρός, μιὰ πίσω, τὰ χέρια μὲ κλειστὰ δάκτυλα. Καὶ τὰ πόδια σου τὸ ἴδιο, μιὰ νὰ τὰ μαζεύης, μιὰ νὰ τὰ τεντώνης. Ἔτσι σπρώ-

χνεις τὸ νερὸ καὶ φεύγεις. Χρειάζεται τέχνη. Κοίτα ἐμένα.

— Σὰν ψάρι φεύγεις, μητέρα, τῆς λέγει ἡ Ἐλενίτσα καὶ προσπαθεῖ νὰ πάη καὶ αὐτὴ κοντὰ μὲ τὶς κολοκύθες.

— Καὶ σὺ θὰ μάθης γρήγορα σὰν καὶ μένα. Τώρα δῶσε καὶ τῆς Βασιλικούλας τὶς κολοκύθες. Ἐγὼ θὰ βγῶ καὶ σὲ λίγο θὰ βγῆτε καὶ σεῖς. Ἐμείνατε ἀρκετὰ γιὰ σήμερα.

Τὴν ἴδια ὥρα ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη φωνάζει :

— Ἐλᾶτε ἔξω τώρα. Ἄρκετὰ ἐμείνατε μέσα στὸ νερό.

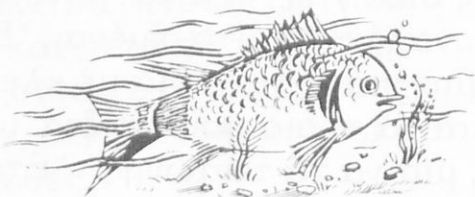
Μὰ ἐκεῖνα θέλουν νὰ μείνουν ἀκόμη.

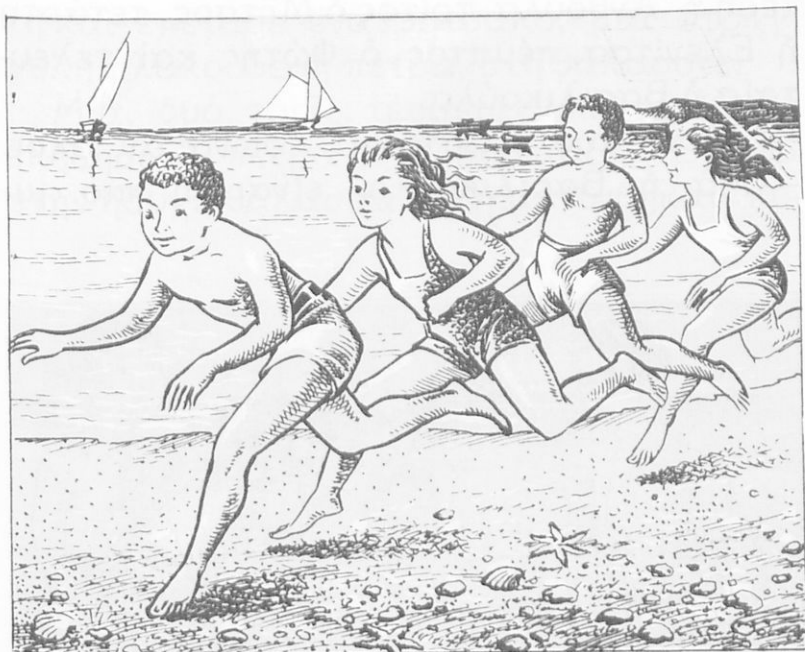
— Μητερούλα, ἀκόμη λίγο. Εἶναι τόσο ὁμορφα σήμερα, φωνάζει ὁ Κωστάκης.

Μὰ ἡ μητέρα του λέγει αὐστηρά :

— Ὅποιος δὲν εἶναι φρόνιμος δὲν θὰ κολυμβήσῃ ἄλλη φορά.

Τότε ὅλα τὰ παιδιὰ ἔτρεξαν καὶ ἐβγῆκαν ἀμέσως.





13. ΑΛΛΑ ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ

— Έμπρός, φωνάζει ο πατέρας του Κωστάκη, στη γραμμή, ποιός θα φθάση πρώτος σ' εκείνο εκεί τὸ σημάδι. Μὲ τὸ «τρία!» πὸυ θὰ εἰπῶ, θὰ ξεκινήσετε. Λοιπὸν, ἔτοιμοι! Ἔνα, δύο, τρία!

Ἄ, εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ τρέχη κανεὶς στὴν ἄμμουδιά! Τὰ πόδια βουλιάζουν.

— Εὖγε, εὖγε! Πρῶτος ὁ Κωστάκης, δεύ-

τερη ἢ Ἀνθούλα, τρίτος ὁ Μῆτσος, τετάρτη ἢ Ἐλενίτσα, πέμπτος ὁ Φώτης καὶ τελευταία ἡ Βασιλικούλα.

— Ζήτω τοῦ Κωστάκη! ἐφώναξαν ὅλοι.

— Μὰ ἡ Βασιλικούλα εἶναι ἡ πιὸ μι-



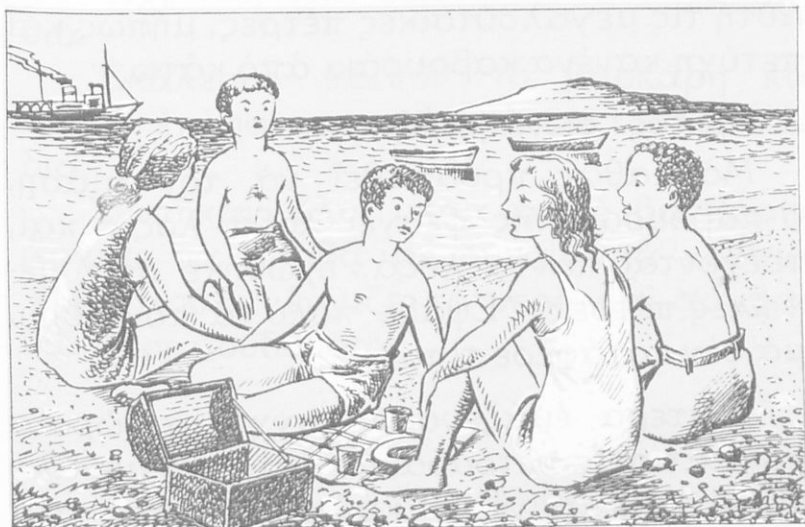
κρή, εἶπε ὁ Κωστάκης· γι' αὐτὸ ἦλθε τελευταία.

— Ἔλα, Ἐλενίτσα, νὰ πετάξωμε πετραδάκια, λέγει ὁ Κωστάκης, νὰ ἰδοῦμε, ποιὸς θὰ τὰ πάη πιὸ μακριά.

— Ποιὸς θὰ κάμη τὴν πέτρα νὰ πηδήσῃ πολλές φορές, εἶπε ὁ πατέρας τοῦ Κωστά-

κη και έπέταξε ένα βότσαλο, μιὰ στρογγυλή πλακουδερή πέτρα, στη θάλασσα.

Μιά, δύο, τρείς, τέσσερες, πέντε φορές έπήδησε ή πέτρα και βούλιαξε. Έπάνω στην ήσυχη θάλασσα έσχηματίσθηκαν κύ-



κλοι μικροί, μεγάλοι, πιό μεγάλοι, ώσπου έσβησαν.

Μιά, δύο, τρείς έπήδησε ή πέτρα του Κωστάκη. Η Έλενίτσα και ή Βασιλικούλα δέν τὰ καταφέρνουν νά πηδήσουν οί πέτρες των. Καθώς τís πετούν, μπλούμ! και βουλιάζουν άμέσως.

Ὁ Μῆτσος μὲ τὴν Ἀνθούλα καὶ τὸ Φῶτη
ψάχνουν γιὰ καβουράκια. Ἡ Ἐλενίτσα πη-
γαίνει κοντὰ των.

— Ἐπιάσατε κανένα; τοὺς ἐρωτᾷ.

— Ὁχι ἀκόμη, ἀπαντοῦν.

Σκύβει ἡ Ἐλενίτσα καὶ σηκώνει καὶ
αὐτὴ τὶς μεγαλούτσικες πέτρες, μήπως καὶ
πετύχη κανένα καβουράκι ἀπὸ κάτω.

— Νά τος! φωνάζει ἔξαφνα.

Μὰ καθὼς προσπαθεῖ νὰ τὸν πιάσῃ,
ὁ κάβουρας τῆς φεύγει λοξὰ-λοξὰ καί,
τρέχοντας πάντα λοξὰ, ἐχώθηκε στὶς με-
γάλες πέτρες. Ἐψαξε πολὺ νὰ τὸν εὔρῃ,
μὰ δὲν κατάφερε τίποτε.

Ὕστερα ἐμάζευσαν κογχύλια, ὠραῖα
χρωματιστὰ πετραδάκια καὶ ἓνα μεγάλο
καυκὶ ἀπὸ ἄχινό. Ἐκάθισαν ἔπειτα στὰ
καθαρὰ πετραδάκια καὶ ἔφαγαν μὲ με-
γάλη ὄρεξι αὐγά, τυρὶ καὶ ψωμί.

Τὸ κυματάκι σπάζει μαλακὰ μπροστὰ
στὰ πόδια τους μὲ τὸ τραγουδάκι του,
φλίσβς... φλίσβς... φλίσβς.

Δυὸ βαρκοῦλες κυλοῦν ἤσυχα-ἤσυχα
στὰ γαλανὰ νερὰ καὶ πιὸ πέρα πετοῦν κα-
τάλευκοι γλάροι.

Νὰ καὶ ἓνα πλοῖο μακριά, πού περνᾷ ἀφήνοντας πίσω του μαῦρο καπνό.

— Τί ώραῖα νὰ ἤμαστε μέσα, νὰ ἐταξιδεύαμε! εἶπε ὁ Κωστάκης.

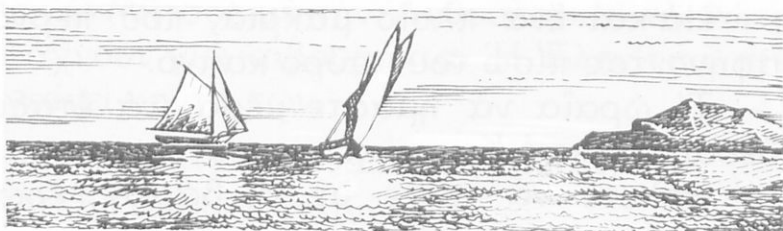
— Θέλετε νὰ πᾶμε μὲ τὴ βάρκα; ἐρώτησε ὁ πατέρας του.

— "Αχ, ναί, ναί, ἐφώναξαν ὅλα τὰ παιδιά.

Ἐκάλεσαν λοιπὸν τὸ βαρκάρη καὶ αὐτὸς ἐπλησίασε μαλακὰ ὡς τὴν ἄμμουδιά.

Ἐμπῆκαν ὅλοι μέσα καὶ ὁ βαρκάρης ἄρχισε νὰ τραβᾷ μὲ δύναμι τὰ κουπιά. Ἡ βαρκούλα ἔσχιζε τὸ νερὸ καὶ τὰ παιδιά ἐτραγουδοῦσαν:

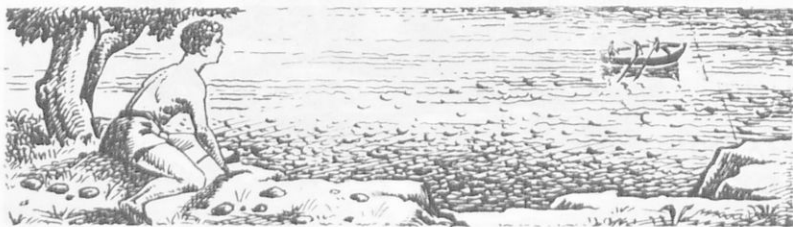


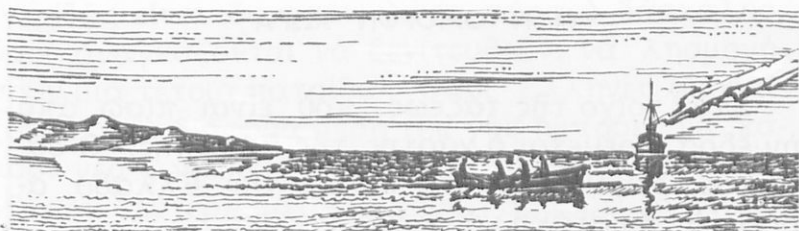


Ἔγια μόλα, ἔγια λέσα,
τράβα τὰ κουπιά,
φύσα, ἀέρα, τὸ πανάκι,
πᾶμε στὰ βαθιά.

Σὰν δελφίني τρέχει ἡ βάρκα,
φεύγει στὸ φτερό,
τὸ γαλάζιο κῦμα κόβει,
σχίζει τὸ νερό.

Ἔγια μόλα, ἔγια λέσα,
πέρα μακριά,
τόποι ἄγνωστοι προσμένουν.
χῶρες καὶ χωριά.





Φύσα, ἄερα, τὸ παννάκι,
φύσα το μ' ὄρμή,
κράτα ἴσια τὸ τιμόνι,
κράτα το γραμμή.

Ἔγια μόλα, ἔγια λέσα,
θάλασσα πλατειά,
κράτα μας στήν ἀγκαλιά σου
ὄλα τὰ παιδιά.

Χόρτασέ μας τὴ δροσιά σου,
θάλασσα ἀλμυρή,
χάρισέ μας τὴν πνοή σου,
αὔρα δροσερή.



14. Η ΟΜΟΡΦΗ ΧΩΡΑ

Στὸν τοῖχο τῆς τάξεως, πού εἶναι πίσω ἀπὸ τὴν ἔδρα, κρέμεται ὁ χάρτης τῆς Εὐρώπης. Ὁ δάσκαλος, δείχνοντας στὰ παιδιά τὴν Ἑλλάδα, ἀκούει τὸν Κωστάκη νὰ φωνάζει :

— Πόσο εἶναι μικρὴ, κύριε, ἔμπρὸς σὲ τόσες χώρες καὶ τόσες θάλασσες !

— Εἶναι μικρὴ, ὅμως εἶναι ὁμορφη, ἀπαντᾷ ἡ Ἐλενίτσα.

— Ναί ! εἶναι πολὺ ὁμορφη ἡ Ἑλλάδα. Μοῦ τὸ εἶπε καὶ ὁ θεῖός μου, πού ἐταξίδευσε κι ἐγύρισε ὅλη σχεδὸν τὴν Ἑλλάδα καὶ πολλοὺς ξένους τόπους.

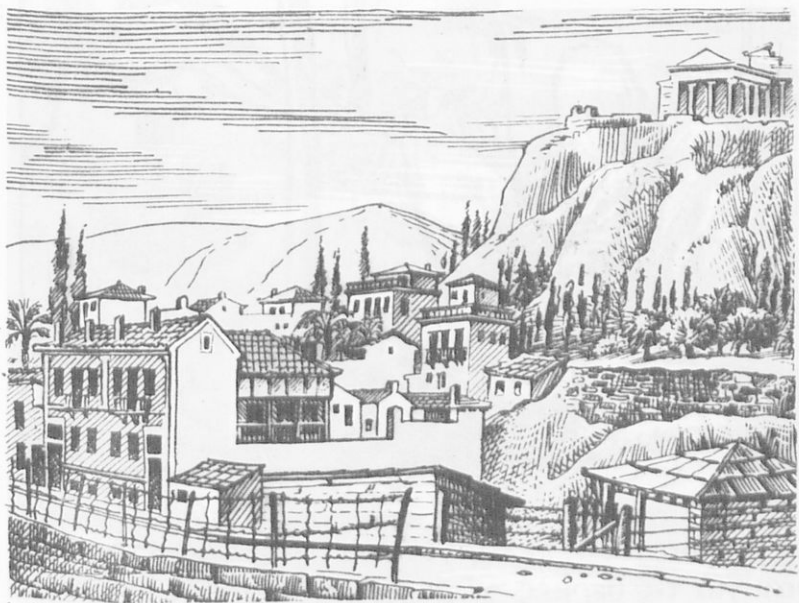
— Σωστά, λέγει ὁ δάσκαλος. Ἐμεῖς ἔχομε τὸ δῶρο ἀπὸ τὸ Θεό, νὰ ἔχωμε πατρίδα ἀπὸ τίς πιὸ ὁμορφες. Καταπράσινοι λόφοι, ἡμερα βουνὰ μὲ δάση καὶ νερά, γόνιμες κοιλάδες καὶ πεδιάδες, τοπία γελαστὰ τὴν στολίζουν. Ἐπειτα μεγάλες πολιτείες, ὅπως ἡ Ἀθήνα μὲ τὴν Ἀκρόπολὶ τῆς, ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ Πάτρα κι ἄλλες πολλές. Καὶ ἐπάνω ἀπὸ ὅλες αὐτὲς τίς ὁμορφιές, ἕνας φωτεινὸς καὶ γαλάζιος οὐρανός, ὁ ὠραιότερος τοῦ κόσμου.

Κι ἐξακολούθησε ὁ δάσκαλος :

— Γιὰ νὰ τὴν ἀγαπήσετε πιὸ πολὺ αὐτὴ τὴν ὁμορφὴ χώρα, πρέπει, παιδιά, νὰ μάθετε τὴν ἱστορία τῆς. Πρέπει νὰ μάθετε τίς θυσίες, τοὺς ἡρωισμούς, πού ἔχουν κάνει οἱ πρόγονοί μας, γιὰ νὰ εἴμαστε σήμερα ἐμεῖς ἐλεύθεροι. Κι ἀκόμη πρέπει νὰ μάθετε τὸν πολιτισμὸ τῆς, γιὰ νὰ γεμίση ἡ καρδιά σας ὑπερηφάνεια, πού εἴσθε Ἑλληνες.

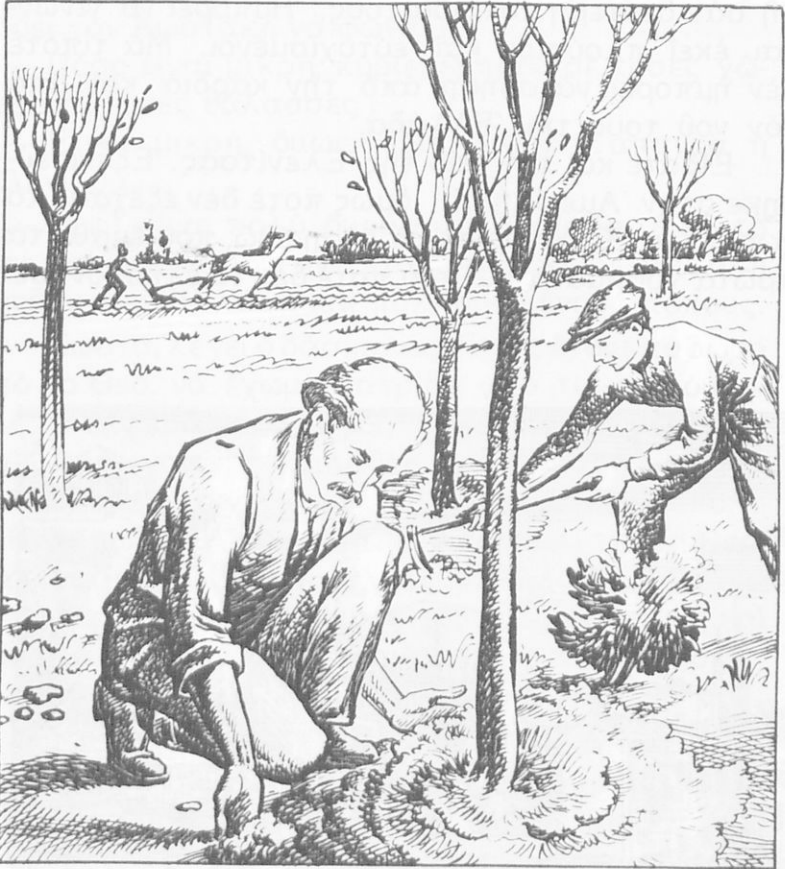
Πώς είναι δυνατόν, λέγει τώρα ο δάσκαλος, όσοι αναγκάζονται να ξενιτευθούν, να λησμονήσουν μια τέτοια πατρίδα; Όσοι Έλληνες σκορπίζονται στα διάφορα μέρη της γης ήμπορεί να κάμουν νέα ζωή εκεί. Ήμπορεί ν' αγαπούν την ξένη γη σαν δεύτερη πατρίδα τους. Ήμπορεί να γίνονται εκεί πλούσιοι και ευτυχισμένοι. Μά τίποτε δεν ήμπορεί να σβήση από την καρδιά και από τον νου τους την Ελλάδα.

Είδατε και τον θείο της Έλενίτσας. Ήξενιτεύθηκε στην Άμερική. Κι όμως ποτέ δεν έξεχασε το χωριό του. Ξαναγύρισε να ζήσει έδω, πού έμαθε τα πρώτα γράμματα και πού ποτέ δεν τ' έλησμόνησε



15. ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Ἐπέρασε πιά τὸ καλοκαίρι. Ἐτελείωσαν οἱ μαθητικές κατασκηνώσεις. Τὰ γοργόφτερα πουλιά,



τὰ χελιδόνια, οἱ πελαργοὶ καὶ τ' ἀηδόνια, ἐταξίδευσαν γιὰ τὶς θερμὲς χῶρες. Τὰ σχολεῖα ἐγέμισαν

ἀπὸ τὶς χαρούμενες φωνές καὶ τὰ ξεφωνητὰ τῶν παιδιῶν.

Τὰ χορταράκια ἐκιτρίνισαν καὶ τὰ μαραμμένα φύλλα τῶν δένδρων ἄρχισαν νὰ πέφτουν. Οἱ ἡμέρες ἀρχίζουν νὰ μικραίνουν καὶ οἱ νύκτες νὰ μεγαλώνουν. Ὁ οὐρανὸς ἀρχίζει πότε - πότε νὰ συννεφιάζη καὶ κάποτε-κάποτε ἡ διψασμένη γῆ δέχεται τὴ βροχούλα, σὰν εὐλογία Θεοῦ.

Στ' ἀμπέλια συνεχίζεται ὁ τρύγος καὶ στ' ἀλώνια τὸ μάζεμα τῆς σταφίδος, ποὺ ἦτο ἀπλωμένη στὸν ἥλιο.

Δὲν ἔχει ὅμως ἀρχίσει ἀκόμη τὸ κρῦο καὶ ὁ καιρὸς εἶναι εὐχάριστος. Δὲν κάμνει οὔτε μεγάλη ζέση οὔτε πολὺ κρῦο.

Ἄνθίζουν τὰ χρυσάνθεμα. Τὰ σχολεῖα κάμνουν ἐκδρομές, γιὰ νὰ χαροῦν τὰ παιδιά τὸ φθινόπωρο στὸ ὕπαιθρο.

Στὸ σχολικὸ κῆπο ἐμαλάκωσε τώρα τὸ χῶμα καὶ τὰ παιδιά ἄρχισαν τὶς ἐργασίες των.

Οἱ βοσκοὶ κατεβαίνουν μὲ τὰ κοπάδια των ἀπὸ τὰ βουνὰ στοὺς χαμηλοὺς κάμπους.

Οἱ γεωργοὶ καταγίνονται τώρα μὲ τὸ σκάψιμο καὶ τὴν λίπανσι τῶν δένδρων καὶ μὲ τὴ σπορὰ τῶν χωραφιῶν των. Οἱ ἐλιές ὠριμάζουν.

Ἄπὸ τὸν Ὀκτώβριο γίνονται προετοιμασίες καὶ προμήθειες γιὰ τὸ χειμῶνα. Ἄπὸ τὸν Νοέμβριο δυναμώνει τὸ κρῦο καὶ φοροῦμε βαρύτερα ροῦχα. Χρειαζέται ὅμως προσοχὴ ἀπὸ τὴ γρίππη.

Ἡ Ἐλενίτσα ἀπήγγειλε στὴν τάξι της καὶ ἓνα ὠραῖο ποίημα γιὰ τὸ Φθινόπωρο :

Φεύγουν πιά τὰ χελιδόνια.
Κρύωσε ὁ καιρός.
Πέφτουν φύλλα ἀπὸ τὰ κλώνια,
στό χαντάκι ἐμαζευθήκαν
κίτρινος σωρός.

Τέλειωσε τὸν τρύγο τώρα
πιὰ κι ὁ ἀμπελουργός.
Κι ἦλθε εὐλόγημένη ἡ ὥρα,
ποῦ θὰ σπείρη στοὺς χωράφι
στάρι ὁ γεωργός.

Ὁ καλὸς Θεός, ποῦ βλέπει
τὴν καλὴ σπορά,
καὶ βροχοῦλες ὅσες πρέπει
θὰ τοῦ στείλῃ, νάβγουν τόσα
στάχια καρπερά.

Τὸ φθινόπωρο θὰ πάγη,
θάρθη ἢ χειμωνιά.
Θάρθουν κρύα, θάρθουν πάγοι
κι ὅλοι μας θὰ μαζευθοῦμε
στὴ ζεστὴ γωνιά.

« Τραγουδιστὴς τῶν παιδιῶν »

Στέλιος Σπεράντσας

16. ΤΙ ΕΜΑΘΑΝ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΖΙΤΖΙΚΑ

Τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ ὄλοι ἐμαζεύθησαν κάτω ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀχλαδιά γεμᾶτοι ὄρεξι.

— Τί ὠραῖον ἤσκιο πού ρίχνει ἡ ἀχλαδιά !

— Τὴν ἀχλαδιά αὐτὴ τὴν ἔχει φυτεύσει ὁ παππούς τῶν παιδιῶν, ὅταν ἦτο μικρός. Εἶναι λοιπὸν γέρικη. "Ὁμως, γιὰ ἰδὲς πόση φρεσκάδα, πόση ζωὴ ἔχει ἀκόμη μέσα της ! Τὶ γλυκὰ καὶ μυρωδάτα ἀχλάδια κάμνει κάθε χρόνο !

Καθὼς ἔτρωγαν, τοὺς διεσκέδαζαν τὰ τζίτζικια μὲ τὴ μουσικὴ των. Θαρρεῖς καὶ τοὺς εἶχαν προσκαλέσει τοὺς μουσικοὺς νὰ βάζουν ὅλη τὴ δύναμὶ των τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ : τζ, τζ, τζ, τζ... Χιλιάδες τζίτζικια. Κρυμμένα στὰ κλήματα, στὰ δένδρα, ἐπάνω στὰ κλαδιὰ καθισμένα, τραγουδοῦν ἀδιάκοπα.

— Μὰ δὲν κουράζονται τὰ τζίτζικια νὰ τραγουδοῦν ὅλη τὴν ὥρα, πατέρα ; λέγει ὁ Κωστάκης.

— Αὐτὴ εἶναι ἡ δουλειὰ των, ἀποκρίθηκε ὁ πατέρας. Νομίζει κανεὶς πὼς εἶναι τόσο ἐνθουσιασμένα, πού δὲν ἤξεύρουν, πὼς νὰ δείξουν τὴ χαρὰ των. Καὶ τραγουδοῦν ἀκούραστα.

Κάποιο παλιὸ παραμῦθι λέγει, πὼς ὁ τζίτζικας πεθαίνει ἀπὸ τὴν πείνα, γιὰτὶ δὲν τὸν ἀφήνει τὸ τραγούδι νὰ φροντίση γιὰ τροφή.

Καὶ λέγει μάλιστα τὸ παραμῦθι, πὼς ὁ τζίτζικας στὸ τέλος κατήντησε ζητιᾶνος καὶ ἐγύρευε φαγητὸ στὶς φωλιές τῶν μυρμηγκιῶν. "Ὁμως ἐγὼ δὲν τὸ πολυπιστεύω αὐτὸ τὸ παραμῦθι. Ἄλλο

παραμύθι λέγει, πώς ὁ τζίτζικας κάθεται στὰ τρυφερά κλαδιὰ τῶν δένδρων καὶ βουτᾶ τὴ σουβλερῆ του γλῶσσα στὴ φλούδα.

Ἄπὸ ἐκεῖ ρουφᾶ τὸ χυμὸ, ποὺ τρέχει μέσα στοῦ δένδρου, καὶ καθὼς ρουφᾶ τραγουδάει ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησι καὶ τὴν νοστιμάδα.

— Πατέρα, λέγει ὁ Κωστάκης, θὰ πιάσω ἕναν νὰ τὸν ἰδῶ.

— Ὅχι, εἶπε ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη· τὰ μικρὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ δὲν τὰ βασανίζουν.

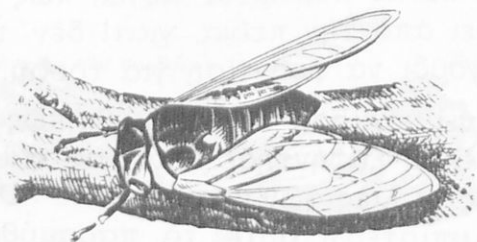
— Λίγο θὰ τὸν κρατήσω, ὅσο νὰ τὸν ἰδῶ, εἶπε πάλι ὁ Κωστάκης.

Ὁ μπάρμπα-Θανάσης εἶπε :

— Στάσου, Κωστάκη, νὰ σοῦ πιάσω ἐγὼ ἕναν, ποὺ βλέπω στὸν κορμὸ ἐκείνης τῆς ἐλίτσας.

Ἐπλησίασε ὁ μπάρμπα-Θανάσης προσεκτικὰ στοῦ δενδράκι καὶ ἄπλωσε ξαφνικὰ τὴν παλάμη του νὰ πιάσῃ τὸν τζίτζικα. Ἐκεῖνος ὅμως τοῦ ἔφυγε καὶ ἐπέταξε ψηλὰ τσιτσιρίζοντας. Ὅλοι ἐγέλασαν.

Ἐπειτα ἐσηκώθηκαν ἀπὸ τὸ τραπέζι κι ἔπιασαν τὴ δουλειὰ καὶ τὰ παιδιὰ ξανάρχισαν τὰ παιγνίδια.



17. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΙΔΑΝ ΦΙΔΙ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ

Ἐκεῖ ποὺ ἔπαιζαν, ἔξαφνα μιὰ κοπέλα ἔβαλε μιὰ δυνατὴ καὶ τρομαγμένη φωνή:

— Ἔνα φίδι, ἔνα φίδι!

Ὅλοι ἔτρεξαν γρήγορα ἐκεῖ καὶ ὁ μπάρμπα-Θανάσης μ' ἓνα χονδρὸ παλούκι ἐκτύπησε δυνατὰ τὸ φίδι στὸ κεφάλι. Οἱ ἐργάτριες τὸ ἐκτυποῦσαν μὲ τὶς πέτρες.

Καθὼς ἐπλησίασαν τὰ παιδιὰ, εἶδαν τὸ φίδι. Ἦτο πιὰ σκοτωμένο ἀπὸ τὰ κτυπήματα, μὰ ἐκινουσε ἀκόμη λίγο τὴν ἄκρη τῆς οὐρᾶς του.

— Ὅχι! εἶναι! ἔλεγαν οἱ ἐργάτριες.

— Πῶς δὲν μᾶς ἐδάγκωσε! Καλὰ ποὺ τὸ εἶδε ἡ Ἐλενιώ! Ἡ Παναγία μᾶς ἐφύλαξε.

Ἐφθασε καὶ ὁ πατέρας τῆς Ἐλενίτσας καὶ τὸ εἶδε.

— Πατέρα, εἶναι φαρμακερό; ἐρώτησε ἡ Ἐλενίτσα.

— Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ πατέρας της. Ἔχει δόντια σουβλερὰ σὰν βελόνες καὶ ἀπ' αὐτὰ χύνει φαρμάκι. Ὅποιον δαγκώσῃ, ἂν δὲν τὸν προφθᾶσουν, πεθαίνει. Ἐγὼ λίγο νὰ χαθῶ, ὅταν ἤμουν μικρός.

— Σὲ εἶχε δαγκώσει ὀχιά, πατέρα;

— Ναί, στὸ πόδι. Δὲν τὴν εἶχα ἰδεῖ καὶ τὴν ἐπάτησα. Ἀμέσως ἔνοιωσα δυνατὸ πόνου στὸ πόδι καὶ ἔβαλα τὶς φωνές. Τρέχουν ὅλοι γύρω μου καὶ ἓνας γέρος—Θεὸς χωρέσ' τον, τώρα εἶναι μακαρίτης, ὁ γέρο-Δημήτρης—ἐγονάτισε ἀμέσως, ἔπιασε τὸ πόδι μου καὶ ἄρχισε νὰ ρουφᾷ τὸ αἷμα τῆς πληγῆς

καί νά τò φτύνη. Ἔτσι ἐγένετο τότε. Δέν ἐπρόφθασε λοιπὸν νὰ περάσῃ τὸ φαρμάκι σ' ὄλο μου τὸ κορμὶ καὶ ἐσώθηκα.

Τὰ παιδιὰ κοιτοῦσαν τὸν πατέρα τῆς Ἑλενίτσας μὲ ἀπορία. Κι ὁ πατέρας ἐξακολούθησε :



— Δέν εἶναι σπάνιο νὰ δαγκωθῆ κανεὶς ἀπὸ φίδι, ὅταν εὐρίσκεται στὰ χωράφια καὶ στὰ βοσκοτόπια. Εἶναι λοιπὸν ἀπαραίτητο νὰ γνωρίζῃ ὁ καθένας τί πρέπει νὰ κάμῃ σὲ τέτοια περίπτωσι.

— Πές μας, πατέρα, είπε ό Κωστάκης.

— Πρώτα - πρώτα, πρέπει άμέσως νά δέσωμε τó μέρος, πού έδαγκώθηκε, πιό ψηλά άπό εκεί πού είναι τó δάγκωμα, μέ σπάγγο, μέ στριμμένο μανδήλι, μέ σύρμα ή ό,τι άλλο έχομε πρόχειρο.

Τό δέσιμο νά είναι πάρα πολύ σφιγκτό, ώστε να σταματήσει ή κυκλοφορία του αίματος και νά μην ήμπορέση νά προχωρήση τó δηλητήριο πρós τήν καρδιά.

Άμέσως ύστερα κοιτάζομε, μήπως έμεινε στο τραύμα κανένα σπασμένο δόντι τής όχιās, πού πρέπει νά τó βγάλωμε. Χαράζομε μέ τή μύτη ένός σουγιά τó δέρμα στο μέρος, όπου είναι τó τραύμα, και πιέζομε όλόγυρα μέ τά δάκτυλα, για νά τρέξη όσο τó δυνατόν περισσότερο δηλητηριασμένο αίμα.

Άν έχωμε τά μέσα, κολλάμε εκεί επάνω μιá βεντουζα, για νά τραβήξη πολύ αίμα και μαζί μ' αυτό και πολύ δηλητήριο. Πλύνομε τήν πληγή μέ άφθονο νερό.

Επίσης πολύ καλό είναι τó καυτηρίασμα τής πληγής μέ πολύ καυτερό σίδερο.

Αυτές οι πρώτες βοήθειες, δηλαδή τó σφιγκτό δέσιμο, τó χάραγμα, τó πλύσιμο, ή καυτηρίασις, πρέπει νά γίνουν άμέσως και χωρίς τήν παραμικρή χρονοτριβή.

Μετά τις πρώτες αυτές βοήθειες, πρέπει νά καταφύγωμε στον Ιατρό.

Πόσο έφοβήθηκε ή Έλενίτσα άπό τήν Ιστορία αυτή τής όχιās ! Κάθε λίγο ένόμιζε, πώς θά πεταχθῆ

καμμιά όχιά νά τήν δαγκώση. Έκοίταζε τò σκοτωμένο φίδι καί έθαύμαζε τά τόσα χρώματα καί τά στολίδια, πού έστόλιζαν τò κορμί του. Όλόκληρο κέντημα μέ χρυσοπράσινο καί μαύρο γαϊτάνι.

Ό μπάρμα-θανάσης τò έσπρωξε μέ τò πόδι του καί έφάνηκε τò κάτω μέρος τής κοιλιās του, τò άσπρο.

— Άντε τώρα νά ψάξης γιά πουλάκια, βρωμόφιδο, είπε.

Έπειτα ξανάρχισε ή δουλειά. Μά τά παιδιά δέν ήμποροῦσαν νά βοηθήσουν άπό τò φόβο τους.

Ήλθαν μάλιστα οί μητέρες των τρομαγμένες σάν άκουσαν γιά τò φίδι, καί ήθέλησαν νά πάρουν τά παιδιά άπό τόν τρύγο.

Ό πατέρας του Κωστάκη είπε, γιά νά τις ήσυχάση :

— Τώρα πάει πιά, τò έσκότωσαν. Φίδια δέν βγαίνουν όλη τήν ώρα, οὔτε ύπάρχουν πολλά έδω.

Τή στιγμή εκείνη ήλθε καί ό άγροφύλακας, ό κύρ-Νικόλας. Ήτο ένας ύψηλός, λιγνός άνδρας, μέ τò όπλο του κρεμασμένο στόν ώμο καί μέ τή μεγάλη του ψάθα φορεμένη λίγο στραβά.

— Γειά σας καί χρόνια πολλά ! είπε.

— Καλώς τόν κύρ-Νικόλα, άποκρίθηκε ό πατέρας του Κωστάκη. Κόπιασε, κάθισε λίγο στόν ήσκιο.

Ό κύρ-Νικόλας έκάθισε καί ό πατέρας του Κωστάκη του έπρόσφερε τσιγάρο.

— Μιά όχιά έσκότωσαν τώρα δά οί έργάτριες, του είπε.



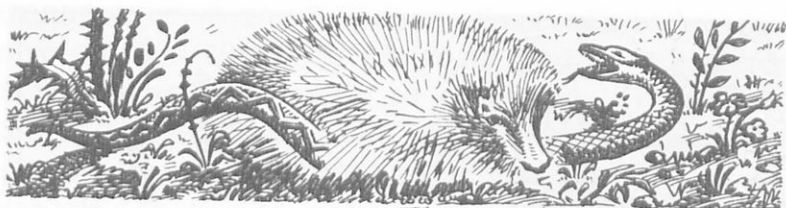
— Μπᾶ ; ἔκαμε ὁ κύρ - Νικόλας. Βρέ τὴν κακομοῖρα ! Ἐγλύτωσε λοιπὸν ἀπὸ τὸν σκαντζόχοιρο, γιὰ νὰ τὸ εὐρῆ ἀπὸ τὶς κοπέλες. Ἐδῶ δίπλα, στοῦ κύρ - Γιώργη τὸ ἀμπέλι, ἔπιασαν ἓνα σκαντζόχοιρο ὡς μιὰ ὀκά.

— Πῶς εἶναι ὁ σκαντζόχοιρος, πῶς εἶναι ; ἐρώτησαν τὰ παιδιὰ.

— Δὲν τὸν ξέρετε ; Ἄ ! εἶναι χαριτωμένο ζωντανό. Θέλετε νὰ πᾶμε νὰ τὸν ἰδῆτε ; ἐρώτησε ὁ κύρ - Νικόλας.

— Ναί, ναί, ἄς πᾶμε, πατέρα, εἶπε ὁ Κωστάκης.

— Πᾶμε, εἶπε ὁ πατέρας.



18. ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΙΔΑΝ ΤΟΝ ΣΚΑΝΤΖΟΧΟΙΡΟ

Ἐπῆγαν λοιπὸν στὸ διπλανὸ ἀμπέλι.

Μόλις τοὺς εἶδε ὁ Μῆτσος καὶ ἡ Ἀνθούλα, ἔτρεξαν γεμάτοι χαρές. Ὁ πατέρας των, ὁ κύρ-Γιώργης, ἐσηκώθηκε καὶ τοὺς ἐδέχθηκε.

— Καλῶς τους, καλῶς τους! εἶπε. Χρόνια πολλά!

— Ἐδῶ τὰ παιδιά, κύρ-Γιώργη, ἄκουσαν πῶς ἐπιάσατε ἓνα σκαντζόχοιρο. Ἦλθαμε λοιπὸν νὰ τὸν ἰδοῦμε, εἶπε ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη.

Ὁ κύρ-Γιώργης, χωρὶς ἄλλη κουβέντα, ἐξεκρέμασε ἀπὸ μιὰ συκιά ἓνα καλάθι καὶ τὸ ἄνοιξε. Ἐνα πρᾶγμα στρογγυλό, ὄλο ἀγκάθια, ἦτο ἐκεῖ μέσα. Ὁ κύρ-Γιώργης ἐγύρισε τὸ καλάθι, τὸ ἄδειασε καὶ ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα ἐκύλισε στὸ χῶμα σὰν μπάλα κι ἐστάθηκε. Σὲ λίγο ἄρχισε νὰ κινῆται ν' ἀνοίγη σιγὰ σιγὰ καὶ νὰ μακραίνει. Ἐφάνηκαν κάτι ποδαράκια πρῶτα καὶ ὕστερα ἓνα μικρὸ μουσουδάκι σὰν τοῦ γουρουιουῦ.

— Ἄ, τί περίεργο ζῷο! εἶπε ὁ Κωστάκης καὶ ἐπῆγε νὰ τὸ ἰδῆ πιὸ κοντά.

Ὁ σκαντζόχοιρος ἄρχισε νὰ τρέχει, μὰ ὁ κύρ-Γιώργης τὸν ἐπιάσε καὶ τὸν ἐγύρισε ἀνάποδα. Ἡ κοιλιὰ του δὲν εἶχε ἀγκάθια καὶ τὰ μαῦρά του

ματάκια τὰ γυαλιστερά ἦσαν τόσο φοβισμένα! Ἄ-μέσως ἐκουλουριάσθηκε πάλι κι ἔγινε ἕνα στρογγυλὸ τόπι ἀγκαθερό.

— Κοιτάξετε, λέγει ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη στὰ παιδιά. Ὁ σκαντζόχοιρος πιάνει τὴν ὀχιά σφιγκτὰ μὲ τὸ στόμα του ἀπὸ τὴν οὐρὰ καὶ ἀμέσως κουλουριάζεται. Ἡ ὀχιά πολεμᾷ νὰ φύγη, μὰ δὲν ἤμπορεῖ. Κτυπιέται, δέρνεται μὲ ἀπελπισία ἐπάνω στὰ ἀγκάθια τοῦ σκαντζόχοιρου, ὥσπου σκοτώνεται καὶ ψοφᾷ. Τότε ὁ καλὸς σου ὁ σκαντζόχοιρος ξεδιπλώνεται καὶ τὴν τρώγει μὲ τὴν ἡσυχία του.

— Ἄμ' τὰ σταφύλια, πῶς τὰ κουβαλᾷ στὴ φωλιά του, ξέρετε; ἐρώτησε ὁ κύρ-Νικόλας.

— Πῶς, πῶς; ἐρώτησαν τὰ παιδιά περίεργα.

— Νά, τινάζει τὸ κλῆμα καὶ πέφτουν οἱ ρῶγες κάτω. Ὕστερα κυλιέται ἐπάνω στὶς ρῶγες κι αὐτὲς καρφώνονται στ' ἀγκάθια του. Ἔτσι φορτωμένος πηγαίνει τότε στὰ παιδιά του, στὴ φωλιά.

— Ἄφοῦ εἶναι τόσο καλὸ ζῷο καὶ κυνηγᾷ τὶς ὀχιές, εἶπε ἡ Ἐλενίτσα, γιατί δὲν τὸν ἀφήνετε νὰ πάη στὴ φωλιά του;

— Ἐλενίτσα, ἀποκρίθηκε ὁ κύρ - Γιώργης, τὸν θέλω γιὰ τὸ περιβόλι μου. Θὰ τὸν διορίσω ἐκεῖ φύλακα.

Ἄφοῦ εἶπαν αὐτὰ, ὁ Μῆτσος καὶ ἡ Ἀνθούλα ἐπῆραν τὰ παιδιά καὶ τὰ ἐφίλευσαν γλυκά, γινωμένα σῦκα.

Ἐπειτα τὰ παιδιά μὲ τὸν πατέρα τοῦ Κωστάκη καὶ μὲ τὸν κύρ - Νικόλα, τὸν ἀγροφύλακα, ἐγύρισαν πίσω στὸ ἀμπέλι των.



19. Ο ΤΡΥΓΟΣ

"Όλος ο κόσμος εύρίσκεται σε κίνηση.

Κάρρα και αυτόκίνητα γεμάτα σταφύλια περνούν όλοένα. Άνάμεσα στα κλήματα παλληκάρια και κοπέλες, με τὰ καλάθια στα χέρια, τρυγούν.

Ό Κωστάκης και ή Έλενίτσα εύρίσκονται άκόμη στο κτήμά των, στην έξοχή. Έχουν την άδεια να βοηθήσουν και αυτοί στον τρύγο. Άπό πολύ πρωί με τὸ γλυκοχάραμα έσηκώθηκαν και έπήγαν και αυτοί στο άμπέλι με τούς άλλους έργάτες.

Κρατούν ό καθένας τὸ μικρό του καλάθκι και ένα μαχαιράκι. Σε κάθε κλήμα σταματούν. Άφή-

νουν κάτω τὸ καλάθι καὶ κόβουν μὲ πολλή προσοχή τὸ σταφύλι ἐπάνω στὸ κοτσάνι του. Τὸ βάζουν στὸ καλάθι καὶ κόβουν ἄλλο.

“Ἀμα γεμίσουν τὸ καλάθια τους, πηγαίνουν καὶ τὸ ἀδειάζουν στὸ μεγάλο κοφίνι.

Πόσες φορές τὸ ἐγέμισαν καὶ τὸ ἀδειασαν οὔτε ξεύρουν !

Ἐργάζονται μὲ ὄρεξι μεγάλη καὶ τραγουδοῦν μαζί μὲ ὄλους τοὺς ἄλλους ἐργάτες καὶ τὶς ἐργάτριες διάφορα τραγούδια. Νὰ ἕνα ἀπ’ αὐτά :

ΕΝΑ ΠΟΥΛΙ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟ ΚΙ ἈΛΛΟ ΠΟΥΛΙ ΒΟΥΝΙΣΙΟ

“Ἐνα πουλί θαλασσινὸ
κι ἕνα πουλί βουνίσιο,
τὰ δυὸ πουλιὰ μαλλώνανε
στοῦ σταυραῖτοῦ τὸν τόπο.
Γυρίζει τὸ θαλασσινὸ
καὶ λέει τοῦ βουνίσιου :

— Μὴ μὲ μαλλώνης, βρέ πουλί,
καὶ μὴ μὲ παραδιώχνης
κι ἐγὼ πολὺ δὲν κάθομαι
στὸν τόπο τὸ δικό σου.

“Ἄν κάτσω Μάη καὶ Θεριστὴ
κι ὄλον τὸν Ἀλωνάρη
κι ἂν πάρω κι ἀπ’ τὸν Αὐγουστο,
τὸν Τρυγητὴ μισεύω.
Κι ἀφήνω γειὰ στὶς ὄμορφες
καὶ γειὰ στὶς μαυρομάτες
κι ἐγὼ πάω στὸν τόπο μου,
γυρνῶ στοὺς ἰδικούς μου.

Δημοτικὸ

20. ΤΟ ΤΣΙΡΙΤΡΟ

Σὲ μιὰ ρώγα ἀπὸ σταφύλι
ἔπεσαν ὄχτῶ σπουργίτες
κι ἔτρωγόπιναν οἱ φίλοι.
Τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί, τσιριτρό!

Ἐχτυπούσανε τὶς μύτες
κι ἔκουνοῦσαν τὶς οὐρές,
κι εἶχαν γέλια καὶ χαρές.
Τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί, τσιριτρό!

Πώπω, πώπω, σὲ μιὰ ρώγα
φαγοπότι καὶ φωνή!
τὴν ἀφήκαν ἀδειανή.
Τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί, τσιριτρό!

Καὶ μεθύσαν, κι ὀλημέρα
πᾶνε δῶθε, πᾶνε πέρα,
τραγουδώντας στὸν ἀέρα.
Τσίρι τίρι, τσιριτρό,
τσιριτρί, τσιριτρό!

« Παιδικὰ τραγούδια »

Ζαχαρίας Παπαντωνίου



21. ΤΟ ΠΑΤΗΜΑ ΤΩΝ ΣΤΑΦΥΛΙΩΝ

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἄρχισε τὸ πάτημα τῶν σταφυλιῶν στὸ πατητήρι, πού ἦτο γεμάτο ὡς ἐπάνω.

Δυὸ γερὰ καὶ καλοδεμένα παλληκάρια ἐπλυναν καθαρὰ - καθαρὰ τὰ πόδια των καὶ ἀνέβηκαν ἐπάνω.

— Καλὰ κρασιά, κύρ-Δημήτρη. Καὶ τοῦ χρόνου! εἶπαν στὸν πατέρα τοῦ Κωστάκη καὶ ἄρχισαν τὸ πάτημα.

Πλάτς, πλάτς, πλάτς! ἐπατοῦσαν καὶ ἔλειω-

ναν τὰ σταφύλια οἱ δύο νέοι αὐτοὶ ἐργάτες, σὰν νὰ ἐχόρευαν ἕνα παράξενο χορό.

Ἄπο τὸν σωλῆνα τοῦ πατητηριοῦ κάτω-κάτω ἔτρεχε ὁ κόκκινος μούστος σ' ἕνα μεγάλο κάδο. Ὁ κύρ-Δημήτρης, ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη, ἔπαιρνε μὲ τὸν τενεκὲ καὶ ἔρριχνε στὸ βαρέλι, ποῦ ἦτο δίπλα καθαρὸ, πλυμένο καὶ λιβανισμένο. Ἄδειαζε τοὺς τενεκέδες καὶ τοὺς ἐμετροῦσε : ἕνας, δύο, τρεῖς...

Δίπλα ἐκάθητο ὁ Κωστάκης μ' ἕνα μολύβι καὶ ἕνα τετράδιο καὶ ἐσημείωνε.

Γιὰ κάθε τενεκὲ ἔτραβοῦσε καὶ μιὰ μικρὴ ἴσια γραμμὴ. Στὸ τέλος ἐμέτρησε τὶς γραμμὲς καὶ τὶς εὐρῆκε σωστὲς διακόσιες.

— Ὁ Κωστάκης θὰ γίνῃ λαμπρὸς νοικοκύρης, εἶπε ὁ μπάρμπα - Θανάσης, ποῦ τὸν ἔβλεπε.

Ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη ἔφτειασε μὲ μούστο νόστιμη μουσταλευριά μὲ ἀμύγδαλα, σουσάμι καὶ φιλὴ κανέλα. Ἐπειτα ἔφτειασαν μαζὶ μὲ τὴ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας μουστοκούλουρα καὶ σουτζούκια γεμισμένα μὲ καρύδια.

Στὸ μεγάλο καζάνι βράζουν μούστο, γιὰ νὰ φτιάσουν γλυκὸ πετιμέζι, νὰ βουτοῦν τὸ χειμῶνα τὸ ψωμί των.

Πόσα πράγματα δίνει τὸ γλυκὸ σταφύλι !

Ὅταν οἱ δουλειὲς στὸ κτῆμα εἶχαν τελειώσει καὶ ὁ καιρὸς ἄρχισε νὰ δροσίζη, οἱ δυὸ οἰκογένειες ἐγύρισαν στὴν πόλι.

Ἐκεῖ στὴν πόλι ἐπερίμενε τὰ παιδιὰ μιὰ καινούργια χαρὰ, τὸ σχολεῖο.



22. Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

‘Ο Κωστάκης πρωί-πρωί έξύπνησε και άκουσε τόν πατέρα του, πού έψαλλε:

« Μεγαλομάρτυς Δημήτριεε... »

‘Α, ναι! ‘Αμέσως έθυμήθηκε. ‘Ο πατέρας του έχει σήμερα την έορτή του. ‘Η μητέρα του θα φορέση τò καινούργιο της φόρεμα και θα στέκεται στη σάλα νά δέχεται τις έπισκέψεις. ‘Η σάλα θα είναι ωραία στολισμένη με άγιοδημητριατικά και τριαντάφυλλα και στο έρμάρι θα είναι ένα σωρό γλυκά, κουραμπιέδες, σοκολάτες....

Ἐκείνη τὴ στιγμή ἐμπῆκε ἡ μητέρα.

— Κωστάκη, ἐξύπνησες; εἶπε.

— Ναί, μητέρα, θὰ σηκωθῶ, ἀποκρίθηκε ὁ Κωστάκης.

— Φόρεσε γρήγορα τὰ καινούργια ροῦχά σου, τὶς κάλτσες σου καὶ τὰ παπούτσια σου. Ὁ πατέρας, ἡ γιαγιά, ὁ θεῖος, ἡ Ἐλενίτσα καὶ σὺ θὰ πάτε στὴν ἐκκλησία.

Ὁ Κωστάκης ἐφόρεσε τὶς ἄσπρες του κάλτσες καὶ τὰ μαῦρα παπουτσάκια του, τὰ λουστρίνια. Ὑστερα ἐπῆγε μπροστὰ στὸν καθρέπτη, ἐκοιτάχθηκε καὶ εἶπε:

— Τώρα ὁ πατέρας θὰ εἰπῇ, πῶς εἶμαι ἓνα καλὸ παιδί καὶ καθαρὸ.

Ἐμπῆκε στὴν τραπεζαρία. Ὁ πατέρας του φρέσκος, μὲ τὸ ἄσπρο του κολλαριστὸ ὑποκάμισο καὶ τὰ καινούργια του μαῦρα ροῦχα, ἔλεγε στὴν Ἐλενίτσα, ποῦ εἶχε ἔλθει λίγο πρὶν, ντυμένη τὸ καλὸ της φόρεμα:

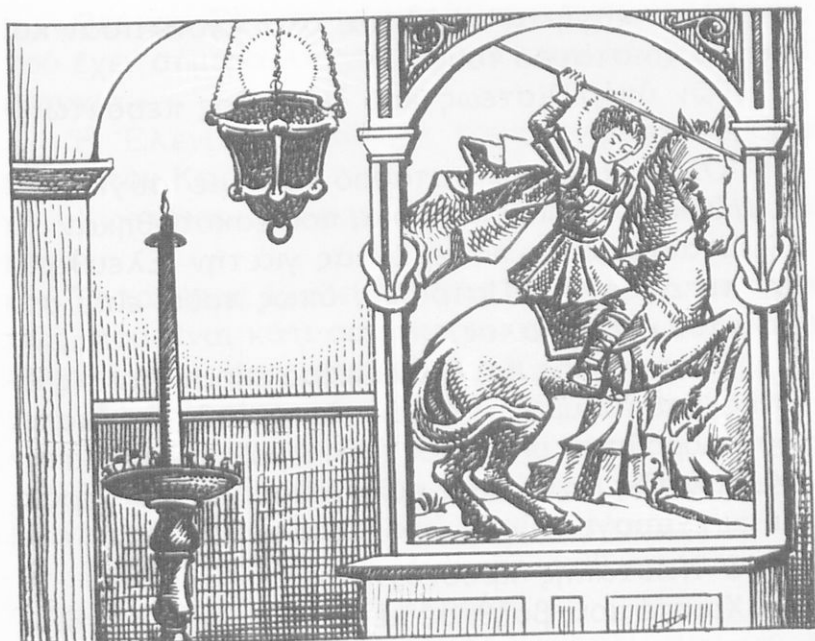
— Στὴν ἐκκλησία τὰ καλὰ παιδιὰ στέκουν φρόνιμα καὶ προσέχουν τί λέγει ὁ παπὰς καὶ τί ψάλλει ὁ ψάλτης.

Καθὼς εἶδε τὸν Κωστάκη, εἶπε:

— Ἄ, Κωστάκη, θὰ εἶσαι φρόνιμος στὴν ἐκκλησία;

— Ναί, πατέρα, θὰ εἶμαι φρόνιμος, ἀποκρίθηκε ὁ Κωστάκης.

— Ἐμπρὸς λοιπὸν, πᾶμε!



23. ΣΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἐφθασαν στήν ἐκκλησία. Ἦτο γεμάτη ἀπό κόσμο.

Ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη, ὁ κύρ-Δημήτρης, ἀγόρασε κεριά, τ' ἀνάψε καί τὰ ἔβαλε μπροστά στήν εἰκόνα. Τά κανδήλια ἦσαν ἀναμμένα καί φεγγοβολοῦσε ὀλη ἡ ἐκκλησία.

Ἐκαμαν τὸ σταυρό τους, ἀσπᾶσθηκαν τὴν εἰκόνα ὄλοι μὲ τὴ σειρὰ καί ὕστερα ἐστάθηκαν στή θέσι των.

Ὁ ψάλτης ἔψαλλε. Ὅλοι ἐστέκοντο μ' εὐλάβεια, ἀμίλητοι κι ἄκουαν προσεκτικά.

“Όταν έβγῆκαν τὰ ἼΑγια, ὅλοι ἐγονάτισαν καὶ ἔκαναν τὸ σταυρὸ τους.

«Τῶν ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος πεσόντων » εἶπε ὁ παπᾶς.

“Όλοι ἔκαναν τὸ σταυρὸ τους μὲ συγκίνησι. Θυμήθηκαν τὰ παλληκάρια, πὺ ἐσκοτώθηκαν τὰ τελευταῖα χρόνια, πολεμῶντας γιὰ τὴν Ἐλευθερία καὶ τὴ Δόξα τῆς Πατρίδος, ὅπως τοὺς εἶπε στὸ λόγο του ὁ δάσκαλος.

ἘΚωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα ἐκοίταζαν τὶς εἰκόνες καὶ ἐθαύμαζαν τὰ ὠραῖα χρυσᾶ φορέματα, πὺ ἐφοροῦσαν οἱ ἼΑγιοι. ἘΧριστούλης, στὴν ἀγκαλιά τῆς Παναγίας, εὐλογοῦσε μὲ τὸ χεράκι του κι ἔχαμογελοῦσε.

ἘΚωστάκης προσευχήθηκε :

« Χριστέ μου, βοήθησέ με νὰ γίνω πολὺ καλὸς ἄνθρωπος ».

Καὶ ἡ Ἐλενίτσα προσευχήθηκε ἀπὸ μέσα της καὶ εἶπε :

« Παναγίτσα μου, βοήθησέ με νὰ γίνω μιὰ καλὴ νοικοκυρά ».

ἘΥστερα ἀπὸ λίγο ὁ Κωστάκης εἶπε σιγὰ τῆς Ἐλενίτσας :

— Κοίταξε τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ ἐκεῖ ψηλά.

ἘἩ Ἐλενίτσα ἐκοίταξε. ἘἘνα μεγάλο μάτι ἦτο ἐκεῖ ψηλά, ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἘἘωραία Πύλη, καὶ τοὺς ἐκοίταζε.

ἘἘπατέρας τοῦ Κωστάκη εἶπε :

— Σιωπή! Κάμετε τὸ σταυρὸ σας.

ἘἘΚωστάκης ἔκαμε τὸ σταυρὸ του καὶ εἶπε πάλι μέσα του :

« Θεέ μου, Σὲ παρακαλῶ, δῶσε στὸν πατέρα μου, πὺ ἔχει σήμερα τὴ γιορτὴ του, πολλὴ χαρὰ καὶ εὐτυχία ».

Ἡ Ἐλενίτσα ἐκοίταξε τοὺς ἁγίους καὶ εἶπε σιγὰ στὸν Κωστάκη:

— Κωστάκη, γιατί οἱ ἅγιοι φοροῦν χρυσὸ στεφάνι;

— Ὁ πατέρας ἔχει εἰπεῖ, πὺς οἱ ἅγιοι ἔχουν ἅγιο φῶς, πὺ εἶναι κάτι σάν φωτεινὸ στεφάνι γύρω στὸ κεφάλι τους, ἀπάντησε σιγὰ ὁ Κωστάκης.

Μὰ ὁ πατέρας του εἶπε πάλι:

— Μὴ μιλᾶτε. Ἀκοῦστε τί λέγει ὁ παπάς.

Ἡ Ἐλενίτσα ἐπρόσεχε πολὺ, μὰ δὲν καταλάβαινε τί ἔλεγε ὁ παπάς καὶ εἶπε μὲ τὸ νοῦ της:

— Πρέπει νὰ σταθῶ ἀκίνητη καὶ προσεκτικὴ, ὡσπου νὰ σχολάσῃ ἡ ἐκκλησία.

Καθὼς ἐκοίταξε τὸ χρυσὸ κανδήλι, πὺ ἐκρέμετο ἐπάνω ἀπὸ τὴν Ὠραία Πύλη, τῆς ἦλθε στὸν νοῦ τὸ ποίημα, πὺ τῆς εἶχε μάθει ἡ μητέρα της:

Χρυσὸ κανδήλι κρέμεται
μπροστὰ στὸ εἰκονοστάσι.
Χύνει τὸ φῶς του τὸ ἀπαλὸ
κι ὄλα γλυκαίνουν ἀπ' αὐτό,
μὰ ἀκτῖνά του ἄν τὰ φθάσῃ.

Ἐνα κανδήλι ἀκοίμητο
κάθε καρδιὰ φωτίζει
καὶ τῆς γλυκαίνει τὸν παλμό,
σάν εἶναι πάντα στὸ καλό,
πὺ ὁ Θεὸς ὀρίζει.

Σὲ λίγο ἐπλησίασε κοντά της ἡ συμμαθήτριά της ἡ Γεωργία καὶ τῆς ἐψιθύρισε:

— Ἐλενίτσα, μὲ γειὰ τὸ καινούργιο σου φόρεμα, ποίος σοῦ τὸ ῥαψε;

Μὰ ἡ Ἐλενίτσα δὲν ὠμίλησε καθόλου, παρὰ ἔκαμε νόημα τῆς Γεωργίας νὰ σιωπήσῃ.

Ὅταν ὁ παπὰς εἶπε τὸ « Δι' εὐχῶν τῶν ἀγίων.. », ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη εἶπε:

— Πάμε νὰ πάρωμε ἀντίδωρο.

Στὴν Ὁραία Πύλη ἐστέκετο ὁ παπὰς καὶ ἐμοίραζε τὸ ἀντίδωρο. Ὁ κόσμος ἔπαιρνε ἀντίδωρο, τοῦ ἐφιλοῦσε τὸ χέρι καὶ ἔφευγε κάμνοντας τὸ σταυρό του.

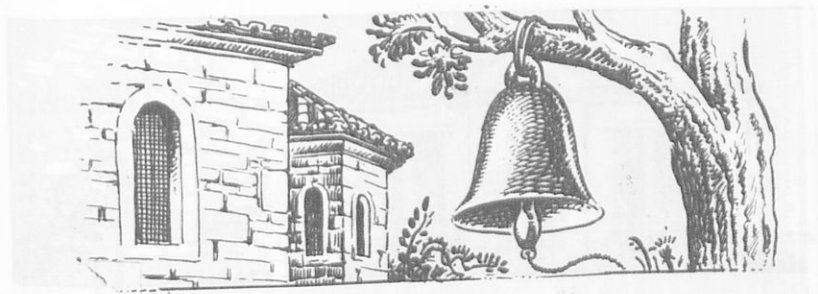
Ἐπῆραν ὅλοι ἀντίδωρο καὶ ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη εἶπε στὰ παιδιά:

— Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος σήμερα ἀπὸ σᾶς, γιατί ἐσταθήκατε στὴν ἐκκλησία φρόνιμα.

Καθὼς ἔβγαιναν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, οἱ γνωστοὶ ἐχαιρετοῦσαν τὸν πατέρα τοῦ Κωστάκη καὶ τοῦ ἔλεγαν:

— Χρόνια πολλὰ, κύρ-Δημήτρη!

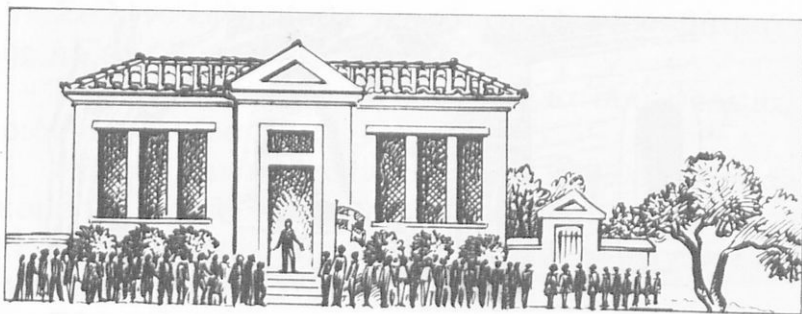
Ὁ Κωστάκης ἐθυμήθηκε τὸ ποίημα γιὰ τὴν Κυριακή, ποὺ εἶχαν μάθει στὸ σχολεῖο:



24. Η ΚΥΡΙΑΚΗ

Μόλις ἔλαμπαν τὰ κάλλη τῆς αὐγῆς τερπνά,
τὰ παιδάκια ἢ μητέρα τρέχει καὶ ξυπνά.

- Ἔ, παιδιά, καιρός, ξυπνάτε, εἶναι Κυριακή,
ἢ καμπάνα μᾶς φωνάζει, τὴν ἀκοῦτ' ἐκεῖ ;
- Τώρα ἀμέσως, μητερίτσα, λέγουν μὲ χαρὰ
καὶ πηδοῦν ἀπ' τὸ κρεβάτι ὄλα ζωηρά.
Ἡ μητέρα μὲ δροσᾶτο τὰ ἴπλυνε νερό,
τὰ μαλλάκια των μὲ κτένι ἴχωρισε ἀργυρό.
Τ' ἄλλαξε σιδερωμένα ροῦχα γιορτερά,
κι ἔλαμπαν σάν ἀγγελούδια κι ἦσαν μιὰ χαρὰ.
Τώρα νά, στὸ πεζοδρόμι τὰ παιδιά κι αὐτὴ
τὸ μικρὸ της ἀπ' τὸ χέρι τρυφερὰ κρατεῖ.
Φρόνιμα στὴν ἐκκλησίᾳ στέκουν τὰ παιδιά
καὶ τὴ λειτουργία ἀκοῦνε μ' ἀνοιχτὴ καρδιά.
Φῶς καὶ μέσα, φῶς κι ἀπ' ἔξω. Πάλι νά, μαζί
στὸ σπιτάκι ἢ συνοδεῖα ἔρχεται πεζή.
Σ' ὄλη ἴχύθηκε τὴ στράτα μόσκος θαυμαστός
καὶ ἀόρατος μαζί των ἔρχεται ὁ Χριστός.



25. Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΣΗΜΑΙΑΣ ΜΑΣ

Σήμερα τὸ σχολεῖο εορτάζει τὴν Ἑορτὴ τῆς Σημαίας.

Ἀπὸ τὴν ἐκκλησία ὅλα τὰ παιδιὰ καὶ ὅλος ὁ κόσμος ἐπῆγαν στὸ σχολεῖο.

Παρατάχθηκαν ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου στὴ γραμμὴ.

Ὁ Διευθυντὴς ἐκάλεσε τὸν πιὸ καλὸ μαθητὴ τῆς Ἑκτῆς καὶ τὸν ὠρίσε σημαιοφόρο. Τοῦ παρέδωσε τὴ Σημαία. Πίσω του ἐστέκοντο τρία ἀγόρια καὶ τρία κορίτσια.

Ἦσαν ἡ τιμητικὴ φρουρὰ τῆς Σημαίας.

Ὁ δάσκαλος τῆς Πέμπτης ἔδωσε τὸ παράγγελμα «Προσοχή!» καὶ ὁ σημαιοφόρος καὶ ἡ φρουρὰ τῆς Σημαίας ἐπέρασαν καὶ ἐστάθηκαν μπροστὰ ἀπὸ τὴ γραμμὴ τῶν παιδιῶν.

Ἡ εορτὴ ἄρχισε μὲ μιὰ ωραία προσευχή.

Ὁ Κωστάκης, ἡ Ἐλενίτσα καὶ ἄλλα παιδιὰ εἶπαν ωραία ποιήματα καὶ ἐτραγούδησαν διάφορα τραγούδια γιὰ τὴ Σημαία μας.

Πάντα κι ὅπου σ' ἀντικρύζω,
 μὲ λαχτάρα σταματῶ,
 καὶ περήφανα δακρύζω,
 ταπεινὰ σὲ χαιρετῶ.

Δόξα ἀθάνατη στολίζει
 κάθε θεία σου πτυχὴ
 καὶ μαζί σου φτερουγίζει
 τῆς Πατρίδος ἡ ψυχὴ.

Ὅταν ξάφνου σὲ χαϊδεύη
 τ' ἀγεράκι τ' ἀλαφρό,
 μοιάζεις κῦμα, πὺ σαλεύει
 μὲ χιονόλευκον ἀφρό.

Κι ὁ Σταυρός, πὺ λαμπυρίζει
 στὴν ψηλὴ σου κορυφή,
 εἶν' ὁ φάρος, πὺ φωτίζει
 μιὰν ἐλπίδα μας κρυφὴ.

Σὲ θωρῶ κι ἀναθαρρεύω
 καὶ τὰ χέρια μου κτυπῶ,
 σὰν ἀγία σὲ λατρεύω,
 σὰν μητέρα σ' ἀγαπῶ.

Κι ἀπ' τὰ στήθη μου ἀνεβαίνει
 μιὰ χαρούμενη φωνή:
 Νᾶσαι πάντα δοξασμένη,
 ὦ Σημαία γαλανή!

« Τὰ πρῶτα βήματα »

Ἰωάννης Πολέμης

27. ΜΙΑ ΟΜΙΛΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΗΜΑΙΑ ΜΑΣ

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ σχολείου εἶπε περίπου τὴν παρακάτω ὁμιλία:

Κυρίες καὶ Κύριοι, ἀγαπημένα μας παιδιά,
Συγκεντρωθήκαμε σήμερα ἐδῶ, γιὰ νὰ τιμήσω-
με τὸ ἱερὸ σύμβολο τοῦ Ἔθνους μας, τὴν ἔνδοξη
Γ α λ α ν ό λ ε υ κ η.

Κάθε Ἔθνος ἔχει τὴ δική του Σημαία.

Τὴ Σημαία μας, τὴ Γ α λ α ν ό λ ε υ κ η, τὴν
ὕφανε ἡ Δόξα καὶ τὴν ἐκέντησε ἡ Ἐλευθερία· γι' αὐτὸ
ὕπερήφανη κυματίζει καὶ διαλαλεῖ στὰ πέρατα
τῆς γῆς τὴν Ἑλληνικὴ τιμὴ καὶ τὸν ἥρωισμό τῆς
φυλῆς μας.

Αὐτὴ στὰ χρόνια τῆς μαύρης σκλαβιάς ἐδυνά-
μωσε τοὺς γίγαντες τοῦ 21. Αὐτὴ ἐδιάβηκε τιμη-
μένη καὶ ὑπερήφανη τὴν Ἡπειρο, τὴ Μακεδονία, τὴ
Θράκη, αὐτὴ ἐκυμάτισε στὴν Κρήτη καὶ στὰ νησιά.
Αὐτὴ ἀγκάλιασε κάτω ἀπὸ τὶς δοξασμένες πτυχές
τῆς τὰ μαρτυρικὰ καὶ ἥρωικὰ Δωδεκάνησα.

Σὰν σήμερα, κάτω ἀπ' τὴ γαλανόλευκὴ Σημαία
καὶ μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ὁ Ἑλλη-
νικὸς Στρατὸς ἐλευθέρωσε στὰ 1912 τὴν ὁμορφὴ
Θεσσαλονίκη, μὲ ἀρχηγὸν τὸν στρατηλάτη Βασι-
λέα Κωνσταντῖνον.

Περιμένει νὰ στηθῆι στὴν Κύπρο καὶ στὴν Βό-
ρειο Ἡπειρο, πού εἶναι ἀκόμη σκλαβωμένες.

Ἡ Σημαία μας συμβολίζει τὴν Ἑλλάδα μας. Τὸ
λευκὸ τῆς χρῶμα συμβολίζει τὸ χιόνι τῶν βουνῶν

μας, τὸ γαλάζιο, τὸν ξάστερο οὐρανὸ καὶ τὰ γαλά-
ζια πέλαγα τῆς Πατρίδος μας, καὶ ὁ σταυρὸς τὴν
Ὁρθόδοξη Χριστιανικὴ θρησκεία μας.

Ζήτω τὸ Ἔθνος !

Ζήτω ὁ Βασιλεὺς !

Ζήτω ἡ γαλανόλευκη Σημαία μας !

Ὅλοι ἐφώνησαν δυνατὰ « Ζήτωωωω ! » καὶ
ἐκλείσει ἡ ἐορτὴ μὲ τὸν Ἐθνικὸν Ὑμνον.



Ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη ἔδωσε τὴν ἄδεια στὰ παιδιά νὰ καθίσουν σήμερα καὶ αὐτὰ στὴ σάλα, ὅπου θὰ ἐπερίμεναν ἐπισκέψεις.

Ἦλθαν κυρίες καὶ κύριοι, συγγενεῖς, φίλοι, γνωστοὶ καὶ γειτόνοι.

Ἔλεγαν « χρόνια πολλά ».

Ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη τοὺς ἐπρόσφερε κουραμπιέ καὶ ποτό. Ἦτο πάρα πολὺ εὐχαριστημένη καὶ χαρούμενη. Κι ὁ πατέρας του τὸ ἴδιο. Μιλοῦσε καὶ αὐτὸς χαρούμενος καὶ γελαστός μὲ ἄλους.

Ἦλθαν καὶ οἱ φίλοι τοῦ Κωστάκη καὶ οἱ φίλες τῆς Ἐλενίτσας μὲ τοὺς γονεῖς των.

Ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας καὶ ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη εἶπαν στὰ παιδιά :

— Ἐμπρός, Ἐλενίτσα, Κωστάκη, νὰ περιποιηθῆτε σεῖς τοὺς φίλους σας. Νὰ πᾶτε μέσα στὴν τραπεζαρία.

Ἐπέρασαν λοιπὸν ὅλα τὰ παιδιά μέσα στὴν τραπεζαρία καὶ ἡ Ἐλενίτσα μὲ τὸν Κωστάκη τοὺς ἔδωσαν ἀπὸ ἕναν κουραμπιέ. Ἐπῆραν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ ἕναν καὶ ἐκάθισαν ὅλοι στὶς καρέκλες των, γῦρο στὸ στρογγυλὸ τραπέζι.

— Χρόνια πολλά, Κωστάκη, νὰ ζήση ὁ πατέρας σου.

— Χρόνια πολλά, Ἐλενίτσα, νὰ ζήση ὁ θεῖός σου.

Καὶ τὰ ἐξαδελφάκια ἀποκρίθηκαν :

— Εὐχαριστοῦμε πολὺ. Νὰ χαίρεσθε τοὺς γονεῖς σας.



Ἄφου ἔφαγαν τὸν κουραμπιέ των, λέγει ὁ Κωστάκης :

— Κόβομε ἄνθη νὰ κάμωμε μιὰν ἀνθοδέσμη, νὰ τὴν πᾶμε στὸν πατέρα μου ;

— Ναί, ναί, εἶπαν ὅλα μὲ μιὰ φωνή.

Ἔκοψαν λοιπὸν ὠραία ἄσπρα καὶ κόκκινα ἀγιοδημητριάτικα κι ἔφτιασαν μιὰ ὠραία ἀνθοθέσμη.

Καθὼς ἐμπῆκαν στὴ σάλα, ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη ἐχαμογέλασε εὐχαριστημένος καὶ εἶπε :

— Ἔλα, Κωστάκη, πές μας ἀκόμη μιὰ φορὰ τὸ ποίημά σου.

Ἡ σάλα ἦτο γεμάτη ἀπὸ κόσμο καὶ ὁ Κωστάκης ἐν-
τράπηκε, μὰ ἡ Ἐλενίτσα τοῦ ἔδωσε θάρρος καὶ τὸν
ἔσπρωξε ἐλαφρὰ μπροστά. Ἐπῆγε λοιπὸν ὁ Κω-
στάκης κοντὰ στὸν πατέρα του, τοῦ ἔδωσε τὴν
ἀνθοδέσμη καὶ τοῦ εἶπε:

Πατερούλη μου, νὰ ζήσης
πολλὰ χρόνια εὐτυχισμένος·
στὸ καλὸ καὶ στὴν ἀλήθεια
νὰ μοῦ εἶσαι ὁδηγός,
νὰ γινῶ κι ἐγὼ μιὰ μέρα
ἕνας ἄνδρας ζηλευτός.

Οἱ κυρίες καὶ οἱ κύριοι ἐχειροκρότησαν καὶ ὁ
πατέρας του τὸν ἐτράβηξε κοντὰ του καὶ τὸν ἐφί-
λησε.

Ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας εἶπε τότε:

— Ἔλα Ἐλενίτσα, πές καὶ ἐσύ ἐκεῖνο τὸ ὠραῖο
ποίημα, ποὺ ἔμαθες στὸ σχολεῖο, γιὰ τὸν πατέρα
καὶ τὴ μητέρα.

Ἡ Ἐλενίτσα μὲ ὠραία φωνὴ εἶπε τὸ παρα-
κάτω ποίημα:

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΑΣ

Μέσ' στὸ σπίτι ποιὸς γυρίζει
ἀσταμάτητα ὅλη μέρα,
μαγειρεύει, συγυρίζει,
πλένει, ράβει καὶ στολίζει;

— Ἡ χρυσὴ μου ἡ μητέρα!

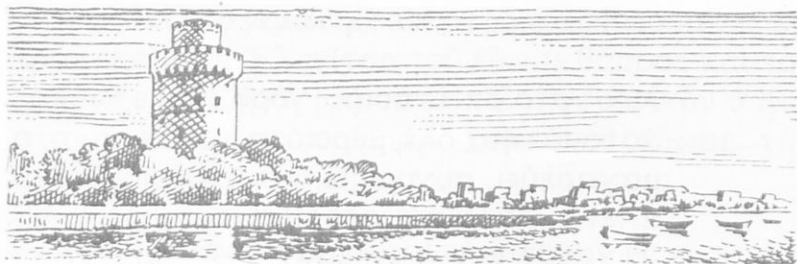
Ἐξω, ποὺ ἄλλοτε χιονίζει
ἢ φυσᾷ τρελὸς ἀέρας,
κι ἄλλοτε ἡ βροχὴ ποτίζει,
ὅλη μέρα ποιὸς γυρίζει;

— Ὁ χρυσὸς μου ὁ πατέρας!

Ποιὸς μαθαίνει κάθε μέρα
τόσα ὠραῖα στὸ σχολεῖο;
Ποιὸς ἀκούει τὸν πατέρα,
δὲν πικραίνει τὴν μητέρα;

— Δὲν τὸ ξέρετε; εἰμ' ἐγώ!





29. Η ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΗ ΕΘΝΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

(28η Ὀκτωβρίου)

Προχθές ὁ Διευθυντής τοῦ σχολείου εἶχε μιλήσει γιὰ τὸν Ἑλληνικὸ στρατό. Ἦτο ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου καὶ εἶπε, πὼς μιὰ τέτοια ἡμέρα, στὰ 1912, ὁ στρατός μας ἐλευθέρωσε τὴν Θεσσαλονίκη.

Σήμερα πάλι ἄλλη ἑορτὴ. Ἡ μεγάλη Ἐθνικὴ Ἑορτὴ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου.

Σημαίες στολιίζουν ὅλα τὰ σπίτια καὶ μιὰ μεγάλη κυματίζει στὸν ἐξώστη τοῦ Κοινοτικοῦ γραφείου. Οἱ καμπάνες ἀπὸ τὸ πρωὶ σημαίνουν χαρμόσυνα. Ἔτσι ἐσήμαιναν καὶ μιὰν ἡμέρα στὰ 1940, ἀλλὰ γιὰ νὰ εἰδοποιήσουν τὸν κόσμον γιὰ τὸν κίνδυνον, ποὺ ἄπλωνε τὰ φτερά του ἐπάνω ἀπὸ τὴν ὀμορφὴ πατρίδα μας. Ἐχθροὶ τῆς Ἑλλάδος μᾶς εἶχαν κηρύξει τότε ἐξαφνικὰ τὸν πόλεμον.

28 Ὀκτωβρίου 1940. Μεγάλες ἄσπρες κόλλες, κολλημένες στοὺς τοίχους, ἔδιναν τὴν ἡμέρα ἐκείνη τὴν εἶδησι σ' ὅλες τὶς πόλεις καὶ στὰ χωριά κι ἐκαλοῦσαν ὅλους τοὺς Ἕλληνας στὰ ὄπλα. Ἐκινδύνευε ἡ ἐλευθερία μας καὶ ὅλοι ἔπρεπε νὰ ὑπερασπίσωμε τὴ γῆ τῶν πατέρων μας.

“Όλοι οί Έλληνες έτρεξαν πρόθυμα στή φωνή τής Πατρίδος.” Αφησαν τά σπίτια των, τούς γονείς, τήν οικογένειά των, τή δουλειά των. Έτρεξαν άπ’ όλα τά μέρη ένθουσιασμένοι, όλοι άγαπημένοι, μέ πίστι στο Θεό για τή νίκη. Γιατί ό πόλε-



μος, πού μās είχαν κηρύξει οί έχθροί, ήτο άδικος. Μέ τήν τίμια στολή του στρατιώτη, νέοι και ήλικιωμένοι, ώρμησαν στή φωτιά. Μέ τó τραγούδι στα χείλη έσκαρφάλωσαν στ’ άπόκρημα και χιονισμένα βουνά τής Άλβανίας. Και μέ τή βοήθεια τής Παναγίας ένίκησαν νίκη μεγάλη και ένδοξη. Τό όνομα τής Έλλάδος έγέμισε λάμψι.

Αὐτὴ τὴ μεγάλη νίκη ἑορτάζουν σήμερα καὶ
στὸ Χωριό.

Ἐκ τῶν ἡμερῶν τὰ παιδιὰ ἔχουν στολίσει τὸ σχολεῖο μὲ μικρὰς χάρτινες σημαῖες καὶ μὲ διάφορες γαλανόλευκες ἐπιγραφάς.

Μετὰ τὴ δοξολογία, ὅλος ὁ κόσμος πηγαίνει στὸ Ἡρῶ τοῦ Χωριοῦ, γιὰ νὰ καταθέσῃ στεφάνια ἀπὸ δάφνη καὶ ἄλλα στεφάνια ἀπὸ λουλούδια. Τὸ Ἡρῶ εἶναι μιὰ μεγάλη μαρμάρινη στήλη. Ἐπάνω στὴ στήλη αὐτὴ εἶναι γραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων τοῦ Χωριοῦ, ποὺ ἔπεσαν γιὰ τὴν Πατρίδα. Τὸ ἔχουν κλεισμένο τριγύρω μὲ κάγκελα καὶ ἔχουν φυτεύσει τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου λογιῶν-λογιῶν ἄνθη καὶ πρασινάδες.

Ἐμπρὸς στέκονται οἱ ἀνάπηροι μὲ τὰ μετάλλια στὸ στήθος, ὁ Πρόεδρος τῆς Κοινότητος μὲ τὸ Κοινοτικὸ Συμβούλιο, ὁ Παπάς, ὁ Διευθυντὴς τοῦ σχολείου καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι τοῦ Χωριοῦ. Ἐπειτα εἶναι τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου σὲ παράταξι. Ὁ ἀέρας γεμίζει ἀπὸ ἐμβατήρια καὶ πατριωτικὰ τραγούδια.



30. ΕΜΠΡΟΣ!

Ἐμπρός! Ὀλόρθοι, ἀτρόμαχοι.
Μαυρίλα, ἀστροπελέκι.
Νὰ τὸ σπαθί, γοργάστραψε,
καὶ νὰ ἡ βροντή, τουφέκι.
Στὸν Πίνδο ἀπ' τὸν Ταῦγετο
καὶ στὰ Βαλκάνια ὡς πέρα
μιὰ φλόγα, μιὰ φοβέρα
κι ἕνας ὁ νοῦς: Ἐμπρός!

Ἐμπρός, ἀδέρφια, ἀτράνταχοι,
κι ἄς πέφτη ἀστροπελέκι.
Νὰ τὸ σπαθί, γοργάστραψε,
βρόντησε τὸ τουφέκι.
Κρήτη, ὁ Μωριάς, ἡ Ρούμελη,
ἐμπρός. Ἡ Ἑλλάδα λάμπει,
ἄχολογᾶν οἱ κάμποι,
καῖνε οἱ καρδιές. Ἐμπρός!

« Παιδικὴ Ἀνθολογία »

Κ. Παλαμᾶς

31. ΟΙ ΝΙΚΗΤΑΙ ΤΟΥ ΣΑΡΑΝΤΑ

(Πατριωτικός διάλογος)

Π Ρ Ο Σ Ω Π Α

Η ΕΛΛΑΣ — Ο ΤΣΟΛΙΑΣ — Ο ΦΑΝΤΑΡΟΣ — Ο ΝΑΥΤΗΣ
Ο ΑΕΡΟΠΟΡΟΣ — Η ΝΟΣΟΚΟΜΑ — Η ΕΛΛΗΝΙΔΑ — ΤΟ ΣΩΦΕΡΑΚΙ

Ε Λ Λ Α Σ

28^η Ὀκτωβρίου 1940! Ἡμέρα νίκης καὶ δόξης.
Τὴν ἡμέρα αὐτὴ ἐδώσαμε στὴν καταφοβισμένη
ἀνθρωπότητα τὴν ιδέα, ὅτι οἱ ἐχθροὶ δὲν ἦσαν ἀνί-
κητοι. Ἐδώσαμε τὸ θάρρος καὶ τὴν ἐλπίδα στοὺς
σκλαβωμένους. Ἐσώσαμε τὸν πολιτισμὸ. Ἐχαρί-
σαμε στοὺς ἐλευθέρους λαοὺς τὴ νίκη. Θέλω σή-
μερα νὰ εὐχαριστήσω τοὺς ἀγαπημένους μου πρω-
τεργάτες τῆς νίκης. Ἔλα, ἀθάνατε Τσολιά!

Τ Σ Ο Λ Ι Α Σ

(Χαιρετᾷ καὶ στέκεται κοντὰ στὴν Ἑλλάδα)

Σὰν μ' ἐκάλεσε ἡ Πατρίδα
στὰ ὄπλα ἐκείνη τὴ φορά,
ἐπῆγ' ἀμέσως στὸ στρατό,
εἶχα στὰ πόδια μου φτερά
κι ἐκεῖ μὲ λόγχη
καὶ βροντοφωνάζοντας «ἀέρα!»
ἔστειλα τοὺς ἐχθροὺς μας
στὸν κακὸ τους καὶ πὶο πέρα.

Ε Λ Λ Α Σ

Καλά, λεβέντη μου, ἡ δόξα καὶ ἡ δάφνη σου
ἀξίζουν. Ἔλα, ἀθάνατε Φαντάρε!

Φ Α Ν Τ Α Ρ Ο Σ

(Χαιρετᾷ)

Σὰν μ' ἐκάλεσε ἡ Πατρίδα

στά ὄπλα ἐκείνο τὸν καιρό,
βρέθηκα μὲ μιᾶς στὴ μάχη
μ' ἕναν ὑπουλο ἐχθρό.

Μὲ τὴν πίστι στὸ Θεό μας
καὶ τὸ ἑλληνικὸ τὸ θάρρος,
ἔγινα γιὰ τὴν Πατρίδα
ὁ ἀθάνατος Φαντάρος.

Καὶ στὴ Βόρειο Ἑπειρὸ μας,
μ' ἄλλα μας παιδιὰ γενναῖα,
ἔστησα τὴ δοξασμένη
τῆς Ἑλλάδος μας σημαία.

ΕΛΛΑΣ

Εὐγέ σου καὶ σὺ λεβέντη. Δόξεις, δάφνες σοῦ
ἀξιζούν. Ἑλα, ἀθάνατο Ναυτάκι!

ΝΑΥΤΗΣ

Σὰν μᾶς πνίξανε τὴν «Ἑλλη» μας στὴν Τῆνο,
τὸ δοξασμένο τὸ καράβι μας ἐκείνο,
ῶρκίστηκα πῶς πρὶν περάσουν λίγοι μόνο μῆνες
θὰ ἔκανα ἐγὼ στὸ Ναυτικὸ καινούργιες Σαλαμίνες.
Καὶ μὲ τῆς Παναγιᾶς μας τὴ βοήθεια καὶ τὴ χάρι
ζωντάνεψα ξανά τὸν μπουρλοτιέρη τὸν Κανάρη.
Κι ἔτσι ὁ ἐχθρὸς ὁ δόλιος τὰ πλήρωσε πολὺ,
ἔκανα θρῦλο ἐγὼ στά πέλαγα τὸν «Παπανικολῆ».

ΕΛΛΑΣ

Εὐγε, Ναυτάκι τιμημένο. Ἑλα κι ἐσύ, καλέ μου
Ἀεροπόρε!

ΑΕΡΟΠΟΡΟΣ

Ἦμουν κι ἐγὼ παρών, ὅπως καὶ πάντα,

μέσ' στο μεγάλο πανηγύρι του Σαράντα.
Τόν έχθρό, πού ἔφευγε, ἀπὸ ψηλά κοιτοῦσα
καὶ μὲ τὶς βόμβες μου τὸν γλυκοχαιρετοῦσα.
Δὲν σταματοῦσα· καὶ μὲ ἥλιο καὶ μὲ τ' ἄστρα
γκρέμιζα τοῦ ἐχθροῦ τ' ἀτσάλινα τὰ κάστρα.
Τ' ἀεροπλάνο μου πάντοτε πρῶτο ἐπετοῦσε
καὶ πάντα ἀνίκητο, γιατί ἡ Πατρίδα τὸ ζητοῦσε.

ΕΛΛΑΣ

Εὐγέ σου, Σταυραετέ μου δοξασμένε. Ἔλα κι
ἐσύ, μικρή μου Νοσοκόμα!

ΝΟΣΟΚΟΜΑ

Μαζὶ μὲ τὸν Τσολιά καὶ τὸν Φαντάρο
βρέθηκα πρώτη στοῦ πολέμου τῆ φωτιά.
Ποτέ μου δὲν λογάριασα τὸ χάρο
γιὰ τὴν Πατρίδα, τὴν Ἑλλάδα τῆ γλυκειά.
Πόσες φορές στοῦ πόνου τὸ κρεβάτι
σάν μάννα κι ἀδερφή πονετικιά,
πόσες νυχτιές δὲν ἐκλείσα οὔτε μάτι
σὲ κάποιο χειρουργεῖο ἢ φτωχιά.

ΕΛΛΑΣ

Εὐγέ σου, Νοσοκόμα τιμημένη. Ἔλα κι ἐσύ,
καλή μου Ἑλληνίδα!

ΕΛΛΗΝΙΔΑ

Κι ἐγὼ στοῦ πανηγύρι τοῦ Σαράντα
ἐδούλεψα, δὲν ἔμεινα στὴν μπάντα,
κουβάλαγα στὴν πλάτη ταχτικά
ἐκεῖ στὴν Πίνδο πυρομαχικά.

Δούλεψα νύχτα-μέρα στοῦ Στρατιώτη τῆ Φανέλα.
Πῆρα τουφέκι πλάι στοῦ Τσολιά τῆ φουστανέλα.
Κι ὅταν ἐλεύθερη νὰ ζήσω δὲν μπορῶ,
χορεύω τότε τοῦ Ζαλόγγου τὸ χορό!

ΕΛΛΑΣ

Εὔγε, καλὴ μου Ἑλληνίδα! Ἔλα, καλὸ μου Σω-
φεράκι!

ΣΩΦΕΡΑΚΙ

Σὰν ἔπιασα στὸ χέρι τὸ τιμόνι
γιὰ τὴν Ἑλλάδα, τὴ γλυκειὰ μας μάννα,
ἐφόρτωνα ὅσο μποροῦσε νὰ σηκῶνῃ
μὲ πυρομαχικὰ καὶ κουραμάννα.
Κι ὅταν τὸ αὐτοκίνητο γιὰ λίγο παρατοῦσα,
ἐκεῖ στὴν πρώτη τοῦ πολέμου τὴ γραμμῆ,
ἄρπαζα τάνκς καὶ τὸν ἐχθρὸ μας πολεμοῦσα
γιὰ οἰκογένεια, γιὰ σπίτι, γιὰ τιμῆ.

ΕΛΛΑΣ

Εὔγε καὶ σύ, καλὸ μου Σωφεράκι. Εὔγε σὲ ὅ-
λους σας. Εὔγε καὶ στὸν ἐνδοξο Ἑλληνικὸ λαό,
ποῦ μὲ τὴν ὀλόψυχη συνδρομῆ του ἐκερδήσαμε τὴ
νίκη καὶ ἐδείξαμε στὸν κόσμο ὅτι

ΟΛΟΙ ΜΑΖΙ

(Τραγουδοῦν)

Ἡ Ἑλλάδα ποτὲ δὲν πεθαίνει
δὲν τὴ σκιάζει φοβέρα καμμιά κ.λ.π.

(Μὲ βῆμα καὶ μὲ τραγοῦδι χαιρετοῦν ὄλοι στρατιωτικὰ καὶ φεύγουν).

32. ΠΩΣ ΕΠΗΡΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑ Η ΑΘΗΝΑ ΜΑΣ

*Αθήνα χρυσοστέφανη καὶ τιμημένη χώρα
οἱ μεγαλόχαροι θεοὶ ἐπάνω σου ἀγρυπνοῦνε.

Ἡ Ἀθήνα ζαφειρόπετρα στῆς γῆς τὸ δαχτυλίδι.

Παλαμᾶς

Μιὰ ἡμέρα, πού ἔτυχε νὰ μιλοῦν στὸ μάθημα γιὰ τὴν πρωτεύουσά μας, τὴν Ἀθήνα, ὁ δάσκαλος ἐξήγησε στὰ παιδιά, πῶς ἐπῆρε τὸ ὄνομα ἡ Ἀθήνα μας.

— Καμμιά πολιτεία στὸν κόσμο, εἶπε, δὲν ἔχει τὴ δόξα, τὴν ἱστορία καὶ τὴν ὀμορφιά τῆς Ἀθήνας μας. Στὰ πολὺ παλιὰ ὅμως χρόνια, τότε πού ἡ Ἀθήνα ἦτο ἀκόμη ἓνα μικρὸ χωριό, δὲν εἶχε τὸ ὄνομα πού ἔχει σήμερα. Ἐλέγετο Κεκροπία ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου τῆς βασιλιᾶ Κέκροπα. Οἱ ἀρχαῖοι ὅμως θεοὶ τοῦ Ὀλύμπου ἀπεφάσισαν νὰ γίνῃ ἡ μικρὴ αὐτὴ πόλις μιὰ ἡμέρα μεγάλη καὶ σπουδαία πολιτεία, μὲ ἐξαιρετικὴ ὀμορφιά, μὲ σπάνια ἱστορία, μὲ μεγάλη δόξα. Ἔτσι τὴν ἐπῆραν στὴν προστασία τους.

Ὅλοι οἱ θεοί, χωρὶς ἐξαίρεσι, ἤθελαν νὰ προστατεύσουν τὸν ὀμορφο αὐτὸν τόπο, μὰ περισσότερο ἀπ' ὄλους ἐπέμεναν ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ θεὰ τῆς σοφίας, καὶ ὁ Ποσειδῶν, ὁ θεὸς τῆς θάλασσας.

Ὁ Ζεὺς τότε, ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων, διέταξε νὰ διαγωνισθοῦν ἡ Ἀθηνᾶ καὶ ὁ Ποσειδῶν καὶ ὤρισεν, ὅτι θὰ νικήσῃ ἐκεῖνος ἀπὸ τοὺς δυὸ θεοὺς, πού θὰ χαρίσῃ στὸν τόπο τὸ πιὸ

χρήσιμο δῶρο. Ὁ νικητὴς θὰ δώσῃ τ' ὄνομά του στὴν πόλι καὶ θὰ τὴν πάρῃ ὑπὸ τὴν προστασία του.

Ὁ διαγωνισμὸς τῶν θεῶν ἄρχισε ἐπάνω στὴν Ἀκρόπολι, μπροστὰ στὸ βασιλιά Κέκροπα καὶ σ' ὅλους τοὺς θεοὺς, ποὺ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ κατέβηκαν ἀπ' τὸν Ὀλυμπο.

Πρῶτος ὁ Ποσειδῶν ἐκτύπησε τὴν τρίαينά του καὶ ἀμέσως ἐβγήκε νερό. Δὲν ἄρεσε ὅμως τὸ δῶρο αὐτὸ στοὺς Ἀθηναίους.

Ξανακτύπησε ὁ θεὸς τῆς θάλασσας τὸ βράχο μὲ τὴν τρίαينά του καὶ ἀμέσως πετάχθηκε ἓνα ὠραῖο ἄλογο, πολὺ κατάλληλο γιὰ τοὺς πολέμους. Καὶ αὐτὸ ὅμως δὲν ἐνθουσίασε τοὺς εἰρηνικοὺς Ἀθηναίους.

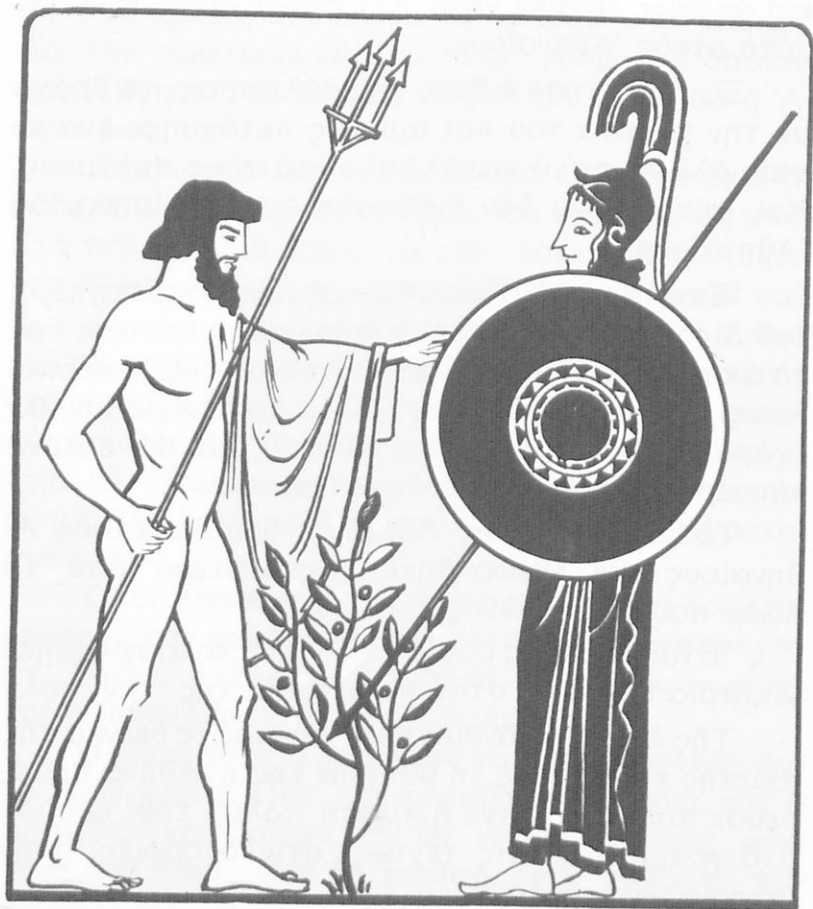
Ἐπειτα ἀπ' τὸν Ποσειδῶνα, ἡ μεγαλόπρεπη κόρη τοῦ Διός, ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ἐκτύπησε μὲ τὸ κοντάρι τῆς τὸ ἄκαρπο ἔδαφος τοῦ ἱεροῦ βράχου τῆς Ἀκροπόλεως. Ἀμέσως ἐφύτρωσε ἡ ἐλιά, τὸ δένδρο ποὺ θὰ ἐχάριζε τροφή καὶ υἰεία στὴν πόλι καὶ θὰ ἔφερνε τὴν εἰρήνη ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους.

Τὸ δῶρο αὐτὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἐνθουσίασε τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐθεωρήθηκε χρησιμώτερο ἀπὸ τὸ δῶρο τοῦ Ποσειδῶνος.

Ἔτσι ἡ θεὰ τῆς σοφίας, ἡ Ἀθηνᾶ, ἀνακηρύχθηκε νικητριά κι ἐπῆρε στὴν προστασία τῆς τὴν πόλι.

Τῆς ἔδωσε τὸ ὄνομά της, σὰν πρῶτο δείγμα τῆς ἀγάπης της, καὶ μὲ τὴ βοήθειά της ἡ Ἀθήνα προώδευσε πολὺ καὶ ἔγινε ἡ πρώτη πόλις τοῦ κόσμου στὰ γράμματα, στὶς τέχνες, στὶς ὁμορφιές, στὴν ἱστορία, στὴ δόξα!

Τὴν ἄλλη ἡμέρα τὰ παιδιά ἀναπαρέστησαν στὴν τάξι τὴν παραπάνω σκηνή. Ὁ Κωστάκης παράστησε τὸν Ποσειδῶνα, ἡ Ἐλενίτσα τὴν Ἀθηνᾶ κι ἄλλα παιδιά τοὺς ἄλλους θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου καὶ τὸ βασιλιᾶ Κέκροπα. Ἦτο ἀλήθεια μιὰ ὑπέροχη σκηνή, ποὺ τὴν εἶχαν κάμει μόνα τῶν τὰ παιδιά.





33. ΤΑ ΠΡΩΤΟΒΡΟΧΙΑ

Σήμερα τὰ παιδιά ἐξύπνησαν πολὺ πρῶι.

Τοὺς ἐφάνηκε σὰν νὰ ἐκτυποῦσαν δυνατὰ τὴν πόρτα, σὰν νὰ ἔτρεχαν ἔξω πολλοὶ ἄνθρωποι.

Μὰ καθὼς ἐξύπνησαν, ἄκουσάν τὶς δυνατὲς βροντὲς καὶ τὴ βροχὴ, πὺ ἐκτυποῦσε τὰ τζάμια, σὰν νὰ τοὺς ἐφώναζε!

— Ξυπνᾶτε, ξυπνᾶτε νὰ ἰδῆτε!

Ὁ Κωστάκης ἐσηκώθηκε πρῶτος. Ἔτρεξε ἀμέσως στὸ παράθυρο. Ἄ, τί ἐγίνετο ἔξω! Ἀπὸ τὴ μεγάλη βροχὴ ποτάμια ἔτρεχαν στὸ δρόμο τὰ νερά. Ὁ οὐρανὸς ἦτο σκεπασμένος μὲ σκοτεινὰ σύννεφα. Ἄστραφτε πότε-πότε καὶ ἐβροντοῦσε. Ὁ κύρ-Γιάννης, ὁ πατέρας τοῦ Μήτσου, ἐπήγαινε στὴ δουλειά του μὲ μιὰ μεγάλη ὀμπρέλα πὺ ἔσταζε γύρω-γύρω νερά. Τὰ παπούτσια του ἦσαν ὄλο λάσπες.

Μιὰ μεγάλη βροντὴ ἀκούσθηκε καὶ μιὰ δυνατὴ λάμψη ἔκαμε τὸν Κωστάκη νὰ κλείσῃ τὰ μάτια του.

Ἐπειτα ἐτραβήχθηκε ἀπὸ τὸ παράθυρο καὶ ἄρ-
χισε νὰ ντύνεται.

— Θὰ βρέξη πολὺ σήμερα, εἶπε ἡ μητέρα του.

— Θὰ ποτίση τὰ δένδρα καὶ τὰ λουλούδια, τὰ
χωράφια καὶ τὰ ἀμπέλια. Θὰ καθάριση τὸν ἄερα
καὶ θὰ τὸν ξεπλύνῃ ἀπὸ τὴ σκόνῃ καὶ τοὺς καπνοὺς.
Θὰ γεμίση καὶ τὰ πηγὰδια καθαρὸ νερό.

Νά, ἐκείνη τὴ στιγμή ἀκούεται ἡ φωνὴ τῆς Ἐλε-
νίτσας :

— Κωστάκη, Κωστάκη, καλημέρα !

— Καλημέρα, Ἐλενίτσα, καλημέρα ἑξαδελφού-
λα. Πῶς σοῦ φαίνεται σήμερα ὁ καιρὸς ;

Ἡ Ἐλενίτσα γιὰ ἀπάντησι ἐτραγοῦδησε :

Βρέχει, βρέχει καὶ χιονίζει
καὶ τὸ μάρμαρο ποτίζει
καὶ ἡ γάτα μαγειρεύει
καὶ ὁ ποντικὸς χορεύει.

Καὶ ὁ Κωστάκης τῆς ἀπάντησε μὲ ἓνα γνωστὸ
ποίημα :

Η ΒΡΟΧΟΥΛΑ

Ψιλή, ψιλή βροχούλα
ποτίζει τὸ χωράφι.
Ἡ κάθε μιά τῆς στάλα
καὶ ἓνα ἀκριβὸ χρυσάφι.

Μέσ' τοῦ ζευγαῖ τὸ σπίτι
λαμποκοπᾷ τὸ τζάκι.
Μὲ τὴ γιαγιά, πού γνέθει,
μιλεῖ τὸ ἐγγονάκι.

Χαμογελᾷ ὁ πατέρας
καὶ τὴ φωτιά σκαλίζει.
Καὶ δὸς τοῦ πιά ἢ βροχούλα
τοῦ γλυκομουρμουρίζει.

Σάν νὰ τοῦ λήη, κτυπῶντας
σιγὰ στὸ παραθύρι,
πὼς πλούσια θὰ θερίση
ὄσα καλὰ ἔχει σπείρει.

Στέλιος Σπεράντας

— Εἶσαι ἔτοιμος γιὰ τὸ σχολεῖο, Κωστάκη; ἐρώ-
τησε ἡ Ἐλενίτσα.

— Ναί, ναί, εἶπε ὁ Κωστάκης, ἐσύ;

— Νά, τὴν ὀμπρέλα μου περιμένω νὰ μοῦ δώση
ἡ μητέρα μου.

— Καὶ ἐμένα, εἶπε ὁ Κωστάκης.

Ἡ μητέρα του τὸν ἐβοήθησε νὰ περάσῃ τὴ σάκ-
κα του στοὺς ὤμους καὶ τὸν ἔβγαλε στὴν πόρτα.
Ἐκεῖ τοῦ ἄνοιξε τὴν ὀμπρέλα καὶ ὁ Κωστάκης τὴν
ἐκράτησε στὸ δεξί του χέρι.

Ἦλθε καὶ ἡ Ἐλενίτσα κάτω ἀπὸ τὴν ὀμπρέλα
της καὶ τὰ δύο ἐξαδελφάκια, περπατῶντας προσ-
εκτικὰ ὅσο ἤμποροῦσαν στὰ στεγνὰ μέρη τοῦ δρό-
μου, ἐπήγαιναν γιὰ τὸ σχολεῖο.



Τὸν Ὀκτώβριο, μὲ τὶς πρῶτες βροχές, ὁ γεωργὸς ὀργώνει καὶ σπέρνει τὰ χωράφια του. Στοὺς κήπους καὶ στὰ περιβόλια σπέρνει τὰ λαχανικά.

Ἔχει ἐτοιμάσει διαλεχτὸ σπόρο σιταριοῦ, σίκαλης, βρώμης, κριθαριοῦ καὶ ἄλλων δημητριακῶν, ποὺ θὰ σπείρη τὸ φθινόπωρο. Ἔβαλε τὸ σπόρο μέσα σὲ φάρμακα, γιὰ νὰ καθαρισθῇ ἀπὸ τὶς ἀσθένειες.

Στὶς μεγάλες ἐκτάσεις ἀρχίζει ἡ καλλιέργεια μὲ τὰ βενζινάρωτρα, δηλαδή μὲ ἄρωτρα μὲ πολλὰ ὄνια, ποὺ κινοῦνται μὲ βενζίνη καὶ μοιάζουν μὲ αὐτοκίνητα.

Μ' αὐτὰ καλλιεργοῦνται οἱ μεγάλες πεδιάδες τῆς πατρίδος μας.

Κάθε πρῶτὸ ὁ γεωργός, ἀφοῦ κάμῃ τὴν προσευχή του, ἀρχίζει τὴν ἐργασία του. Μὲ τ' ἀργοκίνητα βόδια του ὀργώνει καὶ σπέρνει τοὺς ἀγρούς του.

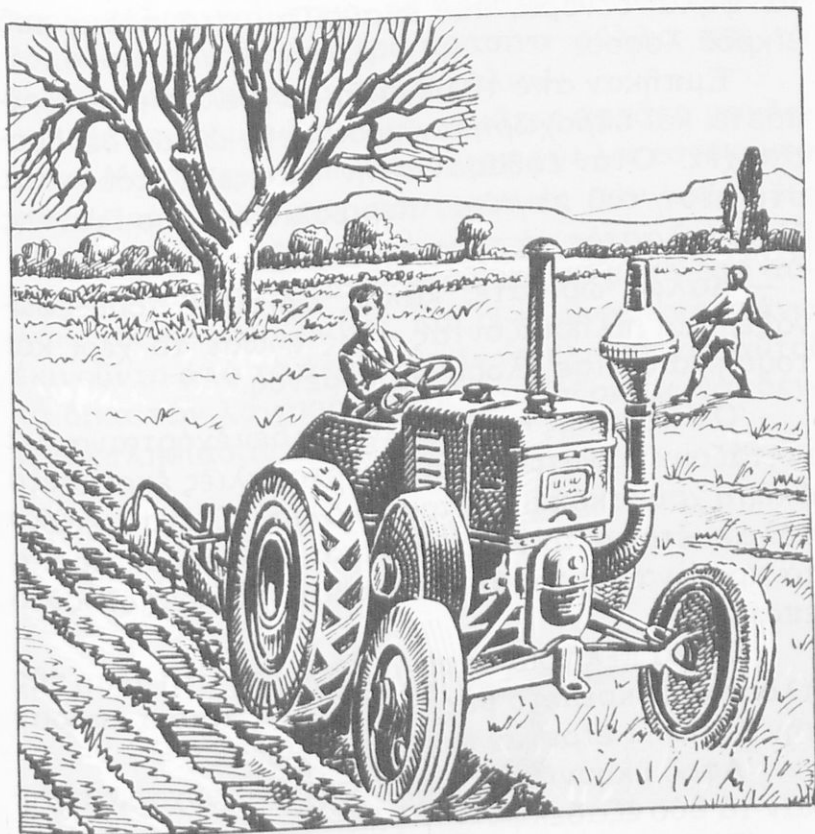
Τὸ εὐλογημένο χῶμα σκεπάζει τοὺς σπόρους, ποὺ ὁ γεωργὸς ἔχει σκορπίσει μὲ τὸ χέρι του ἢ μὲ τὴ σπαρτική του μηχανή, γιὰ νὰ βλαστήσῃ σὲ λίγο μιὰ ἀπέραντη πρασινάδα. Πίσω του μερικὲς σιταρῆθρες καὶ μερικὲς μαυρόφτερες κουροῦνες σκαλίζουν τὸ χῶμα νὰ εὔρουν κανένα σκουληκάκι ἢ κανένα σπόρο σιταριοῦ γιὰ τὸ φαγητό τους.

Τὸ βράδυ ὁ γεωργὸς θὰ γυρίσῃ χαρούμενος στὴν οἰκογένειά του καί, ἀφοῦ τακτοποιήσῃ τὰ βόδια του στὸ στάβλο καὶ τὰ ἐργαλεῖά του στὴν ἀποθήκη, θὰ ξεκουρασθῇ.

Τὰ παιδιὰ του θὰ τοῦ διηγηθοῦν κάτι ἀπὸ τὰ

μαθήματα τῆς ἡμέρας καὶ ἡ γυναῖκά του θὰ τὸν βοηθήσῃ στὶς ἐργασίες του καὶ θὰ τοῦ μιλήσῃ γιὰ τὶς φροντίδες τοῦ σπιτιοῦ.

Καὶ ὄλοι μαζί, πρὶν κοιμηθοῦν, θὰ ψιθυρῶσιν



πάλι τὴν προσευχὴ των καὶ θὰ παρακαλέσῃ τὸ Θεὸ νὰ εὐλογήσῃ τοὺς κόπους τοῦ γεωργοῦ. Νὰ ζεστάνῃ τὸ σπóρο μὲ τὶς χρυσῆς ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου καὶ νὰ τὸν δροσίσῃ μὲ τὴν οὐράνια δροσιά του.

Τὴν Κυριακὴ τὸ ἀπόγευμα τὰ παιδιὰ μὲ τοὺς γονεῖς των ἐπῆγαν περίπατο στὸ μεγάλο περιβόλι τοῦ κύρ-Γιάννη. Στὸ δρόμο ἀπὸ μακριὰ ἔβλεπαν τὰ ψηλὰ δένδρα, ποὺ ἐμαύριζαν στὰ πόδια τοῦ μικροῦ λόφου.

Ἐμπῆκαν ἀπὸ τὴ μεγάλη καγκελωτὴ σιδερόπορτα καὶ ἐπροχώρησαν μέσα στὴν ωραία δενδροστοιχία. Ὅταν ἔφθασαν στὴν πλατεία, ποὺ εἶναι στὴ μέση τοῦ μεγάλου περιβολιοῦ, ὁ κύρ-Γιάννης ἦλθε γελαστὸς νὰ τοὺς ὑποδεχθῆ.

— Καλῶς ὠρίσατε, καλῶς ὠρίσατε, τοὺς ἐφώναξε. Καὶ πλησιάζοντας τοὺς ἔδωσε τὸ χέρι καὶ τοὺς ἐχαιρέτισε ὄλους χαρούμενος.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα δὲν ἐχόρταιναν νὰ κοιτάζουν γύρω των. Στὶς πορτοκαλιές ἐκρέμοντο ἀκόμη χρυσοκόκκινα πορτοκάλια. Σ' ἓνα μεγάλο αὐλάκι ἔτρεχε τὸ νερὸ βιαστικὰ κελαρύζοντας καὶ τὰ πράσινα χορταράκια ἔσκυβαν καὶ ἐχαϊδεύοντο ἐπάνω του.

Σὲ μιὰ πελώρια καρυδιά, ποὺ ἦτο στὴ μέση τῆς πλατείας, ἐκρέμετο μιὰ κούνια. Τὰ παιδιὰ ἐπῆραν τὴν ἄδεια κι ἔτρεξαν ἐκεῖ νὰ κουνηθοῦν.

Ἀφοῦ ἐκουνήθησαν ἀρκετὰ καὶ εὐχαριστήθηκαν τὰ δύο ἐξαδελφάκια, ἡ θεία τοῦ Κωστάκη εἶπε:

— Ἐλάτε, ἄς πᾶμε νὰ περιπατήσωμε στὸ περιβόλι καὶ ἔπειτα ξαναγυρίζομε.

— Ὅριστε, περάστε ἀπὸ δῶ, εἶπε ὁ κύρ-Γιάννης.

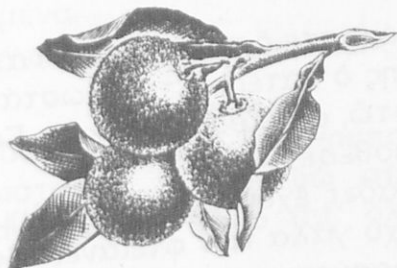
Καὶ ἄρχισε νὰ τοὺς δείχνῃ καὶ νὰ τοὺς μιλῆ γιὰ τὰ δένδρα του.

— Οί πορτοκαλιές μου, ἔλεγε ὁ κύρ-Γιάννης, κάνουν τὰ καλύτερα πορτοκάλια τοῦ κόσμου. Νοστιμώτατα, μὲ λεπτὴ φλούδα καὶ γεμᾶτα χυμό.

Ἔκοψε ἕναν κλῶνο, ποὺ εἶχε ἐπάνω του τρία πορτοκάλια, καὶ τοὺς τὰ πρόσφερε. Πῶς ἐμοσχοβολοῦσαν τὰ γυαλιστερὰ πράσινα φύλλα καὶ τὰ μεγάλα κατακίτρινα πορτοκάλια!

Νὰ καὶ οἱ μανδαρινιές, γεμᾶτες ἀφρᾶτα μανδαρίνια. Μικρότερες, μὲ λεπτότερα φύλλα, ἐστέκοντο στὴ σειρὰ δίπλα στὶς πορτοκαλιές σὰν καλές ἐξ-αδελφοῦλες.

Στὶς ρίζες των ἔτρεχε τὸ νεράκι μέσα στὸ αὐλάκι του κελαρύζοντας. Καὶ οἱ κλῶνοι ἀπὸ πάνω ἐκινουῦντο ἀπὸ τὸ ἀεράκι, σὰν νὰ ἔλεγαν καὶ αὐτοὶ τὰ δικά των λογάκια. Ἔτσι, θαυμάζοντας τὰ δένδρα, ἐπλησίασαν στὸ στάβλο.



Ὁ στάβλος ἦτο ἓνα μεγάλο ὑπόστεγο, κλεισμένο ἀπὸ τὶς τρεῖς πλευρὲς μὲ τοίχους καὶ στρωμένο μὲ πλακάκια.

Οἱ τοῖχοι ἦσαν σοβατισμένοι μὲ κάτασπρον ἀσβέστη.

Ὁλος ὁ στάβλος ἔλαμπε ἀπὸ φῶς καὶ καθαριότητα. Τὸ ἔδαφος τοῦ στάβλου ἦτο λίγο κατηφορικό, γιὰ νὰ τρέχουν τὰ νερὰ στὸ αὐλάκι καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στὸν ὑπόνομο.

Στὴν ἐπάνω πλευρὰ εἶχε τρία μεγάλα κτιστὰ παχινιά. Τὰ ζῶα ἔλειπαν.

— Ποῦ εἶναι τὰ ζῶα, κύρ-Γιάννη; ἐρώτησε ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη.

— Τώρα βόσκουν στὸ λιβάδι, ἐδῶ πάρα κάτω, εἶπε ὁ κύρ-Γιάννης. Τὸ βράδυ-βράδυ θὰ πάω νὰ τὰ φέρω. Ἔχω ἓνα βόιδι καὶ δυὸ ἀγελάδες. Λογαριάζω νὰ κάμω ἓνα μεγάλο βουστάσιο. Ἐλπίζω τοῦ χρόνου νὰ κτίσω καὶ ἄλλον ἓνα στάβλο πιὸ μεγάλο.

— Σοῦ εὐχόμαστε ὅ,τι ἐπιθυμοῦμε νὰ γίνῃ, εἶπε ὁ κύρ-Δημήτρης ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη.

— Εὐχαριστῶ, ἀποκρίθηκε ὁ κύρ-Γιάννης.

Καὶ ἐπρόσθεσε :

— Οἱ ἀγελάδες ἔχουν καλὸ εἰσόδημα. Μὲ τὸ νόστιμο καὶ παχὺ γάλα τῶν φτειάνεις βούτυρο, τυρί, κρέμες καὶ γιαούρτι.

Ἄφου εἶπαν αὐτά, ἐγύρισαν πάλι ὄλοι στὴ μέση τοῦ περιβολιοῦ, ποῦ ἦτο ἡ μεγάλη καρυδιά καὶ ἡ κούνια.

Τὰ παιδιὰ ἠθέλησαν πάλι νὰ κουνηθοῦν στὴν κούνια καὶ ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας εἶπε :

— Ἐλᾶτε νὰ σᾶς κουνήσω λίγο ἐγώ. Ἄνεβῆτε καὶ οἱ δυὸ καὶ πιασθῆτε καλά. Ἔτσι, κρατᾶτε σφιγκτὰ τὰ σχοινιά. Ἐμπρός, τὸ νοῦ σας !

Στὴν ἀρχὴ τοὺς ἔδωσε ἐλαφρὲς σπρωξιές καὶ ὕστερα δυνατώτερες.

— Τί ὠραία ποὺ εἶναι ! ἐφώναζαν τὰ παιδιὰ.

— Ἐλα, μητερούλα, καὶ ἄλλη μιὰ, καὶ ἄλλη, καὶ ἄλλη πιὸ δυνατὴ, ἐφώναξε ἡ Ἐλενίτσα.

— Κρατηθῆτε καλά, ἐφώναξε ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας.

— Ὠπ, ὦπ ! Ὠς τὰ κλαδιὰ ψηλά. Ὠπ ! σὰν πουλιὰ πετᾶμε. Ὠπ ! στὰ σύννεφα, ἐφώναζαν τὰ παιδιὰ ἐνθουσιασμένα.

Ὁ κύρ-Γιάννης καὶ οἱ ἄλλοι τοὺς ἐκοίταζαν γελαστοί.

— Χίλια χρόνια νὰ ζῆς, μπάρμπα-Γιάννη, ἐφώναξε ὁ Κωστάκης. Ὅλα ἐδῶ στὸ περιβόλι σου εἶναι ὠραία, μὰ πιὸ πολὺ ἀπ' ὄλα ἀξίζει ἡ κούνια σου.

— Ἐλᾶτε τώρα, ἐλᾶτε, εἶπε ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας. Εἶναι πιὰ ἀργὰ καὶ πρέπει νὰ φύγωμε. Ὁ ἥλιος πηγαίνει νὰ βασιλεύσῃ.

Κατέβηκαν λοιπόν τὰ παιδιὰ καὶ ὅλοι ἐτοιμάσθηκαν νὰ φύγουν.



Ὁ κύρ-Γιάννης τούς ἔδωσε μερικά πορτοκάλια νὰ πάρουν μαζί των. Τὸν εὐχαρίστησαν ὅλοι γιὰ τὶς ὥραϊες ὥρες, πὺ ἐπέρασαν στὸ περιβόλι του, καὶ ὁ κύρ-Γιάννης τούς παρεκάλεσε νὰ ἔρχονται συχνά.

Ἔδωσαν λοιπὸν τὸ χέρι, ἀποχαιρέτισαν καὶ ξεκίνησαν νὰ γυρίσουν στὸ σπίτι.

Ὅλοι ἦσαν χαρούμενοι καὶ τὰ παιδιὰ σ' ὄλο τὸ δρόμο ἐτραγουδοῦσαν.

Πόσα εἶχαν νὰ εἰποῦν τὸ βράδυ στὴ γιαγιά καὶ στὸν παππού!



38. Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑΚΗ

Ἡ καμπάνα κτυπᾷ Ἐσπερινό! Τὰ κοπάδια γυρίζουν στὴ στάνη. Κουρασμένοι, μὰ κι εὐχαριστημένοι οἱ χωρικοὶ γυρίζουν στὰ σπίτια τους νὰ εὔρουν τὸ δεῖπνο, τὴν ξεκούρασι.

Ὁ κύρ-Δημήτρης τριγυρνᾷ ἀκόμη στὰ χωράφια. Κάποτε σκύβει, μαζεύει κανένα χόρτο, βγάζει καμμιὰ πέτρα κι εἶναι σὰν νὰ λυπᾶται ν' ἀφήσῃ αὐτὰ τὰ μέρη.

Κάθε πρωί, μὲ τὸ πρῶτο κελάδημα τοῦ πουλιοῦ, σηκώνεται κι ἔρχεται στὰ χωράφια, ὅπου τὸν περιμένει ἡ δουλειά. Μαζὶ μὲ τὸν ἀδελφὸ του ὀργώνουν μὲ βενζινάροτρο τὰ μεγάλα τους χωράφια.

Ὅλη τὴν ἡμέρα ἐργάζονται. Τὴν αὐγὴ μὲ τὴ δροσιά, τὸ μεσημέρι μὲ τὸν ἥλιο καὶ τὸ βραδάκι μὲ τὸ δροσερὸ ἀεράκι.

Τὶς Κυριακές, ὅταν εἶναι καλὸς καιρὸς, μετὰ τὴ

λειτουργία παίρνει τὸν Κωστάκη καμμιά φορά καὶ πηγαίνουν μαζί στὰ χωράφια. Θέλει πάντα νὰ αἰσθάνεται τὴ μυρωδιά τῆς δουλεμένης γῆς. Θέλει νὰ βλέπη τὴ γῆ, πὺ ὠργωσε κι ἔσπειρε, νὰ τὴ δείξη καὶ στὸν Κωστάκη μὲ χαρά. Γιατὶ τὸν προορίζει γιὰ τὰ κτήματα.

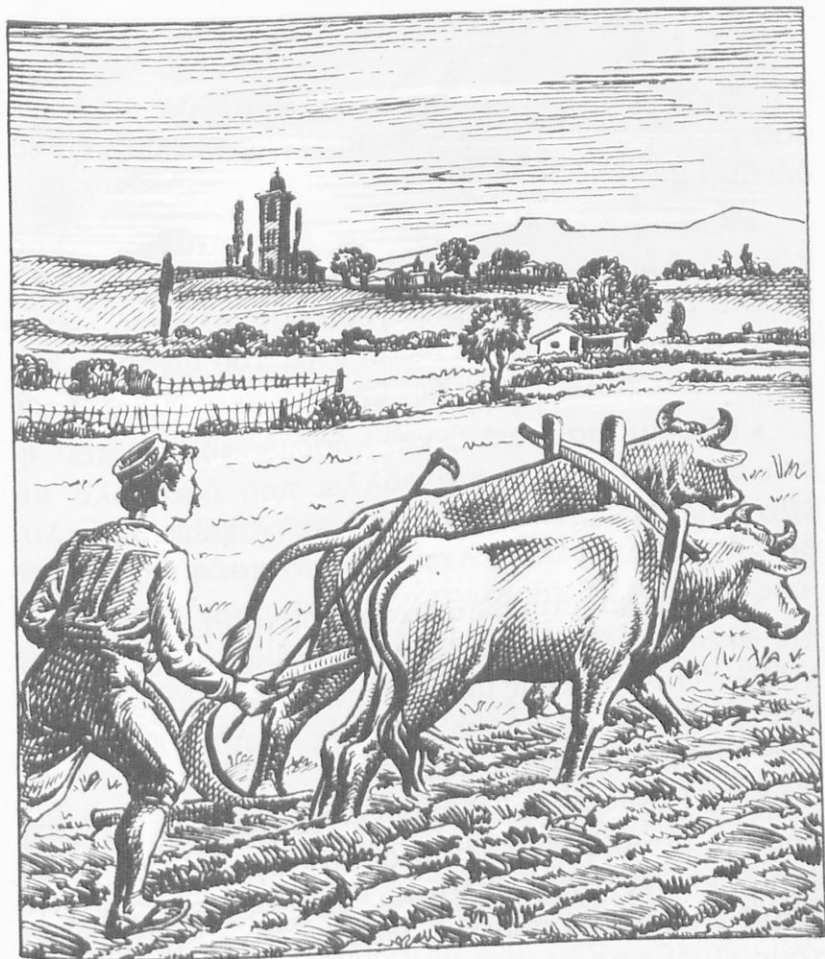
— Νὰ δουλεύης καὶ σὺ στὸ σχολεῖό σου μὲ ὄρεξι, τοῦ λέγει. Ὅταν τελειώσης τὸ Δημοτικὸ, θὰ σοῦ ἀγοράσω γεωργικὰ βιβλία. Τὰ ἔχουν γράψει ἄνθρωποι, πὺ φροντίζουν γιὰ νὰ καλυτερεύωμε ἐμεῖς οἱ γεωργοὶ τὴ δουλειά μας. Κι ὅταν ἡ δουλειά μας καλυτερεύη, πλουτίζει καὶ τὸ σπίτι μας, καὶ τὸ Χωριό μας, καὶ ἡ πατρίδα μας.



39. Η ΚΑΜΠΑΝΑ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

Χτυπᾶς καὶ τῶν περιστεριῶν τὸ κάτασπρο κοπάδι
ξελαγιασμένο ἀψήλωσε στὸ γαλανὸ τὸ βράδυ.
Ἢ σιδερένια σου φωνὴ ἀπ' τὸ καμπαναριὸ
ἔλη τὴν ἱστορία του τὴν εἶπε στὸ χωριό.

Μὲ σὲ ζευγαῖδες τὴν αὐγὴ τὰ βόδια τους κεντροῦν
καὶ σὲ θὰ πρωτακούσουνε τὸ βράδυ, σὰν γυρνοῦν.
Μὲ τίς φωνές σου σταματᾶ ἡ κόρη τ' ἀργαλειὸ
καὶ τὸ παιδάκι γελαστὸ γυρίζει ἀπ' τὸ σχολεῖό.



Ὁ δουλευτῆς τ' ἀλέτρι του στὸ χῶμα παρατᾶ
καὶ τὸ σταυρὸ του κάνοντας ἀπάνω σου κοιτᾶ.
Ἐσύ 'σαι τοῦ μικροῦ χωριοῦ τὸ στόμα τὸ τρανό,
ποὺ τὶς μικρὲς λαχτάρεις του τὶς λὲς στὸν οὐρανό.

Ἄλέκος Φωτιάδης

« Ἄνοιχτὰ μυστικὰ »

Μιά ημέρα οί μαθηταί ἄκουσαν μέ προσοχή ὅσα εἶχε γράψει γιά τὸ πέσιμο τῶν φύλλων ἀπὸ τὰ δένδρα μιὰ ομάδα παιδιῶν.

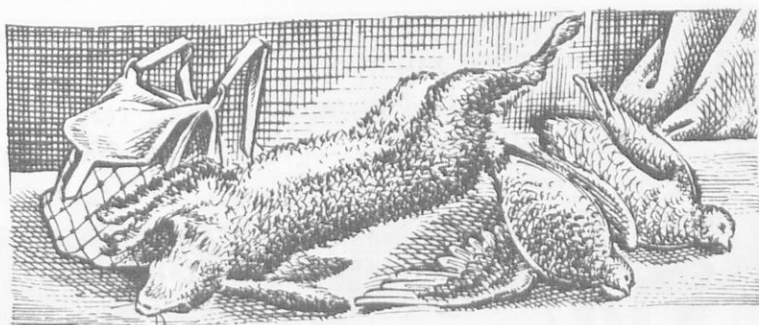
«Ἀπὸ ἡμέρες παρατηροῦμε, ἔγραφαν, τὸ πέσιμο τῶν φύλλων. Σὲ κάθε φύσημα τοῦ ἀνέμου πολλὰ φύλλα ξεκολλοῦν, στριφογυρίζουν ἑλαφρὰ γύρω ἀπὸ τὸ δένδρο, σὰν νὰ θέλουν νὰ τοῦ δώσουν τὸν τελευταῖο χαιρετισμό. Κι ὕστερα πέφτουν στὴ γῆ.

»Ἐδοκιμάσαμε νὰ ξεκολλήσωμε φύλλα, ποὺ ἦσαν ἀκόμη πράσινα, καὶ φύλλα, ποὺ ἦσαν ὄλο κίτρινα. Τὰ πράσινα ἦσαν ἀκόμη κολλημένα στὸ κλαδί. Τὰ κίτρινα ἐξεκόλλησαν μέ τὸ πρῶτο ἄγγιγμα.

» Παρατηρήσαμε, πὼς τὸ κιτρίνισμα ἀρχίζει ἀπὸ τίς ἄκρες τῶν φύλλων καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸ κοτσάνι. Ὁ δάσκαλος μᾶς εἶπε, πὼς τὰ φύλλα ξεραίνονται, γιὰ ν' ἀφήσουν ὅλες τίς ζωντανές οὐσίες στὸ δένδρο. Ὑστερα πέφτουν.

» Τὰ ξερὰ φύλλα, πεσμένα στὸ χῶμα, ἄλλα ἦσαν τρύπια, μαυρισμένα καὶ μισσοσαπισμένα καὶ ἄλλα ἐτρίβοντο εὐκόλα. Ὁ δάσκαλος μᾶς εἶπε, πὼς στὸ χῶμα εἶναι ἄπειρα μικρὰ ζωύφια, ποὺ ἡ δουλειὰ τους εἶναι ἀπὸ τὰ πεσμένα φύλλα νὰ φτειάνουν λίπασμα, ποὺ τρέφει τὰ δένδρα τὸ χειμῶνα.

» Εἶναι ὁμορφή ἢ ἱστορία τῶν φύλλων! Φυτρῶνουν καὶ μεγαλώνουν, γιὰ νὰ τρέφουν τὸ δένδρο. Κι ὅταν ξεραίνωνται, γίνονται λίπασμα καὶ τρέφουν πάλι τὸ δένδρο, γιὰ νὰ μπορῆ τὴν ἀνοιξὶ ν' ἀνθίσῃ ξανὰ καὶ νὰ πρασινίσῃ».



41 ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ

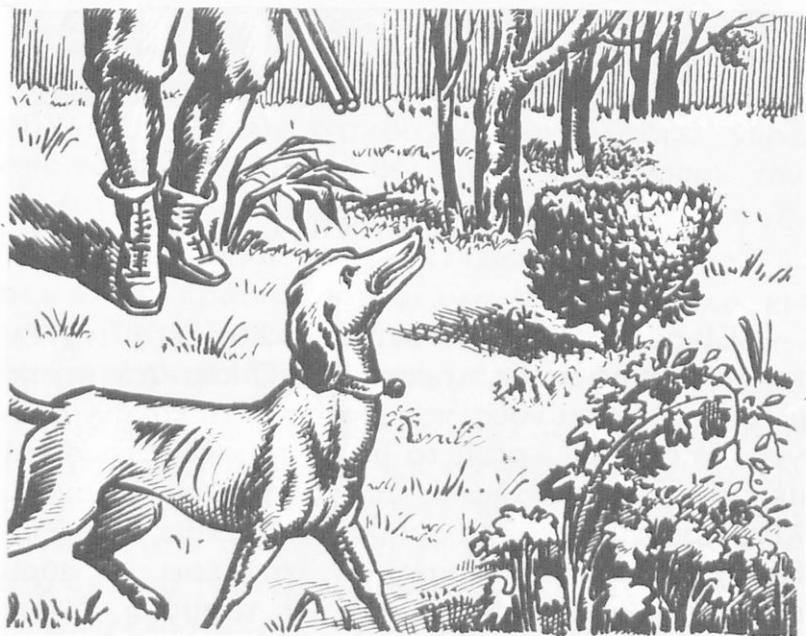
Είναι η εποχή του κυνηγιού. Συχνά άντηχούν κοντινές ή μακρινές τουφεκιές. Ο κύρ-Δημήτρης μ' άλλους χωριανούς, που αγαπούν το κυνήγι, φεύγουν από τα ξημερώματα με τα τουφέκια τους και με μια καλή προμήθεια από φυσίγγια. Παίρνουν λίγο πρόγευμα και τὸ σκύλο, τὴ Σπίθα. Ἡ Σπίθα ἔχει ὄσφρησι ἐξαιρετική και ξέρει νὰ εὐρίσκη τ' ἀγρίμια, νὰ τὰ κυνηγᾶ, νὰ τὰ πιάνη, δίχως νὰ τοὺς κάνη κακό, και νὰ τὰ φέρνη στοῦ ἀφεντικού της.

Πολλές φορές οἱ κυνηγοὶ γυρίζουν με τὸ βασιλέμα τοῦ ἡλίου κουρασμένοι, πεινασμένοι, λασπωμένοι, φέρνοντας στη σακκούλα τους κανένα λαγό, παχουλά ὀρτύκια ἢ καμμιά πέρδικα.

Κάποτε τὸ βράδυ, ὄλη ἡ συντροφιά ἔρχεται στοῦ σπιτί τῆς Ἐλενίτσας και τότε γίνεται μεγάλη συζήτησι γιὰ ἐπιτυχημένες ἢ χαμένες τουφεκιές, γιὰ δύσκολα κυνήγια. Εἶναι νὰ γελαῖ κανεὶς με τις

άστείες περιπέτειες, πού διηγούνται και με μερικούς καυχησιάρηδες κυνηγούς.

Μιλούν επίσης για την παλληκαριά τών σκυλιών και πρό πάντων τής Σπίθας, πού ὄλοι τήν



εὐρίσκουν τὸ πιὸ ἐπιδέξιο κυνηγετικὸ σκυλι ὅλης τῆς περιοχῆς.

Ὁ Κωστάκης ἀκούει με προσοχὴ ὄλες τὶς διηγήσεις τοῦ κυνηγιοῦ. Ἡ Ἐλενίτσα ὅμως δέν ἐνδιαφέρεται καὶ πολὺ γι' αὐτές. Αὐτὴ χαϊδεύει τὰ δυστυχισμένα πουλιά, πού τὰ βλέπει σκοτωμένα, πρὶν τὰ πάρη ἢ μητέρα τῆς νὰ τὰ μαγειρέψη.

Μιά ὅμως ἱστορία τοῦ παπποῦ ἔκαμε πολὺ μεγάλη ἐντύπωση στὰ παιδιὰ.

42. ΤΟ ΘΑΡΡΟΣ ΤΟΥ ΣΠΟΥΡΓΙΤΗ

“Ένα πρωί ένας κυνηγός ἐπήγαινε στο δάσος για κυνήγι μαζί με τὸ σκύλο του. Ὁ σκύλος ἔτρεχε ἐμπρός. Ξαφνικὰ ἄρχισε νὰ περπατῆ με μεγάλη προσοχή, ἔχοντας τὸ λαιμὸ του τεντωμένο. Ἔτσι περπατοῦν οἱ σκύλοι, ὅταν μυρίζονται κυνήγι.

Ὁ κυνηγὸς ἐκοίταξε πέρα κατὰ τὰ δένδρα καὶ νομίζοντας πὼς ἦτο καμμιὰ πέρδικα, ἔβαλε τὸ χέρι του στοὺς τουφέκι. Ἄλλ’ ἀμέσως ἐσταμάτησε. Τί ἦτο; Ἐνας μικρούλης σπουργίτης, πὺ εἶχε πέσει ἀπὸ τὴ φωλιά του. Τὸ ράμφος του ἦτο ἀκόμη κίτρινο καὶ μόλις ἐστέκετο στὰ πόδια του. Ἐκουνοῦσε τὶς πτεροῦγές του καὶ δὲν ἤμποροῦσε νὰ πετάξῃ.

Ὁ σκύλος ἦτο ἔτοιμος νὰ τοῦ ριχθῆ· τότε ἀπὸ τὸ κοντινὸ δένδρο ἕνας μεγάλος σπουργίτης πέφτει σὰν πέτρα ἀκριβῶς μπροστὰ στοὺς στόμα τοῦ σκύλου. Ἦτο ὁ πατέρας τοῦ μικροῦ σπουργίτη καὶ ἤθελε νὰ ὑπερασπίσῃ τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ του. Εἶχε ἀνασηκωμένα τὰ φτερά κι ἔβγαζε ἀπελπισμένες φωνές.

Ὁ σκύλος εἶχε τὸ στόμα ἀνοικτὸ κι ἔδειχνε τὰ δόντια του. Δυὸ φορές ὁ πατέρας σπουργίτης ἐπήδησε ἐπάνω στοὺς πρόσωπο τοῦ σκύλου. Καὶ ὁ σκύλος, ξαφνιασμένος ἀπὸ τὸ θάρρος τοῦ μικροῦ πουλιοῦ, ἐσταμάτησε. Ὅπισθοχώρησε λιγάκι, ἐγάλυγισε δυὸ-τρεῖς φορές κι ἐκοίταξε με ἀπορία τὸν κυνηγό.

— Κι ὁ κυνηγὸς τί ἔκαμε; ἐρώτησε ἀνυπόμονα ἡ Ἐλενίτσα.

— Έχε λίγη ὑπομονή, εἶπε ὁ παππούς. Ὁ κυνηγὸς δὲν ἦτο σκληρός. Ἐθαύμασε κι αὐτὸς τὸ θάρρος τοῦ σπουργίτη καὶ τὴν ἀγάπη του γιὰ τὸ παιδί του κι ἀμέσως ἐφώνασε πίσω τὸ σκύλο του. Ἐσκυψε ἔπειτα, ἐπῆρε ἀπαλὰ τὸ πουλάκι στὰ χέρια του καὶ τὸ ἔκρυψε μέσα σ' ἓνα βάτο.

— Ἀχ! εἶπε ἡ Ἐλενίτσα. Πόσο εὐχαριστήθηκα, πὺ αὐτὸς ὁ κυνηγὸς εἶχε καλὴ καρδιά! Φαντάζομαι, πὺς ὁ πατέρας θὰ τοῦ ἔφερνε ἐκεῖ φαγητό, ὡσπου νὰ δυναμώσουν οἱ φτεροῦγές του.

— Κι ἐγὼ ἔτσι λέγω, ἐπρόσθεσε ὁ παππούς. Γιατὶ ὕστερα ἀπὸ τέτοιο θάρρος, θὰ ἔπρεπε νὰ ἰδῆ τὸ σπουργιτάκι του νὰ ζῆ καὶ νὰ πετᾷ στὰ δένδρα, μαζὶ μὲ τ' ἄλλα πουλιά.

43. ΜΙΑ ΧΑΡΙΤΩΜΕΝΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ἡ Μιμὴ εἶναι ἡ κομψὴ καὶ χαριτωμένη γάτα τοῦ σπιτιοῦ. Ἐχει μεγάλη εὐκινησία καὶ ἐπιδεξιότητα νὰ σκαρφαλώνῃ στὰ δένδρα.

Τὴ Σπίθα στὴν ἀρχὴ πολὺ τὴν ἐφοβόταν, γιατί τὴν ἐκυνηγοῦσε. Ἡ Μιμὴ εὗρισκε τὴ σωτηρία της στὰ δένδρα. Μὰ ὅταν δὲν ἐπρολάβαινε νὰ φύγῃ, ἐκαμπούριαζε τὴ ράχι της, ἀγρίευε τὰ μάτια της καὶ ἐπερίμενε τὴν κατάλληλη στιγμή νὰ ριχθῆ στο σκύλο.

Ἀπὸ τὸν Αὐγουστο ἡ Μιμὴ ἔγινε μητέρα τριῶν χαριτωμένων μικρῶν. Τὰ εἶχε γεννήσει στὸν ἀχυρῶνα, σὲ μιὰ σκοτεινὴ γωνιά, πὺ τὴν ἀνακάλυψε ἡ Ἐλενίτσα καὶ ἐπῆγαινε συχνὰ νὰ τὴν βλέπῃ. Καὶ

νά τι ἔγραψε ἡ Ἐλενίτσα στίς πρῶτες σελίδες τοῦ Ἡμερολογίου της :

« Μόλις τὰ μικρά χορτάσουν γάλα, πέφτουν μέ τὸ πλάι σέ ὕπνο βαθύ. Ἡ Μιμὴ ἀγρυπνᾷ κοντά τους μέ ἀγάπη. Ὅταν ξυπνοῦν τὰ μικρά, ἡ καλὴ μαννούλα τὰ πλένει καί μέ τὴν τραχειά της γλῶσσα βουρτσίζει καλὰ-καλὰ τὸ τρίχωμά τους.

» Κάποια ἡμέρα τὸ πιὸ ζωηρὸ δὲν ἤθελε νὰ καθίση νὰ τὸ πλύνῃ. Ἡ μητέρα του τὸ ἄρπαξε τότε δυνατὰ καί τὸ ἐκράτησε ἀνάμεσα στὰ μπροστινά της πόδια. Ποῦ νὰ μπορέση πιά νὰ τῆς φύγῃ! Ἄρχισε τότε τὸ πλύσιμο στή ράχι. Ὕστερα ἡ Μιμὴ τὸ γύρισε ἀνάσκελα κι ἄρχισε τὸ πλύσιμο τῆς ἄσπρης κοιλίτσας. Κάποια στιγμή τὸ κεφαλάκι τοῦ μικροῦ ἀκούμπησε στὸ κεφάλι τῆς μαννούλας του. Μοῦ φάνηκε ἔτσι πῶς φιλήθηκαν »

Σ' ἄλλη σελίδα πάλι ἔγραφε :

« Τὰ μικρά τῆς Μιμῆς μεγαλώνουν κι ἡ Μιμὴ τ' ἀφήνει μόνα γιὰ λίγο. Σήμερα ἐπῆγα νὰ τὰ ἰδῶ. Καί τὰ τρία, τὸ ἓνα κοντά στὸ ἄλλο, ἐκοιμῶντο. Τὰ χάιδεψα καί ἔφυγα. Σὲ λίγο ἄκουσα ἓνα παράξενο κλάμμα. Τρέχω πίσω καί βλέπω τὴ Μιμὴ νὰ κρατῆ στὸ στόμα της ἓνα γατάκι της, ποῦ εἶχε ξεστρατίσει. Τὸ ἔφερε πίσω, κοντά στ' ἀδελφάκια του ».

Σὲ ἄλλες σελίδες ἡ Ἐλενίτσα ἔγραφε, πῶς ἡ Μιμὴ ἐμάθαινε παιγνίδια στὰ μικρά της καί πῶς μ' ἓνα ποντικάκι τὰ ἐμάθαινε νὰ κυνηγοῦν.

44. ΤΑ ΓΑΤΑΚΙΑ

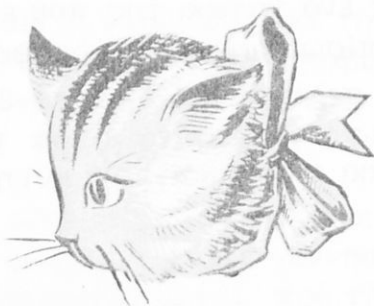
Με μιὰ ρόδινη γλωσσίτσα
ή ψιψινά μας, ή Κάκια,
καθαρίζει στη γωνίτσα
τά κατάσπρα της γατάκια.

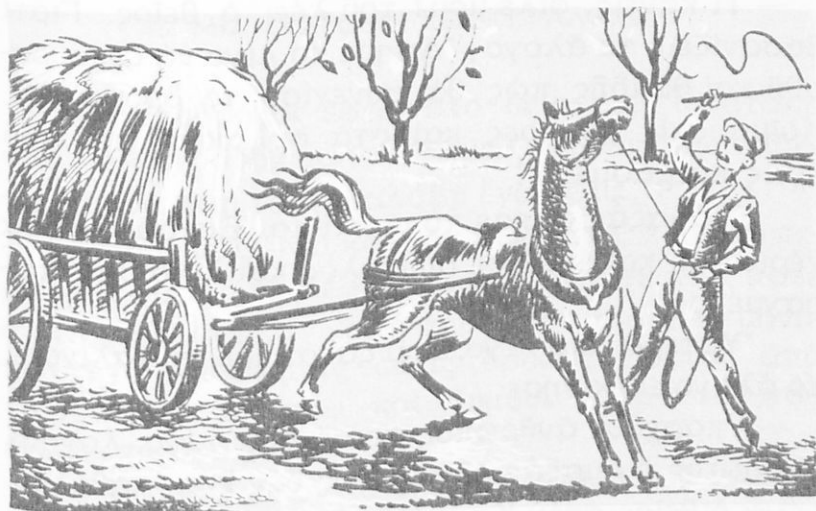
Τά 'χει κάνει σαν τὸ χιόνι
κι ὅπως μοιάζουν πουπουλένια,
τά κοιτᾶ καὶ καμαρώνει
κι εἶναι ή μοναχή της ἔννοια.

Κι αὐτὰ παίζουνε με τρέλα
καὶ πηδοῦν ὀλόγυρά της.
Μιὰ τῆς λύνουν τὴν κορδέλα,
μιὰ τραβοῦνε τὴν οὐρά της.

« Μικρὲς φωνὲς »

Στέλιος Σπεράντσας





45. ΚΑΡΡΟ ΦΟΡΤΩΜΕΝΟ

Τίς τελευταίες ημέρες τοῦ Νοεμβρίου ἦσαν πολὺ ὠραίες οἱ λιακάδες. Ἐνα ἀπόγευμα ὁ Κωστάκης περιπατοῦσε μὲ τὸ θεῖό του στὸ δημόσιο δρόμο τοῦ Χωριοῦ. Ἐρχόταν ἓνα κάρρο φορτωμένο.

Ξαφνικὰ τὸ ἄλογο ἐστάθηκε. Ἦτο καταϊδρωμένο. Ἴσως νὰ εἶχε κουρασθῆ μὲ τὸ τόσο βάρος, πού ἔσερνε. Ὁ ἀμαξάς χωρὶς νὰ δώση καιρὸ στὸ ἄλογο νὰ πάρη ἀνάσα, ἐτράβηξε δυνατὰ τὸ χαλινάρι καὶ τοῦ ἐφώνησε, γιὰ νὰ ξεκινήσῃ. Τοῦ κάκου! Τὸ ἄλογο δὲν ἐπροχωροῦσε.

Χάνει τὴν ὑπομονή του ὁ ἀμαξάς κι ἀρχίζει νὰ κτυπᾷ τὸ ἄλογο μὲ τὸ μαστίγιο. Τὸ ἄλογο δὲν ἐκινεῖτο κι ὁ ἀμαξάς ἐξακολουθοῦσε νὰ τὸ κτυπᾷ καὶ νὰ φωνάζῃ.

— Τί κάνεις, φίλε μου! τοῦ λέει ὁ θεῖος. Γιατί βασανίζεις τὸ ἄλογο; Ἄφησέ το λίγο νὰ ξεκουρασθῆ καὶ θὰ ἰδῆς πὼς θὰ συνεχίση τὸ δρόμο του. Κρῖμα στὶς χάνδρες καὶ στὰ φυλακτὰ, πού τοῦ ἔχεις κρεμασμένα!

Ὁ ἀμαξιάς ἄφησε τὸ μαστίγιό. Ἐσταύρωσε τὰ χέρια του καὶ ἐκάθισε σιωπηλὸς καὶ λίγο σὰν πειραγμένος.

Ἦστερα ἀπὸ λίγο, πού ξαναπῆρε τὸ χαλινάρι, τὸ ἄλογο ἐξεκίνησε.

— Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, πού ἔχουν λίγο λογικό. Μὰ αὐτὸς ὁ ἀμαξιάς ἔδειξε πὼς δὲν ἔχει καθόλου λέγει ὁ θεῖος στὸν Κωστάκη. Ὑπάρχει πιὸ ὠραῖο, πιὸ ἐξυπνο καὶ πιὸ ἐξυπηρετικό ζῶο ἀπὸ τὸ ἄλογο;

Πρὶν ἐφευρεθοῦν τὰ τραῖνα καὶ τ' αὐτοκίνητα, ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ ἄλογο ἐκέρδιζε τὴν ἀπόστασι. Στὴν ἀρχὴ-ἀρχὴ ἀνέβαινε ὁ ἴδιος ἐπάνω σ' αὐτό. Ἄργότερα ἐσκέφθηκε καὶ τὸ ἔξεψε πρῶτα στὸ συρτὸ χειραμάξι του, ὕστερα στὸ κάρρο μὲ ρόδες καὶ τέλος στὸ ὁμορφοστολισμένο ἀμάξι του.

Σήμερα βέβαια τὸ πιὸ μέτριο αὐτοκίνητο μπορεῖ νὰ ξεπεράσῃ καὶ τὸ πιὸ γρήγορο ἄλογο. Ὅμως σ' ὅλα τὰ χωριὰ καὶ σὲ πολλές πόλεις ἀκόμη προσφέρει τίς ὑπηρεσίες του.

Εἶναι πολὺ ὠραῖο νὰ βλέπη κανεὶς νὰ τρέχουν ἄλογα μὲ ὄρμῃ, μὲ τὸ κεφάλι ψηλά, μὲ ἐλαφρὰ τὰ πόδια, εἴτε στὸν πόλεμο, εἴτε στὶς ἵπποδρομίες τοῦ Φαλήρου, ὅπως τὰ εἶδα ἐγὼ καὶ στὰ δυό.

Ὁ ταχυδρόμος ἔφερε στὸ θεῖο τοῦ Κωστάκη ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖο τοῦ Κεφαλοχωριοῦ μιὰ εἰδοποίησι, νὰ πάη νὰ παραλάβῃ ἓνα δέμα.

Ἐπῆρε μαζί του καὶ τὸν Κωστάκη, ποῦ ἦτο περὶεργος νὰ ἰδῇ τὸ Κεφαλοχώρι. Δὲν εἶχε πάει ποτὲ ἄλλη φορὰ ἐκεῖ, ἂν καὶ ἡ ἀπόστασι ἀπὸ ἓνα μονοπάτι ἦτο σχεδὸν μιᾶς ὥρας δρόμος. Ἐκτὸς ἀπὸ τὸ μονοπάτι, ὑπάρχει καὶ δημόσιος δρόμος, ποῦ ἐνώνει τὰ δυὸ χωριά.

Ἐπῆραν λοιπὸν τὸ δημόσιο δρόμο, γιὰ νὰ περπατήσουν πιὸ ἄνετα, κι ἔφθασαν σιγὰ-σιγὰ συζητῶντας ὡς στὸ Γεφύρι. Τὸ Γεφύρι ἦτο βέβαια καὶ τοποθεσία. Μὰ ἦτο καὶ ἀληθινὸ γεφύρι, ποῦ ἔνωνε τὶς δυὸ ὄχθες ἐνὸς μικροῦ ὀρμητικοῦ ποταμοῦ.

— Αὐτὸ τὸ ποτάμι, Κωστάκη, εἶπε ὁ θεῖος, ἔκαμε νὰ κτισθοῦν τόσα χωριά γύρω. Γιὰ τὸ νερό. Ἄν δὲν ἦτο αὐτὸ τὸ ποτάμι, πῶς θὰ ἐζοῦσαν τόσοι ἄνθρωποι, χωρὶς νερό; Εἶδες τί γίνεται, ὅταν ἀργῇ νὰ βρέξῃ; Ἄνησυχοῦμε ὅλοι μας γιὰ τὰ ζῶα καὶ τὰ φυτὰ μας. Ὁ ἀέρας, ὁ ἥλιος, ἡ γῆ καὶ τὸ νερὸ εἶναι τὰ πιὸ μεγάλα δῶρα, ποῦ μᾶς ἐχάρισεν ὁ Θεὸς γιὰ τὴ ζωὴ μας.

Ὁ ἀέρας χρειάζεται γιὰ τὴν ἀναπνοή μας. Ὁ ἥλιος μᾶς ζεσταίνει καὶ μᾶς φωτίζει. Χωρὶς ἀέρα καὶ χωρὶς ἥλιο, δὲν θὰ εἶχαμε ζωὴ. Ἡ γῆ εἶναι ἡ μητέρα μας. Αὐτὴ τρέφει καὶ ἐμᾶς καὶ τὰ ζῶα, ποῦ κι αὐτὰ πάλι μᾶς τρέφουν. Χωρὶς νερὸ πάλι, πῶς θὰ ἐγίνοντο ὅλα αὐτὰ;

— Και από πού κατεβαίνει αυτό τὸ νερό, θεϊε;

— Ένα μέρος ἀπ' αὐτὸ τὸ νερὸ ἔρχεται ἀπὸ πολὺ μακριά. Ἔκαμε πρῶτα ἕνα μακρινὸ ταξίδι κάτω ἀπὸ τὴ γῆ. Ὑστερα ξαναβγήκε στὸ φῶς ἀπὸ μιὰ σχισμὴ τοῦ βράχου ψηλὰ στὸ βουνό, ἀπ' ὅπου ἔρχεται τὸ νερὸ τῆς βρύσης τοῦ χωριοῦ μας. Ἐκεῖ τὸ νερὸ εἶναι δροσερὸ καὶ κατακάθαρο. Ἄλλὰ ὅταν μ' αὐτὸ ἐνωθοῦν τὰ νερά τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ρυακιοῦ, θολώνει. Τὸ νερὸ, κατεβαίνοντας, δροσιζει τὰ φυτὰ στὶς ὄχθες. Προχωρεῖ ἔπειτα, πλαταίνει, πηδᾷ ἀπὸ βράχια, συναντᾷ ἄλλα ρυάκια, πὺ τρέχουν κι αὐτὰ νὰ ἐνωθοῦν μαζί του. Ἔτσι σχηματίζεται τὸ ποτάμι αὐτό, πὺ βλέπομε τώρα νὰ διασχίζει τὴν περιοχὴ.

— Ἄκουσα τὸν παπποῦ νὰ λέγη, εἶπε ὁ Κωστάκης, πὺς μιὰ φορὰ τὸ ποτάμι ἐπλημμύρισε κι ἔκαμε γῦρο μεγάλες καταστροφές στὰ ζῶα καὶ στὰ περιβόλια.

— Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ θεῖος. Ἦτο τὴ χρονιά, πὺ ἔπεσε πολὺ χιόνι. Κι ὅταν τὸ χιόνι ἔλειωσε στὶς βουνοκορφές, ἡ κοίτη τοῦ ποταμιοῦ δὲν ἐβάσταξε τόσα νερά. Ὅμως ὅλοι οἱ κάτοικοι ἀπὸ τὰ γύρω χωριά ἐφρόντισαν ἔπειτα κι ἔφτειασαν κανάλια καὶ προχώματα. Κι ἔτσι ἐμπόδισαν τὸ ποτάμι νὰ ξεχειλίξη πιά καὶ νὰ πλημμυρῇ.

Μὲ τὴ συζήτησι, χωρὶς νὰ τὸ καταλάβουν, ἔφθασαν στὸ Κεφαλοχώρι, ἐπῆραν τὸ δέμα ἀπὸ τὸ Ταχυδρομεῖο κι ἐγύρισαν στὸ Χωριό.

47. Η ΘΥΣΙΑ ΤΗΣ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑΣ

— Δέν μᾶς διαβάζεις, Κωστάκη, καμμιά ιστορία ἀπό τὸ βιβλίο, πού εἶχε γιὰ σένα τὸ δέμα;

— Ναί, παππού. Νὰ σοῦ διαβάσω ἀπόψε κάτι γιὰ τὴ θυσία τῆς Ἰφιγενείας.

Ὁ Κωστάκης ἐπῆρε ἓνα σκαμνάκι καὶ ἐκάθισε κοντὰ στὸν παππού κι ἄρχισε νὰ διαβάζη ἀργὰ-ἀργὰ, γιὰ νὰ τὸν καταλαβαίνει καὶ ὁ παππούς.

Στὰ χρόνια τὰ παλιά ὁ Πάρις, ὁ γιὸς τοῦ Πριάμου, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Τροίας, ἄρπαξε τὴν Ἑλένη, τὴν ὀμορφὴ βασίλισσα τῆς Σπάρτης, καὶ τὴν ἔφερε στὴν Τροία.

Αὐτὸ ὅλοι οἱ Ἕλληνες τὸ ἐθεώρησαν προσβολὴ γιὰ τὴν πατρίδα των καὶ ἀπεφάσισαν νὰ πολεμήσουν καὶ νὰ τιμωρήσουν τοὺς Τρῶες.

Στὸ λιμάνι τῆς Αὐλίδος, στὸ στενὸ, πού χωρίζει τὴ Στερεὰ Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Εὐβοία, χίλια καράβια μὲ τοὺς πολεμιστὰς ἦσαν ἔτοιμα νὰ σηκώσουν τὴν ἄγκυρα, γιὰ νὰ ξεκινήσουν. Τὸ πρόσταγμα θὰ τὸ ἔδινε ὁ γενικὸς ἀρχηγὸς τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου Ἀγαμέμνων, ὁ βασιλιᾶς τῶν Μυκηνῶν καὶ ἀδελφὸς τοῦ Μενελάου, τοῦ ἀνδρὸς τῆς Ἑλένης.

Τρομερὸς ὅμως ἄνεμος, μεγάλη τρικυμία, γιὰ πολλὲς ἡμέρες ἐμπόδιζε τὸ ξεκίνημα τοῦ στόλου.

Οἱ στρατιῶται ἄρχισαν νὰ στενοχωροῦνται καὶ οἱ στρατηγοὶ δὲν ἤξευραν τί νὰ κάμουν. Παίρνουν τότε τὴν ἀπόφασι νὰ ἐρωτήσουν τὸν περίφημο

μάντι Κάλχαντα, για ποιό λόγο οί θεοί τούς έστειλαν αυτή τή φοβερή κακοκαιρία.

— Ή θεά Άρτεμις είναι θυμωμένη μαζί μας, άποκρίθηκε ό μάντις, γιατί ό Άγαμέμνων έχει σκοτώσει στο κυνήγι τό ίερό έλάφι της.

— Καί τί θέλει τώρα ή μεγάλη θεά ;

— Ή θεά τότε μόνον θά προστάξει νά ήσυχάσουν οί άνεμοι, όταν ό Άγαμέμνων θυσιάση στό βωμό της τήν κόρη του Ίφιγένεια.

Καταλυπημένοι άκουσαν τά λόγια αυτά του Κάλχαντος όλοι οί στρατηγοί καί οί βασιλιάδες. Καί ό καθένας έρωτούσε τόν άλλο, πώς θά μπορούσε ό Άγαμέμνων νά κάμη μιá τέτοια μεγάλη θυσία.

— Για τήν πατρίδα, είπε ό Άγαμέμνων, μόλις τó έμαθε, άποφασίζω νά θυσιάσω καί τήν άγαπημένη μου κόρη.

Άμέσως ό Άγαμέμνων έστειλε μήνυμα στη γυναίκα του, τήν Κλυταιμήστρα, στις Μυκήνες, καί τής παράγγειλε νά του στείλη τήν Ίφιγένεια για κάποιο μεγάλο σκοπό.

Άνύποπτη ή Κλυταιμήστρα έφαντάσθηκε, πώς ό Άγαμέμνων θά ήθελε, πριν φύγη για τήν Τροία, νά παντρέψη τήν κόρη τους. Γι' αυτό τήν έπηρε καί τήν ώδήγησε ή ίδια στο στρατόπεδο.

Ό Άγαμέμνων στην αρχή δέν έτόλμησε νά φανερώση στη γυναίκα του τή φοβερή αλήθεια. Άλλά, μη μπορώντας νά κάμη καί άλλοιώς, τήν έφάνερωσε στο τέλος καί στις δύο.

— Πατέρα, θέλω νά πεθάνω, αν είναι για τó καλό τής πατρίδος μας, έφώναξε ή κόρη. Εί-

ναι, ἀλήθεια, εὐχάριστο νὰ ζῆ κανεῖς, μὰ εἶναι ἀκόμη πιὸ εὐχάριστο νὰ πεθαίνῃ γιὰ τὴν πατρίδα.

Αὐτὰ τὰ λόγια εἶπε ἡ Ἴφιγένεια καὶ ἐτράβηξε κατὰ τὸ δάσος, γιὰ τὸ βωμὸ τῆς θεᾶς, ὅπου ἐπεριμένε ὁ Κάλχας.

— Εἶμαι ἔτοιμη! τοῦ εἶπε παλληκαρίσια ἡ βασιλοπούλα. Σῦρε τὸ ξίφος σου. Ἐσεῖς οἱ ἄλλοι ἀνοίξετε ἀμέσως πανιὰ γιὰ τὴν Τροία. Καὶ γρήγορα νὰ γυρίσετε νικηταί.

Ὁ μάντις ἔβαλε ἓνα στεφάνι ἐπάνω στὸ ὠραῖο ξανθὸ κεφάλι τῆς κόρης καὶ εἶπε μὲ δάκρυα:

— Θεὰ τοῦ φεγγαριοῦ, θεὰ τοῦ κυνηγιοῦ, δέξου γιὰ θυσία τὴν ἥρωικὴ αὐτὴ κόρη καὶ χάρισε τὴ νίκη στοὺς Ἀχαιοὺς.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ, ἐσήκωσε τὸ ξίφος, γιὰ νὰ κτυπήσῃ τὸ θῦμα.

Μὰ ἓνα θαῦμα ἔγινε ἐκείνῃ τῇ στιγμῇ! Πρὶν προφθάσῃ τὸ ξίφος νὰ ἐγγίξῃ τὸ λαιμὸ τῆς κόρης, στὴ θέσι τῆς εὐρέθηκε μιὰ ἄσπρη χαριτωμένη ἐλαφίνα, πού ἤσυχα ἐπρόσμενε νὰ θυσιασθῇ. Ἡ θεὰ δὲν ἠθέλησε νὰ πεθάνῃ ἔτσι ἡ Ἴφιγένεια. Καὶ τὴν ἐπῆρε καὶ τὴν ἔφερε σ' ἓνα μέρος μακρινό, στὴν Ταυρίδα, ὅπου τὴν ἔκαμε ἰέρεια στὸ ναὸ τῆς.

Ὁ Ἀγαμέμνων, ὁ Μενέλαος, ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὄλοι οἱ βασιλιᾶδες καὶ οἱ πολεμισταὶ ἐχάρηκαν πολὺ. Ἡ τρικυμία ἀμέσως ἔπαυσε καὶ ἄνεμοι εὐνοϊκοὶ ἐφούσκωσαν τὰ πανιὰ τῶν πλοίων. Σὲ λίγο ὁ στόλος τῶν Ἑλλήνων ἄφηνε τὸ λιμάνι καὶ ἀπὸ τὸν πορθμὸ τοῦ Εὐρίπου, βγαίνοντας στ' ἀνοικτὰ, ἔβαζε πλώρη γιὰ τὴν Τροία.



48. Ο ΔΕΚΑΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Ύστερα από δυό μηνών έργασία του σχολείου τὰ παιδιά, μπαίνοντας στην τάξι, αντικρύζουν κρεμασμένη στον τοίχο μιὰ καρτέλα με καλλιγραφικά γράμματα.

Είναι τοποθετημένη σε πλαίσιο ξύλινο όμορφοσκαλισμένο και στολισμένο.

Τὰ γράμματα και τὸ σκάλισμα είναι τῆς Ἑλενίτσας, πὺ είναι πρώτη στην καλλιγραφία και τῆ χειροτεχνία. Ἡ καρτέλα αὐτὴ είναι ὁ δεκάλογος τοῦ σχολείου.

Τὸν συνέταξαν οἱ μαθηταὶ τῶν δύο ἀνωτέρων τάξεων.

Εἶναι γραμμένες δέκα συστάσεις τοῦ σχολείου, πὺ πρέπει νὰ τις τηροῦν ὅλοι οἱ μαθηταὶ και πὺ φροντίζουν νὰ τις ἐκτελοῦν.

Νὰ τί λέγει ὁ Δεκάλογος :

1. Νὰ κτυπᾶς τὴ θύρα, πρὶν μπῆς στὴν τάξι τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος, καὶ νὰ τὴν κλείνης πάντα, χωρὶς θόρυβο.

2. Νὰ μὴν τρέχης μέσα στὸ σχολεῖο καὶ νὰ μὴ κτυπᾶς τὰ πόδια σου μέσα στὴν τάξι.

3. Νὰ εἶσαι πάντα καθαρὸς στὸ σῶμα καὶ στὰ ρούχα. Πρὶν μπῆς στὸ σχολεῖο, νὰ καθαρίζης καλὰ τὰ παπούτσια σου, ἂν εἶναι λασπωμένα. Νὰ διατηρῆς καθαρὰ τὰ βιβλία σου, τὸ θρανίό σου, τὴν τάξι σου, τὸ σχολεῖό σου.

4. Νὰ ἀγαπᾶς τὸ κάθε τι, ποῦ ἀνήκει στὸ σχολεῖο, καὶ νὰ τὸ προσέχης.

5. Νὰ μὴν ἀπουσιάζης ἀπὸ τὸ σχολεῖο, χωρὶς σοβαρὴ αἰτία, καὶ νὰ εἶσαι πάντα στὴ θέσι σου τὴν ὥρα τοῦ μαθήματος.

6. Νὰ ἐτοιμάζης κάθε ἡμέρα ὅλα τὰ μαθήματά σου. Καὶ ὅταν ἀπουσιάζης, νὰ τὰ συμπληρώνης.

7. Νὰ μιλῆς μὲ καλὸν τρόπο στοὺς συμμαθητάς σου καὶ μὲ σεβασμὸ στοὺς δασκάλους σου καὶ στοὺς μεγαλύτερους σου.

8. Νὰ μὴ διακόπτῃς ποτὲ τὸν δάσκαλό σου, ὅταν μιλῇ. Νὰ περιμένῃς νὰ τελειώσῃ πρῶτα κι ὕστερα νὰ ζητᾶς τὴν ἄδεια νὰ μιλήσης.

9. Νὰ λέγῃς πάντα τὴν ἀλήθεια καὶ νὰ μὴ κατηγορῆς τοὺς συμμαθητάς σου.

10. Ν' ἀκοῦς ὅ,τι σοῦ λέγει ὁ δάσκαλός σου, νὰ τὸν ἀγαπᾶς σὰν τὸν πατέρα σου καὶ νὰ μὴ κρύβῃς ποτὲ τίποτε ἀπ' αὐτόν.



49. ΟΙ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Ἀπὸ ἡμέρες ὁ δάσκαλος εἶπε στὰ παιδιὰ νὰ γράψουν στὰ τετράδιά των ὅσες παροιμίες ξεύρουν ἢ μποροῦν νὰ μάθουν γιὰ τοὺς φθινοπωρινούς μῆνες.

Τὰ παιδιὰ ἔγραψαν στὰ τετράδιά των πολλές. Νὰ οἱ σπουδαιότερες:

ΓΙΑ ΤΟΝ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟ

1. Τὸν Τρυγητὴ τ' ἀμπελουργοῦ πᾶνε χαλάλι οἱ κόποι.
2. Ἄν ἴσως βρέξη ὁ Τρυγητής, χαρὰ στὸν τυροκόμο.



ΓΙΑ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΙΟ

1. Ὀκτώβρης καὶ δὲν ἔσπειρες, σιτάρι λίγο θά
χης.
2. Τὸ Σεπτέμβρη τὰ σταφύλια, τὸν Ὀκτώβρη τὰ
κουδούνια.
3. Ὅποιος σπέρνει τὸν Ὀκτώβρη ἔχει ὀκτῶ σει-
ρὲς στ' ἀλώνι.

ΓΙΑ ΤΟΝ ΝΟΕΜΒΡΙΟ

1. Τὸ Νοέμβρη καὶ Δεκέμβρη φύτευε καταβο-
λάδες.
2. Ἡ Πούλια βασιλεύοντας, τὸ μήνυμά της στέλ-
νει : Οὔτε τσοπάνος στὰ βουνὰ οὔτε ζευγάς στοὺς
κάμπους.

ΧΕΙΜΩΝΑΣ



50. ΧΕΙΜΩΝΑΣ

Στή γῆ κατάλευκο ἀπλωμένο
χιόνι πολύ.

Στή στέγη τρέμει κουρνιασμένο
κάθε πουλί.

Τὸ ξυλιασμένο ἀπλώνει χέρι
σὲ μιὰ γωνιά
τὸ γεροντάκι, πὺ ὑποφέρει
ἀπ' τὴ χιονιά.

Μὰ ἐμεῖς κλειστὰ στὸ σπίτι τώρα
καὶ στή φωτιά,
ὄνειρευόμαστε τὰ δῶρα
μέσ' στὰ κουτιά.

Ἄγιε Βασίλη, πὺ θὰ φθάσης
καὶ μᾶς ἀκοῦς,
στὸ πέρασμά σου μὴν ξεχάσης
καὶ τοὺς πτωχοὺς.

(Ἀνέκδοτο)

Στέλιος Σπεράντσας



Ὁ χειμῶνας ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Δεκέμβριο καὶ τελειώνει στὸ τέλος τοῦ Φεβρουαρίου.

Τὸν χειμῶνα τὰ κιτρινιασμένα φύλλα τῶν δένδρων ἔχουν πέσει καὶ τὸ δυνατὸ κρύο παγώνει καὶ κοκκινίζει τ' αὐτιά καὶ τὶς μύτες μας. Ὁ ἀέρας φυσᾷ δυνατὸς καὶ λυγίζει τὰ δένδρα μὲ τὸ φύσημά του. Τὰ γέρικα δένδρα τοῦ δάσους δὲν ἀντέχουν στὸ πολὺ φύσημα καὶ κάπου - κάπου ξαπλώνονται στὸ χῶμα. Ἐκεῖ τὸ καλοκαίρι θὰ ξηραθοῦν καὶ θὰ γίνουν καυσόξυλα.

Ἄλλα θὰ τὰ κάμουν κάρβουνα οἱ καρβουνιάρηδες στὰ καμίνια.

Τὰ ξύλα στὶς σόμπες ἢ στὸ τζάκι μας καὶ τὰ κάρβουνα στὸ μαγκάλι μᾶς χαρίζουν τὴ ζεστασιά τὶς κρύες ἡμέρες καὶ τὶς ἀτελείωτες νύκτες τοῦ χειμῶνα.

Ὁ βοριᾶς φυσᾷ πολὺ συχνὰ καὶ πολλὲς φορές παγώνει τ' ἀρνάκια. Συχνὰ οἱ λευκὲς πεταλουδίτσες τοῦ χιονιοῦ σκεπάζουν ἀθόρυβα τὴ γῆ καὶ ὅλα γῦρὸ μας γίνονται κάτασπρα.

Ἄς χιονίζη ὅμως καὶ ἄς φυσᾷ ὁ βοριᾶς ὅσο θέλει. Οἱ ἄνθρωποι φοροῦν τὰ μάλλινα ροῦχά των. Μὲ τὸ μαλλί, ποῦ μᾶς ἐχάρισαν τὰ ἀθῶα προβατάκια, ἐκάναμε φανέλες καὶ ἄλλα μάλλινα ροῦχα.

Τὰ πορτοκάλια εἶναι τὸ χειμῶνα στὶς δόξες τους καὶ τὸ μάζεμα τῶν ἐλιῶν συνεχίζεται.

Κατὰ τὰ μέσα τοῦ Ἰανουαρίου γίνεται μιὰ καλοκαιρία, ποῦ κρατεῖ ὀλίγες ἡμέρες. Οἱ ἡμέρες αὐτὲς λέγονται « Ἀλκυονίδες ἡμέρες ».

Ὁ δάσκαλος ἐξήγησε σήμερα στὰ παιδιά, γιατί οἱ ἡμέρες τῆς καλοκαιρίας τοῦ Ἰανουαρίου λέγονται « Ἀλκυονίδες ἡμέρες ».

— Ἀλκυών, εἶπε, εἶναι ἓνα πουλί, πού ὁ κόσμος τὸ λέγει ψαροπούλι ἢ θαλασσοπούλι. Ἔρχεται στὴν Ἑλλάδα στὶς ἀρχές τοῦ Σεπτεμβρίου καὶ φεύγει στὸ τέλος τοῦ Μαρτίου.

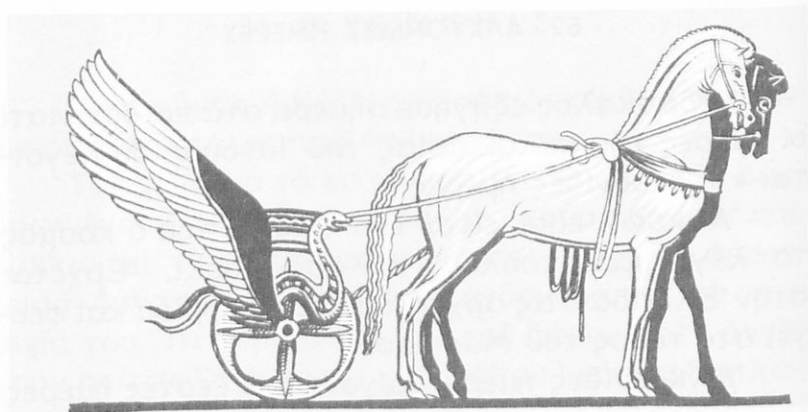
Ἀλκυονίδες ἡμέρες λέγονται οἱ ζεστὲς ἡμέρες τοῦ Ἰανουαρίου, πού ὁ κόσμος τὶς λέγει « Μέρη τῶν Πουλιῶν », δηλαδή δίνει τὶς ζεστὲς αὐτὲς ἡμέρες ὁ καλὸς Θεὸς, γιὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὰ ψαροπούλια τὶς φωλιές τους.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐξηγοῦσαν τὶς ζεστὲς αὐτὲς ἡμέρες μὲ τὸν ἀκόλουθο μῦθο:

Ὁ Αἴολος, ὁ θεὸς τῶν ἀνέμων, εἶχε, κατὰ τὴ μυθολογία, θυγατέρα τὴν Ἀλκυόνη.

Ἐπειδὴ ὅμως κάποτε ἡ Ἀλκυόνη ἔδειξε ἀσεβεία πρὸς τὸν Δία, μεταμορφώθηκε σὲ πουλί καὶ καταδικάσθηκε νὰ μὴν κλωσσᾷ τὴν ἄνοιξι τὰ αὐγά της, ὅπως ὅλα τὰ πουλιά, ἀλλὰ τὸν χειμῶνα.

Ἐπειδὴ ὅμως γεννάει τὰ αὐγά της στὶς ὄχθες τῶν ποταμῶν καὶ στοὺς βράχους τῆς θάλασσας καὶ οἱ χειμωνιάτικες παγωνιές καὶ τὰ ἀγριεμένα κύματα ἐμπόδιζαν τὸ κλώσσημα καὶ τὸ μέγλωμα τῶν πουλιῶν της, ἔκλαιε γιὰ τὴ συμφορὰ της καὶ παρακαλοῦσε τὸν Δία νὰ τὴ συγχωρήσῃ. Ἐκεῖνος τὴν ἐλυπήθηκε καὶ τῆς ἐχάρισε στὰ μέσα τοῦ χειμῶνα δέκα τέσσερες καλὲς ἡμέρες, γιὰ νὰ κλωσσᾷ τὰ αὐγά της.



53. ΔΗΜΗΤΡΑ ΚΑΙ ΠΕΡΣΕΦΟΝΗ

Τὰ παιδιά ἔμαθαν στὸ σχολεῖο τὸ μῦθο τῆς Δήμητρας καὶ τῆς Περσεφόνης, μὲ τὸν ὅποιο οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐξηγοῦσαν τὴ γέννησι τοῦ χειμῶνα. Νὰ τι ἔμαθαν τὰ παιδιά:

Στὰ ψηλὰ καὶ ἀπάτητα βουνὰ τῆς Σικελίας ἦτο, στὰ παλιὰ χρόνια, μιὰ ὄμορφη κοιλάδα, πὺ τὴν ἔλεγαν Ἔννα. Καμμιά κοιλάδα στὸν κόσμο δὲν ἔμοιαζε μ' ἐκείνην. Ἀμέτρητες ἦσαν οἱ πηγές, πὺ ἀνέβλυζαν ἐκεῖ τὰ κρῦα τους νερά. Τὰ χορτάρια τῆς ἦσαν πάντα καταπράσινα καὶ τὰ λουλούδια τῆς πάντοτε ἀνθοῦσαν.

Ἐκεῖ, σ' αὐτὴ τὴν ὄμορφη κοιλάδα, ἔπαιζε συχνὰ ἡ μικρὴ ξανθομαλλοῦσα κόρη τῆς θεᾶς Δήμητρας, ἡ ὄμορφη Περσεφόνη, μὲ τὶς φίλες τῆς, τὶς κόρες τοῦ Ὠκεανοῦ, τὶς ξακουσμένες Νεράιδες. Μιὰ ἡμέρα, καθὼς ἔπαιζε ἡ Περσεφόνη, εἶδε μπροστά τῆς ἓνα μεγάλο καὶ ὠραῖο λουλούδι, πὺ σκορποῦσε στὸν ἀέρα μιὰ γλυκεῖὰ μυρωδιά. Τὸ

λουλούδι εκείνο ἦτο ὁ μυρωδάτος νάρκισσος. Καθὼς ἐπλησίασε ἡ Περσεφόνη τὸ νάρκισσο καὶ ἡ μυρωδιά του τὴν εἶχε μισοζαλίσει, εὐρήκε τὴν εὐκαιρία ὁ θεὸς τοῦ Ἄδη, ὁ Πλούτων, τὴν ἔβαλε ἐπάνω στὸ χρυσὸ ἄρμα του καὶ τὴν κατέβασε στὸ βασιλείο του, ἐνῶ αὐτὴ ἐφώναζε ἀπελπισμένα.

Ἡ Δήμητρα, ἡ μητέρα της, ἄκουσε τὶς ἀπελπισμένες κραυγὲς τῆς κόρης της καὶ τρέχει στὴν κοιλάδα. Μάταια ἐκαλοῦσε μὲ τὸ ὄνομά της τὴν κορούλα της· δὲν ἔπαιρνε καμμιά ἀπάντησι. Ἐρώτησε τὶς Νεραίδες, μὰ κι ἐκεῖνες δὲν ἤξευραν τίποτε.

Ὅταν ἐνύχτωσε, ἀναψε ἡ θεὰ δυὸ πυρσούς ἀπὸ τὶς φλόγες τοῦ ἠφαιστείου τῆς Αἴτνας καὶ μέσα στὰ σκοτάδια τῆς νύκτας ἀναζητοῦσε τὴν κόρη της. Μόλις ἔφεξε ἡ ἡμέρα, ἔτρεξε ἡ θεὰ στὸν Ἥλιο, ποὺ ταξιδεύει σὲ ὅλοκληρο τὸν κόσμον καὶ δὲν τοῦ ξεφεύγει τίποτε. Ἐμαθε ἀπὸ τὸν Ἥλιο, ὅτι ὁ Πλούτων, ὁ βασιλιάς τοῦ κάτω κόσμου, εἶχε κλέψει τὴν Περσεφόνη μὲ τὴν συγκατάθεσι τοῦ Διός.

Ὁ πόνος τῆς μητέρας Δήμητρας εἶναι τώρα ἀσυγκράτητος. Θυμωμένη μὲ τὸν Δία, φεύγει ἀπὸ τὸν Ὀλυμπο, μεταμορφώνεται σὲ μιὰ πτωχὴ γριούλα, τρέχει πόλεις καὶ χωριὰ ἀναζητῶντας τὴν ἀγαπημένη της κόρη. Μὲ τὴν καρδιά σπαραγμένη ἀπὸ τὸν πόνο φθάνει στὴν Ἐλευσίνα. Ἐκεῖ τὴ φιλοξενεῖ στὸ παλάτι τοῦ ὁ βασιλιάς Κελεός.

Μόλις ἡ γριούλα ἐμπῆκε στὸ ἀνάκτορο, ὅλο τὸ βασιλικὸ παλάτι ἐφωτίσθηκε ἀπὸ μιὰ οὐράνια

λάμψι. Ἡ βασίλισσα Μετάνειρα καταλαβαίνει τὴ θεϊκὴ καταγωγὴ τῆς γριᾶς.

Ὅμως ὁ καιμὸς τῆς Δήμητρας γιὰ τὴν κόρη της Περσεφὸνῃ συνεχίζεται ἀβάστακτος. Γιὰ νὰ ἀναγκάσῃ τὸ Δία νὰ διατάξῃ τὴν ἐπιστροφή τῆς κόρης της, παραμέλησε τὴ γεωργία. Τὰ χωράφια ἐξηράθησαν. Τὰ δένδρα καὶ τὰ χορτάρια ἐμαράθηκαν καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ζῶα ἐχάνοντο ἀπὸ τὴν πείνα.

Μπροστὰ σ' αὐτὴ τὴν καταστροφή, ὁ Ζεὺς διέταξε τὸν Ἑρμῆ νὰ πάῃ στὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνος καὶ νὰ φέρῃ τὴ μικρὴ Περσεφὸνῃ στὴ μητέρα της.

Ὁ Πλούτων με λύπη του ἐδέχθηκε τὴν ἐντολὴ τοῦ Διὸς καὶ πρὶν χωρισθῆ ἀπ' τὴν ὀμορφὴ Περσεφὸνῃ, τῆς ἐπρόσφερε ἀπὸ τὰ ρόδια, ποὺ ἐκρέμοντο στὶς ροδιές τοῦ κήπου του.

Ἡ Περσεφὸνῃ ἐδοκίμασε τὸ φρούτο ἐκεῖνο, παίρνοντας μόνον τέσσερα σπυριά. Ἐπειτα, ἀκολουθώντας χαρούμενη τὸν Ἑρμῆ, ἔφθασε στὴ μητέρα της.

Τοὺς θρήνους, τὴ λύπη καὶ τὸ πένθος τῆς Δήμητρας τὰ διαδέχθηκε ἡ χαρὰ. Ἀλλὰ οἱ σπόροι ἀπὸ τὰ ρόδια ἦσαν μαγεμένοι. Γιὰ κάθε σπόρο ἔπρεπε νὰ περνᾷ κι ἓνα μῆνα στὸν κάτω κόσμον. Ἔτσι περνοῦσε τέσσερες μῆνες τὸ χρόνο με τὸν Πλούτωνα καὶ ὀκτώ με τὴ μητέρα της. Τοὺς τέσσερες αὐτοὺς μῆνες, ποὺ ἔλειπε, ἡ γῆ δὲν ἐκαρποφοροῦσε καὶ αὐτοὶ οἱ μῆνες ἦσαν οἱ μῆνες μετὶς παγωνιῆς καὶ τὰ κρύα, οἱ μῆνες τοῦ χειμῶνα.



54. ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΔΕΛΦΟΥΛΕΣ

Τρεις άγριες έλιές είχαν φυτρώσει έπάνω σ' ένα λόφο. Γύρω τους δέν ησαν άλλα δένδρα. Όταν έφυσούσε δυνατός άνεμος, τὰ άδύνατα και λεπτά δενδράκια υπέφεραν πολύ. Πολλές φορές έκινδύνευσαν νά ξερριζωθούν και νά στρωθούν στο χώμα.

Μιάν ήμέρα ή πιό μικρή και ή πιό άδύνατη άπό τις τρεις είπε :

— Άγαπημένες μου άδελφούλες, τó μέρος πουό φυτρώσαμε είναι πολύ άσχημο. Και καθώς έγώ είμαι τόσο μικρή κι άδύνατη, σήμερα ή αύριο θά με ξερριζώση ó άνεμος. Γι' αυτό άς σμιζόμε τὰ κλαδιά μας, για νά στηρίξη ή μιá τήν άλλη, και άς γίνωμε και οι τρεις σαν ένα δένδρο.

— Πολύ σωστά, είπαν οί άλλες δυò άγριελιές.
"Άς γίνωμε λοιπόν και οί τρεις σαν ένα δένδρο.

Τήν άλλη ημέρα περνώντας ο κύρ-Δημήτρης, πού είχε τò κτῆμά του εκεί κοντά, έσκαψε και μάζεψε χώμα γύρω από τις ρίζες των. "Υστερα τις έμπόλιασε και ένωσε τὰ κλαδιά τους.

Άπό εκείνη τήν ημέρα άρχισαν ν' άπλώνουν τὰ κλαδιά τους και οί τρεις, ώσπου σε λίγον καιρό, όποιος τις έβλεπε από μακριά, ένόμιζε πως ήσαν ένα δένδρο.

Του κάκου τώρα ο άνεμος φυσά δυνατά! Οί τρεις αδελφές δέν φοβούνται πια τίποτε. "Απλώσαν και τις ρίζες τους στη γῆ. Και σιγά-σιγά δυνάμωσε και ο κορμός τους. Μεγάλωσαν και είναι φορτωμένες από έλιές.

— Εύλογημένο δένδρο ή έλιά, με τò δυνατό και τραχύ κορμό της, έλεγε ο πατέρας του Κωστάκη στα παιδιά τò βράδυ, πού γύρισε στο σπίτι. Άνθει τò Μάη. Άλλά ποιός διακρίνει τούς άνθους της; Ούτε χρώματα φαντακτερά έχουν ούτε δυνατή μυρωδιά, για να τραβήξη τò βιαστικό διαβάτη.

Μικρούλης είναι κι ο καρπός και μεγαλώνει σιγά-σιγά. Είναι όμως πλούσιο δώρο, πού δίνει τò δένδρο στον καλλιεργητή, όταν τò περιποιηται.

Αυτό τò δώρο, κάτω από τις βαρειές πέτρες των έλαιοτριβείων μας, βγάξει τò μυρωδάτο λάδι, τήν τόσο ύγιεινή αυτή τροφή. Τò λάδι, μαζί με τò ψωμί και τις φαγώσιμες έλιές, αποτελούν τή βάση τῆς τροφῆς του Χωριού μας.



55. Η ΕΛΙΑ

“Όπου κι ἂν λάχω κατοικία,
δὲν μ’ ἀπολείπουν οἱ καρποί.
Μ’ ἔχει ὁ Θεὸς εὐλογημένη
κι εἶμαι γεμάτη προκοπή!

Ἐδῶ στὸν ἥσκιο μου ἀπὸ κάτω
ἦρθε ὁ Χριστὸς ν’ ἀναπαυθῆ!
Κι ἀκούστηκε ἡ γλυκειὰ λαλιά του,
λίγο προτοῦ νὰ σταυρωθῆ.

« Τραγούδια τῆς πατρίδος μου »

Κωστής Παλαμᾶς

56. Ο ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

“Όλοι οί λόφοι τῆς περιοχῆς καί πολλοί κάμποι εἶναι σκεπασμένοι μέ ἐλαιῶνες, πού ἔχουν χιλιάδες ἐλαιόδενδρα. Αὐτά εἶναι ἰδιοκτησία τῶν κατοίκων τῶν γύρο χωριῶν. Ἄπ’ αὐτά πολλὰ ἀνήκουν καί στοὺς κατοίκους τοῦ χωριοῦ. Γιατί κάθε οἰκογένεια, ἄλλη λίγα, ἄλλη πολλά, ἔχει τὰ δικά της.

Ὁ κύρ-Δημήτρης ἔνωσε ὅλους τοὺς κατοίκους τοῦ Χωριοῦ, ὅσους ἔχουν ἐλαιόδενδρα. Καί ἴδρυσε ἓνα Συνεταιρισμό, πού θά καλυτερεύση τὴ ζωὴ καί τὴν ἐργασία τῶν χωρικῶν, καθὼς καί τὴν περιποίησι τῶν ἐλαιοδένδρων. Οἱ χωρικοὶ ἔκαμαν Πρόεδρο τοῦ Συνεταιρισμοῦ τὸν κύρ-Δημήτρη, ἐπειδὴ ἦτο ἄνθρωπος πολὺ δραστήριος καί ἀγαποῦσε τὸ χωριὸ καί τοὺς χωριανούς του.

Ὁ Συνεταιρισμὸς ἔκτισε ἓνα μεγάλο ἐλαιοτριβεῖο καί παράγγειλε τὰ μηχανήματα, πού θά ἀλέθουν τὸν καρπὸ μέ τὴ δύναμι μιᾶς μεγάλης ἠλεκτρικῆς μηχανῆς.

— Ἀλήθεια, πότε θά ῥθοῦν, θεῖε, τὰ μηχανήματα, πού παράγγειλε ὁ Συνεταιρισμὸς τοῦ χωριοῦ μας ; ἐρώτησε μιὰ ἡμέρα ἡ Ἐλενίτσα.

— Ἀκριβῶς σήμερα εἶχα μιὰ εἶδησι ἀπὸ τὴν Ἀγροτικὴ Τράπεζα τῆς Χώρας, πὼς πολὺ γρήγορα θά τὰ παραλάβωμε.

— Καί τότε θά ἔχη τὸ χωριὸ μας καί ἠλεκτρικό ;

— Ἡ μηχανή, πού θά κινήση τὰ ἐλαιοτριβεῖα, θά εἶναι δυνατὴ, γιὰ νὰ δώση ἠλεκτρικὸ καί σ’ ὅλο τὸ Χωριό, ἀποκρίθηκε ὁ θεῖος. Ἐπίσης ὁ Συνεταιρι-

σμός θά φροντίση νά πολεμήση μιὰ πολὺ βλαβερὴ μυιγίτσα, τὸ δάκο, ποὺ καταστρέφει τὴν ἐλιά.

“Ὅπως οἱ ἄνθρωποι ἀρρωσταίνουν, τὸ ἴδιο ἀρρωσταίνουν καὶ τὰ δένδρα, συνέχισε ὁ θεῖος. Καὶ οἱ ἐλιές παθαίνουν πολλὰς ἀρρώστειες κι ἔχουν πολλοὺς ἐχθροὺς. Ὁ μεγαλύτερος ἐχθρὸς τους εἶναι μιὰ μυιγίτσα, ποὺ τρυπᾷ τὸν καρπὸ καὶ ἀφήνει μέσα ἐκεῖ τ’ αὐγὰ της. Τὸ αὐγὸ σκάει ἔπειτα καὶ γίνεται σκουλήκι καὶ τρώγει τὴ σάρκα τῆς ἐλιάς, ἀνοίγοντας μέσα στοές. Ὕστερα, κοντὰ στὴ φλούδα, κάνει τὸ κουκούλι κι ἀπὸ τὸ κουκούλι βγαίνει μιὰ ἄλλη μυιγίτσα, ποὺ κι αὐτὴ μὲ τὴ σειρά της τρυπᾷ ἄλλον καρπὸ καὶ κάνει τὰ ἴδια. Ἔτσι, ὥσπου νὰ μαζευθῇ ὁ καρπὸς τῆς ἐλιάς, μποροῦν νὰ βγοῦν πέντε γενεές ἀπὸ αὐτὲς τὶς μυιγίτσες καὶ νὰ τὸν καταστρέψουν.

Εὐτυχῶς οἱ γεωπόνοι εὗρηκαν ἓνα φάρμακο, ποὺ τὸ ἀνακατεύουν μ’ ἓνα γλυκὸ ὑγρὸ. Γιατὶ στὴ μυῖγα ἀρέσουν τὰ γλυκὰ. Ὄταν τὰ δένδρα ραντισθοῦν μ’ αὐτό, οἱ μυιγίτσες ψοφοῦν.

Ἡ Ἐλενίτσα ἀθέτει συλλογισμένη κι ἀπορεῖ, πῶς ἓνα τόσο μικρὸ ζώακι φέρνει τόσο μεγάλη καταστροφὴ.

Τὰ δύο εξαδέλφια δὲν εἶχαν ἀπογευματινὸ μάθημα καὶ ἔτσι ἔμειναν νὰ παίξουν μὲ τοὺς νέους φίλους των. Μὰ ὁ καιρὸς ἐχάλασε τὸ ἀπόγευμα καὶ ἀναγκάσθηκαν νὰ μείνουν μέσα στὸ δωμάτιο. Ὁ Κωστάκης ἐβάλθηκε τότε νὰ μάθῃ τὸ Φῶτῃ τῆς κυρᾶ-Γιαννούλας τὴν ἀλφαβῆτα. Ὡς τὸ βράδυ λοιπόν, ποὺ ἡ κυρᾶ-Γιαννούλα ἐπῆρε τὰ παιδιὰ τῆς νὰ φύγῃ, ὁ Φῶτῆς ἤξευρε κάμποσα γράμματα.

Τῆ νύκτα ἐγύρισε βοριάς καὶ τὸ πρωὶ τὴν ἄλλῃ ἡμέρα εἶχε συννεφιά καὶ ἔκανε τσουχτερὸ κρῦο. Τὰ παιδιὰ ἔβαλαν ἀπὸ ἓνα σαλάκι νὰ τοὺς κρατῆ τὸ λαιμὸ καὶ τοὺς ὠμους καὶ ἐπῆγαν στὸ σχολεῖό τους. Τὸ μεσημέρι, ποὺ σχόλασαν, ἔρριχνε ψιλὸ χιονάκι.

Στὸ σπίτι εἶχαν ἀνάψει τὸ τζάκι. Κούτσουρα χονδρὰ ἔκαιαν ἐκεῖ καὶ ἐσπινθήριζαν. Μιὰ ἀπαλὴ ζέστα ἀπλώνετο καὶ ἐγέμιζε τὸ σπίτι.

Τὸ ἀπόγευμα τὰ παιδιὰ ἔμειναν πάλι στὸ σπίτι.

Ὅταν ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη κι ὁ πατέρας τῆς Ἑλενίτσας ἐβγῆκαν νὰ τρέξουν στὶς δουλειές των, ὁ Κωστάκης ἐρώτησε τὴ μητέρα του:

— Μητέρα, γιατί ὁ πατέρας δὲν κάθεται στὸ σπίτι, ὅταν κἀνῃ τόσο κρῦο;

— Παιδί μου, εἶπε ἡ μητέρα, ὁ πατέρας πρέπει νὰ ἐργασθῆ, γιὰ νὰ κερδήσῃ χρήματα νὰ ζήσωμε. Ἄν ὁ πατέρας δὲν ἐργασθῆ, ποιὸς θὰ μᾶς φέρῃ ψωμί καὶ κρέας; Ποιὸς θὰ μᾶς ἀγοράσῃ καὶ παπούτσια καὶ ὅ,τι ἄλλο χρειάζόμεθα; Ὁ πατέρας

ὁ δικός σου, ὅπως κι ὁ πατέρας τῆς Ἐλενίτσας, κουράζονται καὶ ὑποφέρουν ὅλους τοὺς κόπους, γιὰ νὰ σᾶς μεγαλώσουν, νὰ γίνετε καλοὶ ἄνθρωποι. "Οποῖος ἐργάζεται ἔχει ἀπ' ὅλα τὰ καλὰ. "Οποῖος δὲν ἐργάζεται καὶ εἶναι τεμπέλῃς γίνεται πτωχός, κουρελῆς καὶ ζητιᾶνος. Οὔτε τὸν ἀγαπᾷ κανεὶς.

— Μητέρα, εἶπε ὁ Κωστάκης, θέλω κι ἐγὼ νὰ ἐργασθῶ καὶ νὰ κερδίζω χρήματα.

— Παιδί μου, τοῦ ἀπάντησε ἡ μητέρα του, σὺ τώρα εἶσαι μικρὸς καὶ ἡ ἐργασία σου εἶναι νὰ μαθαίνῃς τὸ μάθημά σου καὶ νὰ εἶσαι φρόνιμος, καλὸς καὶ ὑπάκουος. "Όταν θὰ μεγαλώσῃς, τότε θὰ ἐργασθῆς, γιὰ νὰ κερδήσῃς χρήματα. Τότε καὶ ὁ πατέρας σου θὰ ξεκουρασθῆ, πού θὰ εἶναι γέρος καὶ δὲν θὰ μπορῆ νὰ ἐργάζεται πιά.

— Καὶ ἐγὼ, θεία, εἶπε ἡ Ἐλενίτσα, θὰ κάνω ὅλες τὶς δουλειές στὸ σπίτι, ὅταν ἡ μητέρα μου θὰ εἶναι γριά.

Ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας ἔχαμογέλασε εὐχαριστημένη. "Όστερα ἐπῆρε τὰ στεγνωμένα ρούχα καὶ ἄρχισε νὰ μπαλώνῃ καὶ νὰ μαντάρῃ τὶς κάλτσες. Ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη ἐτοίμασε τὸ σίδερο γιὰ τὸ σιδέρωμα. Τὰ παιδιά ἐπῆραν τὸ βιβλίον τους καὶ ἐδιάβαζαν τὸ μάθημά των.

"Όταν ἐτελείωσαν τὸ μάθημά των, ἄρχισαν νὰ κάμνουν ζωγραφιές.

Ἡ Ἐλενίτσα εἶπε :

— "Αν ἦσαν ἐδῶ τὰ παιδιά τῆς κυρᾶ-Γιαννούλας, θὰ τὰ ἐμαθαίναμε νὰ ζωγραφίζουν. Νὰ ἔχουν τάχα φωτιὰ στὸ σπίτι τους ;

Ἡ γιαγιά, πού ἐκάθητο σ' ἓνα χαμηλὸ κάθισμα δίπλα στὸ τζάκι καὶ ἐπλεκε τὴν κάλτσα της, εἶπε :

— Ἐσύ, Κωστάκη, εἶπες γιὰ τὸν πατέρα σου, πού δὲν ἤμπορεῖ νὰ καθίση στὸ σπίτι μ' αὐτὸν τὸν ἄσχημο καιρό. Πάλι καλὰ, πού ἡ δουλειὰ τοῦ πατέρα σου δὲν εἶναι σὰν ἄλλες πιὸ βαρειές, ὅπως ἡ δουλειὰ πού ἔκανε ὁ πατέρας τῆς κυρᾶ - Γιαννούλας.

— Τί δουλειὰ ἔκανε, γιαγιά ;

— Ἦτο ταχυδρόμος. Ἐπὸ τὸ χωριὸ ἔφευγε κάθε πρωὶ μὲ τὸ μουλάρι του φορτωμένο τὸν ταχυδρομικὸ σάκκο καὶ τὶς παραγγελίες τῶν χωρικῶν καὶ ἐπήγαινε στὴν πόλι, τρεῖς ὥρες δρόμο, περνώντας δάση, ράχες, ρεματιές. Καὶ τὸ βράδυ ἐγύριζε πάλι, φέρνοντας τὶς ἐφημερίδες καὶ τὰ νέα, τὶς παραγγελίες καὶ τὰ καινούργια γράμματα, πού τὰ ἐπερίμεναν μὲ λαχτᾶρα ὅσοι εἶχαν ξενιτεμένους.

Ἐκάθητο σ' ἓνα μικρὸ καλυβάκι στὴν ἄκρη τοῦ χωριοῦ. Τὸν ἔλεγαν κύρ - Δῆμο καὶ εἶχε τότε τὴ γυναῖκά του καὶ δυὸ κορίτσια, τὴ Στυλιανίτσα, πού ἦτο τότε ἐπτὰ χρονῶν, καὶ τὴ Γιαννούλα, πού ἦτο τότε ὀκτῶ χρονῶν. Νά, σὰν τὴν Ἐλενίτσα.

Λοιπόν, ὅ,τι καιρὸς καὶ νὰ ἔκανε, ἢ ἔβρεχε, ἢ ἐχιόνιζε, ἢ κατέστρεφε ὁ Θεὸς τὸν κόσμον, ὁ κύρ - Δῆμος ἔπρεπε νὰ πάη τὸ ταχυδρομεῖο.

Θυμᾶμαι, τέτοια ἐποχὴ, ἦτο βαρὺς ὁ χειμῶνας. Τὸ χωριὸ εἶχε σκεπασθῆ μὲ χιόνια τρεῖς ἡμέρες. Ὅλα κάτασπρα. Σπίτια, δρόμοι, δένδρα, βουνά. Ὅλα σὰν νὰ ἐκοιμῶντο κάτω ἀπὸ τὸ παχὺ ἄσπρο χιόνι.

Τὰ τζάκια ἐκάπνιζαν καὶ οἱ ἄνθρωποι, καθι-
σμένοι στὶς γωνιές, ἔλεγαν ἱστορίες καὶ παραμύ-
θια. Ποῦ καὶ ποῦ ἀνοίγε καμμιὰ πόρτα καὶ βια-
στικὰ ἐπερνοῦσε κανεὶς νὰ πάη στοῦ γείτονα.

Ἐχιόνιζε, ὄλο ἐχιόνιζε. Πυκνὸ-πυκνὸ, σὰν ἄ-
σπρο μπαμπάκι, ἔπεφτε τὸ χιόνι. Καμμιὰ φορὰ
ἐσταματοῦσε λίγο, μὰ γιὰ νὰ ξαναρχίση πάλι πιὸ
πυκνὸ.

Ὁ κύρ-Δῆμος, μὲ τὸ μουλάρι του φορτωμένο
τόν ταχυδρομικὸ σάκκο, εἶχε φύγει τὴν τακτική
του ὥρα. Ἐτυλίχθηκε καλὰ μὲ τὴν κάπα του, ἐσκε-
πάσθηκε μ' ἓνα μουσαμᾶ, πού ἄφηνε τὸ νερὸ καὶ
τὸ χιόνι νὰ γλιστροῦν, ἐκαβάλλησε στὸ μουλάρι
του καὶ ἐπῆρε τὸν τακτικὸ του δρόμο.

Τὸ βράδυ, τῆ συνηθισμένη ὥρα, πού ἔπρεπε
νὰ γυρίση, ὁ κύρ-Δῆμος δὲν ἐφαίνετο.

Ἡ ὥρα ἐπερνοῦσε καὶ ἡ κυρὰ-Δῆμαινα ἄρχισε
ν' ἀνησυχῆ. Ἄλλες βραδιές, πού ὁ καιρὸς ἦτο κα-
λός, ἔβγαινε ἡ μόνη τῆς ἢ καὶ μὲ τὰ παιδιὰ μαζί
καὶ τὸν ἐπερίμεναν λίγο ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό. Πολ-
λές φορές ἔβγαιναν καὶ ἄλλοι χωριανοί, πού ἀνυ-
πομονοῦσαν νὰ μάθουν γιὰ τὰ γράμματά των ἢ
τις παραγγελίες των. Καὶ ἐπειδὴ σχεδὸν πάντοτε
ξεπέζεψε στὸ σπίτι καὶ ὕστερα ἐπήγαινε στὸ γρα-
φεῖο τοῦ Ταχυδρομείου, ἤρχοντο ἐκεῖ καὶ ἐρωτοῦ-
σαν οἱ πιὸ βιαστικοί :

— Κυρὰ-Δῆμαινα, ἦρθε ὁ κύρ-Δῆμος ;

Μὰ σήμερα κανεὶς δὲν ἤμποροῦσε νὰ βγῆ. Τὸ
χιόνι ἦτο ἓνα μέτρο κι ὄλο ἔπεφτε νέο.

Ἡ κυρὰ-Δῆμαινα ἦτο πάρα πολὺ ἀνήσυχη καὶ

ὁ νοῦς της ἐπήγαινε στοὸ κακό. Κάθε λίγο καὶ λιγάκι ἀνοίγε τὴν πόρτα καὶ ἔρριχνε τὰ μάτια της μέσα στοὸ σκοτάδι, μήπως ἰδῆ τὸν ἄνδρα της ἐπάνω στοὸ μουλάρι νὰ ἔρχεται ἀπὸ μακριά. Μὰ ἡ ὥρα ἐπερνοῦσε, ἡ νύκτα ἔπεφτε καὶ ὁ κύρ-Δῆμος δὲν ἐφαίνετο.

Ἐσηκώθηκε καὶ ἐπῆγε στὰ διπλανὰ σπίτια.

— Ὁ ἄνδρας μου δὲν ἐφάνηκε ἀκόμα, ἔλεγε. Τί νὰ κάμω; Δὲν ἤμπορῶ νὰ ἡσυχάσω.

— Ἡσύχασε, κυρὰ-Δῆμαινα, τῆς ἔλεγαν ὅλοι. Θὰ ἔμεινε στὴν πόλι. Ποῦ νὰ ἔλθῃ μὲ τέτοιο χιόνι;

— Θεέ μου! ἂν ἐβούλιαξε πουθενά, ἂν ξεπάγιασε; ἔλεγε ἡ κυρὰ-Δῆμαινα ἀναστενάζοντας. "Ἀχ, δουλειὰ καὶ τούτη τοῦ ταχυδρόμου. Παναγία μου, ἄς μὴν ἔχῃ φύγει ἀπὸ τὴν πόλι, ἄς εἶναι καλὰ ὅπου εὐρίσκεται!

Καὶ ἐγύρισε στοὸ σπίτι της.

Μὰ ἡσυχία δὲν εἶχε. Νὰ φάῃ δὲν ἤμποροῦσε. "Ἐδωσε στὰ παιδιὰ καὶ ἔφαγαν καὶ τὰ ἔβαλε νὰ κοιμηθοῦν. "Ὑστερα, ἄλλοτε ἐκάθητο στὴ φωτιά, ἄλλοτε ἀνοίγε τὴν πόρτα καὶ ἔψαχνε μὲ τὰ μάτια στοὸ δρόμο, τὸ σκεπασμένο ἀπὸ τὸ χιόνι.

"Ἐξαφνα ἀκούει τὸ σκυλί των, τὸ Λαθούρη, νὰ γαυγίζει καὶ ἀμέσως τὰ χλιμιντρίσματα τοῦ μουλαριοῦ. Πετιέται ἔξω, μὰ τί νὰ ἰδῆ! Τὸ μουλάρι εἶχε ἔλθει μοναχό του.

Ψάχνει ἀπὸ δῶ, ψάχνει ἀπὸ κεῖ, φωνάζει « Δῆμο! Δῆμο! », καμμιά ἀπάντησι. Τρέχει στοὺς γείτονες σὰν τρελή. Τὸ χωριὸ σὲ λίγο ἀναστατώθηκε. Γιὰ νὰ ἔλθῃ μόνο του τὸ ζῶο, βέβαια κάτι κακὸ θὰ συνέβηκε στὸν κύρ-Δῆμο.

59. Ο ΛΑΘΟΥΡΗΣ ΕΥΡΙΣΚΕΙ ΤΟΝ ΑΦΕΝΤΗ ΤΟΥ

Ἀμέσως ἐτοιμάσθηκαν καὶ ἐξεκίνησαν πέντε ἄνδρες νὰ πᾶνε νὰ ψάξουν τὸ δρόμο.

Παίρνουν μαζί των φτυάρια, φανάρια, ζῶα, παίρνουν καὶ τὸ σκύλο, τὸ Λαθούρη, καὶ ξεκινοῦν.

Περπατοῦν καὶ ψάχνουν καὶ κάθε τόσο φωνάζουν « Δῆμο!, Δῆμο!» καὶ τεντώνουν τ' αὐτιά ν' ἀκούσουν καμμιά φωνή νὰ τοὺς ἀποκρίνεται.

Τρέχουν δεξιά καὶ ἀριστερά, λαχανιάζουν, ἀψηφοῦν τὸ κρύο, τὸ χιόνι, τὸν κόπο αὐτῆς τῆς ξαγρύπνιας.

Ὅλοι παρακαλοῦν μέσα των καὶ προσεύχονται :

— Θεέ μου, βοήθησέ μας νὰ τὸν εὔρωμε, κάμε τὸ θαῦμά σου!

Καὶ ἡ δύστυχη ἡ κυρά-Δῆμαινα στὸ φτωχικὸ τῆς τὸ καλύβι, γονατιστὴ μπροστὰ στὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας, παρακαλεῖ :

— Παναγία μου, γλύτωσέ τον, σῶσε τὸν πατέρα τῶν παιδιῶν μου!

Καὶ νά, ἐκεῖ ψηλά, στὸ στρίψιμο τοῦ δρόμου, ὁ σκύλος, ὁ Λαθούρης, στέκει καὶ μυρίζεται χάμω τὰ χιόνια. Σὲ λίγο ἀρχίζει νὰ σκαλίζη καὶ νὰ χώνη τῆ μύτη του μέσα, μυρίζοντας καὶ ξεφυσῶντας δυνατά.

Τρέχουν ὅλοι ἐκεῖ γρήγορα, γονατίζουν καὶ ἀρχίζουν νὰ καθαρίζουν τὸ χιόνι, ἐνῶ ὁ Λαθούρης γαυγίζει ἀσταμάτητα, δείχνοντας τὴ χαρά του, πὺ εὔρέθηκε τὸ ἀφεντικό του.

Ὁ κύρ-Δῆμος εὔρέθηκε κάτω ἀπὸ τὰ χιόνια

ἀναίσθητος, ξεπαγιασμένος. Τὸν ἔτριψαν, τοῦ ἔριξαν κονιάκ στὸ στόμα, τὸν ἐσήκωσαν τέλος στὰ χέρια καὶ τὸν ἔφεραν στὸ χωριό, στὸ σπίτι του. Ἡ κυρά-Δήμαινα, καθὼς τοὺς εἶδε, ἔβαλε τὶς φωνές:

— Δῆμο, Δῆμό μου, πωπὼ δυστυχία μου, ἡ κακομοῖρα!

— Ἡσύχασε, κυρά-Δήμαινα. Δὲν ἔχει τίποτα, θὰ τοῦ περάση.

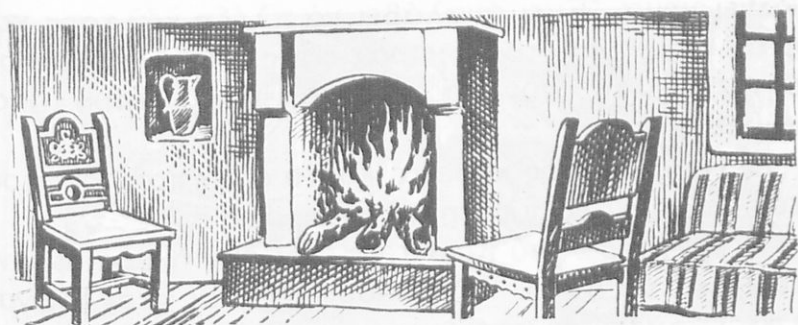
Τὸν ἔβαλαν στὸ κρεβάτι καὶ μὲ πολλές περιποιήσεις κατάρθωσαν νὰ τὸν σώσουν.

Ἐμεινε ὅμως πολὺν καιρὸ ἄρρωστος.

Ὅταν ἐσηκώθηκε καὶ ἐδυνάμωσε λίγο, εἶχαν λειώσει πιά τὰ χιόνια. Ἀρχισε λοιπὸν πάλι νὰ πηγαινόερχεται μὲ τὸ ταχυδρομεῖο. Μὲ τὰ χιόνια τοῦ χειμῶνα, μὲ τὶς κάψες τοῦ καλοκαιριοῦ ὁ κύρ-Δῆμος πάντα ἦτο τακτικὸς στὴ δουλειά του. Καὶ ποτὲ δὲν παραπονέθηκε, ἀλλὰ χαρούμενος καὶ καλὸς ἐφρόντιζε νὰ μὴ λείπουν ποτὲ οὔτε τὸ ψωμί οὔτε τὰ ροῦχα ἀπὸ τὸ σπίτι. Ἐφρόντιζε νὰ κἀνη καὶ τὴν οἰκονομία του, ὥσπου κατάφερε νὰ παντρέψη καὶ τὶς κόρες του.

Μόνον ἡ κυρά-Γιαννούλα ἡ καημένη ἐστάθηκε ἄτυχη, γιατί ἐσκοτώθηκε ὁ ἄνδρας τῆς στὸν πόλεμο. Μὰ καὶ αὐτή, σὰν τὸν μακαρίτη τὸν πατέρα τῆς, τρέχει στὴ δουλειά ὅσο μπορεῖ καὶ πάντα μὲ τὸν καλὸ λόγο στὸ στόμα καὶ τὴ χαρὰ στὰ μάτια φροντίζει γιὰ τὰ παιδιὰ τῆς.

Ἡ ἐργασία γιὰ τὸν ἄνδρα καὶ ἡ οἰκονομία γιὰ τὴ γυναῖκα γεμίζουν τὸ σπίτι καὶ τὸ κάνουν χαρούμενο.



60. ΚΟΝΤΑ ΣΤΟ ΤΖΑΚΙ

Έχειμώνιασε για καλά. Ή βροχή πέφτει συχνά και τὸ κρύο κάθε πρωί και κάθε βράδυ είναι διαπεραστικό. Οἱ χωρικοὶ ἐφόρεσαν τὰ βαριά μάλ-
λινά τους φορέματα. Καὶ στὸ σπίτι τὸ τζάκι καίει ἀδιάκοπα τὰ ξύλα, πὺ ἀπὸ τὸ καλοκαίρι τὰ ἔχουν ἀποθηκεύσει.

Ήοικογένεια τοῦ κύρ-Δημήτρη μαζεύεται ἀ-
πὸ ἔνωρις στὸ σπίτι, πὺ ἔγινε τώρα πιά χειμω-
νιάτικο. Ἐστρώθηκαν ὅλα τὰ δωμάτια μὲ χαλιά
καὶ τὰ κρεβάτια μὲ χονδρὲς μάλλινες κουβέρτες.
Τὶς εἶχε ὑφάνει στὸν ἀργαλειὸ ἢ γιαγιά, ὅταν
ἦτο νέα.

Τὶ γλυκειὰ πὺ εἶναι ἡ ζεστασιά! Μὲ πόση
ὄρεξι συνεχίζονται ὅλες οἱ δουλειὲς μέσα στὸ
σπίτι!

Ή γιαγιά πότε ξαίνει μαλλὶ καὶ πότε γνέθει
μὲ τὴ ρόκα της. Ή Ἐλενίτσα βοηθάει κι αὐτή,
ὅταν τελειώση τὰ μαθήματά της. Περνᾶ στὰ μα-
σούρια τὸ κλωσμένο μαλλὶ μὲ τὴν ἀνέμη καὶ τὸ

κάνει νήμα. Έχει αναλάβει νὰ πλέξη κάλτσες καὶ φανέλες γιὰ τοὺς στρατιῶτες, ποὺ φυλάγουν ἄγρυπνοι τὰ σύνορά μας καὶ μὲ τὸ κρύο ὑποφέρουν.

Ὁ Κωστάκης κάθεται κοντὰ στὸν παππού, ποὺ τὸν μαθαίνει νὰ πλέκη καλάθια ἀπὸ ἄχυρο.

Ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη ὅλη τὴν ἡμέρα φροντίζει γιὰ τὸ σπίτι. Τὸ βράδυ κάθεται στὸν ἀργαλειὸ καὶ ὑφαίνει πότε κουβέρτες, πότε στρώματα καὶ σεντόνια ἢ πετσέτες.

Ὁ πατέρας κάτι κι ἐκεῖνος φτειάνει στὸ σπίτι τώρα, ποὺ δὲν ἔχει πολλές δουλειές ἔξω. Μὰ φροντίζει περισσότερο γιὰ τὰ ζῶα. Ὅταν δὲν ἔχη ἐργασία στὸ Συνεταιρισμὸ, κάνει συντροφιά στὰ παιδιά.





61. ΑΠΟ ΤΗ ΛΥΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΧΥΡΟ ΧΡΥΣΑΦΙ

— Σήμερα, παππού, έλεγε ο Κωστάκης, ο δάσκαλος ευχαριστήθηκε πολύ με τὸ ἀχυρένιο καλάθι, πὸν τοῦ ἐπῆγα τελειωμένο. «Γειὰ στὰ χέρια σου!», μοῦ εἶπε. Τ' ἄλλα τὰ παιδιὰ ἀκόμα παιδεύονται με τὸν πάτο τοῦ καλάθιου.

— Εἶναι ἀλήθεια, Κωστάκη, πὼς μοῦ μοιάζεις σ' αὐτό. Ἔχεις κάποια ἐπιδεξιότητα στὰ χέρια καὶ θὰ μπορῆς γρήγορα νὰ φτειάνῃς πολὺ ὠραῖα πράγματα, ὅπως ἔφτειαν κι ἐγὼ μιὰ φορὰ. Τὶς ψάθινες καρέκλες, πὸν ἔχομε στὴ σάλα; ἐγὼ τὶς ἔχω φτειάσει. Καὶ θὰ σοῦ εἰπῶ πὼς ἄρχισα.

Μιά φορά, όταν ήμουν πιό μικρός από σένα, έγυριζαμε ένα βράδυ ή μάννα μου, ο αδελφός μου και εγώ από τὸ δάσος, ὅπου εἶχαμε κόψει κλαδιά γιὰ τὴ φωτιά. Ἀνάμεσα στὰ κλαδιά ἦσαν καὶ κλαδιά λυγαριάς.

Στὸ δρόμο ἀπαντήσαμε ἕνα γέρο καὶ μᾶς ἐρώτησε:

— Τί θὰ τὰ κάνετε αὐτὰ τὰ κλαδιά;

— Θὰ τὰ κάψωμε στὴ φωτιά, ἀπάντησε ἡ μάννα μας.

— Ἀνάμεσα σ' αὐτὰ ἔχετε καὶ χρυσάφι. Μ' αὐτὰ τὰ κλαδιά — κι ἔδειξε τὴ λυγαριά — καὶ μὲ ἄχυρο μποροῦν νὰ βγάξουν χρυσάφι τὰ παιδιὰ σου.

— Χρυσάφι! ἐρωτᾷ σαστισμένη ἡ μάννα μου. Καὶ πῶς;

Νά. Θᾶρχωνται σὲ μένα, νὰ τοὺς μάθω νὰ φτειάνουν μ' αὐτὰ καλάθια.

Σὰν εἶδε ἡ μάννα μου, πῶς δὲν ἀστειευόταν ὁ γέρος, μᾶς ἐπῆγε τὴν ἄλλην ἡμέρα στὸ σπίτι του, πού ἦτο ἕνα καλυβάκι ἔξω ἀπὸ τὸ χωριό. Ἀρχίσαμε νὰ πλέκωμε κάθε λογιῆς καλάθια. Τὰ πρῶτα τὰ ἐφτειάναμε σὰν τοῦ γέρου. Μὰ ὕστερα σιγά-σιγά τὰ καλυτερέψαμε τόσο, πού, ὅταν τὰ παίρναμε στὰ γύρο χωριὰ καὶ στὸ Κεφαλοχώρι, ἐγυρίζαμε φέρνοντας στὴ μάννα μας ἀληθινὸ χρυσάφι.

Ἀρρώστησε ὕστερα ὁ γέρος, τὸν περιποιηθήκαμε ἐμεῖς, μὰ ἦτο πολὺ γέρος καὶ πέθανε.

— Πόσο δίκιο εἶχε ὁ γέρος! εἶπε ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη, πού ἄκουε τὴν ἱστορία. Τὸ χέρι ἐκείνου πού δουλεύει, κάνει τὴ λυγαριά καὶ τ' ἄχυρο χρυσάφι!

— Κι ἀλήθεια! Ἀπὸ τότε, τόσο μοῦ ἄρεσε ἡ τέχνη αὐτή, πὺ ἀνοιξα μὲ τις οἰκονομίες μου ἕνα μαγαζάκι στὴ Χώρα καὶ ἐζούσαμε πολὺ καλά. Ἐπῆρα καὶ δυὸ παιδιά, δυὸ ἀδελφία, καὶ τοὺς ἔμαθα τὴν τέχνη. Ἐγὼ ἀναγκάστηκα, ὕστερα ἀπὸ χρόνια, νὰ πουλήσω τὸ μαγαζάκι καὶ νάρθῶ στὰ κτήματα. Μὲ τὰ χρήματα, πὺ ἐκέρδησα, ἀγόρασα κι ἄλλα κι ἐμεγάλωσα τὴν πατρικὴ μας περιουσία.

Τὰ δυὸ ἐκεῖνα ἀδελφία εὐρίσκονται σήμερα στὴν Ἀθήνα. Ἐχουν ἕνα μεγάλο κατάστημα ψαθοπλεκτικῆς. Ὅταν κάποτε ἐπῆγα στὴν Ἀθήνα, ἐπέρασα νὰ τοὺς ἰδῶ καὶ μὲ κάθε τρόπο μοῦ ἔδειχναν τὴν εὐγνωμοσύνη τους.



— "Αργησες πάλι σήμερα, παιδί μου, είπε ο δάσκαλος στο Νίκο, ένα συμμαθητή του Κωστάκη.

Ο Νίκος κατακοκκίνισε, έσκυψε τὸ κεφάλι κι έψιθύρισε:

— Έκρύωνα, κύριε, καὶ δὲν μποροῦσα νὰ σηκωθῶ πρωί.

Ο Νίκος δὲν ἦτο κακὸ παιδί. Ἀλλὰ ἡ ὀκνηρία τὸν ἐκρατοῦσε στὸ κρεβάτι περισσότερες ὥρες ἀπὸ ὅσες ἔπρεπε νὰ κοιμᾶται. Ἡ μητέρα του ἐκουράζετο πολὺ κάθε πρωί, ὥσπου νὰ τὸν σηκώση, γιὰ νὰ ἐτοιμασθῇ γιὰ τὸ σχολεῖο.

— "Αν συνεχίσης ἔτσι, τοῦ εἶπε ὁ δάσκαλος, τί θὰ γίνῃς; Στὴ ζωὴ πρέπει νὰ ἔχῃς θάρρος, νὰ νικᾷς τὸ κρῦο, τὸν ἄνεμο, τὶς δυσκολίες.

Καὶ ὁ δάσκαλος ἐσυνέχισε:

— "Ὅταν, παιδιά, σᾶς πιάνῃ ὀκνηρία καὶ δὲν ἔχετε τὴ δύναμι νὰ τὴν πολεμήσετε, νὰ φέρνετε στὸ νοῦ σας ἓνα παιδί, ὄχι πολὺ μεγαλύτερο ἀπὸ σᾶς. Τὸ παιδί αὐτὸ εἶναι μοῦτσος σ' ἓνα μεγάλο πλοῖο, γιὰτὶ εἶναι ὀρφανό, καὶ πρέπει νὰ δουλέψῃ, γιὰ νὰ βγάλῃ τὸ ψωμί του.

Εἶναι πρωί. Ὁ ἥλιος μόλις βγαίνει μέσα ἀπὸ πυκνὴ καταχνιά. Καὶ τὸ ὀρφανὸ εἶναι ὑποχρεωμένο ν' ἀφήσῃ τὸ στενὸ του κρεβατάκι, νὰ πάρῃ τὸν κουβά καὶ τὴ σκούπα καὶ νὰ πλύνῃ τὸ κατᾶστρωμα. Τρίβει τὶς σανίδες καὶ καθαρίζει τὸ πλοῖο, ὥσπου πιά τὰ χέρια του κουράζονται.



Τὰ χονδρὰ σχοινιά τοῦ πλοίου εἶναι πεταμένα ἐδῶ κι ἐκεῖ καὶ πρέπει νὰ τὰ συμμαζέψη τὸ μικρὸ ναυτόπουλο.

Ἐνα σχοινί, ψηλὰ στὸ κατάρτι, ἐδέθηκε ἄσχημα. Τὸ ναυτόπουλο σκαρφαλώνει ἐπάνω στὸ κατάρτι, πὺ κουνιέται. Δὲν πρέπει νὰ ζαλιζέται, γιὰ νὰ μπορῇ νὰ λύσῃ τὸ σχοινί καὶ νὰ τὸ ξαναδέσῃ.

Ἡ θάλασσα τίς περισσότερες φορές εἶναι πολὺ τρικυμισμένη. Τὰ κύματά της σηκώνουν τὸ πλοῖο ψηλὰ κι ὕστερα τὸ κατεβάζουν πολὺ βαθιά. Ὁ ἄνεμος οὐρλιάζει κι ἡ βροχὴ δέρνει τὸ πρόσωπο. Τὸ ναυτόπουλο, σκαρφαλωμένο στὸ κατάρτι, βαστιέται καλὰ καὶ μαζεύει τὰ παννιά.

Ὅταν λοιπὸν, παιδιὰ μου, σᾶς λείψῃ καμμιά φορά τὸ θάρρος ἢ φοβηθῆτε τὸ κρῦο, νὰ φέρνετε στὸ νοῦ σας τὸ μικρὸ ναυτόπουλο.

63. ΤΟ ΝΑΥΤΟΠΟΥΛΟ

Μὲ καράβι στὰ ταξίδια
τὸ ναυτόπουλο γυρνᾶ.
Μὲ τῆς θάλασσας τὰ φίδια
τὸν καιρό του τὸν περνᾶ.

Ὁ βοριάς δὲν τὸ τρομάζει,
οὔτε ἡ ἄπιστη νοτιά,
οὔτε χιόνι, οὔτε χαλάζι,
οὔτε κύματα πλατιά !

Στὴ δουλειὰ πρωὶ καὶ βράδου
μὲ τὸ στρόμπο στὸ πλευρό,
ξεροτρώγει παξιμάδι,
πίνει ἀκάθαρτο νερό.

Πεταχτὸ σὰν τὸ ξεφτέρι
ἀνεβαίνει στὰ πανιά
καὶ μὲ ρόζους μέσ' στὸ χέρι
λύνει - δένει τὰ σχοινιά.

Στοῦ κινδύνου τὴν τρομάρα
τὸ φυλάγει μοναχῆ
τῆς μαννούλας του ἢ λαχτάρα,
τῆς μαννούλας του ἢ εὐχή.

« Παιγνια »

Ἡλίας Τανταλίδης

64. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Ἐφθασαν τὰ Χριστούγεννα.

Οἱ χριστουγεννιάτικες ἐτοιμασίες ἔκαμάν τὰ σπίτια ἄνω κάτω.

Τὰ χριστόψωμα, οἱ κουραμπιέδες καὶ τὰ κουλουράκια πηγαινοέρχονται στοὺς φούρνους. Ὅλη ἡ γειτονιά στοὺς πόδες!

Ὁ λαχανοπώλης, ὁ κρεοπώλης, ὁ παντοπώλης, ὁ ἔμπορος, ὁ ζαχαροπλάστης, ἔχουν στολίσει τὰ καταστήματά των.

Οἱ μητέρες τῶν παιδιῶν ἐτοιμάζουν τὰ καινούργια φορέματα τῶν παιδιῶν καὶ τὰ δῶρα τῶν πτωχῶν.

Αὔριο τὴν παραμονὴ θὰ γίνῃ στοὺς σχολεῖο ἡ Χριστουγεννιάτικη ἑορτὴ. Στὴ μεγάλη αἴθουσα ἔχουν τακτοποιήσει τὰ θρανία γύρω-γύρω καὶ στὴ μέση ἔχουν στήσει τὸ Χριστουγεννιάτικο δένδρον. Ἐχουν στολίσει τὴν αἴθουσα μὲ κλάδους καὶ μὲ μιὰ ὠραία μεγάλη εἰκόνα, ποὺ παρασταίνει τὴ Γέννησι.

Ὅσα παιδιά ἠμποροῦν πρέπει νὰ φέρουν διάφορα πράγματα, γιὰ νὰ κρεμάσουν στοὺς κλάδους τοῦ δένδρου.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα ἄδειασαν τοὺς κουμπάρδες των καὶ ἀγόρασαν δυὸ σφυρίχτρες, τρία μπαλόνια χρωματιστά, δυὸ μανδηλάκια, ἓνα ζευγάρι κάλτσες, μιὰ κουβαρίστρα κι ἓνα κτένι.

Τὸ πρωτὶ τῆς παραμονῆς τὰ παιδιά ἐστόλισαν τὸ δένδρον. Ἐτοποθέτησαν σὲ ὅλα τὰ μέρη ἄσπρα μικρὰ κεράκια. Ἐπειτα σὲ διάφορα μέρη ἐκρέμασαν τὰ δῶρα.



65. ΤΑ ΚΑΛΑΝΤΑ ΤΩΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ

Είναι παραμονή Χριστουγέννων.

Πολύ πρωί σήμερα τὰ παιδιά τῆς τρίτης τάξεως ἐβγήκαν νὰ εἰποῦν τὰ κάλαντα. Εἶναι χωρισμένα σὲ δυὸ ομάδες, γιὰ νὰ τελειώσουν γρήγορα.

Στὴν ομάδα τῶν ἀγοριῶν εἶναι ἀρχηγὸς ὁ Κωστάκης καὶ στὴν ομάδα τῶν κοριτσιῶν ἡ Ἐλενίτσα.

“Ὅσα χρήματα μαζέψουν σήμερα θὰ τὰ δώσουν ν’ ἀγοράσουν πρωτοχρονιάτικα δῶρα γιὰ τὰ σεισμόπληκτα πτωχὰ καὶ ὄρφανὰ παιδάκια.

Προχωροῦν τώρα τὰ παιδιά στὴ γραμμὴ. Μπροστὰ πηγαίνουν τὰ παιδιά, πὺ κρατοῦν μιὰ ἐκκλησίτσα, πὺ ἔκαμαν ἀπὸ χαρτόνι.

Ἀκολουθεῖ ἓνα παιδί μὲ τὸ κουτί, πὺ βάζουν τὰ χρήματα, καὶ πίσω τὰ παιδιά μὲ τὰ σιδερένια τρίγωνα. Δυὸ παιδιά κρατοῦν φυσαρμόνικες.

Τάκ! τάκ! κτυποῦν τὶς θύρες τῶν σπιτιῶν καὶ

οί νοικοκυραίοι ἀνοίγουν πρόθυμα, γιατί ξεύρουν
γιὰ ποιὸ σκοπὸ τὰ παιδιὰ τραγουδοῦν τὰ κάλαντα.

Τὰ παιδιὰ τραγουδοῦν, ἐνῶ οἱ φυσαρμόνικες
καὶ τὰ τρίγωνα συνοδεύουν τὸ τραγούδι τους :

Καλὴν ἡμέραν, ἄρχοντες,
ἂν εἶναι ὀρισμός σας,
Χριστοῦ τὴν θεῖαν γέννησιν
νὰ ἴπῳ στ' ἄρχοντικό σας.

Χριστὸς γεννᾶται σήμερον
ἐν Βηθλεὲμ τῇ πόλει,
οἱ οὐρανοὶ ἀγάλλονται,
χαίρετ' ἡ φύσις ὅλη.

Ἐν τῷ σπηλαίῳ τίκτεται,
ἐν φάτνῃ τῶν ἀλόγων,
ὁ Βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν,
ὁ Ποιητὴς τῶν ὅλων.

Οἱ νοικοκυραίοι ρίχνουν στὸ κουτὶ χρήματα,
ἐνῶ τὰ παιδιὰ συνεχίζουν :

Σ' αὐτὸ τὸ σπίτι τὸ ψηλὸ
πέτρα νὰ μὴ ραγίσῃ
κι ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ
χίλια χρόνια νὰ ζήσει.

Τὰ παιδιὰ ποτὲ δὲν εἶπαν τὰ κάλαντα μὲ πε-
ρισσότερη χαρὰ καὶ ὑπερηφάνεια ἀπὸ τώρα, πού
ἔκαμαν τὸ χρέος των στὰ σεισμόπληκτα παιδάκια
τῶν νησιῶν μας καὶ τῆς Θεσσαλίας.



66. Η ΕΟΡΤΗ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Τὸ βράδυ τὰ παιδιά ἄρχισαν νὰ ἔρχονται στὸ σχολεῖο μὲ τοὺς γονεῖς των. Ὄταν ἐγένεσε ἡ αἴθουσα, εἶπε ὁ Διευθυντής :

— Ἐμπρός, παιδιά, τὰ κάλαντα !

Ἄμέσως ἄρχισαν ὅλα νὰ ψάλλουν μὲ μιὰ φωνὴ τὰ κάλαντα :

Καλὴν ἡμέραν, ἄρχοντες,
ἂν εἶναι ὄρισμός σας...

Τὴν ἴδια στιγμή ἡ δασκάλα τῆς πρώτης ἀναβε τὰ κεράκια τοῦ δένδρου.

Σὲ λίγο ὅλο τὸ δένδρο ἐφεγγοβολοῦσε.

Τὸ φῶς τῶν κεριῶν ἔπεφτε στὰ διάφορα πράγματα τοῦ δένδρου καὶ τὰ ἔκαμνε νὰ λάμπουν. Πιὸ πολὺ ἄστραφταν τὰ ζαχαρωτὰ καὶ τὰ σοκολατάκια, ποὺ ἦσαν διπλωμένα σὲ χρυσᾶ χαρτιά.

Ὅλα τὰ ἄλλα δῶρα, κουκλάκια, σφυρίχτρες, εἰκονίτσες, κτένες, βουρτσάκια, βραχιολάκια, ἐφάνταζαν καὶ ἐλαμπύριζαν μὲ τὰ ὄμορφα χρώματά των ! Ἐπάνω ἀπὸ τὸ δένδρο ἓνα μάτσο ἀπὸ μεγάλες χρωματιστὲς φοῦσκες ἔμοιαζε, καθὼς ἐφωτίζετο ἀπὸ κάτω, σὰν παράξενο τεράστιο λουλούδι.

Ὄταν ἐτελείωσαν τὰ κάλαντα, ὁ Διευθυντής

τοῦ σχολείου μὲ τὰ παιδιά τῆς ἕκτης ἔψαλαν τὸ τροπάριο τῶν Χριστουγέννων :

Ἡ παρθένος σήμερον...

Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων δοξολογοῦσι,
μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος ὁδοιποροῦσι.

— Χρόνια πολλά! ἐφώναξαν ὅλοι.

— Χρόνια πολλά! Καὶ τοῦ χρόνου!

Ἐπειτα ἓνα παιδί ντυμένο Ἄι-Βασίλης ἄρχισε νὰ μοιράζη τὰ δῶρα, ἐνῶ τὰ παιδιά ἐτραγουδοῦσαν τὸ τραγούδι τοῦ Ἄι-Βασίλη. Ἐδωσε γλυκὰ νηστήσιμα, μῆλα, πορτοκάλια. Ἐπειτα ἐμοίρασε τὰ διάφορα παιγνίδια. Τοῦ Κωστάκη τοῦ ἔδωσε ἓνα χρωματιστὸ τόπι καὶ τῆς Ἐλενίτσας μιὰ μεταξωτὴ κορδέλα. Στὸ τέλος, ἀφήνοντας τὰ μπαλόνια νὰ πετάξουν, ἐφώναξε :

— Ἐμπρός, παιδιά, ὅποιος τὰ πιάσῃ!

Ἄ, τί ἔγινε τότε! Ἐσφύριζαν μὲ τις σφυρίχτρες, ἐφώναζαν καὶ ἐπηδοῦσαν ὅλοι κυνηγώντας τὰ μπαλόνια. Ὅλοι ἐγελοῦσαν καὶ ἐχαίροντο.

Ἐπειτα ὁ Ἄι-Βασίλης ἐμοίρασε στὰ πιὸ πτωχὰ παιδάκια παπουτσάκια καὶ φορεσιές.

Ὅταν τὰ ἔπαιρναν, δὲν λέγεται ἡ χαρὰ των. Ἐλεγαν εὐχαριστημένα :

— Εὐχαριστῶ! Καὶ τοῦ χρόνου! Καὶ ἐφιλοῦσαν τὸ χέρι τῶν δασκάλων.

Τώρα εἶχε πιά νυκτώσει. Ὁ Διευθυντὴς εἶπε :

— Αὔριο, παιδιά, ὅλοι στὴν ἐκκλησία. Καληνύκτα σας καὶ χρόνια πολλά!

Καὶ σιγὰ-σιγὰ ἄρχισαν νὰ φεύγουν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὴν ὠραία Χριστουγεννιάτικη ἑορτὴ.



67. ΤΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ ΤΩΝ ΜΑΓΩΝ

(Ἡ σκηνὴ παριστᾷ στὸ βάθος μιά σπηλιά. Ἀπὸ μέσα βγαίνει μιά λάμψη. Ἐμπρὸς εἶναι ξαπλωμένοι στὸ ὑπαιθρο τρεῖς βοσκοὶ καὶ συνομιλοῦν. Φοροῦν πέδιλα κι ἓνα φόρεμα μακρὺ, μὲ ἓνα κορδόνι ζωσμένοι (Εἶναι νύκτα).

ΠΡΩΤΟΣ ΒΟΣΚΟΣ

— Κοιτάζω πέρα τὴ Βηθλεέμ. Λιγοστὰ εἶναι τὰ φῶτά της ἀκόμα. Ὁ κόσμος κοιμᾶται.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΒΟΣΚΟΣ

— Κι ὁμως τὴ φωτίζει τὸ μεγάλο αὐτὸ ἀστέρι.

(Μιά ἀστραπή τοὺς κάνει νὰ σηκωθοῦν ὄρθιοι. Μιά φωνὴ ἀγγέλου ἀκούεται).

ΦΩΝΗ ΑΓΓΕΛΟΥ

— Μὴ φοβεῖσθε. Ἀπόψε ἐγεννήθηκε στὴ Βηβλεέμ, τὴν πατρίδα τοῦ Δαβίδ, ὁ Μεσσίας, ὁ Σωτῆρας τοῦ κόσμου. Πηγαίνετε νὰ τὸν προσκυνήσετε.

(Οἱ βοσκοὶ κοιτάζονται μεταξύ των σαστισμένοι).

ΤΡΙΤΟΣ ΒΟΣΚΟΣ

— Σὰν νὰ ἦλθε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἡ φωνή.

ΠΡΩΤΟΣ ΒΟΣΚΟΣ

— Ἀλήθεια! Μὰ ποῦ εἶπε νὰ πᾶμε;

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΒΟΣΚΟΣ

— Σύντροφοι, κοιτάξετε. Τὸ μεγάλο ἀστέρι ἐστάθηκε ἐπάνω ἀπὸ ἐκείνη τὴ σπηλιά. Ἐκεῖ πρέπει νὰ πᾶμε, φαίνεται.

(Ἐνῶ οἱ βοσκοὶ μπαίνουν μὲ φόβο στὴ σπηλιά, ἀκούεται φωνὴ ἀγγέλων νὰ ψάλλη).

ΦΩΝΗ ΑΓΓΕΛΩΝ

Ἡ παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον τίκτει
καὶ ἡ γῆ τὸ σπήλαιον τῷ ἀπροσίτῳ προσάγει.
Ἄγγελοι μετὰ ποιμένων δοξολογοῦσι,
μάγοι δὲ μετὰ ἀστέρος ὁδοιποροῦσι.
Δι' ἡμᾶς γὰρ ἐγεννήθη παιδίον νέον,
ὁ πρὸ αἰώνων Θεός.

(Τρεῖς Μάγοι ἐρχονται μὲ δῶρα στὰ χέρια καὶ προχωροῦν σιγά, κοιτάζοντας πρὸς τὸν οὐρανό).

ΠΡΩΤΟΣ ΜΑΓΟΣ

— Μὴν προχωρεῖτε πιά. Τὸ ἀστέρι ἐστάθηκε. Ἐδῶ
θὰ εἶναι τὸ μέρος, πού θὰ ζητήσωμε τὸν ἄγνωστο
βασιλιᾶ.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΓΟΣ

— Σ' αὐτὸ τὸ φτωχὸ μέρος μπορεῖ νὰ γεννηθῆ
ἓνας βασιλιᾶς ;

ΤΡΙΤΟΣ ΜΑΓΟΣ

— Θὰ ἐγεννήθηκε ταπεινός, γιὰ νὰ ὑψώση τοὺς
ταπεινοὺς τῆς γῆς.

(Ἀπὸ τὸ μέρος τῆς σπηλιᾶς ἀκούεται ψαλμοῦ ἀγγέλων:)

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ
καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη,
ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία .

ΠΡΩΤΟΣ ΜΑΓΟΣ

— Ἀκοῦτε ;.. Κάτι θαυμάσιο γίνεται μέσα σ' ἐκεῖνη
τὴ σπηλιά. Ἐλάτε μαζί μου. Ἐκεῖ μᾶς ὀδηγεῖ νὰ
πᾶμε τὸ ἀστέρι.

(Μπαίνουν καὶ οἱ τρεῖς Μάγοι στὴ σπηλιά, ἐνῶ ἡ φωνὴ τῶν ἀγγέλων
ἀκούεται νὰ ψάλλῃ).

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ
καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη,
ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία .

(Οἱ Μάγοι μὲ τοὺς βοσκούς βγαίνουν ἀπὸ τὴ σπηλιά. Εἶναι σαστισμένοι)

ΠΡΩΤΟΣ ΜΑΓΟΣ

— Ἀπὸ χρόνια οἱ προφητείες ἔλεγαν, πῶς θὰ

γεννηθῆ στον κόσμο ὁ Θεός, Σωτῆρας τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸς εἶναι ὁ Θεός, ὁ Θεὸς τῆς Ἀγάπης.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΜΑΓΟΣ

— Πόσο γλυκὰ ἐχαμογέλασε τὸ πανέμορφο Παιδί, ὅταν ἀφήσαμε στὰ πόδια του τὰ δῶρα, σμύρνα, χρυσάφι καὶ λιβάνι!

ΤΡΙΤΟΣ ΜΑΓΟΣ

(Στοὺς βοσκούς).

— Ἐσεῖς, ποῦ τοῦ προσφέρατε δῶρο τὴν πίστι σας, πηγαίνετε νὰ εἰπῆτε στὴ Βηθλεέμ ὅσα εἶδατε. Ἐμεῖς θὰ πᾶμε νὰ τὰ εἰποῦμε στὸν Ἡρώδη, ποῦ μᾶς περιμένει.

ΦΩΝΗ ΑΓΓΕΛΟΥ

— Ὅχι! Ὁ Ἡρώδης ἔχει κακὸ στὸ νοῦ του γιὰ τὸ θεῖο Βρέφος. Πάρετε ἄλλο δρόμο, νὰ πᾶτε στὴν πατρίδα σας, τὴν Ἀνατολή.

(Οἱ Μάγοι κοιτάζονται μεταξύ των καὶ φεύγουν πρὸς ἄλλο δρόμο. Οἱ βοσκοὶ γονατίζουν καὶ προσεύχονται, ἐνῶ ἡ φωνὴ τῶν ἀγγέλων ἀκούεται πάλι νὰ ψάλλῃ :)

Δόξα στὸν Ἄναρχο τὸν Πλάστη,
τὸν ὑψωτὴ τῶν ταπεινῶν.
Μύριες ὀλόχρυσες καμπάνες,
σημάνατε, τῶν οὐρανῶν.

Κι ὅλα τὰ χεῖλη ἄς ἀνοιχτοῦνε
μὲ τοὺς αὐλοὺς, μὲ τὰ βιολιά,
ὑμνοὺς νὰ ψάλλουν στὸν Αἰώνιο
τῶν βασιλιάδων βασιλιᾶ.



68. ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ

Είδα χθές βράδυ στ' όνειρό μου
τò νεογέννητο Χριστό.
Τὰ βόδια επάνω του έφυσοῦσαν
όλα τò χνώτό τους ζεστό.

Τò μέτωπό του ήτο σάν ήλιος
καί μέσα ή φάτνη ή φτωχική
άστραφτε πιό καλά από μέρα
μέ κάποια λάμψη μαγική.

Βοσκοί πολλοί καί βοσκοπούλες
τὸν προσκυνούσαν ταπεινά.
Ξανθόμαλλοι άγγελοί έστεκόνταν
κι έψαλλαν γύρω του « Ώσαννά ».

69. ΤΙ ΕΙΠΕ Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΤΑ

Ὁ δάσκαλος ἐξήγησε σήμερα γιατί κάνομε στὰ σπίτια μας βασιλόπιττα.

— Στὰ παλιὰ χρόνια, εἶπε στὰ παιδιά, ὅταν ἦτο ἐπίσκοπος στὴν Καισάρεια ὁ Μέγας Βασίλειος, ἔτυχε νὰ εἶναι διοικητὴς τῆς Καππαδοκίας ἕνας εἰδωλολάτρης, πολὺ κακὸς, σκληρὸς καὶ φιλοχρήματος ἄνθρωπος. Οἱ ἐπισκέψεις του στὰ διάφορα μέρη τῆς ἐπαρχίας του σκοπὸ εἶχαν τὴ διαρπαγὴ καὶ λεηλασία τῶν θησαυρῶν τῶν Χριστιανῶν. Κάποτε λοιπόν, πού θὰ ἔκανε τὴν ἐπίσκεψί του ὁ κακὸς αὐτὸς ἄρχοντας στὴν Καισάρεια, οἱ Χριστιανοὶ ἔτρεξαν φοβισμένοι στὸν Μέγα Βασίλειο καὶ τοῦ ἐζήτησαν τὴ συνδρομὴ του.

— Ἀδελφοί μου, εἶπε ὁ Βασίλειος, τὴ σωτηρία θὰ τὴ ζητήσωμε πρῶτα ἀπὸ τὸ Θεό. Ξεύρετε βέβαια γιὰ ποιὸ σκοπὸ κάνει τὴν ἐπίσκεψί του ὁ κακὸς αὐτὸς ἄνθρωπος. Σᾶς συμβουλεύω νὰ μοῦ δώση ὁ καθένας σας ὅ,τι πολύτιμο ἀντικείμενο ἔχει, καὶ ὅταν θὰ τὸν ὑποδεχθοῦμε, θὰ τοῦ τὰ παραδώσω μὲ τρόπο, γιὰ νὰ σωθοῦμε.

Οἱ Χριστιανοὶ συμμορφώθηκαν μὲ τὰ λόγια τοῦ Βασιλείου καὶ ἔδωσαν πρόθυμα ὅ,τι ἤμποροῦσαν. Ἄλλοι ἔδωσαν φλουριά, ἄλλοι στολίδια, οἱ πλούσιοι ἔδωσαν καὶ γιὰ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἔτσι ἐμαζεύθηκε ἄρκετὸ χρυσάφι.

Ὁ Μέγας Βασίλειος ὅμως ἔκαμε τὸ θαῦμά του. Ὁ κακὸς διοικητὴς, εἴτε γιὰτὶ ἔμεινε εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν ὑποδοχὴ καὶ τὴν προσφώνησι τοῦ ἐπισκόπου, εἴτε γιὰτὶ ἔφθασε Ἑλληνικὸς στρα-

τός από την Πόλι, ἔφυγε καὶ δὲν ἐπῆρε μαζί του τὸν συγκεντρωμένο θησαυρό.

Μετὰ τὴν ἀναχώρησι τοῦ διοικητοῦ, συγκέντρωσε ὁ Μέγας Βασιλείος τοὺς Χριστιανούς καὶ τοὺς εἶπε:

— Ἀδελφοί μου, μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, τὰ δῶρά σας ἐγλύτωσαν ἀπὸ τὸν ἄρχοντα. Τὴν Κυριακή, πὺ μᾶς ἔρχεται, θὰ δώσω στὸν καθένα ὅ,τι χρυσαφικά ἢ φλουριά μου ἔδωσε.

Ἄλλὰ πῶς νὰ ἐπιστρέψῃ ὅλον ἐκείνον τὸ θησαυρὸ στοὺς κατόχους του; Ποῦ νὰ ξεύρῃ τί προσέφερε ὁ καθένας;

Διέταξε λοιπὸν ὁ Μέγας Βασιλείος καὶ ἔφτιασαν τὸ Σαββατόβραδο μικρὲς πίττες γιὰ ὅλους τοὺς Χριστιανούς καὶ μέσα σὲ κάθε πίττα ἔβαλε ἀπὸ ἓνα χρυσαφικό. Ὅσα ἐπερίσσευσαν διέταξε καὶ τὰ ἐμοίρασαν στοὺς πτωχοὺς.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα, δηλαδὴ τὴν Κυριακή, ἔδωσε ὁ Μέγας Βασιλείος ἀπὸ μιὰ πίττα σὲ κάθε Χριστιανὸ καὶ ἔτσι οἱ Χριστιανοί, καθὼς ἔτρωγαν τὴν πίττα, εὔρισκαν τὸ πολύτιμο ἀντικείμενο καὶ τὸ ἔπαιρναν δικό τους.

Ἀπὸ τότε ἔμεινε συνήθεια νὰ κάμνουν οἱ Χριστιανοὶ βασιλόπιττες καὶ νὰ βάζουν νομίσματα, στὴν ἐπέτειο τῆς εορτῆς τοῦ Μεγάλου Βασιλείου.



70. Η ΚΛΩΣΣΑ

Σήμερα είναι Τρίτη. Είναι η ημέρα, πού έπιθεωροῦν καὶ καθαρίζουν τὸ κοττέτσι. Πρωί-πρωί ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας ἐβγήκε στὸν κῆπο κι ἄρχισε νὰ ἐτοιμάζη.

— Μητέρα, τῆς εἶπε ἡ Ἐλενίτσα, ὅσο νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα τοῦ σχολείου, νὰ σὲ βοηθήσω καὶ ἐγώ;

— Ἐμπρός, τῆς ἀποκρίθηκε ἡ μητέρα τῆς· πάρε τὸ κουβαδάκι καὶ γέμισέ το ψιλλὴ ἄμμο.

Ἡ Ἐλενίτσα ἐπῆρε τὸ κουβαδάκι καὶ ἐβγήκε στὴν ἄκρη τοῦ περιβολιοῦ, ὅπου εἶχε ἄμμο, καὶ ἄρχισε νὰ τὸ γεμίζει μὲ ἓνα μικρὸ φτυάρι. Στὸ μεταξύ ἦλθε καὶ ὁ Κωστάκης καὶ τὴν ἐβοηθοῦσε.

Τὸ κοττέτσι ἦτο σὰν ἓνα ὠραῖο μικρὸ σπιτάκι κτιστό, ἀσπρισμένο, μὲ κόκκινα κεραμίδια καὶ μὲ πόρτα καὶ παραθυράκι βαμμένα πράσινα. Γῦρο-γῦρο εἶχε τὴν αὐλίτσα του, εὐρύχωρη, κλεισμένη μὲ συρματόπλεγμα, ὥστε νὰ μὴ μποροῦν νὰ βγαίνουν ἔξω οἱ κότες καὶ νὰ τρῶνε τὰ λουλούδια τοῦ κήπου.

Μέσα εἶχε τρία σανίδια γῦρο-γῦρο σὲ ραφάκια, ὅπου ἀνεβαίνουν οἱ κότες καὶ κουρνιαάζουν. Κάτω, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ στὶς δυὸ γωνίες, εἶχε δυὸ κασσόνια χαμηλά, γεμάτα ἄχυρο, ὅπου πηγαίνουν οἱ κότες καὶ γεννοῦν.

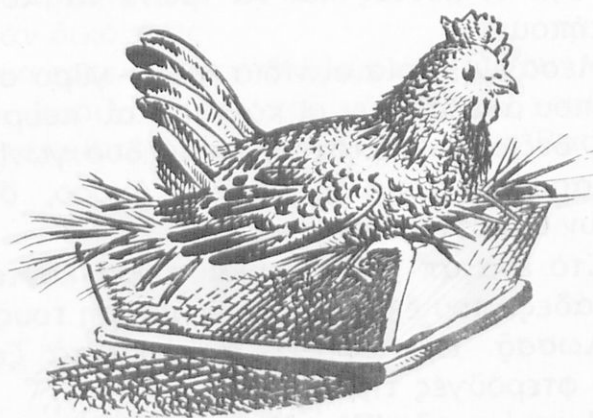
Στὸ ἓνα ἀπ' αὐτά, εἶναι τώρα κοντὰ τρεῖς ἐβδομάδες, πού ἔχει καθίσει ἡ μαύρη τους κότες καὶ κλωσσᾷ. Ἐχει δώδεκα αὐγά καὶ τὰ ζεσταίνει μὲ τὶς φτεροῦγές τῆς.

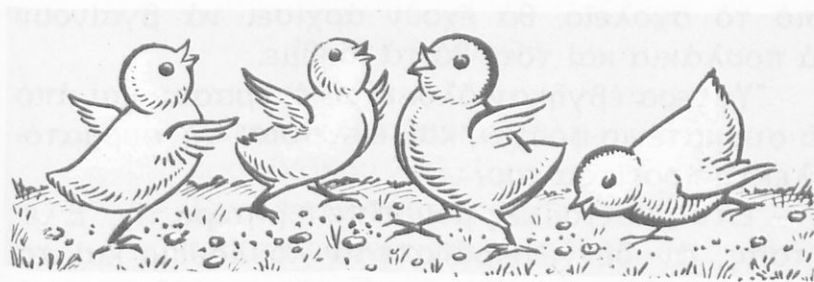
Ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας εἶχε μπῆ μέσα στὸ

κοττέτσι και τὸ εἶχε πιά σκουπίσει και συγυρίσει. Εἶχε καθαρίσει καλά τὰ σανίδια και εἶχε βάλει καθαρὸ ἄχυρο στὴ μιὰ φωλιά. Ἔπειτα ἐβούτηξε τὴ σκούπα στὸν ἀσβέστη, πού εἶχε ἀπὸ πρὶν ἐτοιμάσει, και ἄλειψε τοὺς τοίχους του μέσα κι ἔξω, τὶς σανίδες και τὰ κασσόνια. Ἐσκόρπισε ὕστερα κάτω στὸ πάτωμα τοῦ κοττετσιοῦ και ἔξω στὴν αὐλή του τὴν ἄμμο, πού ἔφερε ἡ Ἐλενίτσα.

Τώρα τὸ κοττέτσι λάμπει ἄσπρο-ἄσπρο και θὰ εἶναι πάλι καθαρὸ ὡς τὴν ἄλλη Τρίτη. Οἱ κόττες θαρρεῖς και ἔνοιωθαν, πὼς τὸ σπιτί των ἔγινε πάλι καθαρὸ και ὠραῖο, και ἔκαμαν γύρω βόλτες, καμαρωτὲς και εὐχαριστημένες. Ὁ πετεινὸς μάλιστα, ὑπερήφανος, στολισμένος μὲ τὰ χρυσογάλαζα πτερὰ τῆς οὐρᾶς του και τὴν κόκκινη κορῶνα τοῦ λειριοῦ του, ἀνέβηκε ψηλὰ στὴν κορφή τοῦ κοττετσιοῦ και ἐφώνησε :

— Κικιρίκου ου ου ! σὰν νὰ ἐδιαλαλοῦσε παντοῦ τὴ σημερινὴ καθαριότητα τοῦ σπιτιοῦ του.





71. Η ΚΛΩΣΣΑ ΕΙΝΑΙ ΚΑΛΗ ΜΗΤΕΡΑ

Τὰ παιδιά ἐμπήκαν μέσα καὶ ἐπλησίασαν τὴν κλωσσα στὴ φωλιά της. Σὰν ἐπῆγαν ὅμως πολὺ κοντά της, ἡ κλωσσα ἔβγαλε μιὰ δυνατὴ φωνή, σὰν νὰ ἐφοβέριζε.

— Δὲν θέλει νὰ τὴν πειράξωμε. Μᾶς λέγει νὰ φύγωμε, εἶπε ἡ Ἐλενίτσα.

— Ἐγὼ θέλω νὰ ἰδῶ, ἂν ἐβγῆκαν τὰ πουλάκια, εἶπε ὁ Κωστάκης.

Ἄπλωσε τὸ χέρι του, μὰ τὴν ἴδια στιγμή ἔβγαλε δυνατὴ φωνή:

— Ἄχ! μητέρα μου!

— Τί ἐπάθατε; ἐφώναξε ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας, πού εἶχε πάει νὰ φέρῃ νερό, γιὰ νὰ γεμίσει τὰ δοχεῖα, πού πίνουν οἱ κόττες, καὶ ἐγύριζε ἐκείνη τὴ στιγμή.

— Ἡ κλωσσα μὲ ἐτοσίμπησε, μὲ ἐδάγκωσε! εἶπε ὁ Κωστάκης, δείχνοντας τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ χεριοῦ του, πού εἶχε κι ὅλας κάμει μαῦρο σημάδι.

— Δὲν σᾶς ἔχω εἰπεῖ νὰ μὴ τὴν πειράζετε; εἶπε ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη. Ἡ κλωσσα ἀγαπᾷ πολὺ τὰ παιδιά της καὶ τὰ προστατεύει πολὺ. Ἐχετε ὑπομονὴ ὡς τὸ μεσημέρι. Ὅσο νὰ γυρίσετε σεῖς

ἀπὸ τὸ σχολεῖο, θὰ ἔχουν ἀρχίσει νὰ βγαίνουν τὰ πουλάκια καὶ τότε θὰ τὰ ἰδοῦμε.

Ἦστερα ἐβγῆκαν ὅλοι ἔξω, ἐπέρασαν καὶ ἀπὸ τὸ συρματένιο φράχτη καὶ ἔκλεισαν τὴ συρματοπλεκτὴ πορτίτσα του.

— Ἔτσι, κοττοῦλές μου, εἶπε ἡ μητέρα τῆς Ἐλενίτσας, ἂν δὲν ἐπειράζατε τὰ λουλούδια καὶ τὰ λαχανικά, θὰ σᾶς ἄφηνα νὰ κάνετε βόλτες στὸ περιβόλι. Τώρα ὁμως καλὰ περνᾶτε καὶ στὸ σπιτάκι σας.

Οἱ κόττες ἐμαζεύθηκαν ὅλες μπροστά της, σὰν κάτι νὰ ἐπερίμεναν.

— Νά, παιδιά, σκορπίστε τους λίγα σκύβαλα καὶ λίγο καλαμπόκι.

Τὰ παιδιά ἐπῆραν ἀπὸ μιὰ φούχτα σκύβαλα καὶ καλαμπόκι καὶ τοὺς τὸ ἐπέταξαν. Ὅλες ἐρρίχθηκαν νὰ τσιμποῦν μὲ ὄρεξι μεγάλη.

— Κοιτάξετε! Κάνουν σὰν νὰ μὴν ἔφαγαν πρῶι-πρῶι τὸ ζεστό τους φαγητὸ ἀπὸ πίτουρα. Ἔτσι εἶναι αὐτές, ὅλο νὰ τρῶγουν θέλουν. Ὅλη μέρα δὲν κάνουν ἄλλη δουλειὰ παρὰ νὰ σκαλίζουν μὲ τὰ νύχια των καὶ νὰ τσιμπολογοῦν μὲ τὴν κοκκαλένια μύτη των. Μὰ τώρα βιασθῆτε νὰ φύγετε γιὰ τὸ σχολεῖό σας, γιατί ἡ ὥρα ἐπλήτσιασε.

Τὰ παιδιά ἔτρεξαν, ἐπῆραν τὶς σάκκες των, ἐχαιρέτισαν ὅλους καὶ ἔφυγαν.

Ἐκείνη τὴ στιγμή ἕνας πετεινὸς ἐλαλοῦσε στὸ κοττέτσι.

Ὁ Κωστάκης ἐθυμήθηκε ἕνα ποίημα γιὰ τὸν πετεινὸ:

72. ΠΕΤΕΙΝΟΣ

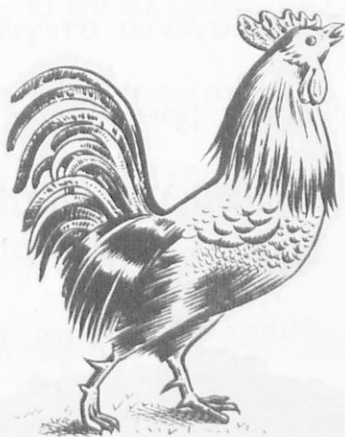
Πετεινός μέσ' στην αύλη·
κικιρίκοκου λαλεῖ.
Ἔχει ἓνα λοφίο πρώτης
καὶ σπιρούνια σὰν ἵππότης.

Ἔχει μιὰν οὐρά ψηλή,
φουντωτή καὶ παρδαλή,
καὶ στή μούρη του, γιὰ γένεια,
δυὸ φυλλάρια κρεατένια.

Τὴν αὐγούλα, πού λαλεῖ,
σειεῖ φτερά καὶ κεφαλή.
Κικιρίκοκου, γειτόνοι,
σηκωθῆτε, ξημερώνει.

« Διάπλυσίς τῶν Παιδῶν »

Γεώργιος Βιζυηνός



73. ΟΙ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ ΤΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ

Είναι πολλές ημέρες τώρα, πού ὁ δάσκαλος εἶπε στὰ παιδιὰ τῆς τάξεως νὰ γράψουν στὰ τε-

ΓΙΑ ΤΟ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟ

1. Δεκέμβριος, Χριστοῦ Γέννησι καὶ καλός μας
[χρόνος.
2. Τὸ τραγούδι μὲ τὸν Τρύγο, τὸ Δεκέμβρη πα-
[ραμύθι.
3. Χιόνι τοῦ Δεκεμβριοῦ, χρυσάφι τοῦ καλο-
[καιριοῦ.
4. Νὰ ἴναι Χριστούγεννα στεγνά, τὰ Φῶτα χισ-
[νισμένα,
χαρὰ σ' ἐκεῖνο τὸ γεωργό, ποῦχει πολλὰ σπαρ-
[μένα.
5. Νὰ ἴναι Χριστούγεννα στεγνά, τὰ Φῶτα χισ-
[νισμένα,
καὶ τὰ Λαμπρὰ βρεχούμενα, ἀμπάρια γιομι-
[σμένα.
6. Ἄγια Βαρβάρα μίλησε κι ὁ Σάββας ἀπεκρίθη:
— Μαζέψτε ξύλα κι ἄχυρα καὶ σῦρτε καὶ στὸ
[μύλο,
γιατ' Ἄι - Νικόλας ἔρχεται στὰ χιόνια φορ-
[τωμένος.

τράδιά τους όσες παροιμίες ήμποροῦν, για τούς χειμωνιάτικους μήνες.

Τά παιδιά έγραψαν στα τετράδιά τους πολλές παροιμίες :

ΓΙΑ ΤΟΝ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ

1. Χιόνισ' έβρεξ' ό Γενάρης, όλ' οί μύλοι μας
[θ' άλέθουν.
2. Χιόνι πέφτει τó Γενάρη, χαρές θάν' τόν 'Αλω-
[νάρη.
3. Τοῦ Γενάρη τó φεγγάρι ήλιος τής ήμέρας
[μοιάζει.
4. Χαρά στα φώτα· τά στεγνά και τή Λαμπρή
[βρεμένη.

ΓΙΑ ΤΟ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ

1. 'Ο Φλεβάρης με νερό, κουτσός μπαίνει στο
[χορό.
2. 'Ο Φλεβάρης κι αν φλεβίση, καλοκαίρι θα μυ-
[ρίση.
3. 'Ο Φλεβάρης κι αν χιονίση, πάλι ανοίξει θ' αν-
[θίση.
4. 'Ο Φλεβάρης κι αν φλεβίζη, πάλι ή ανοίξει μυ-
[ρίζει,
μα κι αν τύχη να θυμώση, μεσ' στα χιόνια θα
[μάς χώσει.
5. 'Παπαντή καλοβρεμένη, ή κοφίνα γεμισμένη

74. ΧΙΟΝΙ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Μικρές κάτασπρες τούφες, σάν έλαφρές πεταλούδες, στριφογυρίζουν στόν άέρα ώρες πολλές επάνω από τó Χωριό. Πέφτουν άπαλά άπαλά και στολίζουν τά δένδρα και τούς θάμνους τών κήπων, τούς κάμπους και τούς γύρω λόφους. Δέν έχουν ξεχάσει τίποτε.

Τά δένδρα, χιονισμένα τώρα, μοιάζουν άλλα σάν άσπρες όμπρέλες, άλλα σάν πολυέλαιοι. Τό κωδωνοστάσιο του Αγίου Γεωργίου έντύθηκε μέ ένα χονδρό χιονάτο επανωφόρι.

Όλα τά σπίτια φορούν άσπρες κουκούλες. Κι όλα τά μικρά φυτά είναι θαμμένα κάτω από τó κάτασπρο χιόνι.

Ός εκεί πού μπορεί νά φθάση τó μάτι, τó χιόνι όλα τά σκεπάζει. Δέν μπορεί νά ξεχωρίση κανείς ούτε μονοπάτια ούτε δρόμους.

Βαθειά σιωπή βασιλεύει σ' όλο τó Χωριό. Πού και πού φαίνεται κανένας άνθρωπος κουκουλωμένος. Οί άνθρωποι είναι μαζεμένοι στα σπίτια τους, κοντά στη φωτιά τους. Και τά ζώα είναι χωμένα στους στάβλους και στις φωλιές τους.

Μόνο τά καημένα τά σπουργίτια, οί παπαδικές κι άλλα πουλάκια πετούν από τούς γειτονικούς θάμνους μέ παραπονιάρικες φωνούλες, γιατί δέν εύρίσκουν εκεί νά φάνε κάτι. Κι έρχονται ως στις αύλές και ως στα σκαλοπάτια, νά τσιμπήσουν τά ψίχουλα και τούς σπόρους, πού τούς έχουν ρίξει τά παιδιά.

75. ΧΙΟΝΟΠΟΛΕΜΟΣ

1

Χιονίσε καὶ κάναμε
μιὰν ἄσπρη στίβα τόση!
Τέτοιο χιόνι πούπουλο,
Θεέ μου, νὰ μὴ λειώση.

2

Ἐ! μὲ τὸ χιονάνθρωπο,
τραβηχθῆτε πέρα!
Ἄναψεν ὁ πόλεμος,
πάρτε πρώτη σφαίρα.

3

Ἄν βαστᾶν τὰ κότσια σας,
πιάστε μετερίζι.
Ὅπου πέση ἡ μπάλα μας,
μύτες κοκκινίζει.

4

Πῶς; Γελάτε; Πάρτε τὴν
πάνω στὸ στομάχι.
Φράπ! καὶ σκάζει ἡ δεύτερη
στοῦ ἀρχηγοῦ τὴ ράχι.

5

Φράπ! κι ἄπ' τὰ κεφάλια τους
πέφτουν κάτω οἱ κοῦκκοι.
Φράπ! καὶ τοῦ χιονάνθρωπου
σπάζει τὸ τσιμπούκι.

« Παιδικὲς ψυχὲς »

Στέλιος Σπεράντας



Ὁ καινούργιος χρόνος ἐμπήκε μὲ ὄμορφη λιακάδα κι ὁ κύρ - Δημήτρης ἀπεφάσισε νὰ κάμῃ τὸ ταξίδι μὲ τὰ παιδιὰ στὴν πόλι, πού εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη στὴν περιοχὴ τοῦ Χωριοῦ. Τὸ εἶχε ἀναβάλει τὶς παραμονές τῶν Χριστουγέννων, γιατί ὁ καιρὸς δὲν ἦτο καὶ τόσο καλός. Τὸ ἄλλο πρωὶ ἐξεκίνησαν. Θὰ ἔμεναν στὸ ξενοδοχεῖο δυὸ ἡμέρες.

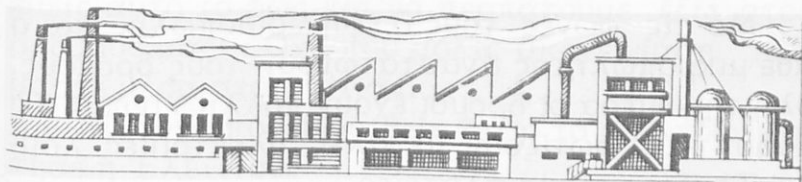
Ἐμπήκαν στὸ λεωφορεῖο, πού ἔκανε τὴ συγκοινωνία τοῦ Χωριοῦ μὲ τὴν πόλι.

Ὑστερα ἀπὸ δυὸ ὥρες ἀντίκρυσαν τὴν πρωτεύουσα τῆς περιοχῆς των, τὸ φρούριό της, τὶς συνοικίες καὶ τὸ ψηλὸ καμπαναριὸ τῆς Μητροπόλεως. Πιὸ πέρα ἐφαίνετο ἡ θάλασσα, σὰν ἀπέραντος γαλάζιος κάμπος.

Ἀπὸ τὰ κλειστὰ τζάμια τοῦ λεωφορείου τὰ παιδιὰ κοιτάζουν μὲ θαυμασμὸ ὅλη αὐτὴ τὴν εἰκόνα, ὥσπου σὲ λίγο ἐχάθηκε.

Καθὼς τὸ αὐτοκίνητο ἔμπαινε μέσα στὴν πόλι, τὰ παιδιὰ δὲν ἐπρόφθάναν νὰ βλέπουν. Σπίτια μεγάλα καὶ ψηλὰ μὲ πολλὰ πατώματα. Ἄλλα χαμηλά. Ἄλλα μὲ στενὰ κι ἄλλα μὲ πλατιά παράθυρα. Ἐπερνοῦσαν μέσα ἀπὸ μεγάλο δρόμο. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἦσαν καταστήματα μὲ προθήκες στολισμένες μὲ διάφορα ἔμπορεύματα. Στὰ πεζοδρόμια ἐκυκλοφοροῦσαν πολλοὶ διαβάτες.

Ἐφθασαν τέλος στὸ σταθμὸ αὐτοκινήτων. Ἐκεῖ ὁ κύρ - Δημήτρης μὲ τὰ παιδιὰ κατέβηκαν ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο, ἐπῆραν τὰ πράγματά τους καὶ ἐπῆγαν σ' ἓνα ξενοδοχεῖο, κοντὰ στὸ σταθμὸ.



77. ΠΟΣΟ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΗ ΗΤΟ Η ΠΟΛΙΣ

Τὴν πόλι ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα μόνον ἀπὸ μερικὲς φωτογραφίες τὴν ἐγνώριζαν. Αὐτὲς ὅμως ἔδειχναν τὰ πιὸ ὁμορφα καὶ τὰ πιὸ κεντρικὰ μέρη. Καὶ τὰ παιδιὰ εἶχαν φαντασθῆ, πὼς ὅλα τῆς τὰ σπίτια θὰ ἦσαν ψηλὰ σὰν παλάτια καὶ πὼς ὅλοι οἱ δρόμοι τῆς θὰ εἶχαν δενδροστοιχίες. Πόσο ὅμως διαφορετικὰ εὐρῆκαν τὰ πράγματα!

Ἡ πόλις, κτισμένη κάτω ἀπὸ τὸ φρούριό τῆς, φθάνει ὡς τὴν παραλία. Τὴν διασχίζει ἓνα ποτάμι, φραγμένο δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μὲ τοίχους στερεοῦς. Ἔχει ωραίους ἀσφαλτοστρωμένους δρόμους. Ἡ πόλις εἶναι παλιά, κτισμένη ἀπὸ χρόνια πολλὰ, καὶ δὲν ἔχει σχέδιο. Ἡ νέα ὅμως πολιτεία, πού σιγὰ-σιγὰ κτίζεται πρὸς τὴν παραλία, ἔχει ωραιότερα κτίρια καὶ κανονικοὺς δρόμους.

Πόσο διαφορετικὴ εὐρῆκαν τὰ παιδιὰ τὴ ζωὴ στὴν πόλι! Οἱ νοικοκυρὲς παίρνουν τὸ γάλα ἀπὸ τὸ γαλατᾶ. Ψωνίζουν ἀπὸ τὴν ἀγορὰ ἢ ἀπὸ διαφόρους παντοπωλὲς ἢ μανάβηδες, πού εἶναι στὶς συνοικίες.

Δυνατὲς σφυρίκτρες ἀπὸ τὰ ἐργοστάσια καλοῦν τοὺς ἐργάτες στὴ δουλειά. Κι ἀπὸ τὶς ψηλὲς καπνοδόχες ἀνεβαίνει πολὺ ψηλὰ ὁ καπνός.

Μὲ τις φωνές τους ὁ ἑφημεριδοπώλης καὶ ὁ κάθε μικροπωλητῆς ἀναστατώνουν τοὺς δρόμους. Ὅλη τὴν ἡμέρα οἱ δρόμοι ἔχουν πολλὴ κίνησι. Τὸ βράδυ τοὺς φωτίζουν μεγάλες ἠλεκτρικὲς λάμπες. Τὸ ἴδιο καὶ τις πλατεῖες.

Τὰ παιδιὰ τὴν πρώτη ἡμέρα ἐπερπάτησαν ἀρκετὰ καὶ εἶδαν πολλὰ πράγματα, ποὺ τοὺς ἔκαμαν ἐντύπωσι. Ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη τοὺς τὰ ἐξηγοῦσε ὅλα.

78. ΩΡΑΙΟ ΦΩΣ

Ἐκεῖνο, ποὺ ἔκαμε ἐντύπωσι στὰ παιδιὰ, ἦτο τὸ «τάκ», ποὺ ἐγίνετο μὲ μισὴ στροφὴ τοῦ διακόπτη δεξιά. Τὸ δωμάτιο τότε ἐφωτίζετο, σὰν νὰ ἔμπαινε μέσα ξαφνικὰ ὁ ἥλιος. Κι ὕστερα ἔνα «τάκ» καὶ τὸ δωμάτιο ἐβυθίζετο πάλι στὸ σκοτάδι.

— Αὐτὸ τὸ ωραῖο φῶς, ποὺ εἶναι κλεισμένο μέσα σ' αὐτὴ τὴ μικρὴ γυάλινη λάμπα, πότε θὰ τὸ ἔχωμε κι ἐμεῖς στὸ χωριό μας; ἐρώτησε ἡ Ἐλενίτσα τὸν θεῖο Δημήτρη.

— Πολὺ γρήγορα! Αὔριο θὰ σᾶς πάω, νὰ μείνετε ὅλη τὴν ἡμέρα, στὸ σπίτι μιᾶς ἐξαδέλφης μας. Ἔχει κι αὐτὴ παιδιὰ σὰν καὶ σᾶς. Θὰ μείνετε μαζί τους κι ἐγὼ θὰ φροντίσω γιὰ τὸ ζήτημα τῶν μηχανμάτων. Θὰ χρειασθῆ νὰ μείνωμε ἀκόμη δυὸ ἡμέρες ἐδῶ καὶ θὰ φύγωμε τὴν παραμονὴ τῶν Φώτων γιὰ τὸ Χωριό.

— Ἄ! λέγει ὁ Κωστάκης. Τί ωραῖα νὰ ἔχωμε καὶ

ἔμεις αὐτὸ τὸ φῶς καὶ νὰ περπατοῦμε ἔξω στοὺς δρόμους μας! "Ὁχι, ποὺ μόλις σκοτεινιάσῃ, χωνόμαστε μέσα στὰ σπίτια μας.

— "Ἐχουν ἀπὸ καιρὸ, θεῖε, αὐτὸ τὸ φῶς ἐδῶ; ἐρώτησε ἡ Ἐλενίτσα.

— "Ὁχι, δὲν εἶναι πολλὰ χρόνια, εἶπε ὁ θεῖος Δημήτρης. Γιὰ νὰ γίνῃ ὅμως αὐτὸ καὶ νὰ τὸ χαιρώμαστε ἔμεις σήμερα, ἐχρειάσθηκαν πολλὰ χρόνια δουλειᾶς καὶ μελέτης. Πολλοὶ ἐπιστήμονες ἐπέρασαν ὅλη τους τὴ ζωὴ, γιὰ νὰ ἐπιτύχουν τὸ ἠλεκτρικὸ ρεῦμα! 'Ἄλλ' αὐτὰ ὅλα θὰ τὰ μάθετε πιὸ καλὰ στὸ σχολεῖό σας, στὶς μεγαλύτερες τάξεις. Μάλιστα, ὅταν θὰ στείλῃ ὁ θεῖος Ἀργύρης ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ καὶ τὰ ἄλλα σχολικὰ ὄργανα, θὰ στείλῃ μαζί καὶ μιὰ μικρὴ ἠλεκτρικὴ μηχανή.



Τὴν ἄλλη ἡμέρα ὁ κύρ - Δημήτρης ἐπῆγε τὰ παιδιὰ στοῦ κυρίου Θάνου, πού εἶχε γυναῖκα τὴν κυρία Ἄννα, μιὰ ἀνεψιά τῆς γιαγιᾶς. Ἡ κυρία Ἄννα εἶχε δυὸ παιδιὰ, τὸ Γιώργο καὶ τὴ Μαρίκα, μὲ τὴ διαφορά πού ἦσαν λιγάκι μεγαλύτερα. Ὁ Γιώργος ἐπῆγαινε στὸ Γυμνάσιο κι ἡ Μαρίκα στὴν ΣΤ΄ τάξι τοῦ Δημοτικοῦ.

Ὁ θεῖος Δημήτρης εἶχε εἰδοποιήσει, πὼς θὰ ἐπῆγαιναν ἐκεῖ καὶ τοὺς ἐπερίμεναν. Ἐχάρηκαν πολὺ τὰ παιδιὰ. Καθὼς ἦτο καὶ ὠραῖος καιρὸς, ἐβγῆκαν ὅλοι μαζί γιὰ περίπατο στὸ Δημόσιο κῆπο.

Εἶδαν κτίρια πολλὰ καὶ ὠραῖα, τὸ Δικαστήριο, τὰ Σχολεῖα καὶ ἄλλα. Ἐπέρασαν ἀπὸ μιὰ δένδροστοιχία, ἐπῆγαν στὸ μητροπολιτικὸ ναὸ καὶ ἐθαύμασαν τὶς μεγάλες καὶ ὠραῖες εἰκόνες του.

Μεγάλος ἦτο ὁ κῆπος, μὲ δένδρα μεγάλα καὶ μικρά, μὲ παρτέρια, πού τὰ ἐστόλιζαν ἕκαστε λογιῆς λουλούδια, τὰ περισσότερα ἄγνωστα στὰ παιδιὰ. Εἶδαν καὶ ἐπιγραφές, πού ἔλεγαν : «Μὴ πειράζετε τὰ ἄνθη», «Ἀγαπᾶτε τὰ ἄνθη καὶ τὸ πράσινο». Ὁλα ἐκεῖ μέσα ἦσαν ταιριασμένα κι ἔπρεπε νὰ τὰ χαίρωνται ὅλοι, χωρὶς νὰ τὰ καταστρέφουν. Κανένας δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κόψῃ ἕνα λουλούδι. Ὅμως ὅλοι εἶχαν τὸ δικαίωμα ν' ἀπολαμβάνουν τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴ μυρωδιά του.

Ἐπισκέπτες ἀρκετοὶ ἐκάθητο σὲ μπάγκους, κοντὰ στὰ δένδρα, γύρω ἀπὸ μιὰ μεγάλη δεξαμενὴ. Ἐνας μόνον μπάγκος ἦτο ἀδειανὸς καὶ στὴν ἄκρη του ἐκάθητο ἕνας κύριος. Ὁ Γιώργος ἐξῆ

τησε τὴν ἄδεια νὰ καθήσουν καὶ ἐκάθισαν καὶ τὰ τέσσερα παιδιὰ κοντὰ καὶ συζητοῦσαν γιὰ τὰ παιγνίδια τους.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα ἐβλεπαν τὸ συντριβάνι τῆς δεξαμενῆς, πού ἐτίναζε ψηλὰ τὸ νερὸ καὶ ἐκεῖνο ἐπεφτε πάλι κάτω σὰν βροχή.



80. ΤΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ

Σὲ λίγο ἐσηκώθηκαν τὰ παιδιὰ, γιὰ νὰ πᾶνε στὸ σπίτι. Ἔφαγαν μὲ πολλὴ ὄρεξι. Ὅταν ἔφαγαν, ἐκάθισαν στὸ σαλόνι νὰ ξεκουραστοῦν.

Ξαφνικὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη αἴθουσα ἀκούσθηκαν κάτι δυνατὲς φωνές, πού τὰ παιδιὰ ἐτρόμαξαν. Ἡ Μαρίκα εἶχε πάει καὶ εἶχε ἀνοίξει τὸ ραδιόφωνο. Τὰ παιδιὰ ἔτρεξαν πρὸς τὰ ἐκεῖ.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα ἐπλησίασαν καὶ εἶδαν μιὰ πλάκα, προφυλαγμένη μὲ γυαλί, γεμάτη ὀνόματα. Ἦσαν τὰ ὀνόματα πολλῶν πόλεων ἀπὸ ὅλες τὶς χῶρες τῆς γῆς, ὅπως ἐξήγησε ὁ Γιώργος. Ἡ Μαρίκα ἔβαλε τὸ δείκτη ἐπάνω στὸ ὄνομα «'Α-

θῆναι» κι ἄκουσαν τραγούδια ἀπὸ τὸ Ραδιοφωνικὸ Σταθμὸ τῶν Ἀθηνῶν.

— Τί θαῦμα! εἶπε ἡ Ἐλενίτσα.

— Μὰ πῶς ἔρχονται ἔτσι τὰ τραγούδια ἀπὸ τὴν Ἀθήνα; ἐρώτησε ὁ Κωστάκης.

Ἡ Μαρίκα ἐξήγησε:

— Στὴν Ἀθήνα τραγουδοῦν ἐμπρὸς σ' ἓνα μηχάνημα, πὺ μαζεύει τὴ φωνή. Αὐτὸ τὴ στέλνει σὰν ἀστραπή σ' ὅλα τὰ ραδιόφωνα. Ἐμεῖς ἀκοῦμε τὴν ὥρα, πὺ ἔχει τραγούδια γιὰ παιδιά. Κι ὅταν εἶναι κακοκαιρία καὶ δὲν μποροῦμε νὰ πᾶμε στὴν ἐκκλησία, ἀκοῦμε ἀπ' ἐδῶ καὶ τὴ λειτουργία.

— Ἐσεῖς δὲν ἔχετε ραδιόφωνο στὸ Χωριό; ἐρώτησε ὁ Γιώργος.

— Εἶναι καιρὸς, πὺ εἶχε φέρει ἓνα ὁ θεῖος, εἶπε ἡ Ἐλενίτσα. Ἦμουν τότε πολὺ μικρὴ. Ἀλλὰ τοῦ ἐχάλασε. Ἐλειτουργοῦσε μὲ ἠλεκτρικὲς στήλες. Τώρα μᾶς εἶπε, πῶς, ὅταν θὰ ἔχουμε ἠλεκτρικὸ ρεῦμα στὸ Χωριό, θὰ τὸ ἀλλάξει καὶ θὰ φέρη ἓνα ἄλλο. Κι ἔτσι θὰ ἔχουμε καὶ ἐμεῖς ραδιόφωνο, σὰν αὐτό.

81. ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟ

— Ντρίν! Ντρίν! Ντρίν! ἀντήχησε τὸ κουδούνι τοῦ τηλεφώνου. Τρέχει στὸ διάδρομο ὁ Γιώργος καὶ παίρνει τὸ ἀκουστικό.

— Ἐμπρὸς! Ποιὸς ὁμιλεῖ, παρακαλῶ;... Ἐσὺ εἶσαι, πατέρα;... Ἐδῶ εἶναι τὰ παιδιά... Νὰ ἔλθωμε

στό μεταξουργείο ; Κι ἔπειτα στὸν κινηματογράφο ;
Ἄ! ὠραία... Θὰ ἔλθωμε ἀμέσως.

Ἀπὸ τὸ μεταξουργεῖο ὁ κύριος Θᾶνος εἰδοποιοῦσε τὸ Γιώργο νὰ πάη μὲ τὰ παιδιά στὸ μεταξουργεῖο, γιὰ νὰ τὸ ἰδοῦν. Ὕστερα θὰ τοὺς ἔπαιρνε, νὰ τοὺς πάη ὅλους στὸν κινηματογράφο.

Ἡ Ἐλενίτσα ἐσκέφθηκε :

— Ἄλλο θαῦμα πάλι αὐτὸ τὸ τηλέφωνο !

Στὴν Κοινότητά τους ἔχουν τηλέφωνο. Ἀλλὰ δὲν τὸ χρησιμοποιοῦν ὅποια ὥρα θέλουν καὶ οὔτε γιὰ μικροπράγματα. Τηλεφωνοῦν μόνο τὰ τηλεγραφήματα, πού θὰ σταλοῦν στὴν πολιτεία. Ἄν ἦτο εὐκόλο, θὰ ἔπαιρνε στὸ τηλέφωνο καὶ τὰ ἑξαδελφάκια τῆς ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

Ὁ Γιώργος εἶπε, πῶς ἐδῶ καὶ 30 χρόνια ὁ μεγάλος Ἰταλὸς ἐφευρέτης Γουλιέλμος Μαρκόνι ἐπέτυχε μὲ τὸ τηλέφωνο νὰ μιλοῦν οἱ ἄνθρωποι μὲ ὅλες τὶς χῶρες τῆς γῆς. Ἔτσι ἐποικινωνοῦν μεγάλα πλοῖα, πού ταξιδεύουν στὶς μεγάλες θάλασσες, στοὺς ὠκεανούς. Κι ἂν εὔρεθοῦν σὲ κίνδυνο, καλοῦν ἄλλα πλοῖα σὲ βοήθεια, πού τοὺς ἔρχεται βιαστικὴ καὶ σώζει ἀπὸ τὸ θάνατο χιλιάδες ἀνθρώπινες ζωές.

Τὸ ἀπόγευμα ἔκαμαν ὅλα τὰ παιδιά ἓνα περὶπατο στὴν πόλι καὶ τὸ βραδάκι ὁ Γιώργος τὰ ἐπῆγε στὸ ξενοδοχεῖο, ὅπου τὰ ἐπερίμενε ὁ κύρ-Δημήτρης.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα τὸ πρωὶ ἐπῆγαν τὰ παιδιὰ μὲ τὸν πατέρα τοῦ Κωστάκη νὰ ἰδοῦν καὶ τὸ λιμάνι. Νὰ τὴν ἢ θάλασσα, ἢ μεγάλη θάλασσα, γεμάτη μικρὰ ἀφρισμένα κύματα. Γαλαζοπράσινη ἀπλώνεται ὡς πέρα μακριά, ἐκεῖ ποὺ φαίνεται ὡς νὰ ἐνώνεται μὲ τὸν οὐρανό. Ποτὲ τὰ παιδιὰ δὲν εἶχαν φαντασθῆ τόσο μεγάλη καὶ τόσο ὡραία τὴ θάλασσα, ποὺ τὴν ἔκανε πιὸ ὡραία καὶ ἢ λιακάδα.

Ὅμορφα σπίτια στολίζουν τὴν παραλία κι ἕνας λιμενοβραχίονας προχωρεῖ μέσα στὴ θάλασσα.

Δυὸ βαπόρια φορτηγὰ ἦσαν ἀραγμένα ἰστὸ λιμάνι καὶ ἐπερίμεναν νὰ φορτώσουν. Ἄλλο μεγάλο βαπόρι ἐφάνηκε στὴν εἴσοδο τοῦ λιμανιοῦ. Ἦτο τὸ καράβι τῆς γραμμῆς, ποὺ ἄραζε σὲ διάφορα λιμάνια, ὥσπου νὰ φθάσῃ στὸ μεγάλο λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ.

Τὰ παιδιὰ ὄλο κι ἐρωτοῦσαν γιὰ τὴ θάλασσα, γιὰ τὰ πλοῖα.

— Ἡ θάλασσα, τοὺς ἔλεγε ὁ κύρ - Δημήτρης, μ' ὄλες τὶς τρικυμίες τῆς καὶ μ' ὄλη τὴν ἀπεραντοσύνη τῆς, ἦτο πάντα ἕνας μεγάλος δρόμος, ἀνοικτὸς στοὺς ἀνθρώπους.

Οἱ πρῶτοι θαλασσοπόροι μὲ θάρρος, μὰ καὶ μὲ περιέργεια νὰ γνωρίσουν τὸν κόσμον, ἔφευγαν μὲ μονόξυλα. Μαζί τους ἔπαιρναν καὶ διάφορα προϊόντα τῆς πατρίδος τους. Κι ὕστερα ἀπὸ ἕνα μακρινὸ κι ἐπικίνδυνον ταξίδι, ἀντίκρουζαν μὲ λα-

χτάρα τήν καινούργια γῆ. Στ' ἀκρογιαλὶ τῆς καινούργιας γῆς τοὺς ἐπερίμεναν ἄλλοι παράξενοι ἄνθρωποι, πὺ μιλοῦσαν μιὰ γλῶσσα διαφορετικὴ ἀπὸ τὴ δική τους.

Οἱ θαλασσοπόροι τότε τοὺς ἔδειχναν καὶ τοὺς ἔδιναν κάποια ὠραῖα πραγματάκια, ἀπὸ τὰ προϊόντα πὺ εἶχαν φέρει μαζί τους. Καὶ οἱ ἄγνωστοι, μὲ σαστισμένα μάτια, ἄπλωναν δειλὰ τὰ χέρια τους καὶ τὰ ἔπαιρναν. Κι ἔδιναν δικά τους προϊόντα, πὺ οἱ θαλασσοπόροι τὰ ἔφερναν πίσω στὴν πατρίδα τους.

— Σήμερα, ἐξακολούθησε ὁ κύρ-Δημήτρης, ὅσο μεγάλες κι ἂν εἶναι οἱ θάλασσες, δὲν ἔχουν πιὰ μυστικά γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Τὰ πλοῖα δὲν κάνουν πιὰ δρόμους ἀγνώστους. Πηγαίνουν γρήγορα καὶ κατ' εὐθείαν στὴ γῆ, πὺ θέλουν νὰ πάνε. Δὲν ἔχουν πιὰ ἀνάγκη ἀπὸ τὸν ἄερα, γιὰ νὰ φουσκώση τὰ πανιά τους καὶ νὰ τὰ σπρώχνη. Κινοῦνται γοργὰ μὲ μεγάλες μηχανές. Καὶ σὲ λίγες ἡμέρες μποροῦν νὰ φθάσουν στὰ πιὸ μακριὰ λιμάνια.

“Ὅπως στὰ παλιὰ χρόνια, ἔτσι καὶ σήμερα, τὰ πλοῖα κουβαλοῦν ἐδῶ κι ἐκεῖ προϊόντα τῆς γῆς, προϊόντα τῶν χειρῶν καὶ τῶν μηχανῶν.

Τὸ βαπόρι εἶχε πλησιάσει πιὰ καὶ ἄρχισε μιὰ μεγάλη κίνησης στὸ λιμάνι. Βάρκες ἐπήγαιναν κοντὰ κι ἔπαιρναν ἐπιβάτες, πὺ τοὺς ἔφερναν στὴν ἀποβάθρα.

83. ΚΑΡΑΒΙ ΑΝΟΙΓΕΙ ΤΑ ΦΤΕΡΑ

Καράβι ἀνοίγει τὰ φτερά,
τὴν ἄγκυρα σηκώνει.
Καραβοκύρης στέκεται,
κρατῶντας τὸ τιμόνι.

Καράβι, στὰ ταξίδια σου
θὰ βρῆς λιμάνια χίλια.
Θ' ἀκούσης « Καλῶς ὤρισες »
ἀπὸ χιλιάδες χεῖλια.

Μὴν τὰ πιστέψης. Ἄπιαστες
εὐχές, πού ἀγέρας παίρνει
καὶ τὶς σκορπάει στὸ δρόμο του
καὶ πίσω δὲν τὶς φέρνει.

Τὸ μόνο « Καλῶς ὤρισες »,
τὴ μόνη εὐχή, πού πιάνει,
θὰ τὴν ἀκούσης στὸ μικρὸ
τοῦ τόπου σου λιμάνι.

« Παιδικὴ Ἀνθολογία »

Ἰωάννης Πολέμης

Πρὶν γυρίσουν στὸ Χωριό, ὁ κύρ-Δημήτρης ἔπρεπε νὰ περάσῃ κι ἀπὸ τὸ μηχανουργεῖο τῆς πόλεως, γιὰ νὰ πληρώσῃ κάποια μηχανήματα τοῦ Συνεταιρισμοῦ. Τὸ ἐργοστάσιο αὐτὸ εἶναι κοντὰ σὲ ἐξοχικὴ συνοικία τῆς πόλεως. Ὁλόγυρά του ἔχει ἓνα ψηλὸ τοῖχο. Καὶ ἡ καπνοδόχος του λὲς καὶ θέλει ν' ἀγγίξῃ τὸν οὐρανό.

Καθὼς ἐπήγαιναν πρὸς τὸ ἐργοστάσιο, ἔβλεπαν τὴν καπνοδόχο νὰ βγάξῃ ἓναν καπνό, πού ἔκρυβε τὸν ἥλιο. Ἐμπῆκαν ἀπὸ τὴ μεγάλη σιδερένια θύρα. Ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη ἐπῆγε στὸ γραφεῖο τοῦ Διευθυντοῦ. Ἐτακτοποίησε τοὺς λογαριασμοὺς του καὶ παρεκάλεσε τὸ Διευθυντὴ νὰ ἐπιτρέψῃ στὰ παιδιά νὰ ἰδοῦν τὸ ἐργοστάσιο.

Ἕνας ἐπιστάτης τοὺς ὠδήγησε ὅλους σὲ ὄλο τὸ ἐργοστάσιο. Τὰ παιδιά ἔμειναν μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸ κοιτάζοντας τὸ μηχανουργεῖο.

Τὸ ἀπέραντο κτίριο ἦτο γεμᾶτο μηχανές. Ἐδῶ ἐγύριζαν μεγάλες ρόδες, ἐκεῖ ἐσηκῶνοντο κι ἔπεφταν κάποια σιδερένια χέρια. Ἄλλοῦ οἱ μηχανές ἔτριζαν, ἐβογγοῦσαν, ἐγρύλιζαν. Κι ἄλλοῦ κάποια πλατιά λουριά ἐγύριζαν μὲ δύναμι μικρότερες ρόδες.

Μηχανές περίεργες ἐπελεκοῦσαν τὸ σίδηρο ἢ τὸ ἐλύγιζαν, τὸ ἐπριόνιζαν, τὸ ἐτρυποῦσαν, τὸ ἐπίεζαν, τὸ ἔκοβαν. Μὲ τὰ κομμάτια οἱ ἐργάτες ἔφτειαναν διάφορα μηχανήματα, ἐργαλεῖα, κάθε λογῆς πράγματα.

Λὲς καὶ εἶχε σταματήσει τὸ μυαλὸ τῶν παιδιῶν

μέσα στο θόρυβο και στη μεγάλη κίνησι, πού ἐγίνετο γύρω τους. Ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη εἶπε :

— Οἱ μηχανές σέ μιὰ στιγμή κάνουν τὴ δουλειὰ ἑκατὸ χεριῶν.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα ἐκοίταζαν μὲ πολλὴ προσοχὴ τοὺς ἐργάτες, πού ἐπέβλεπαν τὶς μηχανές. Καὶ ἡ Ἐλενίτσα ἔλεγε ἀπὸ μέσα της :

— Τάχα θὰ μποροῦσαν οἱ μηχανές νὰ κινηθοῦν χωρὶς τοὺς ἐργάτες ; Ἐδῶ εἶν' ὁ κόμπος, ὅπως λέει κι ὁ παππούς.

Καὶ πάλι ἀπὸ μέσα της ἔδινε τὴν ἀπάντησι :

— Δίχως τοὺς ἐργάτες, οἱ μηχανές θὰ ἦσαν ἄχρηστες ! Αὐτὸ ἐμένα κατεβάζει τὸ κεφάλι μου.

Τὸ ἀπόγευμα ἔφυγαν γιὰ τὸ Χωριό, ὅπου ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα δὲν ἔπαιναν νὰ διηγοῦνται σ' ὄλους ὅσα εἶδαν στὴν πόλι.

85. Η ΦΑΝΕΛΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ

— Μεθαύριο θὰ γίνῃ ὁ ἔρανος γιὰ τὴ φανέλα τοῦ Στρατιώτου. Εἶσαι ἔτοιμη ; ἐρώτησε τὴν Ἐλενίτσα ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη.

— Λίγο θέλω, θεῖε, νὰ τελειώσω τὴ μιὰ κάλτσα. Ἀπόψε λέγω νὰ τὴν τελειώσω.

— Νὰ τὴν τελειώσης γρήγορα, παιδί μου. Σοῦ εἶπα, οἱ στρατιῶτές μας, πού φυλάγουν ἄγρυπνοι τὰ σύνορά μας, κρυώνουν. Καὶ πρέπει ἐμεῖς ἀπὸ ἐδῶ κάτω νὰ τοὺς στείλωμε μάλλινα νὰ φορέσουν, νὰ ζεσταθοῦν. Γιὰ σκέψου τί κρῦο εἶναι ἐκεῖ

ἐπάνω στὰ σύνορα ! Γι' αὐτό, τὴν ἐποχὴ αὐτὴ, κάθε μιὰ γυναίκα, κάθε κορίτσι ἐργάζεται γιὰ τὸ στρατιώτη. Πλέκει, γιὰ νὰ φτειάσῃ ἢ μιὰ φανέλα ἢ ἓνα ζευγάρι κάλτσες ἢ ἓνα ζευγάρι γάντια. Ἔνας λόγος λέει : « Τὸ δῶρο, καὶ μικρὸ, μεγάλη χάρι ἔχει ».

— Πολὺ σωστά, λέγει ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη. Ἡμουν κόρη, Δημήτρη, ὅταν σεῖς ἐπολεμούσατε στὰ βουνὰ τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Ἀλβανίας. Ἔσεῖς ἐπολεμούσατε κι ἐδιώχνατε τὸν ἐχθρὸ μὲ τὴ λόγχη. Κι ἐμεῖς μὲ τὴ βελόνα ἐπολεμούσαμε ἄλλον μεγάλον ἐχθρό σας, τὸ κρῦο. Δικὴ μας λόγχη ἦτο ἡ βελόνα. Ἐλέγαμε : « Δὲν πρέπει ν' ἀφήσωμε κανένα στῆθος νὰ κρυολογήσῃ οὔτε κανένα πόδι νὰ πάθῃ ». Ἐκάναμε οἰκονομία καὶ δὲν ἀγοράζαμε γιὰ μᾶς τίποτε, γιὰ νὰ μπορούμε νὰ ἀγοράζωμε μάλλινα νήματα καὶ νὰ πλέκωμε.

Ὁ κύρ - Δημήτρης μένει λίγο συλλογισμένος. Ὕστερα χαμογελᾷ καὶ λέγει :

— Ἔνα ἀπόγευμά, ἐκεῖ ἐπάνω στὰ βουνὰ τῆς Ἀλβανίας, μοῦ ἔδωκαν κι ἐμένα ἓνα ζευγάρι μάλλινα γάντια, σταλμένα ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό. Ἐπῆγα νὰ φορέσω τὸ ἓνα γάντι κι εὐρῆκα μέσα ἓνα χαρτάκι μὲ μιὰ διεύθυνσι. Ἦτο τὸ ὄνομα τοῦ κοριτσιοῦ, πού εἶχε πλέξει τὰ γάντια. Ἀργότερα ἔγραψα στὴν Αὐστραλία κι εὐχαρίστησα τὸ κορίτσι, πού μοῦ εἶχε στείλει τὸ πολύτιμο ἐκεῖνο δῶρο. Ἦτο αὐτὸ μιὰ σπουδαία βοήθεια, πού μᾶς ἔδωκε τὴ δύναμι νὰ νικήσωμε.

Ἡ Ἐλενίτσα εἶπε τότε :

— Ἐγὼ κάνω οἰκονομία. Ὅταν ἡ μητέρα ἢ ὁ πατέρας μου δίνουν λεπτά γιὰ καραμέλες, ἀγοράζω λιγώτερες καὶ ὅσα οἰκονομήσω τὰ ρίχνω στὸν κουμπαρά μου.

Ἡ μητέρα τοῦ Κωστάκη τὴν ἐρώτησε :

— Τί θὰ κάμης τὰ λεπτά σου, ἄμα γεμίση ὁ κουμπαράς σου, Ἐλενίτσα ;

— Ἦ ἀγοράσω ὅ,τι μου εἶπῃ ἡ μητέρα μου, ἀπάντησε ἡ Ἐλενίτσα .

— Ἐλενίτσα μου, εἶπε ἡ θεία της, πόσα παιδάκια εἶναι πολὺ πτωχὰ καὶ κοιμοῦνται νηστικά τὸ βράδυ ! Οἱ γονεῖς των δὲν ἔχουν χρήματα νὰ τοὺς πάρουν γάλα, ψωμί. Δὲν εὐρίσκουν ἐργασία καθόλου ἢ πολὺ ὀλίγη. Ἀλλὰ πάλι παιδάκια εἶναι ὀρφανά. Νά, τὰ παιδιὰ τῆς κυρὰ - Γιαννούλας οὔτε παπούτσια οὔτε καλὰ φορέματα ἔχουν. Μὰ οὔτε καὶ τρώγουν κάθε ἡμέρα ψωμί. Εἶναι, βλέπεις, λίγη ἢ δουλειὰ τῆς καημένης τῆς μητέρας των.

— Ἄν εἶχα πολλὰ λεπτά, εἶπε ἡ Ἐλενίτσα, θὰ ἀγόραζα ὅ,τι χρειάζονται τὰ παιδιὰ τῆς κυρὰ - Γιαννούλας.

— Καὶ ἐγὼ, καὶ ἐγὼ, εἶπε ὁ Κωστάκης.

— Λοιπὸν τώρα, πὺ θὰ ἔλθῃ ὁ πατέρας σου, Ἐλενίτσα, καὶ ὁ δικός σου, Κωστάκη, θὰ τοὺς εἰποῦμε νὰ σᾶς δίνουν κάθε ἡμέρα ἀπὸ μιὰ δραχμὴ τοῦ καθενός. Ἔτσι ὁ κουμπαράς σᾶς θὰ

γεμίξη γρήγορα και θὰ μπορῆτε νὰ βοηθᾶτε και
τοὺς πτωχοὺς τακτικά.

Τὰ παιδιὰ ἐνθουσιάσθηκαν μ' αὐτὴ τὴν ἰδέα,
ἐκτύπησαν τὰ χέρια των και ἔφώναξαν :

— Ναί, ναί, τί ὠραία!



87. Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΕΡΑΣ

Σήμερα τὸ ἀπόγευμα, στὴ μεγάλη αἴθουσα τῶν
τελετῶν τοῦ σχολείου, ἐωρτάσθηκε ἀπὸ τὰ παιδιὰ
ἡ ἑορτὴ τῆς Μητέρας. Ἡ αἴθουσα ἦτο στο-
λισμένη μὲ λουλούδια, μὲ σημαῖες, μὲ εἰκόνες και
μὲ ἐπιγραφές γιὰ τὴ μητέρα. Οἱ μητέρες τῶν παι-
διῶν ἐκάθηντο στὰ καθίσματα, πού ἦσαν στὶς πρῶ-
τες σειρές.

Μετὰ τὴν προσευχὴ ὁ Διευθυντὴς τοῦ scho-
λείου εἶπε τὴν ἀκόλουθη ὁμιλία :

« Παιδιά,

» Ὅπως μέσα στοὺς τόννους τῆς ἄμμου ξεχω-
ρίζει ἓνας κόκκος χρυσάφι, ἔτσι και μέσα στὶς
ἄπειρες λέξεις ξεχωρίζει μιὰ μαγικὴ λέξι, ἡ λέξι

Μητέρα. Ἡ σημερινή ἑορτὴ τῆς Ὑπαπαντῆς ἔχει καθιερωθῆ στὴν Ἑλλάδα, ὅπως καὶ σ' ὄλο τὸ χριστιανικὸ κόσμο, ὡς Παγκόσμια Ἡμέρα τῆς Μητέρας.

» Δὲν πρέπει ποτέ, παιδιά, νὰ πικραίνετε τὴ μητέρα σας. Ποτὲ νὰ μὴν τῆς δίνετε ἀφορμὴ νὰ λυπηθῆ. Γιατὶ ἡ μητέρα εἶναι γιὰ σᾶς ὁ ἄγγελος, ποὺ σᾶς φυλάγει ἀπὸ κάθε κακό. Αὐτὴ σᾶς ἔδωκε τὸ πρῶτο γάλα, σᾶς ἐξέστανε τὰ χεράκια σας μέσα στὰ δικά της, τὸ σῶμά σας μέσα στὴν ἀγκαλιά της. Αὐτὴ σᾶς ἔμαθε νὰ μιλάτε, νὰ περπατῆτε.

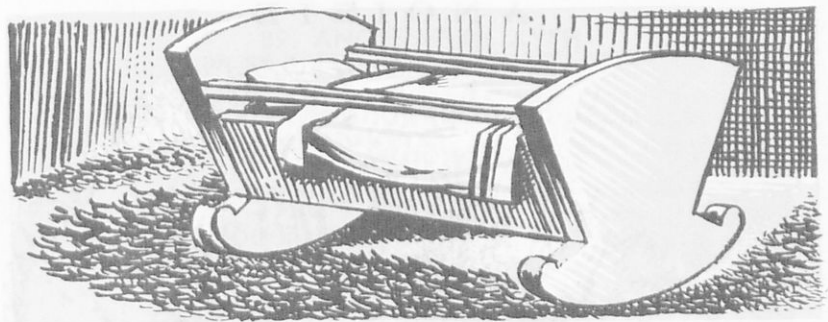
» Ἡ μητέρα δείχνει τὴν πιὸ μεγάλη ἀγάπη. Κάθε της σκέψι, κάθε της κούρασι εἶναι γιὰ σᾶς. Πρέπει λοιπὸν ν' ἀκοῦτε τὰ λόγια της καὶ νὰ τῆς μιλάτε μὲ σεβασμό.

» Ὅταν τῆς λέγετε μὲ τρυφερὴ φωνή: «Μαννούλα!», ἐκείνη σᾶς ἀπαντᾷ: «Παιδί μου!» μὲ τόση γλύκα, ποὺ φθάνει ὡς μέσα βαθιὰ στὴν καρδιά ὄλων μας».

Ἄμέσως ἄρχισαν οἱ ἀπαγγελίες ποιημάτων, ποὺ εἶχαν θέμα τὴ μητέρα, καὶ ἐδιαβάσθησαν ἐκθέσεις τῶν μεγάλων παιδιῶν μὲ τὸ ἴδιο θέμα.

Ὁ Κωστάκης ἀπάγγειλε τὸ ποίημα «Ἀποχαιρετισμὸς τῆς Μάννας», ἡ Ἐλενίτσα τὸ ποίημα «Ἡ μαννούλα» καὶ ἄλλα παιδιά ἄλλα ποιήματα.

Ἐπειτα τὰ παιδιά κατέβηκαν ἀπὸ τὴ σκηνὴ χωρὶς θόρυβο, ἐπρόσφεραν λουλούδια καθένα στὴ μητέρα του καὶ ἐφίλησαν τὸ χέρι τους. Οἱ μητέρες τὰ ἐφίλησαν καὶ ἐκεῖνες. Τὰ παιδιά ξαναγύρισαν στὴ σκηνή, ἐτραγουδῆσαν μερικὰ ᾠσματα καὶ ἡ ἑορτὴ ἔκλεισε μὲ τὸν Ἑθνικὸν Ὕμνον.



88. Η ΜΑΝΝΟΥΛΑ

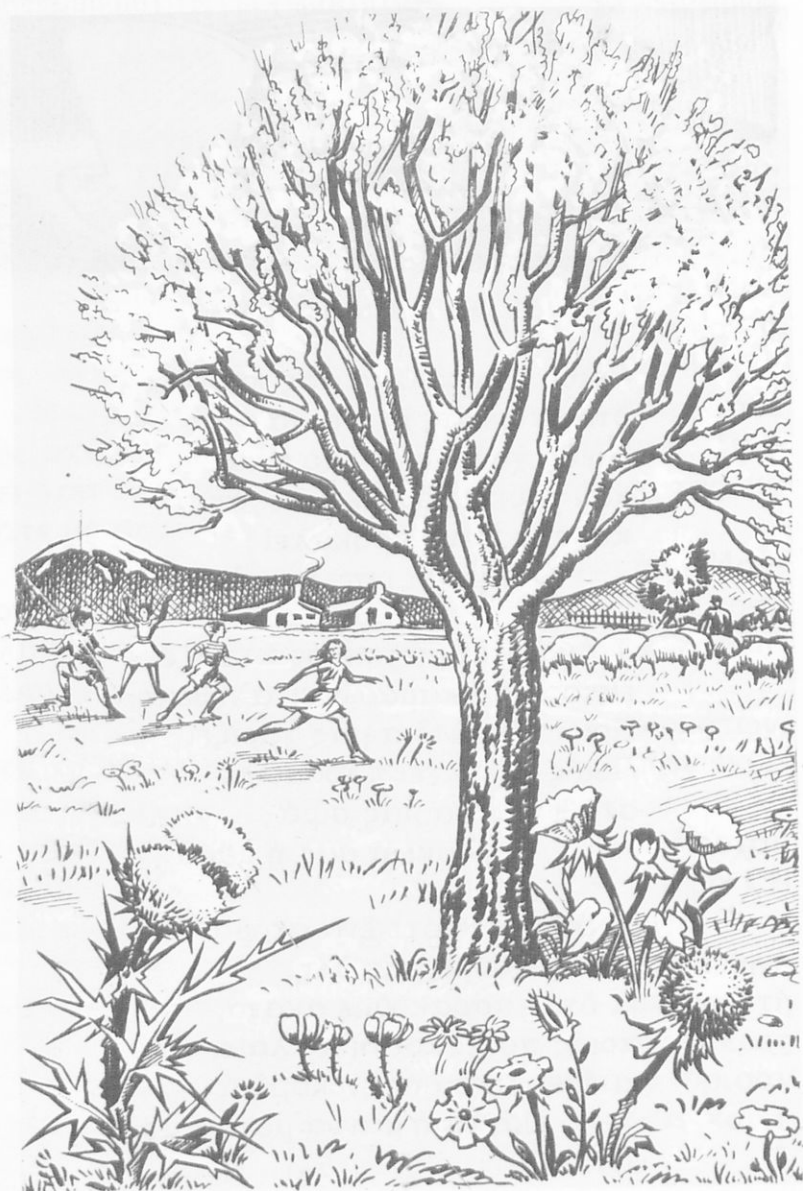
Ποιός τήν κούνια μας κουνάει,
δταν εἴμαστε μικράκια ;
Ποιός χαμογελά στὸ πλάι
καὶ γλυκὰ μᾶς λέει λογάκια
καὶ τὸν ὕπνο προκαλεῖ ;
Ἡ μαμά μας ἡ καλή.

Τὰ μαλλιά μας ποιός κτενίζει ;
Ποιός μᾶς καμαρώνει, ἀλήθεια ;
Ποιός παιγνίδια μᾶς χαρίζει ;
Ποιός μᾶς λέει παραμύθια
στὴ φωτίτσα μας σιμά ;
Ἡ γλυκειά μας ἡ μαμά.

Κι ὅταν κάποτε ἓνα στόμα
κάτι μὲ θυμὸ μᾶς λέη,
κι ὅταν παρακοῦμε ἀκόμα,
ποιός πονεῖ καὶ σιγοκλαίει
κι ἔχει πίκρα στὴν καρδιά ;
Πάντα ἡ μάννα μας, παιδιά.

Ἀνέκδοτο

Στέλιος Σπεράντσας



Τά ἄστρα σβήστηκαν. Ἡ μέρα
 γλυκοφέγγει ντροπαλή
 καὶ στὸν ξάστερον ἀέρα
 κελαδοῦν κορυδαλλοί.

Γύρω στ' ἄνθη τὰ περίσσια
 τῆς λευκῆς ἀγραμπελιᾶς
 φτερουγίζουν τὰ μελίσσια
 μὲ τὴν ἔννοια τῆς δουλειᾶς.

Σὲ χωράφια ἀνθοστρωμένα
 καὶ γεμᾶτα χλωρασιά,
 χίλια ἀρνάκια σκορπισμένα
 βόσκουν χόρτα καὶ δροσιά.

Κι ἀνασαίνουνε τὰ δάση,
 μέσ' στὴ διάπλατη γιορτῇ,
 πὺ γιορτάζει ὅλη ἡ πλάσι
 ἀνθισμένη, φτερωτῇ.

Γ. Δροσίνης



Ἦλθε ἡ Ἄνοιξις! Μᾶς τὸ φανερώνει τὸ γαλανὸ χρώμα τοῦ οὐρανοῦ, τὸ πράσινο χαλί τῆς γῆς, τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν. Τὴν Ἄνοιξι τὰ δένδρα ἀνθίζουν, οἱ μέλισσες πετοῦν ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι. Ὁ κοῦκκος ἀκούεται «Κού-κου! Κού-κου!» καὶ διαλαλεῖ στὸ δάσος τὴν Ἄνοιξι. Τὰ χελιδόνια μὲ τις ψαλιδωτὲς οὐρὲς πετοῦν χαρούμενα στὶς παλιὲς φωλιὲς ἢ κτίζουν καινούργιες, κάτω ἀπὸ τις στέγες ἢ τὰ μπαλκόνια. Τὰ πουλιὰ πετοῦν χαρούμενα καὶ καθαρίζουν τὸν ἀέρα ἀπὸ τὰ βλαβερὰ ἔντομα, ποὺ φέρνουν τις ἀρρώστειες. Οἱ ἡμέρες ἐμεγάλωσαν καὶ οἱ νύκτες ἐμίκρυναν. Μερικὲς ἀνοιξιὰτικες βροχὲς δροσιζοῦν τὴ γῆ. Ὁ ἀνοιξιὰτικὸς ἥλιος εἶναι ζεστὸς καὶ στὰ βουνὰ λειώνουν τὰ χιόνια. Οἱ ἀμυγδαλιὲς ἐπέταξαν τὰ πέταλα τῶν λουλουδιῶν καὶ ἔδесαν τὸν καρπὸ των. Οἱ λεμονιὲς καὶ ἄλλα καρποφόρα δένδρα ἀνθίζουν καὶ σκορποῦν εὐωδιὲς.

Οἱ γεωργοὶ μὲ τὰ βόδια, τὰ ἄλογα, τὰ ἀλέτρια, ξεχύνονται στὸν κάμπο γιὰ τὴν ὄψιμη καλλιέργεια. Τὰ σπαρτὰ στὰ χωράφια, σὰν ἀπέραντη πράσινη θάλασσα, κυματίζουν ἀπὸ τὸ φύσημα τοῦ μυρωμένου ἀνέμου.

Τὸ λιβάδι εἶναι καταπράσινο καὶ γεμᾶτο πολύχρωμα ἀγριολούλουδα. Τὰ διάφορα ἔντομα ξυπνοῦν. Οἱ πεταλοῦδες πετοῦν στὰ λουλούδια. Οἱ μέλισσες βουίζουν καὶ ροφοῦν τὸ μέλι τῶν λουλουδιῶν. Ἀνθίζουν τὰ χαμομήλια καὶ οἱ παπαροῦνες. Κάπου-κάπου πηδοῦν μερικὲς μικρὲς ἀκρίδες.

Τώρα είναι άκινδυνες, όταν όμως μεγαλώσουν καταστρέφουν τὰ σπαρτά.

Οί πελαργοί, πού κάνουν τὶς φωλιές τους στὰ ψηλά καμπαναριά, παραμονεύουν στὸ λιβάδι νὰ πιάσουν κανένα φίδι ἢ κανένα βάτραχο ἢ ποντικάκι ἢ σαύρα, νὰ ταΐσουν τὰ μικρά τους. Τὰ κοπάδια μὲ τὰ πρόβατα ξεκινοῦν γιὰ τὰ βουνά. Τ' ἀρνάκια χοροπηδοῦν χαρούμενα.

Καθὼς βόσκουν τὰ πρόβατα στὸ ἀπέραντο καταπράσινο λιβάδι, ὁ βοσκὸς παίξει χαρούμενος τὴ φλογέρα του, ἐνῶ ὁ σκύλος τὸν συντροφεύει δίπλα του.

Τὸ ρυάκι τρέχει ἀδιάκοπα, ποτίζει τοὺς διψασμένους ἀνθρώπους, τὰ ζῶα καὶ τὰ πουλιὰ καὶ δροσίζει τὰ δένδρα, τὰ χόρτα καὶ τὰ ἄνθη.

Τὰ τριαντάφυλλα εἶναι στὶς δόξες τους. Ἡ θερμοκρασία ἀνεβαίνει καὶ ἀρχίζουν νὰ ὠριμάζουν τὰ πρῶτα κεράσια. Πόσο ὠραία εἶναι τὴν Ἔνοιξι! Χαρὰ Θεοῦ!

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα, καθὼς καὶ ὅλα τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἀγαποῦν πολὺ τὴν Ἔνοιξι. Ἡ Ἐλενίτσα μάλιστα συχνὰ ἀπαγγέλλει τὸ ποίημα «Ἡ Ἔνοιξι» καὶ ὁ Κωστάκης ἀποχαιρετᾷ τὸ χειμῶνα μὲ τὸ ποίημα «Στὸ καλὸ, γεροχειμῶνα!»

91. ΣΤΟ ΚΑΛΟ ΓΕΡΟΧΕΙΜΩΝΑ

Μ' άνοιξιάτικα λουλούδια,
μυρωμένα, δροσερά,
μέ παιγνίδια, μέ τραγούδια,
μέ φωνές και μέ χαρά,
τό λευκόμαλλο χειμώνα
ας τόν διώξωμε και πάλι
κι ό καθένas άς τουψάλλη :

— Στο καλό, γεροχειμώνα !

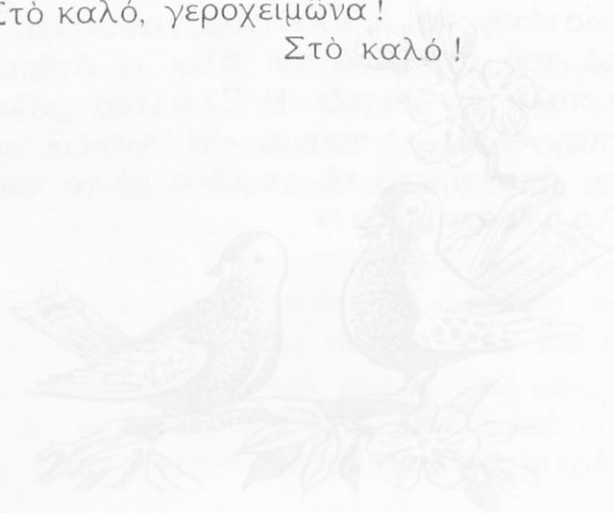
Στό καλό !

Οί άγροί όλοι φοροῦνε
καταπράσινη στολή
και στους κήπους, που άνθοῦνε,
κελαδει κάθε πουλί.

Όλη ή φύσι λουλουδίζει
και φωνάζουν τά παιδιά
μέ χαρούμενη καρδιά :

— Στο καλό, γεροχειμώνα !

Στό καλό !



Πρώτη-πρώτη ἔχει ἀνοίξει τὰ λουλούδια τῆς ἡ ἀμυγδαλιά. Νυφούλα σωστή στὰ ἀσπρορρόδινα πέπλα τῆς στέκεται στὸν κῆπο, σὰν νὰ εἶναι ἔτοιμη ν' ἀρχίσῃ τὸ χορὸ τῆς ἀνοίξεως.

Τὰ ἄλλα δένδρα δὲν βιάζονται. Μὲ τὰ γυμνὰ κλαδιὰ τῶν κοιτάζουν τὸν οὐρανό, σὰν νὰ λέγουν:

— Ἄς ζεστάνῃ ὁ ἥλιος καλὰ, ν' ἀνοίξωμε καὶ μεῖς.

Ἡ ἀχλαδιά κινεῖ λίγο τὴν κορυφή τῆς καὶ λέγει στὴ μικρὴ κερασιά, ποὺ στέκει δίπλα τῆς:

— Τὴ βλέπεις τὴν ἄμυαλη τὴν ἀμυγδαλιά; Ἐλησμόνησε τὸ τί ἔπαθε πέρυσι μὲ τὰ χιόνια, ποὺ ἐκάηκαν ὅλα τὰ πρῶιμα λουλούδια τῆς. Νὰ τὴν τώρα πάλι. Πρώτη καὶ καλύτερη ἔστολισθηκε.

— Ἐγὼ, εἶπε ἡ κερασιά, δὲν βιάζομαι καθόλου. Τελευταία ἀνοίγω τὰ λουλούδια μου, μὰ πρώτη κοκκινίζω τὰ κεράσια μου.

Ἔτσι ὠμιλοῦσαν τὰ δένδρα τότε. Μὰ ὅταν ἦλθε ὁ Ἀπρίλιος, νὰ τα ὅλα ἀλλαγμένα. Ὁ κῆπος στὶς δόξες του.

Ἡ ἀχλαδιά φορεῖ κάτασπρα, ἡ μηλιά ἀσπρορρόδινα, ἡ βερυκοκκιά τριανταφυλλιά. Ἴδὲς τὴ μικρούλα τὴν κερασιά! Σὰν κουκλίτσα γεμάτη στολίδια. Κάθε κλαδάκι τῆς θὰ ἔχη ἐπάνω ἀπὸ ἑκατὸ λουλούδια.

— Γιὰ νὰ ἰδοῦμε, θὰ τὰ κρατήσῃ ὅλα, νὰ τὰ κάμη κεράσια; Εἶναι πολὺ μικρὴ ἀκόμη, λέγει ὁ παππούς.

Τὰ παιδιὰ δὲν χορταίνουν κάθε μέρα τὸ

λαμπρό αυτό πανηγύρι του κήπου. "Όλο εκεί εϋρίσκονται.

Κάθονται κάτω από τή μεγάλη τήν κερασιά και ἀκούουν τῖς μέλισσες, πού ζουζουνίζουν γυρίζοντας ἀπό λουλούδι σέ λουλούδι.

— Γιά θυμήσου πέρυσι πόσα κεράσια ἐμαζέψαμε, Ἐλενίτσα; εἶπε ὁ Κωστάκης.

— Ναί, Κωστάκη, ἀπαντᾷ ἡ Ἐλενίτσα. Θυμᾶμαι δυὸ μικρά καλαθάκια, τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου ἀνήμερα. Ἦτο ἓνα ἀπὸ τὰ δῶρα στήν ἑορτή μας.

Τὰ παιδιὰ προτιμοῦν τὰ κεράσια ἀπὸ τὰ ἄλλα φρούτα. Καὶ δὲν ἔχουν ἄδικο, γιατί καὶ νόστιμα πολὺ εἶναι καὶ τὰ καλύτερα στολῖδια τοῦ κήπου, ὅταν ὠριμάζουν. Νὰ τὰ βλέπης στήν κερασιά ἀνάμεσα στὰ φύλλα της, νὰ κρέμονται ἀπὸ τὸ μακρὸ πράσινο κοτσάνι τῶν σὰν φουντίτσες, σὰν κόκκινα κουδουνάκια!

Μὰ ἐκεῖνο, πού κάνει τὰ παιδιὰ νὰ ἐνθουσιάζονται γιά τήν κερασιά, εἶναι πού μποροῦν μ' αὐτὰ νὰ στολισθοῦν καὶ τὰ ἴδια. Τὰ κρεμοῦν στ' αὐτιά τῶν σὰν δυὸ λαμπερὰ κόκκινα σκουλαρίκια.

Ὁ Κωστάκης σήμερα ἀργεῖ νὰ ξυπνήσῃ. Ἔχει περάσει ἡ συνηθισμένη ὥρα, πού ξυπνᾷ κι ἀκόμη κοιμᾶται.

Βλέπει ἕνα γλυκὸ ὄνειρο καὶ εἶναι εὐτυχισμένος. Βλέπει τάχα πὼς εἶναι μέσα σὲ μιὰ ἀνθοστολισμένη ἄμαξα μαζί μὲ τὴν ἐξαδελφούλα του, τὴν Ἐλενίτσα, καὶ πηγαίνουν, ὄλο πηγαίνουν στὸν ἐξοχικὸ δρόμο. Ἀριστερὰ μιὰ δενδροστοιχία ἀπὸ πελώρια πλατάνια, πού δὲν τελειώνει. Ἐπάνω στὰ κλαδιά των πουλιά χρωματιστὰ πετοῦν καὶ κελαιδοῦν. Καὶ ἕνα ἀγγελικὸ τραγούδι χαϊδεύει τ' αὐτιά του.

Αὐτὴ ὅμως ἡ φωνὴ σὰν νὰ μοιάζῃ τῇ γλυκεῖα φωνὴ τῆς μητέρας του. Καὶ νὰ, τώρα σταματᾷ τὸ ἀγγελικὸ τραγούδι καὶ ἀκούεται ἀλήθεια ἡ φωνὴ τῆς μητέρας τοῦ Κωστάκη, πού λέγει :

— Κωστάκη, ἀγόρι μου ! Ξύπνα, χρυσό μου ἀγγελούδι ! Ξύπνα, φῶς μου !

Καὶ ἕνα ἀπαλὸ γλυκὸ χέρι ἀκουμπᾷ στὰ μαλλιά του καὶ ἕνα ζεστὸ φιλὶ νοιώθει στὸ μάγουλό του. Ἀνοίγει τὰ μάτια του καὶ ἀντικρῶζει τὰ γλυκὰ μάτια τῆς μητέρας του.

— Ἀχ, μητέρα μου, τί ὠραῖο ὄνειρο, πού ἔβλεπα, τί ὠραῖο !

— Ναί, μὰ ξέρεις πὼς εἶναι ἀργά ;

— Ἀλήθεια ; Ἔχει περάσει ἡ ὥρα καὶ ἐγὼ εὐρίσκομαι ἀκόμη στὸ κρεβάτι ; εἶπε ὁ Κωστάκης καὶ πετάχθηκε ἀμέσως ὄρθιος.

Τώρα είναι πιά Ἄνοιξι, εἶπε ἡ μητέρα του, καὶ πρέπει νὰ σηκώνεσαι πιὸ ἔνωρις. Ἡ Ἐλενίτσα πιὸ ἔνωρις ἐσηκώθηκε σήμερα. Ἐμπρός, ντύσου, ἔτοιμάσου γρήγορα καὶ ἔλα κάτι νὰ σοῦ δείξω.

Ὁ Κωστάκης ἐντύθηκε, ἐπλύθηκε βιαστικά, προσευχήθηκε κι ἔτρεξε στὴν τραπεζαρία. Ἐκαλημέρισε καὶ ἐφίλησε τὸ χέρι τῆς μητέρας καὶ τῆς γαγιᾶς, ποὺ ἦσαν ἐκεῖ.

— Μάντεψε λοιπὸν ποιὸς ἦλθε σήμερα! τοῦ εἶπε ἡ μητέρα του.

— Ἡ θεία ἢ Ἄννα;

— Ὁχι.

— Ὁ θεῖος ὁ Πέτρος;

— Ὁχι.

— Μητέρα, σὺ ἐτραγουδοῦσες πρὶν τὸ τραγούδι τῆς Ἄνοιξεως καὶ ἔλεγες: « Ἦλθε πάλι ἡ Ἄνοιξι ». Λοιπὸν γι' αὐτὴν λές. Ἡ Ἄνοιξις ἦλθε!

— Χμ! ἔκαμε ἡ μητέρα του γελῶντας. Κάπως λιγάκι πλησιάζεις νὰ τὸ εὔρης.

Ἐκείνη τὴ στιγμή ἀκούσθηκε ἐπάνω ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸ παράθυρο, κατὰ τὸν κῆπο, ἕνα « τριτριλ-τριλ, τιτριλ... » καὶ εὐθὺς δυὸ μαῦρα σπαθωτὰ πτερὰ ἐπέρασαν σὰν ἀστραπή.

— Ἄ, τὰ χελιδόνια! ἐφώνασε καὶ ἐκτύπησε μὲ χαρὰ τὰ χέρια του ὁ Κωστάκης.

— Ναί, τὰ χελιδόνια ἦλθαν, εἶπε ἡ μητέρα του. Εὐρῆκαν τὴν παλιά τους φωλιά καὶ κελαδοῦν γεμάτα ἀπὸ εὐχαρίστησι. Τώρα θὰ τὴν ἐπιθεωρήσουν, θὰ τὴν διορθώσουν, ὅπου χρειάζεται, καὶ σὲ λίγες ἡμέρες θὰ κάμουν τ' αὐγουλάκια τους.

Ἐκείνη τὴν ὥρα ἀκούσθηκε ἡ Ἐλενίτσα:

— Κωστάκη, Κωστάκη, τὰ χελιδόνια! Ἦλθαν τὰ χελιδόνια!

— Τὰ εἶδα, Ἐλενίτσα. Ἐλα νὰ τοὺς εἰποῦμε τὸ τραγουδάκι τους, ἐφώναξε ὁ Κωστάκης βγαίνοντας στὴν αὐλή.

Ἦλθε τρέχοντας καὶ ἡ Ἐλενίτσα καὶ τὰ παιδιά, κοιτάζοντας τὰ καλὰ πουλάκια, εἶπαν τὸ τραγουδάκι:

ΧΕΛΙΔΟΝΙ ΜΟΥ ΓΟΡΓΟ

Χελιδόνι μου γοργό,
πού ῥθες ἀπ' τὴν ἔρημο,
τί καλὰ μᾶς ἔφερες;
Τὴν ὑγείᾳ καὶ τὴ χαρὰ
καὶ τὰ κόκκινα τ' αὐγά.

Μάρτη, Μάρτη βροχερέ,
καὶ Ἀπρίλη δροσερέ,
τὰ πουλάκια κελαδοῦν,
τὰ δενδράκια φύλλα ἀνθοῦν
τὰ πουλάκια αὐγὰ γεννοῦν
κι ἀρχινοῦν νὰ τὰ κλωσσοῦν.

Λαϊκὸ

Ἐπειτα ἐμπῆκαν στὸ σπίτι, ἤπιαν τὸ γάλα τους, ἐπῆραν τὶς σάκκες των καὶ ἐπῆγαν στὸ σχολεῖο.

Ἐκεῖ τοὺς εἶπαν τὰ ἄλλα παιδιά ὅτι ὅλες οἱ φωλιές στὶς στέγες τῶν σπιτιῶν εἶχαν δεχθῆ πάλι τοὺς νοικοκυραίους των, πού ἐγύρισαν ἀπὸ τὴν ξενιτεία.

Ἡ δασκάλα ἐμίλησε στὰ παιδιὰ γιὰ τὰ χελιδόνια. Τοὺς εἶπε πὼς ἔρχονται ἀπὸ τοὺς ζεστοὺς τόπους, ἀπὸ τὴν Ἀφρική. Ἐταξίδευσαν πολλές ἡμέρες, ἐπέρασαν ἀπὸ θάλασσες, γιὰ νὰ μᾶς ἔλθουν.

Τοὺς εἶπε καὶ πόσο ὠφέλιμα μᾶς εἶναι. Πὼς τρῶγουν χιλιάδες χιλιάδων κουνούπια καὶ μυῖγες καὶ μᾶς γλυτώνουν ἀπ' αὐτὰ τὰ βρωμερὰ ἔντομα.

Ὑστερα τοὺς εἶπε πὼς τὰ χελιδόνια φέρνουν τὴν Ἄνοιξι, τὸν Εὐαγγελισμό τῆς Παναγίας, τὴν Ἐθνικὴ ἑορτὴ, τὴ Λαμπρὴ μὲ τὰ κόκκινα αὐγά, τὴν ὑγεία καὶ τὴ χαρὰ.

94. ΤΟ ΑΕΡΟΠΛΑΝΟ

Σὰν ἓνα πελώριο πουλί, μὲ ἀνοικτὲς τὶς γυαλιστερές του φτεροῦγες στὸν ἥλιο, ἐπετοῦσε ἓνα ἀεροπλάνο στὸν ἀέρα, ἓνα μεσημέρι ἐπάνω ἀπὸ τὸ Χωριό.

Ὁ κόσμος ἐβγῆκε στὶς θύρες καὶ στὰ παράθυρα καὶ μὲ μανδήλια τὸ ἐχαιρετοῦσε.

Ἀσφαλῶς κάποιο τολμηρὸ Ἑλληνόπουλο τὸ ὠδηγοῦσε μὲ χέρι σταθερό, πὺ μποροῦσε καὶ νὰ τὸ χαμηλώνη ὡς τὴν κορφή τοῦ πιὸ ψηλοῦ καμπαναριοῦ καὶ ὕστερα νὰ τὸ ἀνεβάζη ψηλά. Τόσο ψηλά, πὺ μόλις νὰ φαίνεται, σὰν ἓνα σημάδι στὸν οὐρανό.

— Τὸ ἀεροπλάνο ἔχει καταργήσει πιά τὴν ἀπόστασι, εἶπε ὁ κύρ-Πέτρος στὸν πατέρα του, πὺ ἦτο καθισμένος στὸν ἥλιο.

Ὁ κύρ-Πέτρος εἶχε ταξιδεύσει πολλές φορές

μέ αεροπλάνο καί ἤξευρε, τί ἔλεγε. Ἐπὸ ψηλά οἱ πεδιάδες καί οἱ κοιλάδες φαίνονται σάν ἓνα πολύχρωμο χαλί, πού τὸ στολίζουν ἀπ' ἐδῶ τὰ δάση μέ βαθυπράσινο χρῶμα καί ἀπ' ἐκεῖ τὰ ποτάμια μ' ἀσημένια σειρήτια.

— Τὴν πιὸ μεγάλη πόλι, ἐξακολούθησε ὁ κύρ-Πέτρος, τὴν περνᾷ τὸ αεροπλάνο γιὰ μιὰ στιγμή. Κι ἐνῶ, γιὰ νὰ πᾶς ἀπὸ τὸν Πειραιᾶ στὴν Κέρκυρα, θέλεις εἴκοσι δυὸ ὥρες μέ τὸ πλοῖο, μέ τὸ αεροπλάνο πᾶς γιὰ μιάμιση ὥρα ἀπὸ τὴν Ἀθήνα. Ἔτσι γρήγορα πᾶς καί στὰ Ἰωάννινα, στὴ Θεσσαλονίκη, στὴν Κρήτη, στὴ Ρόδο καί σ' ἄλλες πόλεις τῆς πατρίδος μας. Τὸ αεροπλάνο ἐξυπηρετεῖ σπουδαῖα τις ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου.

— Ἀπὸ τὰ παλιὰ χρόνια εἶχεν ὁ ἀνθρώπος τὴ φλογερὴ ἐπιθυμία νὰ πετάξῃ στὸν ἀέρα, εἶπε ὁ Κωστάκης.

Καὶ διηγήθηκε τότε στὸν παππού τὸ μῦθο, πού ἄκουσε κάποτε στὸ σχολεῖο γιὰ τὸ Δαίδαλο καί τὸν Ἴκαρο.

95. Ο ΔΑΙΔΑΛΟΣ ΚΑΙ Ο ΙΚΑΡΟΣ

Ὅταν κάποτε ἐβασίλευε στὴν Κρήτη ὁ Μίνως, ἔφθασε ἐκεῖ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ἓνας περίφημος τεχνίτης, ὁ Δαίδαλος, μέ τὸ γιό του Ἴκαρο.

Ὁ Δαίδαλος ἔκτισε γιὰ τὸ Μίνωα ἓνα θαυμάσιο παλάτι, μέ ὠραῖες τοιχογραφίες, ἀγάλματα, στύλους ψηλούς, πού ἄλλο ὅμοιο δὲν ὑπῆρχε σ' ὅλη τὴ χώρα. Ὁ Μίνως εὐχαριστήθηκε πολὺ γι' αὐτό. Μὰ ὅταν ὁ Δαίδαλος, ὕστερα ἀπὸ πολὺν

καιρό, ἐζήτησε νὰ γυρίσῃ στὴν πατρίδα του, δὲν τὸν ἄφηνε νὰ φύγῃ. Γιατὶ ἐφοβεῖτο μήπως κτίσῃ καὶ ἄλλοῦ κανένα παλάτι ὠραιότερο ἀπὸ τὸ δικό του ἢ καὶ παρόμοιο. Τὸν ἐκράτησε λοιπὸν στὴν Κρήτη καὶ τοῦ ἔκαμε βασιλικές τιμές. Ἔδωκε ὅμως καὶ αὐστηρές διαταγές, κανένα πλοῖο νὰ μὴ δεχθῆ νὰ πάρῃ μαζί του μήτε τὸ Δαίδαλο μήτε τὸν Ἴκαρο, ποῦ ἔδειχνε πὼς θὰ γίνῃ μεγαλύτερος τεχνίτης ἀπὸ τὸν πατέρα του.

Ὅλοκληρὰ ἡμερόνυχτα ἐκάθητο καὶ ἐσκέπτετο ὁ Δαίδαλος, πὼς θὰ ἐγλύτωνα ἀπὸ τὸν περιορισμὸ καὶ πὼς θὰ ξανάβλεπε τὴν ἀγαπημένη του πατρίδα.

Ἔνα πρωὶ ἐκάλεσε χαρούμενος τὸ γιό του καὶ τοῦ ἔδειξε δυὸ ζευγάρια μεγάλα πτερὰ, σὰ μεγάλου πουλιοῦ, καὶ τοῦ εἶπε :

— Ὁ Μίνως ἐξουσιάζει τὴ γῆ καὶ τὴ θάλασσα. Τὸν ἀέρα ὅμως δὲν τὸν ἐξουσιάζει. Θὰ φύγωμε ἀπὸ τὴν Κρήτη πετῶντας.

Τοῦ ἐφόρεσε τὰ δυὸ πτερὰ, τοῦ τὰ ἐστερέωσε στοὺς ὠμους καὶ τοῦ ἐξήγησε πὼς θὰ τὰ μεταχειρίζεται στὸν ἀέρα.

— Πρόσεξε καλά, τοῦ εἶπε. Τὰ πτερὰ, παιδί μου, εἶναι κολλημένα μὲ κερί. Νὰ μὴν πηγαίνῃς πολὺ ψηλὰ καὶ σοῦ λειώσῃ ὁ ἥλιος τὸ κερί. Μήτε πολὺ χαμηλὰ, μήπως τὰ κύματα σοῦ βρέξουν τὰ πτερὰ καὶ δὲν μπορέσῃς νὰ τὰ κινήσῃς μ' εὐκολία.

Χαρούμενος ὁ Ἴκαρος ἐπέταξε πρῶτος. Τὸν ἀκολούθησε ὁ πατέρας του.

— Πετᾶμε σὰν πουλιά, ὅπου θέλομε ! ἐφώναξε ὁ Ἴκαρος.

Κι ἀπὸ τὸν ἐνθουσιασμό του ἐπετοῦσε πότε ἐμπρός, πότε ὀπίσω. Κάποια στιγμή ἀνέβηκε σὰν ἀετός πολὺ ψηλὰ κι ἐχάθηκε στὰ σύννεφα.

— Ἴκαρε, παιδί μου, μὴν κάνης τρέλες! τοῦ ἐφώναξε ὁ πατέρας του.

Ὁ Ἴκαρος ὅμως δὲν ἄκουε. Τώρα κατέβαινε χαμηλὰ, ὡς τὰ κύματα, γιὰ νὰ ἰδῆ μὲ χαρὰ τὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου. Ὑστερα ἀνέβαινε πάλι ψηλὰ.

Κάποια στιγμή, πού ὁ Δαίδαλος ἐγύρισε νὰ κοιτάξῃ, δὲν εἶδε πουθενὰ τὸν Ἴκαρο.

— Συμφορά μου! ἐφώναξε. Ἐχάθηκε τὸ παιδί μου!

Ἐγύρισε πίσω, ἔκανε γύρους ἐπάνω ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο. Πουθενὰ δὲν ἦτο ὁ Ἴκαρος. Στὸ τέλος ἀντίκρουσε σκόρπια πτερὰ στὰ κύματα. Καὶ σὲ λίγο εἶδε καὶ τὸ ἴδιο τὸ παιδί του νεκρὸ στὸ ἀκρογιάλι ἑνὸς νησιοῦ.

Κατεβαίνει μὲ δάκρυα στὸ νησί. Ἀγκαλιάζει τὸ ἄψυχο σῶμα τοῦ Ἰκάρου καὶ μὲ βαθεῖα θλίψη τὸ θάβει ἐκεῖ κοντά. Ἀπὸ τότε τὸ νησί ἐκεῖνο ἐπῆρε τὸ ὄνομα Ἰκαρία καὶ τὸ πέλαγος ὠνομάσθηκε Ἰκάριο πέλαγος.

Τὰ πτερὰ του ὁ Δαίδαλος λέγουν πῶς τὰ πέταξε στὴ θάλασσα. Καὶ λέγουν ἀκόμα πῶς δὲν ξαναφάνηκε πουθενά.



Τί ώραία πού είναι σήμερα στολισμένο τὸ σχολεῖο!

Ἡ εἰσοδὸς τοῦ στεφανωμένη γύρω-γύρω μὲ μυρτιές καὶ δάφνες καὶ μιὰ μεγάλη γαλανόλευκη σημαία ὑπερήφανα κυματίζει στὴν κορυφή.

Μέσα ἡ μεγάλη αἴθουσα καταστόλιστη ἀπὸ πρασινάδες καὶ πολλές - πολλές σημαιοῦλες.

Στοὺς τοίχους κρέμονται οἱ εἰκόνες τῶν ἡρώων μας. Ὅλοι στεφανωμένοι μὲ μυρτιές καὶ δάφνες.

Στὸ βάθος τῆς αἴθουσας εἶναι σηκωμένο ἓνα πλατὺ βάθρο. Ἀριστερὰ καὶ δεξιὰ τοῦ κρέμονται ἀπλωμένες στὸν τοῖχο δυὸ μεγάλες γαλανόλευκες.

Ἐπάνω σ' αὐτὸ τὸ βάθρο θ' ἀνέβουν ἓνα - ἓνα τὰ παιδιὰ νὰ ἀπαγγείλουν τὰ ποιήματά των.

Ἐκεῖ θὰ γίνῃ καὶ ἡ μικρὴ παράστασι ἀπὸ τὰ παιδιὰ καὶ ἀπὸ ἐκεῖ θὰ μιλήσῃ καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ σχολείου.

Τέλος ἦλθε ἡ ὥρα ν' ἀρχίσῃ ἡ ἑορτὴ.

Ὁ κόσμος ἔχει μαζευθῆ. Τὰ παιδιὰ φοροῦν τὶς ώραίες φορεσιές των καὶ κρατοῦν ὅλα στὸ χέρι ἀπὸ μιὰ σημαιοῦλα.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα καμαρώνουν τὶς στολές των.

Οἱ γονεῖς των, καθισμένοι στὰ μπροστινὰ καθίσματα, περιμένουν νὰ τὰ ἰδοῦν στὴν παράστασι.

Ὁ Διευθυντὴς ἀνεβαίνει στὸ βάθρο καὶ λέγει:

« Ἀγαπητά μου παιδιὰ.

» Σήμερα ἔχει μεγάλη ἑορτὴ τὸ Ἔθνος μας. Μιὰ

τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, γιατί σάν σήμερα ὁ ἄγγελος εἰδοποίησε τὴν Παναγία, ὅτι θὰ γεννήσῃ τὸ Χριστό μας. Καὶ ἄλλη, γιατί σάν σήμερα τὸ 1821 ἐσηκώθηκαν οἱ σκλαβωμένοι πρόγονοί μας καὶ ἐκτύπησαν τοὺς τυράννους. Πολλὰ χρόνια ἐπολέμησαν σκληρά, ἔχυσαν τὸ αἷμά των, ἐθυσιάσθηκαν, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ δώσουν στὸ Ἔθνος μας τὴν ἐλευθερία του καὶ νὰ φυλάξουν τὴν πίστι του. Δὲν πρέπει νὰ ξεχάσωμε ποτὲ τὴ θυσία των καὶ δὲν πρέπει νὰ παύσωμε ποτὲ νὰ λατρεύωμε καὶ μεῖς τὴν Ἐλευθερία καὶ γι' αὐτὴν νὰ θυσιαζώμεθα. Γιατὶ μόνον ἔτσι ἡ Πατρίδα μας θὰ ζῆ καὶ θὰ ὑπερηφανεύεται γιὰ τὰ παιδιά της. Τώρα λοιπὸν ἄς ἐορτάσωμε τὴ μεγάλη αὐτὴ ἡμέρα, ὅπως ἀξίζει καὶ ἄς φωνάξωμε μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά:

— Ζήτω ἡ Πατρίδα μας!»

— Ζήτω! ἐφώναξαν ὅλοι μὲ μιὰ φωνή.

Ἐπειτα τὰ παιδιά ἄρχισαν νὰ τραγουδοῦν τὸν Ἐθνικὸ Ὕμνο. Ὅλοι ἐσηκώθηκαν ὄρθιοι καὶ ἐτραγούδησαν μαζί τὸν συγκινητικὸ Ὕμνο τοῦ ἐθνικοῦ μας ποιητοῦ Σολωμοῦ:

Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψι
τοῦ σπαθιοῦ τὴν τρομερή,
σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν ὄψι,
ποῦ μὲ βία μετράει τὴ γῆ.

Ἄπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη
τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά,
καὶ σάν πρῶτα ἀνδρειωμένη,
χαίρε, ὦ χαίρε, Ἐλευθεριά!

Μετά τὸν Ἐθνικὸ Ὕμνο ἄρχισαν οἱ ἀπαγγε-
λίες. Τὰ περισσότερα παιδιά ἀνέβηκαν ἕνα-ἕνα μὲ
τὴ σειρά στὸ βᾶθρο καὶ εἶπαν τὸ ποίημα, πὺ εἶχαν
μάθει. Κάθε φορά, πὺ ἐτελείωνε τὸ καθένα, οἱ ἄλ-
λοι ἐχειροκροτοῦσαν καὶ ἐφώναζαν: « Εὖγε!, εὖγε!»

Τέλος ἐγινε καὶ ἡ παράστασις. Ὁ Κωστάκης
καὶ ἡ Ἐλενίτσα μὲ τὶς ωραίες στολές των ἔκαμαν
σὲ ὄλους εὐχάριστη ἐντύπωσι. Καὶ τί ωραῖα πὺ
ἔπαιζαν τὸ μέρος των! Ὅλοι τοὺς ἐχειροκρότησαν
στὸ τέλος καὶ οἱ γονεῖς των τ' ἀγκάλιασαν καὶ τὰ
ἐφίλησαν.

Ἐπειτα εἶπαν καὶ ἄλλα τραγούδια καὶ στὸ τέ-
λος ἔκλεισαν τὴν ωραῖα ἐορτὴ μὲ ἕνα ωραῖο Ἐλ-
ληνικὸ χορὸ.



Χαρά Θεοῦ εἶναι τώρα τὴν ἀνοιξι ὁ κήπος τοῦ σχολείου. Καλοδουλεμένα ὄλα, ὄμορφα καὶ περιποιημένα ἀπὸ τὰ χέρια τῶν παιδιῶν, μεγάλων καὶ μικρῶν, καὶ ἀπὸ τὴ φύσι.

Πουλιά πετοῦν καὶ κελαδοῦν, μέλισσες βουτίζουν, σκαθάρια μὲ ὠραία χρώματα παντοῦ περπατοῦν, ἄλλα μικρὰ-μικρούτσικα κι ἄλλα πιὸ μεγάλα, ἀμέτρητα μυρμήγκια καὶ πολλὰ ἄλλα ἔντομα. Ὅλα κινοῦνται, ὄλα ἐργάζονται.

Μερικὰ παιδιὰ τῆς τρίτης καὶ τῆς τετάρτης τάξεως εἶναι κοντὰ σὲ μιὰ τριανταφυλλιὰ γεμάτη τριαντάφυλλα, ἄλλα ἀνοικτὰ, ἄλλα μισανοικτὰ καὶ ἄλλα κλειστὰ ἀκόμη. Τὴν προσοχὴ τῶν παιδιῶν ἐτράβηξαν κάτι πρασινωπὰ μαμούδια, ὄχι μεγαλύτερα ἀπὸ τὸ κεφάλι καρφίτσας, μαζεμένα σὲ κάποια ζαρωμένα καὶ μαραμένα φύλλα τῆς τριανταφυλλιᾶς.

— Τί εἶναι αὐτὰ, κύριε ; ἐρωτᾷ ὁ Γιάννης.

— Αὐτὰ εἶναι μελίγκρες, εἶπε ὁ δάσκαλος. Κοιτᾶτε, πῶς ἔκαμαν τὰ φύλλα! Τοὺς ἐρρούφηξαν ὄλο τὸ χυμὸ μὲ τὴ μυτερὴ προβοσκίδα τους.

— Κι αὐτὰ ἐκεῖ τὰ κόκκινα σκαθαράκια, μὲ τίς ἐπτὰ μαῦρες βουλίτσες, τί κάνουν ; ἐρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Ὅπου ἰδῆτε μελίγκρες, προσέξετε νὰ ἰδῆτε, πῶς ἐκεῖ εἶναι καὶ τέτοια σκαθαράκια. Τὰ λένε παπαδίτσες καὶ τρώγουν τίς μελίγκρες. Βλέπετε κι αὐτὰ τὰ μυρμήγκια, ποὺ ἀνεβαίνουν στὴν τριανταφυλλιὰ ; Ἔρχονται γιὰ τίς μελίγκρες. Ἄλλὰ δὲν

έρχονται, για να τις φάγουν. "Έρχονται, για να τις άρμέξουν.

— Να τις άρμέξουν; έρώτησαν μ' άπορία τὰ παιδιά.

— Ναί. "Όπως έμείς άρμέγομε τὰ ζῶα καί τούς παίρνομε τὸ γάλα, ἔτσι καί τὰ μυρμήγκια. Ζουλοῦν έλαφρά τὴν κοιλιὰ αὐτῶν τῶν έντόμων καί άπό δυὸ τρυπίτσες τούς παίρνουν τὸ χυμό, πού τούς περισσεύει. Καί τὸ περίεργο εἶναι, παιδιά, ὅτι τὰ μυρμήγκια παίρνουν μαζί τους αὐτές τις μελίγκρες καί τις φέρνουν σέ μέρος, ὅπου εἶναι άφθονη τροφή άπό τρυφερά φύλλα καί λουλούδια.

— Γιατί τὸ κάνουν αὐτὸ τὰ μυρμήγκια; έρώτησε ὁ Δῆμος.

— Γιατί τούς άρέσει πολὺ ὁ γλυκὸς χυμός.

— Καί δέν μποροῦν μόνα τους νὰ ρουφήξουν χυμὸ άπό τὰ λουλούδια;

— "Όχι. Τὰ μυρμήγκια δέν ἔχουν, ὅπως οἱ μυῖγες, οἱ μέλισσες κι ἄλλα έντομα, προβοσκίδα νὰ ρουφοῦν τὸ χυμὸ τῶν λουλουδιῶν. Οἱ παπαδίτσες, παιδιά, συνέχισε ὁ δάσκαλος, κυνηγοῦν πολὺ τις μελίγκρες καί εἶναι ὠφέλιμες στὸν κηπουρό. Λένε, πὼς τέσσερες παπαδίτσες μποροῦν νὰ καθάρισουν σέ μιὰ έβδομάδα ὀλόκληρο ἕνα καρποφόρο δενδράκι άπό τις μελίγκρες. Τὰ μυρμήγκια κυνηγοῦν τις παπαδίτσες. Προσπαθοῦν νὰ δαγκάσουν τὰ λεπτά ποδαράκια τους. Μὰ ἐκείνες χώνονται μέσα στὸ λειὸ καί σκληρὸ κέλυφός τους κι ἔτσι τὰ μυρμήγκια δέν μποροῦν νὰ τούς κάμουν τίποτε.

Μιά άλλη συντροφιά παιδιών τρέχει χαρούμενη νά ειπῆ στ' άλλα παιδιά κάτι, πού ἐξακρίβωσε.

— Τά μυρμήγκια μιλούν καί συνεννοούνται μεταξύ των.

— Πώς τὸ εἶδατε, παιδιά; ἐρώτησαν τ' άλλα.

— Ἐβάλαμε στὸ χορτάρι ἓνα κομμάτι ζάχαρι σὲ μέρος, πού νά μποροῦν νά τὸ ἰδοῦν τὰ μυρμήγκια. Ἦλθε λοιπὸν ἓνα μυρμήγκι, τὸ ἐξέτασε μὲ μεγάλη προσοχή. Κι ὅταν ἐβεβαιώθηκε, πὼς ἦτο κάτι καλό, ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νά τὸ μεταφέρῃ μόνο του, ἔτρεξε γρήγορα νά εὔρη ἄλλα μυρμηγκάκια. Ὅταν τὰ εὔρηκε, ἐκουνούσε τὶς κεραῖες του βιαστικά καὶ ἄγγιζε τὶς κεραῖες τῶν ἄλλων. Σὲ λίγα λεπτά ἦλθαν τὰ μυρμήγκια στὴ ζάχαρι. Ἄλλα τὴν ἐτραβοῦσαν, ἄλλα τὴν ἔσπρωχναν κι ἔτσι γρήγορα-γρήγορα τὴν ἐπῆραν στὴ φωλιά τους.

— Ὅσοι ἀσχολήθηκαν καὶ ἀσχολοῦνται μὲ τὰ ἔντομα, λέγει ὁ δάσκαλος, ἔχουν γράψει πολὺ ὠραῖα καὶ περίεργα πράγματα, πού εἶδαν ἀπὸ τὴ ζωὴ τους. Ἐξακρίβωσαν καὶ ποιά εἶναι τὰ βλαβερὰ στὴ γεωργία. Πρέπει λοιπὸν νά τὰ μάθουμε ὅλα αὐτὰ τὰ βλαβερὰ ἔντομα, γιὰ νά τὰ πολεμοῦμε.



*Αλλά παιδιά παρατηροῦν μὲ προσοχὴ τὸν ἀνθόκηπο, τὸν δενδρόκηπο, τὸν λαχανόκηπο, τὰ φυτώρια καὶ τὰ σπορεῖα.

Σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ σχολικοῦ κήπου εἶναι βαλμένα στὴ σειρά, τὸ ἕνα κοντὰ στὸ ἄλλο, καμμιὰ εἰκοσαριὰ ξύλινα μεγάλα κουτιά, σὰν σπιτάκια. Ὅσο τὰ παιδιά ἐπλησίαζαν, ἕνα δυνατὸ βούισμα ἐκτυποῦσε τ' αὐτιά τους καὶ, ὅταν ἦλθαν κοντά, εἶδαν καὶ τὶς μέλισσες, ποὺ ἐτριγύριζαν τὶς κυψέλες των. Ἐνα πλῆθος ἀπ' αὐτὰ τὰ ξανθὰ ἔντομα ἐπήγαιναν καὶ ἔμπαιναν καὶ ἔβγαιναν στὶς πορτίτσες τῶν ξυλίνων σπιτιῶν των. Ὅλη τὴν ὥρα ἐγίνετο αὐτό. Μὰ ἐκεῖνες, ποὺ ἦρχοντο, ἐβάραιναν ἀπὸ τὸ φόρτωμα, ἐνῶ ἐκεῖνες, ποὺ ἔβγαιναν, ἦσαν ἄδειες.

— Ἰδέτε, ἰδέτε, εἶπε ὁ δάσκαλος πλησιάζοντας ἐκεῖ, ὅσες ἔρχονται πῶς ἔχουν τὰ πόδια των φορτωμένα μὲ κίτρινη σκόνη καὶ πῶς τὸ στόμα τους εἶναι γεμᾶτο μέλι. Πετοῦν ἀπὸ λουλούδι σὲ λουλούδι. Ἐκεῖ χώνονται καὶ γεμίζουν τὸ στόμα των μ' αὐτό. Τὴν ἴδια στιγμή μὲ τὰ πόδια των, ποὺ μοιάζουν σὰν φτυαράκια, μαζεύουν τὴ γῦρι, δηλαδή τὴν κίτρινη ἐκείνη σκόνη τοῦ λουλουδιοῦ. Καὶ ἅμα φορτωθοῦν καλά, πετοῦν πάλι καὶ γυρίζουν στὴν κυψέλη των. Γιὰ ἰδέτε ἐκεῖ, σ' ἐκείνη τὴν ἀνθισμένη μηλιὰ τί γίνεται!

Ὅλοι ἐκοίταξαν τὴν ἀνθισμένη μηλιὰ, ποὺ ἦτο λίγο πιὸ πέρα. Ἀλήθεια πλῆθος πολὺ ἀπὸ μέλισσες ἐπετοῦσαν στοὺς ἀνθούς της.

— Καί τί τὸ κάνουν τὸ φόρτωμά των, πού φέρουν στὴν κυψέλη; ἐρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Θὰ σᾶς δείξω ἀμέσως, ἀποκρίθηκε ὁ δάσκαλος. Πλησιάστε ἐδῶ.

“Ὅλοι ἐπλησίασαν γύρω σ’ ἓνα ἀπὸ τὰ σπιτάκια. Ὁ δάσκαλος ἔπιασε καὶ ἄνοιξε τὸ σκέπασμά του.

— Νά! εἶπε ὁ δάσκαλος.

“Ὅλοι ἐκοίταξαν μὲ περιέργεια, ἐνῶ ὁ δάσκαλος ἐξακολούθησε :

— Αὐτὴ εἶναι ἡ κηρήθρα. Ὅλες αὐτὲς οἱ τρυπίτσες, πού ἔχει, θὰ γεμίσουν μέλι. Οἱ μέλισσες ξεύρουν καὶ φτειάνουν μὲ μεγάλη τέχνη αὐτὲς τὶς κηρήθρες. Βγάζουν ἀπὸ τὴν κοιλιὰ τους γύρω σὰν ἰδρωτὰ μιὰ οὐσία καὶ μ’ αὐτὴ πλάθουν καὶ κτίζουν.

Αὐτὴ ἡ οὐσία εἶναι τὸ κερί. Νά, λοιπόν, παιδιὰ, τὸ ἐργοστάσιο, πού βγάζει τὸ κερί. Τὸ μοσχομυρωδάτο κερί, πού ἀνάβομε καὶ κρατοῦμε τὴ Λαμπρὴ καὶ χαιρόμεθα τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ μας. Νά τὸ ἐργοστάσιο, πού βγάζει τὸ μέλι, τὴν πιὸ γλυκειὰ καὶ θρεπτικὴ τροφή μας. Τὸ μέλι, πού βάζομε στὶς μελόπιττες καὶ στοὺς λουκουμάδες, στὰ μελομακάρονα καὶ στὶς δίπλες καὶ στὰ διάφορα γλυκίσματα τῶν Χριστουγέννων καὶ τῆς Λαμπρῆς.

Τὶς καημένες τὶς μελισσοῦλες !

Τίποτε δὲν μᾶς γυρεύουν, παρὰ μόνον μιὰ καλοφτειαγμένη κυψέλη. Γιὰ νὰ βοσκῆσουν, μποροῦν νὰ πᾶνε καὶ πολὺ μακριὰ. Ἀκόμη καὶ σ’ ἐκεῖνο ἐκεῖ τὸ βουνό, πού εἶναι ἀντικρῦ. Ὅταν ἀνθίξῃ σ’ ἐκεῖνες τὶς πλαγιές τὸ θυμάρι, πετοῦν ἐκεῖ καὶ βόσκουν σ’ αὐτό. Τὸ μέλι, τὸ θυμαρήσιο εἶναι τὸ πιὸ μοσχομύριστο. Γι’ αὐτὸ καὶ τὸ μέλι Ὑμηττοῦ εἶναι τὸ πιὸ ξακουστό.

— Τί πολλές πού είναι! εἶπε ὁ Κωστάκης.

— Κάθε κυψέλη, ἀποκρίθηκε ὁ δάσκαλος, ἔχει ἐπάνω-κάτω δέκα χιλιάδες μέλισσες. Καί γιὰ νὰ ξεύρετε, αὐτὲς ἔχουν μιὰ μονάχα μητέρα.

— Μιὰ μητέρα ὅλες; ἐρώτησε ἡ Ἐλενίτσα.

— Ναί, ἀποκρίθηκε ὁ δάσκαλος. "Ὅταν ἡ κηρή-θρα εἶναι ἔτοιμη, μπαίνει ἡ μητέρα τους σὲ κάθε μία ἀπ' αὐτὲς τὶς τρυπίτσες καὶ γεννᾷ ἀπὸ ἓνα αὐγὸ. Σὲ λίγες ἡμέρες ἀπὸ τὸ αὐγὸ αὐτὸ βγαίνει μιὰ ἄσπρη κάμπια. Ἡ κάμπια αὐτὴ πάλι σὲ λίγο καιρὸ μεταμορφώνεται καὶ γίνεται μιὰ μέλισσα, καθὼς ὅλες. Νά, κοιτᾶτε αὐτὲς ἐδῶ, πού ἐτοιμά-ζονται γιὰ τὸν πρῶτο περίπατο τῆς ζωῆς των. Αὐτὴ εἶναι ἀκόμη μουδιασμένη, μόλις ἐβγήκε ἀπὸ τὸ κελ-λί της. Τώρα ἰδέτε την, δοκιμάζει τὰ πτερά της. "Ἄπ! πάει, ἐπέταξε. Σὲ λίγο θὰ γυρίσῃ φορτωμένη.

"Ὅλες ἀγαποῦν τὴν μητέρα των πάρα πολὺ καὶ τὴν ἀκούουν ἀμέσως σὲ ὅ,τι εἶπῃ καὶ μὲ μεγάλη προθυμία. Τὴν ὀνομάζομε βασιλίσσα, γιὰτὶ εἶναι μεγαλύτερη καὶ ὠραιότερη, καὶ αὐτὴ δίνει ὅλες τὶς διαταγές. Ποιὲς μέλισσες θὰ πᾶνε γιὰ μέλι ἔξω στὰ λουλούδια, ποιὲς θὰ μείνουν νὰ καθαρίσουν τὴν κυψέλη, ποιὲς θὰ ταΐσουν καὶ θὰ περιποιηθοῦν τὶς νεογέννητες κάμπιες καὶ ποιὲς θὰ φυλάξουν σκοποὶ στὴν πόρτα νὰ μὴν ἔλθῃ κανένας ἐχθρὸς.

— Καί τί θὰ κάνουν, ἂν ἔλθῃ κανένας ἐχθρὸς; ἐρώτησε ἡ Ἐλενίτσα.

Χύνονται ἐπάνω του καὶ τὸν κεντρώνουν μὲ τὸ φαρμακερὸ κεντρί των, ἀπάντησε ὁ δάσκαλος

99. Η ΚΥΨΕΛΗ

Τί ζωή εὐτυχισμένη
κάν' ἢ μέλισσα ἐκεῖ!
μέσ' στοῦ μέλι πάντα μένει,
μέσ' στοῦ μέλι κατοικεῖ.

Τὴν κυψέλη της κοιτάζω,
τὴν ζηλεύω καὶ πονῶ,
τὴ μητέρα μου ἀγκαλιάζω
καὶ τὴ ζήλεια μου ξεχνῶ.

Εἶναι πιὸ γλυκὰ ἀπ' τὸ μέλι
τῆς μητέρας τὰ φιλιὰ
κι εἶναι πάντοτε κυψέλη
ἢ θερμὴ της ἀγκαλιὰ.

Ἰωάννης Πολέμης

100. Ο ΚΑΗΜΕΝΟΣ

Στὸ λιβάδι ξεχασμένος
ἕνας γάιδaros βοσκοῦσε.
Τίποτ' ἄλλο δὲ ζητοῦσε,
ὁ καημένος.

Τὸ χορτάρι του μασοῦσε
κι ἦταν τρισευτυχισμένος.
Καὶ τὸ ξύλο λησμονοῦσε,
ὁ καημένος.

Καὶ τὴν τύχη εὐχαριστοῦσε,
ποῦ δὲν ἦταν φορτωμένος.
Καὶ τὰ δυὸ του αὐτιά κουνοῦσε,
ὁ καημένος.

Τοὺς ἐχθροὺς του συγχωροῦσε
κι ἦτανε συγχωρεμένος.
Καὶ τὸν κόσμον ἀγαποῦσε,
ὁ καημένος.

Τὸ Θεὸ παρακαλοῦσε,
γιὰ νὰ μείνη ἐκεῖ δεμένος.
Καὶ νὰ βόσκη, ὅσο θὰ ζοῦσε,
ὁ καημένος.

« Ηλιαδικὰ τραγούδια »

Ζαχαρίας Παπαντωνίου



101. ΤΟ ΑΗΔΟΝΙ

Μέσα στὸ δάσος περπατῶ
κι ἀκούω τὰ πουλάκια.

Κάθε κλωνί
καὶ μιὰ φωνή,
σὲ κάθε δένδρο μουσική,
χαρὲς καὶ τραγουδάκια.

Μὰ ἐκεῖ, πού ἄλλα τραγουδοῦν
κι ἄλλα κρατοῦν τὸ ἴσιο,
ἓνα πουλί
μικρὸ λαλεῖ,
σὰ νὰ τοὺς λέη: « Σωπάστε σεῖς !
ἐγὼ θὰ τραγουδήσω ».

Σώπασαν ὅλα . . . Τὸ μικρὸ
πουλί τ' ἀποστομώνει.

Εἶχαν λαλιά
τ' ἄλλα πουλιά.

Μὰ ἓνα ἦταν μοναχὰ
ἀπ' ὅλα τους τ' ἀηδόνι !

Μεγάλο Σάββατο. Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα, καθαροὶ καὶ ἀλλαγμένοι, ἔπесαν ἔνωρις νὰ κοιμηθοῦν, γιὰ νὰ σηκωθοῦν τὰ μεσάνυχτα νὰ πᾶνε στὴν Ἀνάστασι.

Τὰ μεσάνυχτα ἀκούσθηκαν οἱ καμπάνες.

Τὰ παιδιὰ πετάχθηκαν ἀμέσως καὶ ἐτοιμάσθηκαν. Ἐπῆραν τὶς ἄσπρες λαμπάδες των, τὶς στολισμένες μὲ χρυσές κι ἄσημένιες κορδελίτσες, καὶ μὲ τὸν παππού, τὴ γιαγιά καὶ τοὺς γονεῖς των ἐπῆγαν στὴν ἐκκλησία. Οἱ μητέρες των εἶχαν ἔτοιμη τὴ μαγειρίτσα, τὰ κόκκινα αὐγὰ καὶ στολισμένο τὸ τραπέζι. Ἐξω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία ἔχουν φτειάξει μιὰ ξύλινη μικρὴ ἐξέδρα στολισμένη μὲ μυρτιές καὶ δάφνες γύρω-γύρω. Ἡ νύκτα ἦτο πολὺ γλυκειὰ καὶ ζεστή. Ὅλοι ἐστάθηκαν ἔξω, κοντὰ στὴν ἐξέδρα.

Δὲν ἐπέρασε πολλὴ ὥρα καὶ νὰ, ἀκούσθηκε ἀπὸ μέσα ἡ φωνὴ τοῦ παπᾶ : « Δεῦτε, λάβετε φῶς ! »

Οἱ λαμπάδες, ἡ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη, ἄρχισαν ν' ἀνάβουν, ὥσπου ἔφθασε τὸ φῶς στὰ παιδιὰ. Ἐπῆρε λοιπὸν πρῶτος ὁ Κωστάκης ἀπὸ ἓνα ἄλλο παιδάκι, ποὺ ἐστέκετο δίπλα, ἐπῆρε ἀπὸ τὸν Κωστάκη ἡ Ἐλενίτσα, ἀπὸ τὴν Ἐλενίτσα ὁ πατέρας της, ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς Ἐλενίτσας ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη καὶ ἀπ' αὐτὸν ἡ γιαγιά, ἀπὸ τὴ γιαγιά οἱ μητέρες καὶ τελευταῖος ὁ παππούς.

Ὅλος ὁ τόπος ἔφεξε καὶ ὅλα τὰ πρόσωπα ἐφωτίσθηκαν εὐχαριστημένα καὶ γελαστά.

Σὲ λίγο ἐβγῆκε ὁ παπᾶς μὲ τὸ διάκο καὶ τοὺς ψάλτες καὶ ἀνέβηκαν στὴν ἐξέδρα. Ἐψαλαν, εἶπαν

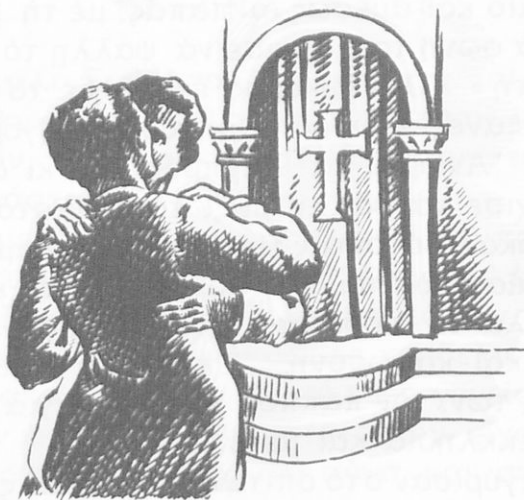
τὸ Εὐαγγέλιο καὶ ἀμέσως ὁ παπάς, μὲ τὴ βαρειά καὶ γλυκεῖα φωνή του, ἄρχισε νὰ ψάλλῃ τὸ « Χριστὸς ἀνέστη ». Ὁ νεωκόρος ἐτράβηξε τὸ σχοινὶ καὶ οἱ καμπάνες κτυποῦν γρήγορα-γρήγορα καὶ χαρούμενα. Ἄναψαν τὰ λαμπρόφωτα κι ὅλος ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ ψάλλῃ μαζί τὸ « Χριστὸς ἀνέστη », ἀνεβοκατεβάζοντας τὶς ἀναμμένες λαμπάδες των. Τί ὠραία πού ἦτο, τί χαρμόсуна, τί εὐτυχισμένα! Ὅλα τὰ πρόσωπα εἶχαν ὁμορφῆναι ἀπὸ ἀγαλλίασι καὶ καλωσύνη. Ἐπειτα τὰ παιδιὰ μὲ τοὺς γονεῖς των, τὸν παπποῦ καὶ τὴ γιαγιά ἐμπῆκαν στὴν ἐκκλησίᾳ καὶ μετάλαβαν.

Ὅταν ἐγύρισαν στὸ σπίτι, ἀναψαν μὲ τὶς ἀναμμένες λαμπάδες των τὸ κανδηλάκι, πού ἦτο μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα, λέγοντας « Χριστὸς ἀνέστη ».

Τὰ παιδιὰ ἐφίλησαν τὸ χέρι τοῦ παπποῦ, τῆς γιαγιάς, τοῦ πατέρα καὶ τῆς μητέρας των καὶ ἐκεῖνοι ἐφίλησαν τὰ παιδιὰ, δίνοντάς τους τὶς καλύτερες εὐχές. Ὑστερα ἐκάθισαν ὅλοι στὸ λαμπροστολισμένο τραπέζι. Ἐτσούγκρισαν αὐτὰ κόκκινα καὶ τὸ πιὸ γερὸ αὐγὸ ἐβγῆκε τοῦ παπποῦ. Ὅλοι ἐφώναξαν : « Ζήτω τοῦ παπποῦ! » καὶ ὁ παπποῦς εἶπε : « Νὰ μοῦ ζήσετε, παιδιὰ μου, καὶ πάντα χαρούμενοι! »

Ὑστερα ἔψαλαν ὅλοι μαζί τὸ « Χριστὸς ἀνέστη », εἶπαν χρόνια πολλὰ κάμνοντας τὸ σταυρό τους καὶ ἔφαγαν τὴ νόστιμη μαγειρίτσα.

Τὸ πρωὶ τῆς Λαμπρῆς ὁ κύρ-Δημήτρης ἐσηκώθηκε καὶ ἐτοίμασε τὸ ἀρνί. Τὸ ἔψησαν στὴν αὐλὴ καὶ ὅλοι ἐγύρισαν τὴ σούβλα μὲ τὴ σειρά. Ὡς τὸ ἀπόγευμα δὲν ἄκουες τίποτε ἄλλο ἀπὸ τραγούδια καὶ μουσικὰ ὄργανα.



103. Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΛΑΜΠΡΗΣ

Χριστός Ἀνέστη! Νέοι, γέροι καὶ κόρες,
ὄλοι, μικροί, μεγάλοι, ἐτοιμαστῆτε·
μέσα στίς ἐκκλησίες τὶς δαφνοφόρες
μὲ τὸ φῶς τῆς χαρᾶς συμμαζωχτῆτε.

Ἀνοίξετε ἀγκαλιές εἰρηνοφόρες
ὄμπροστά στοὺς Ἁγίους καὶ φιληθῆτε·
φιληθῆτε γλυκὰ χεῖλη μὲ χεῖλη,
πέστε: Χριστός Ἀνέστη! ἐχθροὶ καὶ φίλοι.

Λάμπει τὸ ἀσήμι, λάμπει τὸ χρυσάφι,
ἀπὸ τὸ φῶς ποὺ χύνουνε οἱ λαμπάδες·
κάθε πρόσωπο λάμπει ἀπ' τὸ ἀγιοκέρι,
ὅπου κρατοῦνε οἱ χριστιανοὶ στὸ χέρι.

« Ἀπαντα »

Διονύσιος Σολωμός

Μιά άνοιξιάτικη ήμέρα τὰ παιδιὰ τοῦ σχολείου ἐβγήκαν ἐκδρομὴ μὲ αὐτοκίνητα στὸν ἀπέραντο κάμπο.

Ἐπέρασαν ἀνάμεσα ἀπὸ περιβόλια, ἀπὸ καταπράσινα σπαρμένα χωράφια καὶ τέλος ἔφθασαν σ' ἓνα χωριό, πού εὐρίσκετο κοντὰ στὴ θάλασσα.

Ὁ δάσκαλος καὶ τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ ἐδέχθησαν τοὺς ἐκδρομεῖς μὲ χαρὲς στὴ μεγάλη πλατεῖα τοῦ χωριοῦ, κάτω ἀπ' τὰ μεγάλα καὶ γέρικα πλατάνια.

Οἱ ἐκδρομεῖς ἐμπῆκαν πρῶτα-πρῶτα στὴν ἐκκλησιά τοῦ χωριοῦ καὶ προσευχήθηκαν. Ἐπειτα τὰ παιδιὰ τῶν δύο σχολείων ἄρχισαν τὶς γνωριμίες μεταξύ τους, ἐνῶ οἱ διδάσκαλοι ἐσυζητοῦσαν γιὰ διάφορα ζητήματα.

Ἀπ' τὴν πλατεῖα ἐφαίνετο πιὸ πέρα μιὰ ἀπέραντη καταπράσινη πεδιάδα, πού ἔφθανε ὡς τὴν θάλασσα.

Σὲ μιὰ στιγμή ὁ Διευθυντὴς τοῦ σχολείου, κοιτάζοντας τὴν καταπράσινη πεδιάδα, ἐρώτησε τὸ δάσκαλο τοῦ χωριοῦ :

— Σ' αὐτὴ τὴν πεδιάδα γίνεται ἡ καλλιέργεια τοῦ ρυζιοῦ ;

— Σ' αὐτὴν, ἀπάντησε ὁ δάσκαλος. Αὐτὴ ἡ ἐσοδεῖα ἄλλαξε τὴ ζωὴ τοῦ χωριοῦ μας.

— Γι' αὐτὴν ἤλθαμε στὸ χωριό σας, εἶπε ὁ Διευθυντὴς, καὶ σᾶς παρακαλοῦμε πολὺ, τὸ ἀπόγευμα, πού θὰ ἐπισκεφθοῦμε τὴν πεδιάδα, νὰ εἰπῆτε στὰ παιδιὰ κάτι σχετικὸ μὲ τὴν ὀρυζοκαλλιέργεια.

— Πολύ εὐχαρίστως, ἀπάντησε ὁ δάσκαλος τοῦ χωριοῦ. Εἶναι μιὰ εὐκαιρία νὰ μάθουν τὰ παιδιά, πῶς ὁ τόπος μας κατῶρθωσε ὄχι μόνο νὰ μὴν ἀγοράζη ρύζι ἀπὸ τὶς ξένες ἀγορές, ἀλλὰ νὰ ἔχη καὶ περίσσευμα ἀπὸ ρύζι ἐκλεκτὸ καὶ νὰ πωλῇ ἀρκετὸ μάλιστα στὸ ἐξωτερικόν.

Τὰ παιδιά ἔφαγαν τὸ φαγητό τους στὸν ἐλαφρὸ ἥσκιο, πού ἔρριχναν τὰ πλατάνια. Ἐπειτα ἐχόρεψαν καὶ ἔπαιξαν διάφορα παιγνίδια.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα ἐλαχταροῦσαν πότε νὰ ἔλθῃ ἡ ὥρα νὰ μάθουν γιὰ τὴν καλλιέργεια τοῦ ρυζιοῦ, πού ἦτο νεοφερμένη στὴν Πατρίδα μας.

105. ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΠΡΑΣΙΝΗ ΠΕΔΙΑΔΑ

Τὸ ἀπόγευμα οἱ ἐκδρομεῖς μὲ τοὺς δασκάλους των καὶ μὲ τὰ παιδιά καὶ τὸ δάσκαλο τοῦ χωριοῦ ἐξεχύθηκαν στὴν καταπράσινη πεδιάδα, πού φθάνει ὡς τὴ θάλασσα καὶ εἶναι ὅλη σπαρμένη μὲ ρύζι.

Ὁ δάσκαλος τοῦ χωριοῦ ἀνέβηκε σ' ἓνα ὕψωμα καὶ γύρῳ του ἐμαζεύθηκαν ὅλα τὰ παιδιά ἀνυπόμονα νὰ μάθουν γιὰ τὸ ρύζι. Ὁ δάσκαλος ἄρχισε :

— Παιδιά,

Ἐδῶ καὶ δυὸ χρόνια ἡ καταπράσινη αὐτὴ πεδιάδα, πού βλέπετε μπροστά σας, ἦτο μιὰ ἀχρηστὴ ἀλμυρὴ ἔρημος. Τὸ χῶμά της ἦτο σκληρὸ καὶ ἄγονο. Μερικὰ βοῦρλα ἐφύτρωναν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ τίποτε ἄλλο. Οὔτε δένδρα, οὔτε ἀμπέλια. Τὰ

λίγα άρνάκια του χωριού δέν εύρισκαν τίποτε νά φάγουν. Ούτε άγριόχορτα δέν ήμπορούσαν νά φυτρώσουν. Χρόνια τώρα ή θάλασσα έπλημμύριζε τήν περιοχή αυτή. Το χώμα της έδηλητηριάσθηκε από το άλάτι, πού άφηνε ή θάλασσα, και ή ζωή τών χωρικών ήτο σκληρή.

— Εύρεθήκαμε σέ τόπο άχρηστο, έλεγαν οί χωρικοί. Είμαστε πτωχοί από το άλάτι. Άλλά ποιός μπορεί νά τά βάλει με τή θάλασσα;

Μιά ήμέρα όμως ο άγροφύλακας είδε νά έρχεται στην έρημη και άλμυρή πεδιάδα μας ένα αυτοκίνητο. Κατέβηκαν τρεις άνθρωποι. Έπερπατούσαν επάνω-κάτω και ώμιλούσαν σέ ξένη γλώσσα.

Έγονάτισαν και άρχισαν νά σκάβουν τή γή. Ένας άπ' αυτούς έτριψε το χώμα ανάμεσα στα δακτυλά του και ύστερα το έδοκίμασε στο στόμα του. Ένας άλλος έβγαλε από τή σάκκα του κάτι μικρά κουτάκια και τά έγέμισε με χώμα. Ο τρίτος έφαινετο σαν Έλληνας, έτσι έδειχνε το σώμα του και ή φορεσιά του.

Τήν ήμέρα εκείνη οί ξένοι έφυγαν. Γρήγορα όμως ξαναγύρισαν στο χωριό μας. Ήσαν Άμερικανοί με το διερμηνέα των. Όταν οί χωρικοί έμαζεύθηκαν στην πλατεία, οί ξένοι τους έξήγησαν, πώς ή άγονη και άλμυρή πεδιάδα μας θα μπορούσε νά μάς δίνη μεγάλη έσοδεία ρυζιού.

Στήν άρχή κανείς δέν έπίστευσε σέ ό,τι άκουσε. Όταν όμως άρχισαν μερικοί τή δοκιμαστική καλλιέργεια, έβεβαιώθηκαν, πώς ήτο αυτό δυνατό.

Έτσι έγιναν έδω οί όρυζώνες, πού βλέπετε γύρω σας.



106. Η ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Αὔριο είναι Πρωτομαγιά. Οἱ ἀνθόκηποι εἶναι στὶς δόξες τῶν. Οἱ γλάστρες εἶναι γεμᾶτες καὶ ἀνθισμένες. Οἱ τριανταφυλλιές, οἱ βιολέττες, οἱ γαρυφαλιές, ὄλα, φορτωμένα ἀνθούς, εὐωδιάζουν.

Τὰ παιδιὰ εἶναι στὸν κῆπο καὶ καμαρώνουν τὰ λουλουδία του.

Ἡ Ἐλενίτσα ἐτοιμάζει ἕνα στεφάνι ἀπὸ τριαντάφυλλα καὶ ὁ Κωστάκης ἀπὸ βιολέττες καὶ γαρύφαλα. Πλέκουν τὰ λουλουδένια στεφάνια καὶ σιγοτραγουδοῦν τὰ τραγούδια τοῦ Μάη.

— Καὶ τοῦ χρόνου, παιδιὰ! ἀκούσθηκαν δυὸ γε-

λαστές φωνές. Ἦσαν οἱ μαννοῦλες τῶν παιδιῶν, πού, παράκολουθοῦσαν ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Τὸ πρωὶ τῆς Πρωτομαγιᾶς τὰ παιδιά ἐμαζεύθηκαν στὸ σχολεῖο, ἔτοιμα γιὰ νὰ πᾶνε περίπατο στὴν ἐξοχή. Τὰ παιδιά τῆς πρώτης εἶχαν μιὰ καλὴ ιδέα. Ἔκαμαν ἀπὸ τὴν παραμονὴ στεφάνια ἀπὸ τριαντάφυλλα καὶ γαρύφαλα καὶ τὰ ἐπρόσφεραν σ' ὅλες τὶς τάξεις νὰ τὰ κρεμάσουν. Ἐπῆγαν ὅλα μαζί καὶ στὴν τρίτη τάξι. Ἐπρόσφεραν ἐκεῖ ἕνα ωραῖο στεφάνι καὶ εὐχήθηκαν :

— Καὶ τοῦ χρόνου μὲ ὑγεία καὶ πρόοδο.

Ἔπειτα ὅλα τὰ παιδιά τῆς τρίτης ἐχειροκρότησαν τὰ καλὰ μικρὰ παιδάκια καὶ ὁ δάσκαλος τότε τοὺς εἶπε :

Λουλούδια μᾶς χαρίζετε, παιδάκια,
στῶν λουλουδιῶν τὴν ὁμορφὴ γιορτῆ,
λουλούδια σεῖς, τί ἄλλο ἀπὸ ἀνθάκια
εἶναι γεμάτη ἡ ἀθῶα σας ψυχὴ;

Κι ἐμεῖς εὐχὲς σᾶς δίνουμε τρανές,
νὰ βρῆτε λουλουδένια τῆ ζωῆ,
νὰ ζήσετε ζωὴ μέσ' τὶς χαρές,
κάτω ἀπ' τοῦ Θεοῦ μας τὴ στοργή.

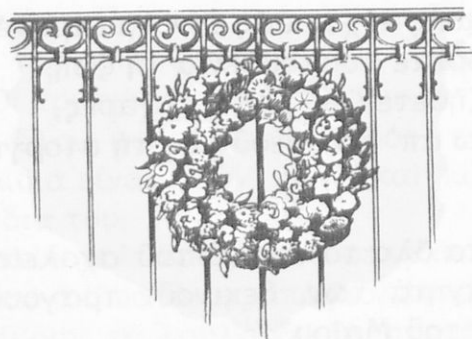
Ἔπειτα ὅλα τὰ παιδιά τοῦ σχολεῖου, κρατῶντας τὰ φαγητά των, ξεκινοῦν τραγουδώντας τὰ τραγούδια τοῦ Μαΐου.

Γέλια καὶ τραγούδια γεμίζουν οἱ δρόμοι, οἱ πεδιάδες καὶ οἱ πλαγιὲς τῆς ἐξοχῆς.

Παντοῦ ἀντικρύζουν τὴν πλούσια βλάστησι τοῦ δάσους. Στὴν ἀναπνοὴ τῶν παιδιῶν φθάνει ἕνα γλυκὸ ἄρωμα, ποὺ βγαίνει ἀπὸ τ' ἀμέτρητα ἀγριολούλουδα.

Κρυμμένα τὰ πουλάκια μέσα στὰ φουντωτὰ κλαδιὰ τῶν δένδρων τοῦ δάσους κελαδοῦν τὴν Ἄνοιξι. Τὸ ρυάκι χάνεται μουρμουρίζοντας μέσα στὰ θεόρατα πλατάνια. Ἐπάνω στὰ γέρικα πλατάνια σκαρφαλώνει ὁ κισσὸς καὶ ἡ ἀγράμπελη. Στὸ κρυσταλλένιο νερὸ τῆς πηγῆς σβήνουν τὰ παιδιὰ τῆ δίψα των.

Τὰ παιδιὰ ἐμάζεψαν λουλιούδια στὴν ἐξοχή, ἐπλεξαν στεφάνια καὶ ἐγύρισαν τὸ βράδυ στὰ σπίνια των, μὲ χαρούμενα τραγούδια καὶ φορτωμένα ἀπὸ μυρωδάτα ἀγριολούλουδα.



Λουλούδια ἄς διαλέξωμε
καὶ ρόδα καὶ κρίνα
κι ἐλάτε νὰ πλέξωμε
στεφάνια μ' ἐκεῖνα
στό Μάη, πού σήμερα
προβάλλει στή γῆ.

Οἱ κῆποι, πού στόλισαν
τὸ κάθε κλωνάρι,
εὐθὺς μοσχοβόλησαν
κι ἀνθίσαν γιὰ χάρι
τοῦ Μάη, πού σήμερα
προβάλλει στή γῆ.

Ἰωάννης Πολέμης

Ἦλθε ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τῆς Ἁγίας Ἑλένης.

Ἀπὸ τὴν παραμονὴ γίνονται προετοιμασίες, γιατί ἑορτάζει ὁ Κωστάκης, ἡ Ἑλενίτσα, ὁ παππούς καὶ ἡ γιαγιά.

Οἱ μαννοῦλες ἐτοιμάζουν τὸ σπίτι καὶ τὰ γλυκά. Οἱ πατέρες ἐγύρισαν ἀπ' τὴν ἀγορά, φορτωμένοι μὲ δέματα, κουτιά καὶ πακέτα. Δὲν ἔδειξαν ὅμως σὲ κανέναν τίποτε. Τὰ ἐκλείδωσαν σὲ μιὰ κασέλα, γιὰ νὰ τὰ προσφέρουν ἀνήμερα στὴν ἑορτὴ καὶ μάλιστα μετὰ τὴν ἐκκλησία.

Ἐξημέρωσε ἡ ἑορτὴ καὶ οἱ καμπάνες ἐκτυποῦσαν γλυκὰ καὶ χαρούμενα. Τὰ παιδιά, ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἑλενίτσα, ἐξύπνησαν χαρούμενα καὶ ἐτοιμάσθηκαν γρήγορα γιὰ τὴν ἐκκλησία. Ἐτοιμάσθηκαν καὶ οἱ γονεῖς των, ὁ παππούς καὶ ἡ γιαγιά καί, ἀφοῦ εὐχήθηκαν στὰ παιδιά χρόνια πολλὰ καὶ τὰ ἐφίλησαν, ἐξεκίνησαν γιὰ τὴν ἐκκλησία.

Στὸ δρόμο, καθὼς προχωροῦν, τοὺς ἀνταμῶνουν πολλοί, πὺ πηγαίνουν στὴν ἐκκλησία καὶ χαιρετοῦν τὰ παιδιά, τὸν παππού καὶ τὴ γιαγιά :

— Χρόνια πολλὰ ! Νὰ ζήσετε !

— Εὐχαριστοῦμε, ἀπαντοῦσαν κι ἐπροχωροῦσαν, ὥσπου ἔφθασαν στὴν ἐκκλησία.

Ἡ ἐκκλησία λάμπει ἀπὸ τ' ἀναμμένα κεράκια καὶ μοσχοβολᾷ ἀπὸ τὸ μοσχολίβανο. Ἄναψαν κεράκια μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ τῆς μητέρας του, τῆς Ἁγίας Ἑλένης, καὶ

ἀσπάσθηκαν τὴν εἰκόνα, κάμνοντας τὸ σταυρό τους.

Οἱ εἰκόνες ἦσαν στολισμένες μὲ τριαντάφυλλα.

Ὁ ψάλτης ἔψαλλε μὲ τὴ λυγερὴ καὶ ἀπαλὴ φωνή του καὶ ὁ παπὰς ἐθυμιάτιζε στὴν Ὡραία Πύλη.

Μετὰ τὴ λειτουργία ἐγύρισαν στὸ σπίτι, ὅπου εἶπαν τὰ χρόνια πολλὰ ὁ ἓνας στὸν ἄλλον.

Τότε ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη ἄνοιξε τὴν κάσέλα καὶ ἔβγαλε τὰ δῶρα :

Ἕνα πολὺ ὠραῖο ἄσπρο ψάθινο καπέλλο τοῦ Κωστάκη, ποὺ ἔγραφε στὴ γαλάζια του κορδέλα μὲ χρυσᾶ γράμματα : « Ναυκρατοῦσα ».

Ἕνα μεταξωτὸ φορεματάκι τῆς Ἐλενίτσας, πράσινο, μὲ κίτρινες μαργαρίτες κεντημένες γύρω-γύρω στὰ μανίκια, στὴν τραχηλιά καὶ στὸ γυρὸ του.

Ἕνα κουτὶ μὲ διάφορα χρωματισμένα σιδεράκια γιὰ τὸν Κωστάκη, ποὺ μ' αὐτὰ ἤμποροῦσε νὰ φτειάξῃ σπίτια, γέφυρες, μύλους, βαγόνια καὶ ἄλλα πολλὰ πράγματα.

Ἕνα βελουδένιο κουτὶ γιὰ τὴν Ἐλενίτσα, ποὺ εἶχε μέσα ἓνα ψαλιδάκι, μιὰ δακτυλήθρα καὶ βελόνες τοῦ ραψίματος.

Ἕνα μεγάλο χρωματιστὸ βιβλίο μὲ ὠραῖο ἐξώφυλλο, γεμᾶτο εἰκόνες χρωματιστὲς καὶ διάφορες ἱστορίες καὶ γιὰ τὰ δυὸ παιδιᾶ.

Πέντε κουτιὰ μὲ μπογιὲς σ' ὄλα τὰ χρώματα γιὰ ζωγράφισμα, νὰ μοιράσουν τὰ παιδιὰ στοὺς φίλους των.

Μιὰ μπάλα δερμάτινη, νὰ παίξουν ὅλοι μαζὶ στὸ μεγάλο ἀλῶνι.

Δυὸ καραμουζες, πολλές ωραίες χρωματιστές ζωγραφιές καὶ ὀκτώ μπαλόνια χρωματιστά.

Ἔστερα ἔβγαλε μιὰ ωραία κίτρινη ποδίτσα μὲ γαλάζια φιογκάκια στοὺς ὤμους καὶ στὴ ράχι, τὸ δῶρο γιὰ τὴ Βασιλικούλα. Κι ἓνα ζευγάρι κόκκινα πέδιλα ὀλοκαίνουργα γιὰ τὸ Φῶτη.

Ἐπειτα ἔβγαλε ωραίες παντοῦφλες γιὰ τὸν παπποῦ καὶ ἓνα ζευγάρι τῆς γιαγιάς τσόχινες, μὲ πολύχρωμα κεντήματα.

Καθὼς ἐκοιτοῦσαν τὰ ωραία δῶρα, ἄρχισαν νὰ ἔρχονται ἐπισκέψεις.

Ἦλθαν οἱ φίλοι τῶν παιδιῶν μὲ τοὺς γονεῖς των. Ἡ Ἀγγελικούλα, ἡ Σοφούλα, ἡ Ἀνθούλα, ὁ Μῆτσος, ὁ Νίκος, ὁ Γιώργος, ὁ Δῆμος, ἡ Βασιλικούλα καὶ ὁ Φῶτης καὶ ἔφεραν μάλιστα καὶ γλυκίσματα.

— Χρόνια πολλά, Κωστάκη!

— Χρόνια πολλά, Ἐλενίτσα!

— Νὰ ζήσετε!

— Νὰ ζήση ὁ παππούς καὶ ἡ γιαγιά σας!

— Νὰ σᾶς ζήσουν!, ἔλεγαν στοὺς γονεῖς των.

Τότε τὰ παιδιά ἔφεραν καὶ ἔδειξαν τὰ δῶρά των καὶ ἐμοίρασαν καὶ τὰ δῶρα στοὺς φίλους των. Ὅλοι ἐπῆραν κάτι. Ἄλλος μπογιές, ἄλλος ζωγραφιές, ἄλλος καραμουζα, ἄλλος μπαλόني.

Ἡ Βασιλικούλα ἐπῆρε τὴν ωραία τῆς ποδιά καὶ ὁ Φῶτης τὰ κόκκινα πέδιλα.

Ὅλη ἡ σάλα ἐγέμισε χαρούμενες φωνές.

Στὴν αὐλή, δίπλα στὴ βρύση, κάτω ἀπὸ τὴ μεγάλη ἀχλαδιά, ἦτο στρωμένο ἓνα μακρὸ -μακρὸ

τραπέζι. Ἐκεῖ ἐκάθησαν καὶ οἱ προσκεκλημένοι, ἔφαγαν ὅλοι μαζί καὶ διεσκέδασαν.

Ἔπειτα τὰ παιδιά ἐμαζεύθησαν κάτω ἀπὸ τὸ δροσερὸ ὑπόστεγο καὶ ἔπαιξαν μὲ τὰ καινούργια παιχνίδια των καὶ ἐκαμάρωναν τὰ δῶρά των.

Ἡ Βασιλικούλα ἐφόρεσε τὴν καλὴ ποδιά, ποὺ τῆς ἐχάρισε ἡ Ἐλενίτσα, καὶ ἦτο ὄλο καμάρι. Ἐφίλησε πολλές φορές τὴν Ἐλενίτσα καὶ τῆς εἶπε πάλι:

— Σ' εὐχαριστῶ, Ἐλενίτσα μου, νὰ ζήσης χίλια χρόνια.

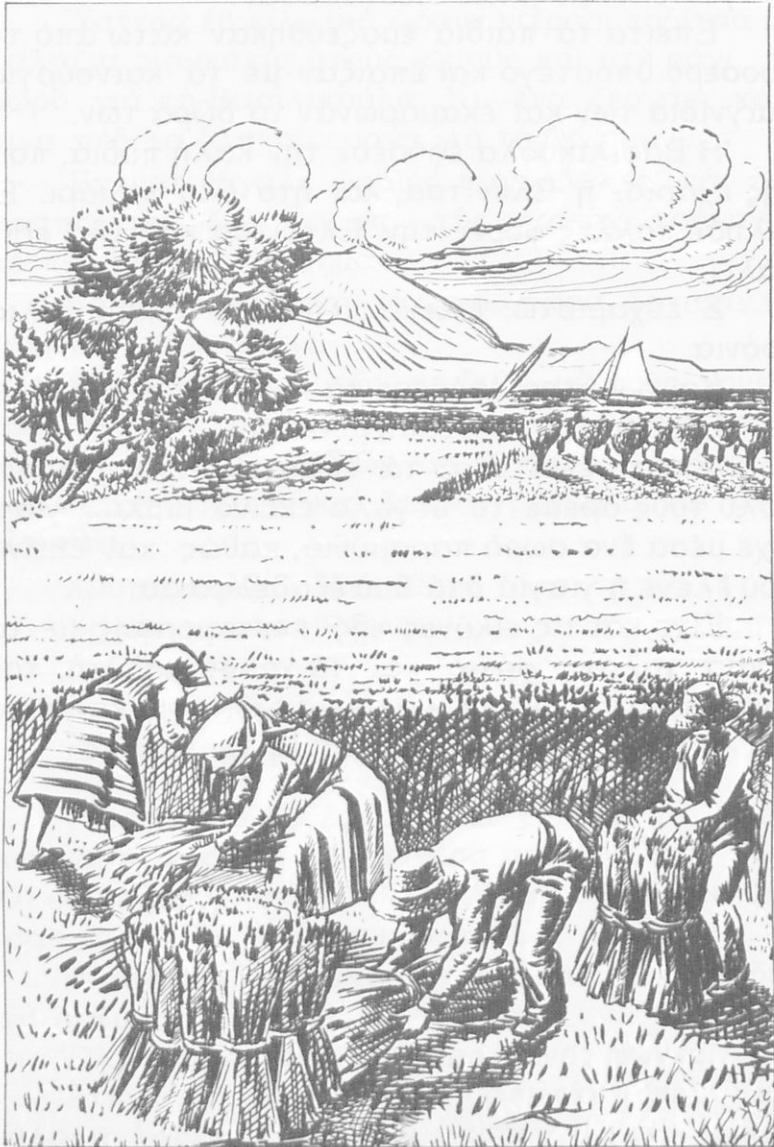
Καὶ ὁ Φώτης ἐφόρεσε τὰ πέδιλά του καὶ εἶπε:

— Εὐχαριστῶ, Κωστάκη μου.

Ἔπειτα ἐκοίταξαν τὰ δῶρα ἕνα-ἕνα. Μὰ πιὸ πολὺ τοὺς ἄρεσε τὸ μεγάλο ἐκεῖνο βιβλίο, γιατί εἶχε μέσα ἕνα σωρὸ παραμύθια, καθὼς καὶ ἐκεῖνα ποὺ ἔλεγε ἡ γιαγιά στὰ δυὸ ἑξαδελφάκια.

Εἶχε καὶ τίς εἰκόνες τῆς πεντάμορφης μὲ τὰ ωραῖα γαλανὰ μάτια καὶ τὰ χρυσᾶ μαλλιά, τοῦ βασιλόπουλου μὲ τὸ μακρὸ σπαθί του καὶ πολλές - πολλές ἄλλες χρωματιστὲς ζωγραφιές.

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ



Καλοκαίρι, Θεοῦ χαρά!

Τὰ δένδρα εἶναι γεμᾶτα μὲ ὄριμα φρούτα. Ἡ θάλασσα ἐγαλήνευσε τώρα καὶ ἔχουν ἀρχίσει τὰ μπάνια καὶ οἱ περίπατοι μὲ τὶς βάρκες.

Οἱ ἐξοχές ἐγέμισαν ἀπὸ γέλια καὶ χαρές. Ὁ θερισμὸς εἶναι στὶς δόξες του καὶ προχωρεῖ κανονικὰ τὸ ἀλώνισμα.

Ἄφθονία ἀπὸ ντομάτες, ἀγγούρια, μελιτζάνες, βερούκοκκα, ροδάκινα, σταφύλια, σταφίδες, ἀχλάδια, σῦκα, πεπόνια, καρπούζια. Τὰ φρούτα αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ τρώγουμε γινωμένα καὶ πολὺ καθαρὰ, ἂν θέλωμε νὰ ἔχουμε καλὴ ὑγεία.

Οἱ ἀσθενικοὶ καὶ οἱ κουρασμένοι ἄνθρωποι πρέπει νὰ πηγαίνουν τὸ καλοκαίρι στὰ ψηλὰ δασωμένα καὶ δροσερὰ βουνά, γιὰ νὰ ξεκουρασθοῦν καὶ ν' ἀποκτήσουν νέες δυνάμεις.

Ὁ τραγουδιστὴς τοῦ καλοκαιριοῦ, ὁ τζιτζικας, γεμίζει τὸν ἀέρα μὲ τὰ ἀτέλειωτα τραγούδια του.

Οἱ γεωργοὶ θερίζουν καὶ ἀλωνίζουν. Σκουπίζουν τὸν τίμιο ἰδρῶτα ἀπὸ τὸ μέτωπό τους καὶ τραγουδοῦν χαρούμενα τραγούδια.

Καὶ οἱ θερίστριες, μὲ τὰ μανδήλια τους τὰ λευκά, θερίζουν μὲ τὰ δρεπάνια των τὸ σιτάρι, τὸ κριθάρι, τὴ σίκαλι, τὴ βρώμη καὶ τραγουδοῦν χαρούμενες. Ἄλλοι δένουν τὸ σιτάρι χερόβολα καὶ ἔπειτα μεγάλα δεμάτια καὶ τὰ κουβαλοῦν δίπλα στ' ἀλώνια, ὅπου κάνουν μεγάλες θημωνιές. Κάνουν τὸ σιτάρι ἢ τὸ κριθάρι θημωνιές, γιὰ νὰ ἡμποροῦν νὰ τὸ σκεπάσουν εὐκόλα, ἂν ξεσπάσῃ καμμιὰ

ἀπὸ τὶς ἐξαφνικὲς μπόρες τοῦ καλοκαιριοῦ, ποὺ δροσίζουσι καὶ φέρνουσι ἀνακούφισι στὴν πλάσι.

Κατὰ τὸ καλοκαίρι εἶναι εὐχάριστοι οἱ ἐκδρομὲς στὰ παραθαλάσσια μέρη καὶ στὰ ψηλὰ βουνά.

Κοντὰ στὴ θάλασσα θὰ χαρῆ ὁ ἄνθρωπος καὶ θὰ ἀπολαύσῃ τὶς ὁμορφιὰς τῆς.

Στὰ βουνὰ θὰ χαρῆ ἄλλοῦ τὶς δασωμένες καὶ ἄλλοῦ τὶς γυμνὲς πλαγιὰς τους. Ἄλλοῦ τὶς σουβλερὲς βουνοκορφές. Ἄλλοῦ τὶς ψηλὲς ἢ χαμηλὲς ραχοῦλες μὲ τὶς κρύες βρυσοῦλες, ποὺ αἰώνια ζοῦν ἐκεῖ στὴ μοναξιά καὶ δροσίζουσι τὸν τόπο.

Καὶ στὰ λιβάδια βασιλεύει ἡ χαρὰ τὸ καλοκαίρι. Ἐκεῖ οἱ βοσκοὶ κουρεύουσι τὰ πρόβατα, κάνουν τὰ τυριά, τὰ βούτυρα καὶ χαίρονται τὶς χάρες τοῦ βουνοῦ.

110. ΣΤΟ ΒΟΥΝΟ ΚΑΙ ΣΤΗ ΣΤΑΝΗ

Μιὰ καλοκαιριάτικη ἡμέρα ὁ κύρ-Δημήτρης ἀφοῦ ἐξύπνησε τὸν Κωστάκη καὶ τὴν Ἐλενίτσα πολὺ πρῶι τοὺς πῆρε κι ἀνέβηκαν μαζί του σιγὰ στὸ βουνό. Ἐκεῖ τοὺς εἶχε καλέσει στὴ στάνη του νὰ τοὺς φιλοξενήσῃ ὁ μπάμπας-Χρῖστος, ὁ ξακουσμένος πρωτοσέλιγγας.

Πόσο εὐχάριστη ἦτο ἐκεῖνη ἡ διαδρομὴ! Ἐπερνοῦσαν ἀνάμεσα ἀπὸ πανύψηλα ἔλατα καὶ ἀπὸ καταπράσινες λαγκαδιές. Ἀπὸ τὰ τρυφερὰ βλαστάρια τῶν θάμνων ἐστάλαξε ἡ πρωινὴ δρο-

σιά. Τὰ κουδούνια τῶν προβάτων μαζί με τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν ἑταίριαζαν μιὰ ὑπέροχη καὶ εὐχάριστη μουσική.

Ὁ τσέλιγγας, μαζί με τὴ χαριτωμένη κόρη του, τὴ Διαμάντω, ἐπερίμεναν πιὸ πέρα ἀπὸ τὴ στάνη τοὺς καλεσμένους, γιὰ νὰ τοὺς προφυλάξουν ἀπὸ τὰ τσοπανόσκυλα.

— Καλῶς τους, εἶπε ὁ μπάρμπα - Χρῖστος, ὅταν εἶδε τὸν κύρ - Δημήτρη καὶ τὰ παιδιὰ νὰ πλησιάζουν.

— Καλῶς σᾶς βρήκαμε, ἀπάντησε ὁ κύρ - Δημήτρης.

— Μὲ δροσιὰ ἦρθατε. Φαίνεται ἐξύπνησαν γρήγορα τὰ παιδιὰ, συνέχισε ὁ μπάρμπα - Χρῖστος.

— Ἐξυπνήσαμε πολὺ πρῶι, ἀπάντησαν μὲ μιὰ φωνὴ τὰ παιδιὰ.

Ὁ μπάρμπα - Χρῖστος ἐπῆρε στὴν ἀγκαλιά του τὸν Κωστάκη, ἡ Διαμάντω ἐπῆρε τὴν Ἐλενίτσα καὶ ὅλοι μαζί ἐβάδιζαν γιὰ τὶς καλύβες.

— Μέεεε! μέεε! μέ! ἀκούοντο τὰ βελάσματα τῶν προβάτων, πὺ ἐβοσκαν στὰ γύρω λιβάδια.

Κάθε τσοπάνης, ἀκουμπισμένος στὴν ἀγκλίτσα του, ἐφύλαγε ἕνα κοπάδι πρόβατα. Τὸν ἐβοηθοῦσε καὶ ἕνας μεγάλος σκύλος.

— Χούμ! χούμ! χούμ! ἀντηχοῦσαν οἱ βραχνὲς φωνὲς τῶν σκύλων ἀπὸ τὶς ραχοῦλες καὶ τὰ ψηλάματα.

Μακριὰ ἀκούεται ἡ γλυκειὰ φλογέρα κάποιου τσοπάνη, πὺ τὴ συνῶδευαν ταιριασμένα τὰ ἀρμονικὰ κουδούνια τῶν προβάτων.

Πλησιάζουν τώρα στὶς καλύβες. Σὲ μιὰ πε-

διάδα είναι μερικές πέτρινες στρουγκες. Έκεί οι τσοπάνηδες ἀρμέγουν τὰ πρόβατα καὶ γεμίζουν κάτι μεγάλους κάδους, πού τοὺς λέγουν καρδάρεις, μὲ τὸ παχύτατο γάλα.

Ἀπὸ μιὰ μεγάλη καλύβα βγαίνει μιὰ καθαρο-ντυμένη νοικοκυρά, πρόσχαρη καὶ γεμάτη καλωσύνη.

— Καλῶς ὠρίσατε..., εἶπε ντροπαλὰ καὶ ἐχαιρέτισε τὸν κύρ - Δημήτρη, ἐφίλησε τὸν Κωστάκη καὶ τὴν Ἐλενίτσα καὶ ὄλοι μαζί ἐμπήκαν σὲ μιὰ εὐρύχωρη καλύβα.

Αὐτὴ ἦτο κατακάθαρη καὶ ἔλαμπε ἀπὸ νοικοκυροσύνη. Μαλακὲς μάλλινες κουβέρτες μὲ ὠραία χρώματα ἦσαν στρωμένες. Ἐκεῖ ἐξεκουράσθηκαν, ἔφαγαν καὶ ἐκοιμήθηκαν τὸ μεσημέρι.

Τὸ ἀπόγευμα ἐπεσκέφθηκαν τὸ «Τυροκομεῖο». Ἦτο ἓνα πολὺ μεγάλο ἰσόγειο σπίτι, πού ἐχρησίμευε καὶ γιὰ ἀποθήκη τῆς στάνης. Σὲ δυὸ μεγάλα καζάνια ἔβραζαν τὸ γάλα καὶ τὸ ἀνακάτευαν μὲ μεγάλες ξύλινες κουτάλες. Ἐπειτα τὸ ἔπηζαν τυρί. Τὸ ἔβραζαν σὲ μεγάλα τυρόπαννα καὶ τὸ ἐκρεμούσαν, γιὰ νὰ στραγγίση τὸ νερό.

Τὸ νερό, πού ἔβγαίνει ἀπὸ τὸ τυρί, τὸ ἔβραζαν καὶ ἔβγαζαν ἀπὸ αὐτὸ μυζήθρα.

Πιὸ πέρα, μέσα σ' ἓναν κάδο στενὸ καὶ ψηλό, ἐκτυποῦσαν μ' ἓνα ξύλο μακρὺ τὸ γάλα, πού ἦτο μέσα, καὶ ἔβγαζαν τὸ βούτυρο. Πιὸ πέρα ἔπηζαν τὸ γιαούρτι.

Τὰ παιδιά ἐχόρτασαν ἀπὸ φρέσκο τυρί, ἀπὸ φρέσκη μυζήθρα καὶ ἀπὸ βουνήσιο γιαούρτι.

— Εὐλογία Θεοῦ εἶναι, παιδιά, τὰ πρόβατα, εἶπε ὁ κύρ-Δημήτρης. Μᾶς δίδουν τὸ γάλα, τὸ τυρί, τὸ βούτυρο, τὸ μαλλί, τὸ κρέας, τὰ δέρματα, τὸ λίπασμα.

— Θησαυρὸς εἶναι, συμπλήρωσε ὁ τσέλιγγας. Τὰ ἔχει εὐλογῆσει ὁ Θεός. Δοξασμένο νὰ εἶναι τὸ ὄνομά Του.

Τὸ βραδάκι ὁ κύρ-Δημήτρης καὶ τὰ παιδιά ἀπεχαιρέτισαν τὸν φιλόξενον τσέλιγγα, τὴν καλὴ καὶ φιλόξενη γυναικούλα του καὶ τὴ χαριτωμένη κορούλα του, τὴ Διαμάντω, καὶ ἐγύρισαν στὰ σπίτια τους.

111. ΟΙ ΒΑΣΙΛΕΙΣ ΠΕΡΝΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΚΕΦΑΛΟΧΩΡΙ

Ἦτο μιὰ ἡμέρα ὁμορφῆ, πού ἐπρομηνοῦσε τὴ χαρὰ καὶ τὸν ἐνθουσιασμό.

Στὴν αὐλὴ τοῦ σχολείου τὰ παιδιά ἦσαν ὅλα μαζεμένα καὶ ντυμένα μὲ τ' ἄσπρα τους γιορτινὰ φορέματα. Ἐκρατοῦσαν ὅλα τὶς γαλανόλευκες σημαιοῦλές των, πού τὶς ἐφύλαγαν γιὰ κάθε ἐθνικὴ ἑορτὴ. Μιλοῦσαν ζωηρά.

Ἀπὸ χθὲς ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχολείου τοὺς εἶχε δώσει τὴ χαρούμενη εἶδησι, πὼς οἱ Βασιλεῖς θὰ ἐπερνοῦσαν ἀπὸ τὸ δημόσιο δρόμο, πού πηγαίνει πρὸς τὸ Κεφαλοχώρι. Τὰ παιδιά θὰ κατέβαιναν στὴ διασταύρωσι νὰ χαιρετίσουν τὸ Βασιλιά, τὴ Βασίλισσα καὶ τὸν Διάδοχο.

Τὰ παιδιά χαρούμενα ἐξεκίνησαν. Ὄταν ἔφθασαν στὸ ὠρισμένο μέρος, παρατάχθηκαν στὴ γραμμὴ καὶ ἐπερίμεναν μὲ καρδιοκτύπι. Ἦσαν ἐκεῖ μα-

ζεμμένοι και πολλοί χωρικοί με τον Πρόεδρο τῆς Κοινότητος.

Τὸ αὐτοκίνητο ἔφθασε καὶ ἐσταμάτησε. Μεγάλῃ χαρὰ ἄστραψε διὰ μιᾶς στὰ πρόσωπα τῶν παιδιῶν, ποὺ ἔκοιτοῦσαν περίεργα. Μ' ἐνθουσιασμό καὶ συγκίνησι ἐζητωκραύγαζαν οἱ μεγάλοι.

Οἱ Βασιλεῖς κατέβηκαν ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο μετὸν Διάδοχο. Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Σχολείου προσφώνησε τοὺς Βασιλεῖς καὶ τὰ παιδιά ἔψαλλαν τὸν Ἑθνικὸν Ὕμνο.

Ἡ Ἐλενίτσα προσέφερε στὴ Βασίλισσα μιὰ ὠραία ἀνθοδέσμη ἐκ μέρους τοῦ Σχολείου καὶ τοῦ Χωριοῦ καὶ τῆς ἐφίλησε τὸ χέρι. Ἡ Βασίλισσα τῆς ἐχάιδεψε τὰ μαλλιά, τὴν ἐφίλησε καὶ ἐχαιρέτισε ὅλα τὰ παιδιά μ' ἓνα θερμὸ χαιρετισμό. Πατρικὰ ἐχαιρέτισε τὰ παιδιά κι ὁ Βασιλιάς μετὸν Διάδοχο.

Ἦτο αὐτὴ μιὰ μεγάλη στιγμή, ποὺ ἔζησαν τὰ παιδιά καὶ οἱ χωρικοί. Οἱ Βασιλεῖς ἐμπῆκαν πάλι στὸ αὐτοκίνητο κι ἔφυγαν συνοδευόμενοι ἀπὸ τὶς χαρούμενες ζητωκραυγὲς ὅλων.

Σὲ μιὰ μικρὴ πόλι τῆς Λυδίας, στὴ Μικρὰ Ἀσία, ἐξοῦσε στὰ παλιὰ χρόνια μιὰ ὁμορφὴ κόρη, ποὺ τὴν ἔλεγαν Ἀράχνη. Ἀπὸ μικρὴ ἢ Ἀράχνη εἶχε μείνει ὄρφανή. Τὸ ὄνομά της ἦτο ξακουστό, ὄχι μόνο γιὰ τὴν περίφημη ὁμορφιά της, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν ξεπερνοῦσε ὅλες τὶς γυναῖκες, ἀκόμη καὶ τὶς Νεραίδες, στὴν ὑφαντικὴ τέχνη.

Ἦτο μάλιστα μιὰ διάδοσις, πὼς τῆς εἶχε διδάξει τὴν ὑφαντικὴ τέχνη καὶ τὸ κέντημα ἢ ἴδια ἢ θεὰ Ἀθηνᾶ, ἢ θεὰ τῆς σοφίας. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸ παραδέχετο μὲ κανένα τρόπο ἢ Ἀράχνη. Πολὺ συχνὰ ἔλεγε θυμωμένα :

— Δὲν ἔμαθα ἐγὼ τὴν τέχνη μου ἀπὸ τῆ θεὰ Ἀθηνᾶ. Ἄν θέλῃ ἢ θεά, ἄς ἔλθῃ νὰ μετρηθῇ μαζί μου.

Ἡ Ἀθηνᾶ ἄκουσε τὰ ὑπερήφανα λόγια τῆς Ἀράχνης καὶ ἐθύμωσε. Μεταμορφώθηκε σὲ μιὰ γριούλα μὲ κάτασπρα μαλλιά καὶ ἐμπῆκε στὸ φτωχόσπιτο τῆς Ἀράχνης.

— Κόρη μου, λέγει στὴν Ἀράχνη, ἔμαθα τὰ ὑπερήφανα λόγια σου καὶ σὲ συμβουλεύω, σὰν γιὰ ποὺ εἶμαι, νὰ εἶσαι ταπεινὴ ἀπέναντι στὴ θεά, νὰ ζητήσης μάλιστα συγχώρησι γιὰ τὰ ὑπερήφανα λόγια σου.

Τρέμοντας ἀπὸ τὸ θυμὸ της ἢ Ἀράχνη ἐπέταξε τὴ σαίτα της καὶ εἶπε στὴ γριά :

— Τὶς συμβουλές, γερόντισσα, νὰ τὶς φυλάξῃς γιὰ τὴν κόρη σου. Ἄν θέλῃ ἢ θεά, ἄς ἔλθῃ νὰ μετρηθῇ μαζί μου !

Σὰν ἄκουσε αὐτὰ τὰ λόγια ἡ κόρη τοῦ Διός, ἡ Ἄθηνᾶ, ἔχασε τὴν ὑπομονή της.

— Ἡ Ἄθηνᾶ εἶναι ἐδῶ, κοπέλα μου! ἐφώνασε δυνατὰ καὶ ἐστάθηκε μπροστὰ στὴν Ἀράχνη μὲ τὴν ἀληθινὴ θεϊκὴ μορφή της.

Οἱ Νεράιδες καὶ οἱ ἄλλες γυναῖκες, ποῦ ἔτυχε νὰ εὔρεθοῦν μπροστὰ, ἐγονάτισαν ἀμέσως καὶ ἐπροσκύνησαν τὴ θεά. Μόνο ἡ Ἀράχνη δὲν ἐκουνήθηκε ἀπὸ τὴ θέσι της.

Σὲ λίγο ἡ Ἄθηνᾶ καὶ ἡ Ἀράχνη ἐκάθισαν μπροστὰ στοὺς ἀργαλειούς. Ἡ Ἄθηνᾶ ὕφαινε καὶ ἐκεντοῦσε τὸ βράχο τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὸν ἀγῶνά της μὲ τὸν Ποσειδῶνα. Ὁ Ποσειδῶν ἐκτυποῦσε μὲ τὴ θεόρατη τρίαινά του τὸ βράχο, ἀπ' ὅπου ἀνέβλυζε νερό. Ἡ Ἄθηνᾶ ἐκτυποῦσε μὲ τὸ κοντάρι της τὸ ἄκαρπο ἔδαφος καὶ ἐφύτρωνε ἡ ἐλιά. Ὀλόγυρα οἱ δώδεκα θεοί, μὲ τὸν Δία στὴ μέση, γεμᾶτοι ἀπὸ θεϊκὸ μεγαλεῖο, παρακολουθοῦσαν τὴ διαμάχη τῆς Ἀθηνᾶς μὲ τὸν Ποσειδῶνα.

Ἡ Ἀράχνη πάλι ὕφαινε καὶ ἐκεντοῦσε ὠραῖες εἰκόνες, στὶς ὁποῖες ὅμως προσπαθοῦσε νὰ περιπαίζη τοὺς θεοὺς, καὶ μάλιστα τὸν Δία, τὸν ὁποῖον ἐκεντοῦσεν ἄλλοτε μεταμορφωμένον σὲ ταῦρο, ἄλλοτε σὲ κύκνο καὶ ἄλλοτε σὲ χρυσῆ βροχή.

Ἡ Ἀθηνᾶ δὲν ἠμπόρεσε νὰ εὔρη κανένα ψεγάδι στὴν τέχνη τῆς Ἀράχνης· τὴν ἐξώργισε ὅμως ἡ ἀσέβειά της πρὸς τὸν πατέρα τῶν θεῶν καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ τρέμοντας ἀπὸ τὸ θυμὸ της ἐκτύ-

πησε στο μέτωπο την Ἀράχνη με τὴ σαΐτα της.

Κάτι σὰν τρέλα ἔπιασε τὴν Ἀράχνη ἀπ' τὸ θεϊκὸ ἐκεῖνο κτύπημα καὶ ἀπελπισμένη ἐτύλιξε στὸ λαιμὸ της θηλειὰ μ' ἓνα σχοινὶ καὶ ἐκρεμάσθηκε.

Ἡ θεὰ τὴν ἐλυπήθηκε, τὴν κατέβασε ἀπὸ τὴ θηλειὰ, τὴν ἐρράντισε μ' ἓνα μαγικὸ ὑγρὸ στὸ μέτωπο καὶ ἐξαφανίστηκε.

Ἀπὸ τότε ἡ ἀνόητη καὶ φαντασμένη Ἀράχνη μεταμορφώθηκε σ' ἓνα μικρούτσικο καὶ ἄσχημο ἔντομο, πού ἐξακολουθεῖ νὰ κρέμεται καὶ νὰ ὑφαίνει πάντοτε τὸ λεπτὸ καὶ τεχνικὸ πανὶ της.

113. Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΕΝΤΟΜΩΝ

Μιὰ ἡμέρα ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη ἐγύρισε στὸ σπίτι ἀπὸ τὴν ἀγορὰ, φορτωμένος δέματα, κουτιὰ καὶ πακέτα.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα ἔτρεξαν καὶ τοῦ ἐπῆραν μερικὰ κουτιὰ ἀπὸ τὰ χέρια. Ὁ κύρ-Δημήτρης ἔφερε ἀπὸ τὴν ἀγορὰ δῶρα καὶ γλυκίσματα γιὰ ὄλους, καὶ τὰ ἐχάρισε στὸν καθένα.

Ἦστερα ἀνοίξε ἓνα μακρὸ κουτὶ καὶ ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἓνα παράξενο ἐργαλεῖο, σὰν μικρὸ καννάκι, καὶ εἶπε :

—Νά, καὶ ὁ ἐχθρὸς τῶν ἐντόμων.

Ὅλοι ἐκοίταξαν μὲ μεγάλη περιέργεια αὐτὸν τὸν πράσινο τενεκεδένιο σωλῆνα, πού πίσω του

είχε ένα ξύλινο χέρι και έμπρός του μιὰ τρυπίτσα μικρή και ένα τενεκεδένιο κουτάκι κολλημένο επάνω

—“Α! ή τρόμπα! έφώναξαν τὰ παιδιά.

—“Η καταστροφή τών έντόμων! είπε ό πατέρας.

Και άμέσως έγέμισε τó έργαλειό με «Ντί ντί τί», πού είχε φέρει σ' ένα μπουκάλι. “Εξω από τó μπουκάλι ήσαν γραμμένα κάτι ξένα γράμματα.

— Φλίτ είναι αυτό, πατέρα; έρώτησε ό Κωστάκης με περιέργεια.

—“Όχι, παιδί μου, είναι ένα νέο άμερικάνικο φάρμακο, άνώτερο από τó φλίτ. Λέγεται «ντί ντί τί» και σκοτώνει όλα τὰ έντομα. “Ακόμη και μικρά ζώα, όπως τὰ ποντίκια.

Και άμέσως άρχισε νά ραντίζει παντού. “Ε-βγαινε από τή μικρή μπροστινή τρυπίτσα μπουχός, σαν μικρό συννεφάκι, και όπου ήτο καμμιά μυίγα, έπεφτε ευθύς κάτω ψόφια.

“Εμύριζε όμως λιγάκι σαν βενζίνη ή νέφτι.

— Δέν μυρίζει ώραία, είπε ή Έλενίτσα.

—“Όχι και πολύ ώραία, άποκρίθηκε ό κύρ-Δημήτρης, αλλά δέν βλάπτει καθόλου σέ μās.

— Καλύτερα λίγη τέτοια μυρωδιά, είπε ή μητέρα της, παρά ή ένόχλησις από τις βρωμερές μυίγες.

— Πρέπει όλες οί νοικοκυρές, είπε πάλι ό πατέρας του Κωστάκη, νά πάρουν άπόφασι, νά πολεμήσουν αυτόν τόν κακό έχθρό, τή μυίγα.

— Τόσο κακό κάνει ; έρώτησε ό Κωστάκης.

— Ναι, παιδί μου. Αὐτὴ κουβαλᾷ στὰ πόδια της καὶ στὰ πτερά της ὅλες τὶς ἀρρώστειες τοῦ κόσμου. Κάθεται στὸ τραπέζι καὶ τρώγει ἤσυχα τὸ φαγητό σου. Ἔρχεται ἐκεῖ ἡ μυῖγα, κάθεται λίγο στὸ ψωμί σου καὶ πετᾷ πάλι. Ἐπάνω στὸ ψωμί σου, πού ἐκάθισε, ἄφησε χίλια μικρόβια. Ἐσὺ τρώγεις τὸ ψωμί καὶ τὰ μικρόβια, χωρὶς νὰ ξεύρης τίποτα, μπαίνουν στὸ στομάχι σου. Σὲ λίγες ἡμέρες ἀρρωσταίνεις καὶ ἡ μητέρα σου σκέπτεται στενοχωρημένη: «Ποῦ τὴν ἐκόλλησε αὐτὴ τὴν ἀρρώστεια τὸ παιδί μου ;»

Καὶ ὁ γιατρὸς λέγει :

— Τὶς ἀρρώστειες τὶς μεταδίδουν οἱ μυῖγες, τὰ κουνούπια καὶ τὰ διάφορα ζώφια. Σκοτώνετε τοὺς φοβεροὺς ἐχθροὺς, τὰ ἔντομα καὶ τὰ ζώφια.

— Καὶ τὰ κουνούπια ; Ἄλλος αὐτὸς τρομερὸς ἐχθρὸς τοῦ ἀνθρώπου, εἶπε τώρα ὁ πατέρας τῆς Ἐλενίτσας. Ἄς εἶναι μικρούτσικα· κάμνουν μεγάλο κακό, σὰν νὰ ἦσαν θηρία. Δὲν εἶναι πού μᾶς πίνουν τὸ αἷμα καὶ μᾶς χαλοῦν τὸν ὕπνο, ὅταν μᾶς τσιμποῦν, ἀλλὰ μᾶς δίνουν καὶ μιὰ τρομερὴ ἀρρώστεια : τὸν ἐλώδη πυρετό. Ἀπὸ τὸν ἐλώδη πυρετὸ ἡ ἐλονοσία, ὅπως τὸν λέγουν, πόσες χιλιάδες Ἕλληνες καὶ Ἑλληνόπουλα ὑπέφεραν ἄλλοτε ! Τώρα εὐτυχῶς ὀλιγόστευσαν τὰ κρούσματα τῆς ἐλονοσίας, γιατί τὰ θαυμάσια αὐτὰ ἔντομοκτόνα μᾶς ἦλθαν ἄφθονα ἀπ' τὸ ἐξωτερικό. Γι' αὐτὸ πρέπει νὰ σκοτώνωμε μὲ προθυμία τὰ κουνούπια καὶ νὰ προφυλαγώμα-

στε στο κρεβάτι μας με κουνουπιέρες.

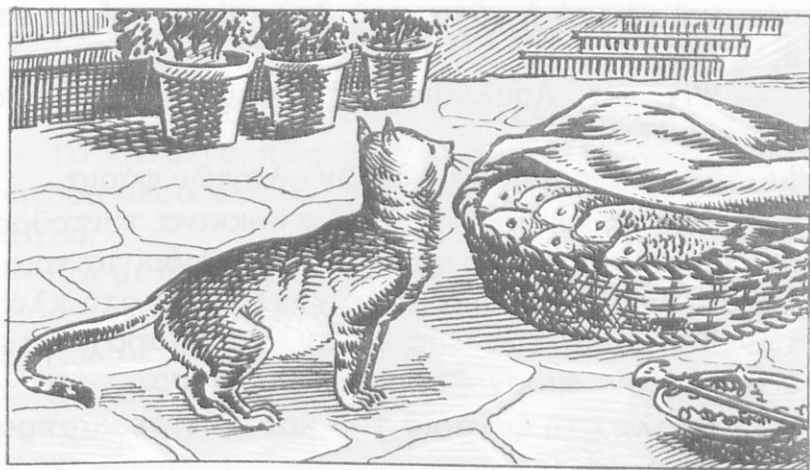
— Καί δέν πρέπει ποτέ νά ξεχνᾶμε, γιά τήν καθαριότητα καί τήν υγεία μας, τούς δέκα μεγάλους κανόνες, εἶπε ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη.

— Ποιούς, πατέρα ; ἐρώτησε ὁ Κωστάκης.

— Ἄντι νά σᾶς τοὺς εἰπῶ ἐγώ, νομίζω πῶς πρέπει νά τὸ συζητήσετε στό σχολεῖό σας καί νά τοὺς εὑρετε μὲ τὰ ἄλλα παιδιά.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα ἡ τάξις εἶχε συζητήσει γύρω ἀπὸ αὐτὸ τὸ θέμα καί εὐρήκαν δέκα υγιεινοὺς κανόνες. Μπορεῖτε καί σεῖς νά κάμετε τὸ ἴδιο ;





114. Ο ΨΑΡΑΣ

— Ψάρια! φρέσκα ψάρια! άκούσθηκε ό ψαράς άπό τό δρόμο.

— Τρέχα, Έλενίτσα, καί φώναξέ τον, είπε ή μητέρα τής Έλενίτσας.

Κοντός, κόκκινος, μέ παλιά ρούχα, ξυπόλητος, μέ γυρισμένα τά πανταλόνια καί μ' ένα σκουρο μανδηλί γύρω στό λαιμό του, ό ψαράς έκρατοῦσε ένα πανέρι γεμάτο ψάρια.

— Θα πάρετε ψάρια, μικρούλα μου; έρώτησε μέ τή χονδρή του φωνή.

— Πέρασε στην αύλή, είπε ή Έλενίτσα.

— Τί ψάρια έχεις; έρώτησε ή μητέρα τής Έλενίτσας.

— Να πάρης μπαρμπούνια, κυρία, λέγει ό ψαράς, είναι πολύ φρέσκα.

Δέν είχε ακόμη καλά-καλά άκουμπήσει τό πα-

νέρι και νά και ή γάτα, πού έπλησίασε νά τά έπι-
θεωρήση.

— Ψίτ, ψίτ, Λουλούκα, τής έκαμε ή Έλενίτσα,
και τήν έδιωξε.

Στό πανέρι ήσαν λογιών - λογιών ψάρια.

Είχε μπαρμπούνια μεγάλα κόκκινα, τσιπούρες
στακτόμαυρες με άσημένα κοιλιά, λιθρίνια τριαν-
ταφυλλένια, σαφρίδια με τό χρυσό γαζί στο πλάγι
των. Τά μάτια των έμαύριζαν, τά σπάραχνά των
έκοκκίνιζαν, έμοσχοβολούσαν θάλασσα.

Έβαλε στη ζυγαριά του και έζύγισε κάμποσα
μπαρμπούνια.

Η μητέρα τής Έλενίτσας τά έβαλε σε μιá λε-
κάνη, έπλήρωσε τον ψαρά και, άμα έφυγε εκείνος,
είπε:

— Έλα, Έλενίτσα, νά τά καθαρίσωμε.

115. ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ

Έπήγαν μαζί στην κουζίνα. Η μητέρα τής Έ-
λενίτσας έπήρε ένα ψάρι στο χέρι, τό έκράτησε
άπό τήν ούρά και είπε:

— Έτσι θα τό ξύσης με τό μαχαίρι, νά βγούν τά
λέπια. Με προσοχή, νά μην κοπής.

Η Έλενίτσα έπήρε τό ψάρι και άρχισε νά τό
ξελεπίζη.

— Γιατί τά έχουν τά λέπια, μητέρα; έρώτησε.

— Είναι τό φόρεμά των, άποκρίθηκε ή μητέρα
της. Γλιστρούν έτσι εύκολα μέσα στο νερό.

— Νά το, τό έκαθάρισα! είπε σε λίγο ή Έλενί-
τσα, δείχνοντάς το.

— Τώρα νά κόψης τὰ πτερύγιά του, ἔτσι, ἔδειξε ἡ μητέρα της.

Ἡ μητέρα τὰ ἔκοψε καὶ ἡ Ἐλενίτσα εἶπε :

— Τὸ καημένο, πῶς θὰ ἐκολυμβοῦσε γρήγορα - γρήγορα μέσα στὴ θάλασσα μὲ τὰ τέσσερα πτερύγιά του.

— Καὶ μὲ τὴν οὐρά του, ποὺ τὴν ἔχει σὰν τιμόνι, ἐπρόσθεσε ἡ μητέρα.

Καὶ σὲ λίγο εἶπε :

— Κοίταξε τώρα, θ' ἀνοίξω τὴν κοιλιὰ του. Κοίτα τὸ στομάχι του καὶ τὰ ἔντερά του.

— Τί τρώγουν, μητέρα ; ἐρώτησε ἡ Ἐλενίτσα.

— Τὸ μπαρμποῦνι τρώγει μικρὰ ζουζουνάκια, ποὺ χώνονται στὸ βυθὸ τῆς θάλασσας. Βουτᾶ λοιπὸν τὸ στόμα του μέσα στὸν ἄμμο καὶ ψάχνει. Γι' αὐτὸ ἔχει καὶ βουῦρκο πολλές. φορές στὰ ἐντόσθιά του.

— Για ἰδές, μητέρα, κάτω ἀπὸ τὸ σαγόνι του !

— Ὑἄ, αὐτὰ εἶναι τὰ μουστάκια του. Τώρα νά, θὰ βγάλω καὶ τὰ σπάρραχνά του, βλέπεις ;

Καὶ λέγοντας αὐτὰ ἐτράβηξε τὰ κόκκινα σπάρραχνα, σὰν μικρὰ στρογγυλὰ κτενάκια.

— Αὐτὰ εἶναι τὰ πνεμόνια των, εἶπε. Μ' αὐτὰ ἀναπνέει ἀέρα μέσα ἀπὸ τὸ νερό.

Ἦστερα, καθὼς ἐκαθάριζε ἓνα ἄλλο, εἶπε :

— Ὑἄ, γιὰ ἰδές, αὐτὸ ἔχει καὶ αὐγά. Ἰδές ! αὐτὸ τὸ ἄσπρο πρᾶγμα, ποὺ βλέπεις, εἶναι χιλιάδες μικροῦσικα αὐγά κολλημένα μαζί τὸ ἓνα μὲ τὸ ἄλλο.

— Τόσο μικρούλια ;

— Ναί, ἀπὸ αὐτὰ βγαίνουν ψαράκια μικρούλια σὰν τὸ κεφάλι τῆς καρφίτσας καὶ σιγὰ - σιγὰ μεγάλωνουν.

Ἄφου τὰ ἐκαθάρισαν καλὰ ὄλα, τὰ ἔπλυναν μὲ ἄφθονο νερὸ καὶ ἔρριξαν ἐπάνω ἄρκετὸ ἀλάτι. Ὕστερα ἡ μητέρα τὰ ἔβαλε μέσα στὸ φανάρι καὶ τὸ ἔκλεισε καλὰ, γιὰτὶ ἡ γάτα δὲν ἦτο καθόλου ἡσυχῆ. Ἄφου ἔφαγε τὰ ἐντόσθια, πού τῆς ἔρριξαν, ἐγύριζε ὀλοένα ἐκεῖ στὰ πόδια των νιαουρίζοντας ἀδιάκοπα.

— Θὰ ἐτοιμάσωμε τώρα νὰ βράσωμε τὰ φασολάκια, εἶπε ἡ μητέρα, καὶ τὰ ψάρια θὰ τὰ τηγανίσωμε, ὅταν πλησιάζη τὸ μεσημέρι, γιὰ νὰ εἶναι ζεστὰ στὸ τραπέζι.

Ὕστερα ἔπλυναν καὶ οἱ δυὸ τὰ χέρια τους, ἔβγαλαν τὶς ποδιές τῆς κουζίνας καὶ ἐπῆγαν μέσα νὰ συγυρῖσουν τὸ σπίτι.

Ἡ Ἐλενίτσα γεμάτη εὐχαρίστησι ἔλεγε ἀπὸ μέσα της :

— Πόσο θὰ εὐχαριστηθῆ ὁ πατέρας τὸ μεσημέρι, πού θὰ τοῦ εἰπῶ, ὅτι ἐβοήθησα τὴ μητέρα !

116. Η ΓΩΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΤΑΞΟΣΚΩΛΗΚΟΣ

Ὁ Κωστάκης τὸ κουτὶ μὲ τὸν κουκουλόσπορο, πού τοῦ εἶχε δώσει ὁ κύρ-Θᾶνος στὴν πόλι, τὸ ἔφερε στὸ δάσκαλό του. Κι ἐκεῖνος τὸν ἐτακτοποίησε σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ σχολείου, σὲ ράφια, πού τὴν ὠνόμασαν « Γωνιὰ τοῦ μεταξοσκώληκος ». Ἡ γωνία αὐτὴ ἐτραβοῦσε κάθε μέρα τὰ παιδιὰ.

Κάθε ἡμέρα, ἀπὸ τότε πού ἐβγῆκαν τὰ σκουληκάκια ἀπὸ τὰ αὐγά, τὰ παιδιὰ τοὺς ἐκουβαλοῦ-

σαν μουρόφυλλα κι αὐτὰ ἔτρωγαν ἀχόρταγα καὶ ἔμεγάλωναν. Μὲ μεγάλη περιέργεια παρακολούθουσαν, ὅσα παιδιά δὲν εἶχαν ἰδεῖ ἄλλη φορά μεταξοσκώληκα, τὸ μεγάλωμά του καὶ τὶς ἄλλογές του.

Καὶ νὰ τί ἔγραψαν στὴν ἔκθεσί τους :

«Ἐπλησίαζαν οἱ ἡμέρες τῆς ἀλλαγῆς. Οἱ μεταξοσκώληκες ἐσήκωναν τὸ κεφάλι καὶ ἔμεναν ἀκίνητοι 24 ὥρες. Καὶ τότε ἔσκαζε τὸ δέρμα τους κι ἔβγαιναν ἀπὸ μέσα μεγαλύτεροι. Ἀμέσως ξανάρχιζαν τὸ φαγητό. Κάθε ἡμέρα ἔμεγάλωναν καὶ πὶο πολὺ, ὥσπου ἔγιναν σκουλήκια χονδρὰ σὰν τὸν δείκτη τοῦ χεριοῦ μας. Εἶχαν περάσει πέντε ἡλικίες μέσα σὲ 32 ἡμέρες. Κι ἕνα πρωὶ μερικὰ ἐσταμάτησαν νὰ τρῶνε.

— Θέλουν κλαδί, νὰ πλέξουν τὸ κουκούλι τους, ἔλεγον τὰ παιδιά.

Ἐπήγαμε σὲ μιὰ πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ καὶ ἐφέραμε ρεΐκια καὶ θυμάρια. Ὅσα σκουλήκια εἶχαν πιά τελειώσει τὸ φαγητό καὶ τὸ μεγάλωμα ἔσκαρφάλωναν στὰ κλαδιά. Ἐπῆρε τὸ καθένα τὴ θέσι του ἀνάμεσα στὰ κλωναράκια κι ἄρχισε νὰ πλέκη τὸ κουκούλι, ἕνα σπιτάκι δίχως θύρα καὶ παράθυρα.

Ἐπέρασαν ὀκτὼ ἡμέρες κι ἕνα πρωὶ σὲ μερικὰ κουκούλια εἶδαμε ν' ἀνοίγωνται κάποιες στρογγυλές τρυπίτσες κι ἀπὸ τὴν κάθε μιὰ νὰ προβάλλη ἕνα κεφαλάκι. Σὲ λίγο ἐβγῆκαν πεταλοῦδες. Τὰ σκουληκάκια δὲν ὑπῆρχαν πιά. Οἱ πεταλοῦδες ἐγέννησαν κάτι κίτρινα μικρούλικά αὐγά, τὸν κουκουλόσπορο, κι ὕστερα ἐψόφησαν».

117. Ο ΜΕΤΑΞΟΣΚΩΛΗΚΑΣ

- Μικρὲ μεταξοσκώληκα,
τί θέλεις νὰ σοῦ στείλω·
- Θέλω τῆς ἄσπρης τῆς μουριᾶς
νὰ φάω ἐγὼ τὸ φύλλο.
- Τώρα τί θές ; Τὸ σῶμά σου
δὲν εἶναι πιὰ μικρούλι.
- Θέλω ἡσυχία καὶ κλαδί,
νὰ πλέξω τὸ κουκούλι.
- Μὲς στὸ χρυσὸ κουκούλι σου,
πές μου, τί κάνεις τώρα;
- Μιὰ πεταλούδα γίνομαι
καὶ θά 'βγω κάποιαν ὥρα.

« Τραγουδιστὴς τῶν Παιδιῶν » Στέλ. Σπεράντσας





118. ΞΥΠΝΑΕΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΥΓΟΥΛΑ

Ξυπνάει μέ τήν αύγούλα
κι άπάνω εύθύς πετιέται,
πλένεται, συγυριέται
καί βγαίνει στήν αύλή.

Χρυσή νοικοκυρούλα
έχει δουλειές νά κάμη
καί πρέπει νά προκάμη,
νά μη σταθῆ στιγμή.

Τ' άνθη της νά ποτίση,
τις κόττες νά ταίση,
τό σπίτι νά σκουπίση
νά φτειάζη τό φαί.

Τά ρούχα ν' άερίση,
παντού νά συγυρίση,
νά ράψη, νά κεντήση,
γεμάτη προκοπή.

Όμως τόσο μικρούλα
πώς όλα τά προφταίνει;
Σέ τόσους κόπους μπαίνει
παιδάκι τόσο δά;

Δέν είναι μοναχούλα,
βοηθάει τή μητέρα
κι έτσι τά βγάζουν πέρα
οί δύο τους μιá χαρά.

Ἀπὸ ἡμέρες τώρα ἐγίνοντο ἐτοιμασίες στὸ σχολεῖο, γιὰ τὴν ἑορτὴ τῶν ἐξετάσεων. Ἡ μεγάλη αὐλὴ τοῦ σχολείου εἶναι ὀλοκάθαρη καὶ σημαϊοστολισμένη. Ἐχει στηθῆ ἐκεῖ μιὰ πρόχειρη σκηνὴ καὶ μπροστά της εἶναι τὰ καθίσματα.

Στὰ πρῶτα καθίσματα κάθεται ὁ παπὰς τῆς ἐνορίας, ὁ Δήμαρχος καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Οἱ διδάσκαλοι καὶ οἱ διδασκάλισσες ὑποδέχονται μὲ χαρὰ τοὺς γονεῖς τῶν παιδιῶν καὶ τοὺς τοποθετοῦν στὰ καθίσματα.

Στὴ μεγάλη αἴθουσα τοῦ σχολείου εἶχε ὀργανωθῆ ἡ Ἐκθεσις τοῦ Σχολείου. Ὅταν τελειώσῃ ἡ ἑορτὴ, ὅλος ὁ κόσμος θὰ περάσῃ νὰ τὴν ἐπισκεφθῆ.

Ὅταν ἐγέμισε ἡ αὐλὴ ἀπὸ κόσμο, ἄρχισε ἡ ἑορτὴ.

Μιὰ ὁμάδα παιδιῶν ἔψαλε μιὰ ὠραία προσευχή. Ἄλλη μιὰ ὁμάδα ἀπήγγειλε ποιήματα, ἄλλη ἔπαιξε κωμωδίες καὶ δραματάκια. Οἱ μικρὲς τάξεις ἔκαμαν γυμναστικὴ καὶ παιχνίδια.

Ἐνα παιδί τῆς Πέμπτης ἀπεχαιρέτισε μὲ ὠραία λόγια τὰ παιδιὰ τῆς Ἑκτης, πού ἐτελείωναν τὸ σχολεῖο, καὶ ἓνα παιδί τῆς Ἑκτης ἀπήντησε μὲ λόγια συγκινητικά.

Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα καὶ πολλὰ ἄλλα παιδιὰ συγκινήθηκαν καὶ ἔκλαψαν. Ἐθυμήθηκαν ὅτι τὰ παιδιὰ τῆς Ἑκτης ἀγαποῦσαν πάντοτε τοὺς μικροὺς καὶ τοὺς ἐβοηθοῦσαν καὶ τοὺς ἐπρόσεχαν στὶς ἐκδρομὲς καὶ ὅπου ἀλλοῦ ἐχρειάζετο.

Ἐπειτα ἡ Ἐλενίτσα ἀπήγγειλε τὸ ποίημα:

ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Τοῦ χωρισμοῦ μας τώρα
ἐσήμανεν ἡ ὥρα.
Μὲ παράπονο σοῦ λέει
ἡ ψυχούλα μας καὶ κλαίει :

- Σχολειὸ ἀγαπημένο,
σχολειὸ μας τιμημένο,
θὰ μείνης στὴν ψυχὴ μας
ὡς τὴ στερνὴ πνοή μας.

Ποτὲ δὲν σὲ ξεχνοῦμε,
ποτὲ δὲν λησμονοῦμε,
Χριστὸς καὶ ἡ Πατρίδα
τιμόνι μας κι ἐλπίδα !



Κι ὁ Κωστάκης συμπλήρωσε :

Καὶ στῆς ζωῆς τὸ δρόμο τὸ γοργὸ
ἐσένα θὰ ἔχωμε, σχολειό μας, ὀδηγὸ
καὶ τὸν Χριστό μας πάντα τιμονιέρη,
μέσ' στὸ λιμάνι τῆς γαλήνης νὰ μᾶς φέρη.

Τέλος ἔψαλαν τὰ παιδιὰ τὸν Ἐθνικὸν Ὕμνο,
ἐπέρασαν μὲ τὴ σειρά καὶ ἐφίλησαν τὸ χέρι τοῦ
δασκάλου των καὶ ἡ ἑορτὴ μαζί μὲ τὴ σχολικὴ πε-
ρίοδο ἔτελείωσαν.



Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Φ Θ Ι Ν Ο Π Ω Ρ Ο

	Σελ.
1. 'Η Αύγουλα	5
2. 'Ο Κωστάκης και ή 'Ελενίτσα	7
3. *Ανοιξε τὸ σχολεῖο	9
4. Ξαναγυρίζω ἀτὸ σχολεῖο (ποίημα)	11
5. Τὸ σχολεῖο τοῦ Χωριοῦ	12
6. Τὸ μικρὸ σχολεῖο (ποίημα)	15
7. 'Η καθαριότητα εἶναι μισή ἀρχοντιά	16
8. Τὸ πρῶτο μάθημα	17
9. 'Ο γυρισμὸς ἀπὸ τὸ σχολεῖο (ποίημα)	20
10. Μιά ἄλλη προσευχή	21
11. 'Η ζωή στήν ἐξοχή	22
12. Μαθαίνουν κολύμπι	26
13. *Ἄλλα παιγνίδια	29
14. 'Η ἄμορφη χώρα	36
15. Τὸ φθινόπωρο	38
16. Τί ἔμαθαν τὰ παιδιά γιὰ τὸν τζίτζικα	41
17. Τὰ παιδιά εἶδαν φιδι γιὰ πρώτη φορὰ	43
18. Τὰ παιδιά εἶδαν τὸν σκαντζόχοιρο	48
19. 'Ο τρύγος	50
20. Τὸ τσιριτρό (ποίημα)	52
21. Τὸ πάτημα τῶν σταφυλιῶν	53
22. 'Η ἑορτὴ τοῦ πατέρα	55
23. Στὴν ἐκκλησία	57
24. 'Η Κυριακή (ποίημα)	61
25. 'Η ἑορτὴ τῆς Σημαίας μας	62
26. 'Η Σημαία (ποίημα)	63
27. Μιά ὀμιλία γιὰ τὴ Σημαία μας	64
28. 'Επισκέψεις	66
29. 'Η φθινοπωρινὴ 'Εθνικὴ 'Εορτὴ	70
30. 'Εμπρός (ποίημα)	73
31. Οἱ νικηταὶ τοῦ Σαράντα (πατριωτικὸς διάλογος)	74
32. Πῶς ἐπῆρε τὸ ὄνομα ἡ 'Αθήνα μας	78
33. Τὰ πρωτοβρόχια	81
34. 'Η σπορὰ	84
35. Στὸ περιβόλι τοῦ κύρ - Γιάννη	86
36. 'Ο στάβλος	88

	Σελ
37. Ἡ κούνια	89
38. Ὁ πατέρας τοῦ Κωστάκη	91
39. Ἡ καμπάνα τοῦ χωριοῦ (ποίημα)	92
40. Τὸ πέσιμο τῶν φύλλων	94
41. Τὸ κυνήγι	95
42. Τὸ θάρρος τοῦ σπουργίτη	97
43. Μιά χαριτωμένη οἰκογένεια	98
44. Τὰ γατάκια (ποίημα)	100
45. Κάρρο φορτωμένο	101
46. Μιά ἐκδρομὴ στὸ Κεφαλοχώρι	103
47. Ἡ θυσία τῆς Ἱφιγενείας	105
48. Ὁ δεκάλογος τοῦ σχολείου	108
49. Οἱ παροιμίες γιὰ τὸ φθινόπωρο	110

Χ Ε Ι Μ Ω Ν Α Σ

50. Χειμῶνας (ποίημα)	113
51. Ὁ χειμῶνας	114
52. Ἀλκυονίδες ἡμέρες	115
53. Δήμητρα καὶ Περσεφόνη	116
54. Οἱ τρεῖς ἀδελφοῦλες	119
55. Ἡ ἐλιά (ποίημα)	121
56. Ὁ Συνεταιρισμὸς τοῦ Χωριοῦ	122
57. Ἡ ἐργασία	124
58. Ὁ ταχυδρόμος	126
59. Ὁ Λαθούρης εὕρισκει τὸν ἀφέντη του	129
60. Κοντὰ στὸ τζάκι	131
61. Ἀπὸ τῆ λυγαριά καὶ τὸ ἄχυρο χρυσάφι	133
62. Τὸ ναυτόπουλο	136
63. Τὸ ναυτόπουλο (ποίημα)	138
64. Χριστούγεννα	139
65. Τὰ κάλαντα τῶν Χριστουγέννων	140
66. Ἡ ἐορτὴ στὸ σχολεῖο	142
67. Τὸ προσκύνημα τῶν Μάγwn	144
68. Χριστούγεννα (ποίημα)	148
69. Τί εἶπε ὁ δάσκαλος γιὰ τὴ βασιλόπιττα	149
70. Ἡ κλῶσσα	151
71. Ἡ κλῶσσα εἶναι καλὴ μητέρα	153
72. Πετεινὸς (ποίημα)	155
73. Οἱ παροιμίες τοῦ χειμῶνα	156
74. Χιόνι στὸ χωριὸ	158
75. Χιονοπόλεμος (ποίημα)	159

	Σελ.
76. Τὰ παιδιὰ πηγαίνουν στὴν πολιτεία	160
77. Πόσο διαφορετικὴ ἦτο ἡ πόλις	161
78. Ὁραῖο φῶς	162
79. Στὸ δημόσιο κῆπο	164
80. Τὸ ραδιόφωνο	165
81. Τὸ τηλέφωνο	166
82. Στὸ λιμάνι τῆς Χώρας	168
83. Καράβι ἀνοίγει τὰ φτερά (<i>ποίημα</i>)	170
84. Στὸ μηχανουργεῖο	171
85. Ἡ φανέλλα τοῦ στρατιώτου	172
86. Οἰκονομία	174
87. Ἡ ἑορτὴ τῆς Μητέρας	175
88. Ἡ μαννούλα (<i>ποίημα</i>)	177

ΑΝΟΙΞΙΣ

89. Ἄνοιξιάτικη αὐγὴ (<i>ποίημα</i>)	179
90. Ἡ Ἄνοιξις	180
91. Στὸ καλὸ γεροχειμῶνα (<i>ποίημα</i>)	182
92. Τὰ δένδρα ἀνθίζουν	183
93. Τὰ χελιδόνια	185
94. Τὸ ἀεροπλάνο	188
95. Ὁ Δαίδαλος καὶ ὁ Ἴκαρος	189
96. Ἡ Ἐθνικὴ Ἑορτὴ	192
97. Στὸν κῆπο τοῦ σχολείου	195
98. Τὰ μελίσσια	198
99. Ἡ κυψέλη (<i>ποίημα</i>)	201
100. Ὁ καημένος (<i>ποίημα</i>)	202
101. Τὸ ἀηδόνι (<i>ποίημα</i>)	203
102. Ἄνάστασι	204
103. Ἡ ἡμέρα τῆς Λαμπρῆς (<i>ποίημα</i>)	206
104. Μία ἀνοιξιάτικη ἐκδρομὴ	207
105. Στὴν καταπράσινη πεδιάδα	208
106. Ἡ πρωτομαγιά	210
107. Πρωτομαγιά (<i>ποίημα</i>)	213
108. Ἡ ἑορτὴ τοῦ Κωστάκη καὶ τῆς Ἑλενίτσας	214

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

109. Τὸ καλοκαίρι	219
110. Στὸ βουνό καὶ στὴ στάνη	220
111. Οἱ Βασιλεῖς περνοῦν ἀπὸ τὸ Κεφαλοχώρι	223

	Σελ.
112. Ἡ Ἀράχνη καὶ ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ	225
113. Ἡ καταστροφή τῶν ἐντόμων	227
114. Ὁ ψαρᾶς	231
115. Στὴν κουζίνα	233
116. Ἡ γωνιά τοῦ μεταξοσκώληκος	234
117. Ὁ μεταξοσκώληκας (ποίημα)	236
118. Ἐπνᾶει μὲ τὴν αὐγούλα (ποίημα)	237
119. Ἡ ἑορτὴ τῶν ἐξετάσεων	238

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΚΑΤΑ ΣΥΛΛΟΓΑΣ

1. Έκ τῆς Συλλογῆς Β. Πετρούνια - Φ. Κολοβοῦ

	Σελ.
1. Ἡ Αὐγούλα	5
2. Ὁ Κωστάκης καὶ ἡ Ἐλενίτσα	7
3. Τὸ πρῶτο μάθημα	17
4. Ὁ γυρισμὸς ἀπὸ τὸ σχολεῖο (<i>ποίημα I. Πολέμη</i>)	20
5. Ἡ ζωὴ στὴν ἐξοχὴ	22
6. Μαθαίνουν κολύμπι	26
7. Ἄλλα παιγνίδια	29
8. Τὸ φθινόπωρο	38
9. Τί ἔμαθαν τὰ παιδιὰ γιὰ τὸν τζιτζικα	41
10. Τὰ παιδιὰ εἶδαν φίδι γιὰ πρώτη φορὰ	43
11. Τὰ παιδιὰ εἶδαν τὸν σκαντζόχοιρο	48
12. Ὁ τρύγος	50
13. Τὸ τσιριτρὸ (<i>ποίημα Ζ. Παπαντωνίου</i>)	52
14. Τὸ πάτημα τῶν σταφυλιῶν	53
15. Ἡ ἑορτὴ τοῦ πατέρα	55
16. Στὴν ἐκκλησία	57
17. Ἡ Κυριακὴ (<i>ποίημα Ἡ. Τανταλίδου</i>)	61
18. Ἡ ἑορτὴ τῆς Σημαίας μας	62
19. Ἡ Σημαία (<i>ποίημα I. Πολέμη</i>)	63
20. Μιὰ ὁμιλία γιὰ τὴ Σημαία μας	64
21. Ἐπισκέψεις	66
22. Οἱ νικηταὶ τοῦ Σαράντα (<i>πατριωτικὸς διάλογος</i>)	74
23. Πῶς ἐπῆρε τὸ ὄνομα ἡ Ἀθήνα μας	78
24. Τὰ Πρωτοβρόχια	81
25. Ἡ σπορὰ	84
26. Στὸ περιβόλι τοῦ κύρ - Γιάννη	86
27. Ὁ στάβλος	88
28. Ἡ κούνια	89
29. Οἱ παροιμίες γιὰ τὸ φθινόπωρο	110
30. Ὁ Χειμῶνας	114
31. Ἄλκυονίδες ἡμέρες	115
32. Δήμητρα καὶ Περσεφὼνῃ	116
33. Ἡ ἐργασία	124
34. Ὁ ταχυδρόμος	126
35. Ὁ Λαθούρης εὕρισκε τὸν ἀφέντη του	129
36. Χριστούγεννα	139
37. Τὰ κάλαντα τῶν Χριστουγέννων	140
38. Ἡ ἑορτὴ στὸ σχολεῖο	142
39. Τί εἶπε ὁ δάσκαλος γιὰ τὴ βασιλόπιττα	149

40. 'Η κλώσσα	151
41. 'Η κλώσσα είναι καλή μητέρα	153
42. Πετεινός (ποίημα Γ. Βιζυηνού)	155
43. Οί παροιμίες του χειμώνα	156
44. Οίκονομία	174
45. 'Η έορτή τής Μητέρας	175
46. 'Η "Ανοιξίς	180
47. Στο καλό, γεροχειμώνα (ποίημα)	182
48. Τά δένδρα άνθίζουν	183
49. Τά χελιδόνια	185
50. 'Η 'Εθνική 'Εορτή	192
51. Τά μελίσιςα	198
52. 'Η κυφέλη (ποίημα 'Ι. Πολέμη)	201
53. 'Ο καημένος (ποίημα Ζ. Παπαντωνίου)	202
54. Τό άηδόνη (ποίημα 'Αγγ. Βλάχου)	203
55. 'Ανάστασι	204
56. 'Η ήμέρα τής Λαμπρής (ποίημα Δ. Σολωμού)	206
57. Μιά άνοιξιάντικη έκδρομή	207
58. Στην καταπράσινη πεδιάδα	208
59. 'Η Πρωτομαγιά	210
60. Πρωτομαγιά (ποίημα 'Ι. Πολέμη)	213
61. 'Η έορτή του Κωστάκη και τής 'Ελενίτσας	214
62. Τό καλοκαίρι	219
63. Στο βουνό και στη στάνη	220
64. 'Η 'Αράχη και ή θεά 'Αθηνά	225
65. 'Η καταστροφή τών έντόμων	227
66. 'Ο ψαρᾶς	231
67. Στην κουζίνα	232
68. Ξυπνάει με την Αύγουλα (ποίημα)	237
69. 'Η έορτή τών ξετάσεων	238

2. 'Εκ τής Συλλογής Σ. Σπεράντσα - Α. Μεταλλινού

1. "Ανοιξε τὸ σχολειό	9
2. Ξαναγυρίζω στο σχολειό (ποίημα Σ. Σπεράντσα)	11
3. Τὸ σχολειό του Χωριού	12
4. Τὸ μικρὸ σχολειό (ποίημα Σ. Σπεράντσα)	15
5. 'Η καθαριότητα είναι μισή άρχοντιά	16
6. Μιά άλλη προσευχή	21
7. 'Η όμορφη χώρα	36
8. Φθινόπωρο (ποίημα Σ. Σπεράντσα)	40
9. 'Η φθινοπωρινή 'Εθνική 'Εορτή	70
10. 'Εμπρός (ποίημα Κ. Παλαμά)	73

11. 'Η βροχούλα (<i>ποίημα Σ. Σπεράντσα</i>)	82
12. Ο πατέρας του Κωστάκη	91
13. 'Η καμπάνα του χωριού (<i>ποίημα 'Αλ. Φωτιάδη</i>)	92
14. Το πέσιμο των φύλλων	94
15. Το κυνήγι	95
16. Το θάρρος του σπουργίτη	97
17. Μία χαριτωμένη οικογένεια	98
18. Τα γατάκια (<i>ποίημα Σ. Σπεράντσα</i>)	100
19. Κάρρο φορτωμένο	101
20. Μία έκδρομή στο Κεφαλοχώρι	103
21. 'Η θυσία της 'Ιφιγενείας	105
22. 'Ο δεκάλογος του σχολείου	108
23. Χειμώνας (<i>ποίημα Σ. Σπεράντσα</i>)	113
24. Οί τρεις αδελφοῦλες	119
25. 'Η ἐλιά (<i>ποίημα Κ. Παλαμά</i>)	121
26. 'Ο Συνεταιρισμός του Χωριού	122
27. Κοντά στο τζάκι	131
28. 'Από τη λυγαριά και το άχυρο χρυσάφι	133
29. Το ναυτόπουλο	136
30. Το ναυτόπουλο (<i>ποίημα 'Η. Τανταλίδη</i>)	138
31. Το προσκύνημα των Μάγων	144
32. Χριστούγεννα (<i>ποίημα Τέλου 'Αγρα</i>)	148
33. Χιόνι στο χωριό	158
34. Χιονοπόλεμος (<i>ποίημα Σ. Σπεράντσα</i>)	159
35. Τα παιδιά πηγαίνουν στην πολιτεία	160
36. Πόσο διαφορετική ήτο η πόλις	161
37. 'Ωραίο φώς	162
38. Στο δημόσιο κήπο	164
39. Το ραδιόφωνο	165
40. Το τηλέφωνο	166
41. Στο λιμάνι της Χώρας	168
42. Καράβι ανοίγει τα φτερά (<i>ποίημα 'Ι. Πολέμη</i>)	170
43. Στο μηχανουργείο	171
44. 'Η φανέλλα του στρατιώτου	172
45. 'Η μαννούλα (<i>ποίημα Σ. Σπεράντσα</i>)	177
46. 'Ανοιξιάτικη αύγη (<i>ποίημα Γ. Δροσίνη</i>)	179
47. Το άεροπλάνο	188
48. 'Ο Δαίδαλος και ο 'Ικαρος	189
49. Στόν κήπο του σχολείου	195
50. Οί Βασιλείς περνούν από το Κεφαλοχώρι	223
51. 'Η γωνιά του μεταξοσκώληκος	234
52. 'Ο μεταξοσκώληκας (<i>ποίημα Σ. Σπεράντσα</i>)	236



002055577

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ Θ' 1969 (VII) - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 180.000 — ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ 1801/19.5.69 & 1846/26.5.69

ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ: ΙΩ. ΚΟΥΤΣΗ - ΕΡΜΟΥ 135 - ΑΘΗΝΑΙ — ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: ΙΩ. ΚΑΜΠΑΝΑ Ο.Ε. - ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ 4 - ΑΘΗΝΑΙ

